

Lothiriel

De lange weg naar Rohan

Proloog

‘Laat me vrij, piraat! Of ik doorboor je met mijn zwaard’, riep de jongen terwijl hij met zijn stok zwaaide. De jongen op de grond keek met gespeelde doodsangst naar de punt van het “zwaard”.

‘Nee, nee, Dragomir!’, zei het meisje. ‘Je moet de zak met kruiden in het vuur gooien. Oma heeft nooit een piraat gedood. Ze heeft hem alleen in slaap gebracht.’

‘Het is een flauw verhaal’, zei Dragomir. ‘Ik speel liever het verhaal van Thorongil die de piraten aanviel met zijn vloot.’ Hij duwde de stok door zijn riem en sloeg pruilend zijn armen over elkaar.

De jongen op de grond krabbelde recht en gebaarde met zijn handen. 'Zie je wel,' zei Dragomir, 'Tihomir speelt ook liever ...'

'Maar dat is geen echt verhaal', onderbrak het meisje hem. 'Thorongil heeft nooit bestaan, maar oma wel. Zij heeft echt met een piraat gevochten.'

'Thorongil heeft wel bestaan, zegt vader. Opa is met hem meegevaren naar Umbar', zei Dragomir. 'Jij wilt het verhaal van oma alleen maar spelen omdat erin gekust wordt.'

Boos klakte het meisje met haar tong. 'In het verhaal van oma wordt niet gekust', zei ze terwijl ze net als haar neef haar armen over elkaar sloeg. 'Dat doe je alleen als je getrouwd bent. Trouwens, bij Thorongil komen geen meisjes ...' Ze liet zich afleiden door de driftige gebaren van Tihomir. 'Goed,' zuchtte ze toen hij klaar was met gebaren, 'Tihomir heeft gelijk. Ik zal wel een meisjespiraat spelen.'

En terwijl Dragomir zijn borst vooruitduwde en met een vlotte beweging zijn zwaard trok, sloeg Tihomir zijn armen rond het meisje en gaf haar een kus op de wang.

De zon daalde al toen een jonge kerel het strand op liep. Hij trof er de drie vrienden in een heftig schijngevecht. 'Lothiriel', riep hij nadat hij een tijdje glimlachend had toegekeken. Het meisje keek om en werd voor haar onoplettendheid afgestraft met een dodelijke dolksteek van Dragomir. Ze stierf nog eerst een tragische dood alvorens ze naar haar broer toe liep.

'Het wordt tijd om naar huis te komen. Oom Denethor en onze neven zijn aangekomen', zei hij.

Ze trok een pruillip. 'Wat heb ik daar nu aan', zei ze. 'Die praten toch nooit met me.' Desondanks liet ze zich gewillig in haar broers nek tillen. 'Erchirion,' vroeg ze toen ze onder de dennenbomen door het strand af liepen, 'denk jij dat oma en de piraat hebben gekust?'

Erchirion stopte en draaide zijn hoofd zodat hij zijn zusje kon aankijken. 'Ik denk het wel', zei hij. 'Maar ik denk niet dat oma het leuk vond.'

'Omdat ze toen al met opa was getrouwd', knikte Lothiriel. Ze plukte de dennenappel die boven haar hoofd hing, en peuterde er een pitje uit. Nadenkend knabbelde ze erop. 'Ik denk niet dat ik ooit iemand wil kussen', zei ze. 'Tenzij misschien Tihomir.' En terwijl Erchirion de trappen naar het badhuis beklom, peuterde ze een nieuw pitje uit de dennenappel.

DEEL 1

I. Afscheid van de mannen

Met een jachtige blik keek Lothiriël achterom. Haar achtervolger was niet meer te zien. Desondanks duwde ze haar hakken dieper in de flanken van haar paard. Lysippe schoot in volle galop over het smalle kustpad. De bergflank aan haar rechterkant was kaal en liep steil omhoog, de afgrond aan haar linkerkant was diep en eindigde in kolkend en schuimend zeewater. Toch minderde Lothiriël pas vaart toen in de verte de bleke stadsmuren van Dol Amroth verschenen.

Op de laatste klif voor het strand stopte ze en steeg ze af. Terwijl ze Lysippe dankbaar op de hals klopte keek ze naar haar stad. Ze hield van Dol Amroth, van de smalle, steile straten, van de gezellige drukte van de haven en de ochtendmarkt, van haar familie en vooral van Tihomir. Maar als het van haar vader afhing zou Dol Amroth niet lang meer haar thuis zijn.

Sinds er oorlog dreigde had hij besloten dat het tijd werd dat ze huwde, liefst met een potentiële bondgenoot. Helaas waren de kandidaten die ze tot nu toe had ontmoet oud, autoritair of barbaars geweest. Mannen voor wie ze slechts een mooi ornament was voor in hun grote zaal, of nog erger, een broedmachine voor nageslacht, zoals bij Derufin.

Niet alleen had hij haar betast en proberen te kussen, maar hij had oprecht gemeend dat hij daar alle recht toe had. Hij had gevraagd om een kennismakingsritje. En ze had hem kennis laten maken ... met haar knie.

Ze draaide zich om en keek in de diepbruine ogen van haar paard. ‘Wat denk je? Zullen we er samen vandoor gaan?’ Lysippe schudde haar hoofd. ‘Nee?’ Lothiriël zuchtte. Vluchten had inderdaad geen zin. Het was slechts een kwestie van tijd voor de oorlog uitbarstte en vanaf dan zou ze nergens meer veilig zijn. Ze draaide zich naar het Oosten waar Mordor lag, het land van Sauron. Een land dat volgens geruchten was volgelopen met orks en ander tuig, klaar om Gondor binnen te vallen en zijn inwoners te onderwerpen aan de wil van de Duistere Heer. Nee, binnenkort zou ze nergens meer veilig zijn. Met weinig hoop beklom ze haar paard en stuurde Lysippe het pad op naar het strand.

Lothiriël was niet de enige ruiter die de stad naderde. Een eind achter haar reed Derufin, zoon van Duinhir, heer van Morthond. Net als Lothiriël volgde hij het kustpad, maar in tegenstelling tot haar reed hij langzaam want zijn kruis brandde nog van de ontmoeting met haar knie en hij vond het steile pad op de klif verraderlijk en levensgevaarlijk. Hij vond Lothiriël ook levensgevaarlijk. Hoewel ze eruitzag als een hooggeboren dame, gedroeg ze zich als een wild dier. Zijn vader en prins Imrahil konden dat huwelijk vergeten.

Een derde ruiter naderde Dol Amroth vanuit het Oosten en ondanks zijn vermoeidheid, doorkruiste hij de heuvels met grote snelheid. Hij kwam met een dringende boodschap voor prins Imrahil, Lothiriëls vader. Een boodschap die het leven van hen allemaal voor altijd zou veranderen.

Op enkele meeuwen na was het strand verlaten. Lothiriël steeg af. Onder de beschutting van de dennen achter het strand stripte ze de kleren van haar lijf. Slechts gekleed in haar hemd liep ze naar de waterlijn en dook de golven in. De kilte benam haar even de adem, maar zodra ze haar normale ademritme hervond, verdween ze onder water. Het geschreeuw van de meeuwen verstomde, de wereld werd traag en stil. Boven haar scheen het licht van de dalende zon rimpelig door het golvende water. Ze zwom een tijdje boven de zeebodem, op zoek naar schelpen en steeg pas naar de oppervlakte toen ze in ademnood kwam. Met gesloten ogen liet ze zich op de ritmisch rollende golven naar het strand drijven, terwijl ze ondertussen de zilte zeegeur opsnoof. Toen ze uiteindelijk aanspoelde, voelde het alsof de zee haar dwong om terug te keren naar de werkelijkheid. Met tegenzin verliet ze het water. Onder de dennen trok ze boven haar natte hemd haar kleren terug aan.

In de stallen aan de rand van de stad borstelde ze Lysippe droog, vulde haar ruif met vers hooi en gaf haar een extra handje haver. Ze liep langs de zeewierbaden de trappen op naar het plein en klom via het balkon van het badhuis naar het dak van de smidse. Van daaruit sprong ze verder naar het dak van de kazerne. Ze klopte twee keer op het luik boven de eetzaal en wachtte. Het was haar broer Amrothos die haar binnenliet. ‘Kan jij niet gewoon langs de voordeur komen, zoals iedereen?’, zei hij geërgerd.

Lothiriël negeerde zijn vraag. ‘Is Tihomir hier’, vroeg ze terwijl ze zich door het luik liet zakken. ‘Hij loopt wacht op de havenwal’, zei hij. ‘Was jij trouwens niet op stap met Derufin?’ ‘Ik heb onze kennismaking ingekort’, zei ze met een stalen blik. ‘Als vader me zoekt, ben ik hier niet geweest.’ Ze verliet de kazerne langs de achterdeur, liep door de tuin met de vijfhonderd

jaar oude olijfbloom en daalde via haar gebruikelijke route over daken en balkons ongezien af tot aan de haven.

Ze zag hem al van ver, groot en slank in zijn blauw met zilveren uniform. Ze zwaaide en hij kwam haar richting uit. Toen hij eindelijk voor haar stond glimlachte ze, maar hij keek bezorgd.

‘Je hebt gezwommen,’ gebaarde hij. Hij tilde haar kin omhoog. ‘En gehuild.’

Lothiriël snoof. ‘Derufin gedroeg zich als een trol’, zei ze.

‘Wat is er gebeurd?’, gebaarde hij. Ze las de verontwaardiging in zijn ogen.

‘Het is in orde’, zei ze zuchtend. ‘Voor nu althans. Ik wenste dat ik vader kon overtuigen zijn huwelijksplannen te vergeten.’

Tihomir fronste. ‘Ik wenste dat ik met je kon trouwen’, gebaarde hij. ‘Ik zou je gelukkig kunnen maken.’

Lothiriël glimlachte verdrietig. ‘Vader is niet op zoek naar een man die me gelukkig maakt, maar naar een bondgenoot voor in de oorlog. Tenzij jij ergens een geheim leger hebt verborgen, maak je geen kans.’

Teleurgesteld schudde Tihomir zijn hoofd.

‘Maar je zou me inderdaad gelukkig maken’, zei ze en ze kuste hem kort op de mond. ‘En we zouden hier kunnen blijven, in Dol Amroth.’

‘Samen’, gebaarde hij.

Glimlachend kopieerde Lothiriël zijn beweging. Het was een van de eerste gebaren die ze hadden bedacht, jaren geleden, toen bleek dat Tihomirs stem zich niet ontwikkelde.

Hij kuste haar voorhoofd en trok haar tegen zijn borst. En terwijl hun vingers zich in elkaar vlochten en Lothiriël rust vond in het ritmisch kloppen van zijn hart, joeg de zeewind langzaam een regenbui hun kant op.

De eerste regendruppels vielen toen Lothiriël de citadel in liep. Ze vermoedde dat Derufin de stad ondertussen op eigen kracht had bereikt. Zo niet, hing er meer dan alleen een regenbui boven haar hoofd. Ze vond haar vader in de bibliotheek waar hij over een kaart gebogen stond. Hij was alleen. ‘Vader ...’, begon ze, maar met zijn ogen op de kaart gebaarde hij dat ze moest zwijgen.

‘Wat moet ik toch met je?’, zei hij toen hij haar uiteindelijk aankeek. ‘Amrothos vertelde dat je een uur geleden al terug was.’ Hij zuchtte. ‘Ik heb geen idee wat er tussen jullie is voorgevallen, maar Derufin heeft me zonet duidelijk gemaakt dat er van een huwelijk geen sprake kan zijn.’ Zijn hand gleed door zijn haar. ‘Hij vindt je wild en onopgevoed.’

Lothiriëls ogen vlogen open van verontwaardiging. ‘Ik ben wild en onopgevoed?’, zei ze. ‘Hij gedroeg zich als een barbaar, als een piraat, als een ... Vader, hij betastte mijn ...’ Haar vader gebaarde weer dat ze moest zwijgen.

‘Wat er ook is gebeurd, Heer Duinhir en zijn zoon wensen zo snel mogelijk terug naar huis te keren. Ze zijn op dit ogenblik op weg naar de stal’, zei hij.

‘Vlak voor de avond valt?’, zei Lothiriël. ‘In dit weer?’

Haar vader knikte. ‘Ik zie dat je de ernst van de situatie begrijpt.’ Hij keek weer naar de kaart die voor hem lag. ‘Het staat vast dat Sauron zich voorbereidt op een grote slag, maar het is onzeker waar hij precies zal toeslaan. Als de piraten van Umbar zich, zoals we vermoeden, bij

hem hebben aangesloten, is de kans reëel dat de zuidkust van Gondor zijn eerste doelwit zal zijn.’ Hij wreef over zijn kin. ‘In dat geval zullen wij niet alleen onze eigen stad, maar de hele baai moeten verdedigen.’ Zijn blik gleed naar zijn dochter. ‘Hoe moeten we dat voor elkaar krijgen, wanneer jij onze bondgenoten wegjaagt?’

‘Ik jaag alleen de bondgenoten weg die zich niet weten te gedragen’, zei ze met een benepen stemmetje. ‘Vader, we kunnen toch ook een bondgenootschap aangaan zonder dat ik daarvoor moet huwen?’

Haar vader knikte. ‘Dat is zo. Maar uit ervaring weet ik dat een alliantie sterker is wanneer ze bezegeld is door een huwelijk. En na dat fiasco jaren geleden,’ hij stak afwerend zijn handen op, ‘hebben je moeder en ik afgesproken dat jij bepaalt of het huwelijk wel of niet doorgaat’, zei hij. ‘Maar ik zou je heel dankbaar zijn, mocht je iemand kiezen die ons kan helpen onze stad te verdedigen.’

‘Wat met oom Denthor’, vroeg ze. ‘Hij kan ons toch komen helpen, mocht dat nodig zijn?’

‘Ik vrees dat het eerder omgekeerd zal zijn’, zei de prins. ‘Minas Tirith heeft nog wel een degelijke stadswacht, maar Denethors troepen lijden al jaren zware verliezen.’

Lothiriels oudste broer kwam binnen. ‘We hebben hoogdringend bezoek’, zei hij.

Alle ogen keerden zich naar de man die uitgeput en nat tegen de deurlijst hing. ‘Ik kom van heer Denethor’, zei hij. ‘Saurons troepen trekken op dit ogenblik al door Itilien. Ik breng jullie dit.’ Verbijsterd keken ze naar de handen van de man waarin een pijl lag met zwarte veren en een rode punt.

‘Het is zover’, zei prins Imrahil na een korte stilte. Hij keek naar zijn oudste zoon. ‘Haal Duinhir. Met een beetje geluk is hij nog niet vertrokken.’ ‘En jij,’ zei hij tegen zijn dochter, ‘Jij zorgt dat deze man eten krijgt en een slaappleats.’ Hij keek haar plots scherp aan. ‘Wij zijn nog niet uitgepraat over wat er vandaag is gebeurd.’

Vanop het balkon van haar kamer keek Lothiriël naar het plein. Ondanks de regen en de invallende duisternis was er veel bedrijvigheid. De komst van “de rode pijl” betekende dat oom Denethor, stadshouder van Minas Tirith, hun dringende hulp vroeg. Het zag ernaar uit dat Sauron Gondor niet zou binnenvallen langs de kust, maar langs Itilien in het oosten vanwaar hij rechtstreeks kon doorstoten naar de hoofdstad van hun rijk.

Haar vader had zich met heer Duinhir teruggetrokken in de bibliotheek om te overleggen hoeveel manschappen ze elk konden missen zonder hun eigen gebieden onbeschermd achter te laten. Ongeveer een uur geleden waren Duinhir en zijn zoon terug naar Morthond vertrokken en sindsdien had Lothiriël zowel kapiteins van de stadswacht als kapiteins-ter-zee de citadel zien binnen gaan. Enkele weken geleden was ze samen met Tihomir zelf voor het kapiteinsexamen geslaagd, maar een officiële benoeming in hun functie zou er nu niet meer inzitten.

Een kloep op de deur kondigde de komst van haar moeder aan. Biljana liep naar het balkon en sloeg haar arm om de schouder van haar dochter. ‘Je vader vertelde dat Derufin zijn handen niet kon thuishouden’, zei ze. ‘Ben je in orde?’

Lothiriël keek naar de grond. ‘Het was verschrikkelijk’, zei ze. ‘Zijn handen zaten overal. Vooral waar ze niet moesten zitten. Ik protesteerde en probeerde hem af te weren, maar hij lachte

en zei dat hij recht had op een voorproefje. Hij is een grote man, moeder ... ik had geen andere keus dan hem pijn te doen.'

'Niemand heeft het recht je ongevraagd te betasten', zei Biljana boos. 'We hadden iemand met jullie moeten meesturen. Je hebt juist gehandeld en ik ben blij dat je je mannetje wist te staan.' Ze gaf haar dochter een knuffel. 'En wat je vader betreft ... ik hoop dat hij eindelijk bij zinnen komt en dat belachelijke idee van een gearrangeerd huwelijk vergeet.' Ze kneep Lothiriel in de schouder. 'Elke vrouw heeft het recht te trouwen met de man van wie ze houdt ... Dat brengt me bij Tihomir. Je vader heeft hem ontboden. Hij wil jullie beide nog voor zijn vertrek tot kapitein benoemen.' Biljana duwde haar dochter de kamer in. 'Kom, trek snel je uniform aan.'

Het was uiteindelijk bijna middernacht toen prins Imrahil zijn dochter en Tihomir hun kapitein insigne gaf. Ondanks zijn haast maakte hij er een kleine ceremonie van. Lothiriels moeder en drie broers waren aanwezig en ook Tihomirs moeder en zus die beide werkzaam waren in de citadel. Er werd een glas wijn gedronken en tot Tihomirs grote vreugde uitte Imrahil bij de toost zijn wens om hem mee te nemen naar Minas Tirith. Lothiriel vroeg haar vader om dezelfde gunst.

'Tijdens een veldslag heb ik mensen nodig die me blindelings gehoorzamen en dat is een kwaliteit die jij niet bezit', zei hij. Lothiriel schaamde zich toen ze de teleurstelling in zijn ogen zag. 'Bovendien denk ik niet dat Denethor zo wanhopig is dat hij verwacht dat onze vrouwen meevechten.' Hij keek haar nadenkend aan. 'Maar ik heb iemand nodig die tijdens mijn afwezigheid onze stad verdedigt. En ik laat Dol Amroth graag in jouw handen achter. Gezien je een grote kerel als Derufin wist te verjagen, zal je een aanval van piraten ook wel aankunnen.' Lothiriel twijfelde of ze dit als een compliment moest opvatten, maar ze durfde hem niet te vragen zijn besluit te herzien.

Ondanks de bedrijvigheid in en rond de citadel die nacht, moest Lothiriel geslapen hebben, want Tihomir was tot op haar balkon geklommen en hij wekte haar met een luide klop op haar raam.

'We kunnen vader nog overhalen om zijn plannen te wijzigen', zei ze terwijl hij als een hond de regen uit zijn haren schudde.

Tihomir keek haar aan. Zijn wangen bloosden van de koele buitenlucht. 'Ik ga met je vader mee', gebaarde hij. 'Ik wil dit graag.'

'Maar ... waarom?', zei Lothiriel.

'Jij bent al vaak in Minas Tirith geweest', gebaarde hij. 'Maar voor mij is dit misschien wel de enige kans om de witte stad te zien.'

Lothiriel zag hoe de lokroep van het avontuur zijn ogen deed glinsteren. 'Je vertrekt niet op uitstap,' zei ze wanhopig, 'je trekt ten oorlog.'

'Ik zal je vader tonen dat ik een dappere krijger ben, en dat ik een goede echtgenoot kan zijn', gebaarde hij. Voorzichtig tilde hij haar kin omhoog en keek haar in de ogen. Toen kuste hij haar, zoekend, zacht en lief.

'Ik zit in de compagnie van je broer', gebaarde hij toen ze elkaar eindelijk loslieten.

‘Dat is goed’, zei ze. ‘Erchirion zal over je waken.’

Met gespeelde verontwaardiging keek Tihomir haar aan. Hij toonde zijn spierballen, tilde haar op en gooide haar op het bed. ‘Ik zal over hém waken’, gebaarde hij.

Lothiriël trok hem op het bed. ‘Ik zal je verschrikkelijk missen’, zei ze zodra hij naast haar lag. Haar vingers gleden van zijn natte haren naar het kuiltje in zijn kin en streelden de zachte stoppels op zijn onderkaak. ‘Kom alsjeblieft veilig terug’, fluisterde ze. Zo lagen ze een tijdje naar elkaar te kijken, de dochter van de prins en de zoon van de dienstmeid. Ze waren negentien jaar geleden tijdens dezelfde stormachtige nacht, hier in de citadel, geboren. Ze waren samen in een wieg gelegd en sinds die dag nooit meer gescheiden ... tot nu.

Toen Lothiriël enkele uren later wakker werd, was Tihomir weg. Op zijn plaats lag zijn gelukketting met de zeeopaal, een zeldzame schelp die hij jaren geleden had opgedoken. Daaronder lag het plan dat ze samen hadden gemaakt als opdracht voor hun kapiteinsexamen.

Het werd een uittocht zoals men al lang niet meer had gezien in Dol Amroth. Meer dan 800 krijgers te paard zwermden rond de stallen en de weilanden aan de rand van de stad. De smeden hadden de hele nacht hun vuren gestookt. Paarden waren opnieuw beslagen en zwaarden, dolken en speren hersteld. Zelfs nu, op het uur van vertrek werd er nog druk heen en weer gelopen tussen hun werkhuizen en de stal.

‘Ik neem geen afscheid, maar zeg “tot ziens” want ik hoop je snel in goede gezondheid terug te zien’, zei prins Imrahil tegen zijn dochter. Vanop zijn paard keek hij op haar neer.

Lothiriël greep het hoofdstel van zijn paard. ‘Ik zal je niet weer teleurstellen’, zei ze.

‘Dat weet ik’, zei hij terwijl hij zijn hand op de hare legde. ‘En mocht de oorlog toch naar Dol Amroth komen, dan ben je klaar voor de taak die op je wacht.’ Lothiriël keek hem verbaasd aan. Was dit een compliment? ‘Mag ik je een laatste advies geven?’, zei hij. Ze knikte. ‘Toen ik jouw leeftijd had leerde ik dat hoe reëel gevaar soms ook is, de angst ervoor voornamelijk hier zit.’ Hij wees naar zijn hoofd. ‘Hou je hoofd helder. Praat jezelf geen angst aan’, zei hij. Hij kneep in haar hand en nam zijn positie in de voorhoede in.

‘Ik zal je missen, grote broer’, zei Lothiriël even later tegen Erchirion. ‘Hang alsjeblieft niet onnodig de held uit.’

Erchirion grijnsde. ‘We zullen helden nodig hebben.’

‘Levende helden’, zei ze. ‘Helden die zelf hun verhaal kunnen navertellen.’ Haar ogen werden vochtig en Erchirion greep haar vast. ‘Kom hier, zus. Ik knijp je tranen er wel uit.’ Hij knelde haar stevig in zijn armen en Lothiriël liet haar tranen stromen. ‘Ik zal goed voor Tihomir zorgen’, fluisterde hij in haar oor.

Ze glimlachte en veegde met de rug van haar hand haar tranen weg. ‘Laat het hem niet merken’, zei ze. ‘Hij is er nogal gevoelig voor.’ Ze gaf haar broer nog een laatste kus en liep naar haar vrienden. Damirah en Mirna, Tihomirs moeder en zus, namen net afscheid.

‘Spijtig dat je niet met ons mee mag’, zei haar neef Dragomir. ‘Het wordt ongetwijfeld een groot avontuur.’

Bezorgd schudde Lothiriël haar hoofd. ‘Wat is er toch met jullie, dat jullie een oorlog als een plezierreis zien?’ Zuchtend omhelsde ze hem. ‘Zorg goed voor elkaar’, zei ze. Vervolgens trok

ze Tihomir dicht tegen zich aan. ‘Waar je ook bent, in het licht of het duister, weet dat ik aan je denk’, zei ze. ‘Ik hou van je.’ Ze klopte twee keer met haar vuist op haar borst. Hij loste zijn greep, keek haar glimlachend in de ogen en kopieerde haar beweging. Toen steeg hij op en reed samen met Dragomir de oorlog tegemoet. Lothiriël keek hen nog een tijdje na en liep toen de stallen in waar haar jongste broer Amrothos zich samen met de achterhoede klaarmaakte voor vertrek. Ze vond hem in de stal van haar eigen paard. ‘Waarom is Lysippe opgezadeld?’, zei ze. ‘Mijn paard staat mank’, zei hij. ‘Trouwens, Lysippe is sneller.’ Ze ging wijdbeens voor haar broer staan. ‘Je kan niet zomaar mijn paard nemen. Je had het op z’n minst moeten vragen’, zei ze boos. ‘Lysippe is me even dierbaar als een vriendin. En met welk paard moet ik nu rijden?’ ‘Jij hebt geen paard nodig’, zei hij terwijl hij Lysippe verder optuigde. ‘Jij moet de stad verdedigen.’ ‘En als ik moet vluchten?’ Ze greep naar Lysippes teugels, maar Amrothos weerde haar af. ‘Vluchten is geen optie. Je overwint, of je sterft’, zei hij. Lothiriël keek hem verbijsterd aan. Amrothos haalde zijn schouders op en sprong op het paard. ‘Misschien had je Derufin beter zijn zin gegeven’, zei hij met een grijns. Toen reed hij weg. ‘Smeerlap!’, riep Lothiriël hem na. Toen liet ze zich op haar knieën vallen. Na Tihomir was ze nu ook Lysippe kwijt. Aan de harde woorden van Amrothos wilde ze voorlopig niet denken.

De zon stond al hoog toen de laatste soldaten de stallen verlieten. De smeden pakten hun gerief op een kar en reden hun troepen achterna, klaar om hen zo nodig van nieuwe wapens te voorzien. De drukte die de hele ochtend in en rond de stad had gehangen verviel plots in een pijnlijke stilte.

‘Ik zal onze mannen missen’, zei Lothiriël tegen Mirna toen ze samen de trappen naar de citadel beklommen. ‘Vooral je broer. Ik mis hem nu al.’

‘Hoe ziet een ork er eigenlijk uit?’, zei Mirna. ‘Ik hoorde de visverkoopster zeggen dat ze mensenvlees eten.’ Ze greep Lothiriël bij de hand. ‘Ik ben zo bang dat ik Tihomir nooit meer zal terugzien.’

Lothiriël keek naar het bedrukte gezicht van haar jonge vriendin. ‘Ik heb gehoord dat ze niet kunnen paardrijden en toevallig is Tihomir de snelste ruiter van Dol Amroth, en een hele goede zwaardvechter. We zien hem terug, levend en wel’, zei ze.

Terug in haar kamer ontrolde ze de kaart die Tihomir had achtergelaten. Kapitein Goran, hun mentor, had hen als onderdeel van hun kapiteinsexamen een plan laten tekenen van Dol Amroth waarop ze hadden moeten aanduiden hoe de stad het best verdedigd kon worden bij een aanval uit zee. Ze hadden zich gebaseerd op de “15 waarheden van oorlogvoering” volgens generaal Sunju, een groot generaal uit een vorig era. Tihomir en zij waren bij het maken van hun plan uitgegaan van een optimale bezetting van de stadswacht. Helaas had haar vader de beste strijdkrachten meegenomen en Lothiriël beseftte nu dat hun verdedigingslijnes al waren uitgedund nog voor een eventuele aanval plaatsvond.

Ze stond het plan zo geconcentreerd te bestuderen dat ze schrok toen plots haar oudste broer Elphir naast haar stond. Ze legde het verdedigingsplan aan hem voor en maakte aantekeningen waar hij ideeën tot verbetering had.

‘Vader denkt dat Sauron al zijn manschappen op dezelfde plaats zal inzetten’, zei hij. ‘Zelf vrees ik dat de piraten misbruik zullen maken van onze verzwakte verdediging. Ik vrees dat zij zich niets aantrekken van de vijfde waarheid van Sunju.’ Hij wees naar de hoek van de kaart waar Lothiriel en Tihomir de vijftien waarheden hadden neergeschreven. ‘Waarheid nummer vijf: Voorkom de belegering van een ommuurde stad’, las hij luidop. Hij schudde zijn hoofd en wees op de kaart naar de baai. ‘Ik vertrek vanavond nog met de vloot en blijf voorlopig in de buurt van Dol Amroth. Misschien heeft vader gelijk en valt er niets te vrezen. Maar mochten de piraten toch aanvallen, dan zijn we in de buurt.’

‘Vader denkt dat ik hier klaar voor ben’, zei Lothiriel. ‘Ik wou dat ik dat ook dacht, maar de waarheid is dat ik bang ben. Bang dat ik hem en jullie allemaal tekort zal schieten.’

Elphir keek haar aan. ‘Je bent nog jong’, zei hij. ‘En je hebt nog geen strijd gezien. Ik wenste dat ik je kon geruststellen en zeggen dat het allemaal zal meevallen.’ Hij schudde zachtjes zijn hoofd. ‘Helaas zou dat zou een leugen zijn. Als de piraten aanvallen, zal het een zware strijd worden.’ Hij kuste haar op haar hoofd. ‘Maar ook al voel je het zelf nog niet, vader heeft gelijk. Je bent er klaar voor. Je zal je moed wel vinden.’

Nog diezelfde avond riep Lothiriel haar oom Gojko en de drie resterende kapiteins bij zich. Oom Gojko was de broer van haar moeder en sinds het overlijden van hun vader had hij diens taak als havenmeester op zich genomen. Daarvoor was hij jarenlang kapitein-ter-zee geweest in de vloot van Dol Amroth. Jaren waarin hij regelmatig op piraten was gestuit. Kapitein Bogdan en kapitein Jarmil waren slechts enkele jaren ouder dan Lothiriel en hadden net als haar nog geen strijd gezien. Kapitein Branimir was Dragomirs broer en oom Gojko’s oudste zoon. Hij was graag mee naar Minas Tirith getrokken, maar was op vraag van prins Imrahil in de stad gebleven.

Met z’n vijven bogen ze zich over het plan. ‘Elphir ligt met de vloot in de baai’, zei Lothiriel. ‘Dat is onze eerste lijn van defensie. De tweede lijn wordt gevormd door blokkades aan de toegang naar de haven en naar het strand.’

Oom Gojko wreef over zijn kin. ‘Piraten zijn doorgaans goede zwaardvechters,’ zei hij, ‘en door hun eerdere invallen hebben ze een ruw idee van de indeling van onze stad.’

‘Toch denk ik dat we het terrein aan onze kant hebben’, zei Lothiriel. ‘De troeven van Dol Amroth zijn de vele trappen en de steile, smalle straten waardoor de piraten slechts met enkelen tegelijk naar de citadel kunnen doorstoten. En hoewel we de indeling van de stad niet kunnen aanpassen, kunnen we gebruik maken van barricades om op verschillende plaatsen een cul-de-sac te creëren.’ Ze wees op de kaart de plaatsen aan die ze bedoelde. ‘Daar kunnen we hen insluiten en hen afslachten met onze boogschutters.’

‘We hebben slechts een honderdtal boogschutters’, zei Bogdan. ‘We zullen hen wijs moeten inzetten.’

‘Inderdaad. Daarom moeten we de stroom van piraten goed sturen. Ze mogen slechts langs bepaalde plaatsen en met mondjesmaat de stad binnenkomen.’ Ze verschoof haar vinger over

het plan. 'De toegang vanuit het strand moet zo lang mogelijk afgesloten blijven. Dan kunnen we onze boogschutters eerst in de haven inzetten. Zodra we de piraten ergens hebben bijeengedreven, moeten de boogschutters zich verplaatsen en hen vanuit een hoger gelegen punt bestoken.'

'Hoe ga je dat voor elkaar krijgen', vroeg oom Gojko.

'De twaalfde waarheid van Sunju', zei Lothiriel. 'Wees onvoorspelbaar.' Ze glimlachte. 'Onze boogschutters verplaatsen zich langs daken en balkons.'

Vervolgens wees ze naar het oude waterreservoir vlak bij de haven, door een scheur in de buitenmuur was het onbruikbaar geworden want het liep bij hoogtij telkens vol met zeewater. 'De eerste waarheid volgens Sunju zegt een gevecht te vermijden waar mogelijk', zei ze. 'Dit is een idee van Tihomir. Als we de vijand tot in het reservoir kunnen lokken, moeten we niet vechten. We sluiten het reservoir af en wachten tot ze verdronken zijn.'

Oom Gojko knikte goedkeurend. 'Afhankelijk van het getijde kan dat werken.'

Lothiriel draaide zich naar Bogdan. 'Jij neemt de boogschutters onder je hoede. Met vier kleine eenheden moet het lukken.' Bogdan knikte. Hij was zelf beter met zijn boog dan met zijn zwaard. 'Jij verdedigt de toegang aan het strand', zei ze tegen Jarmil.

'Met jouw toestemming verdedig ik de haven', zei Branimir.

Lothiriel knikte. 'Dan neem ik de citadel onder mijn hoede.'

'En ik stel me op in de binnenstad', zei oom Gojko.

Na hun vertrek bleef Lothiriel nog een tijdje in de bibliotheek zitten kijken naar hun plan. Het overleg met de mannen had haar vertrouwen gegeven. Met vernieuwde energie nam ze even later, samen met haar moeder, zijn vrouw en hun baby, afscheid van Elphir.

Het plan ontrolde zich in de twee daaropvolgende dagen en de hele stad hielp mee. De vissers sloten de toegang tot de haven af door enkele oude schepen tot zinken te brengen. Lothiriel en haar kapiteins liepen door de straten op zoek naar de beste locaties voor hinderlagen en lieten op strategische plaatsen brandbare barricades oprichten. Enkele straten werden langs één zijde zelfs volledig dichtgemetseld. Luiken en deuren werden dicht getimmerd. Lothiriel toonde Bogdan en zijn boogschutters de talrijke sluiproutes die Tihomir en zij al jaren gebruikten. Ze liepen over daken, balkons en via de houten luiken die in de daken van de oudste huizen van de stad nog steeds aanwezig waren. Die werden lang geleden, toen de stad wel vaker werd aangevallen, gebruikt om te vluchten. Nu zouden de boogschutters ze gebruiken om snel en ongezien van de ene naar de andere plaats te komen. Ze onderzochten de beste route om de inwoners indien nodig te ontzetten, en ze lieten voorraden aanleggen die op verschillende locaties werden verstopt.

Onder Jarmils leiding maakten de kinderen snoeren van zeeëgels die aan de vloedlijn werden gelegd. Hun ouders spanden touwen en kettingen tussen de bomen achter het strand zodat de vijand niet zonder hindernissen tot aan de stadsrand zou geraken. Tenslotte werden vijf grote, drijvende houtstapels gemaakt. Ze werden de zee ingetrokken en verankerd. 'Je kan geen slag voeren zonder het nodige vuurspektakel', zei Jarmil tegen Lothiriel toen ze op inspectie kwam.

Toen Lothiriel de derde dag na het vertrek van hun leger haar bed uitkwam, had ze nog steeds het volste vertrouwen in hun plan. Helaas zou dat niet lang meer duren.

De eerste barst in haar vertrouwen ontstond kort na de middag als gevolg van een boodschap uit de Witte Bergen. Volgens de boodschap trok het Leger der doden door de streek. Lothiriel dacht eerst dat het om een paniekverhaal ging en legde het bericht terzijde. Tot haar moeder haar herinnerde aan een legende uit de tijd van koning Isildur waarin een leger van verraders vervloekt werd nadat ze een eed aan de koning hadden geschonden. Sindsdien waren ze gedoemd hun dagen te slijten in een deel van de Witte Bergen dat het Pad der Doden werd genoemd. Toen Lothiriel het bericht uiteindelijk besprak met haar kapiteins en oom Gojko kwamen ze tot de conclusie dat het onvoorzichtig zou zijn de stad te evacueren, hoewel ze zich afvroegen of stadsmuren doden konden tegenhouden. En of, als het lot hen echt slecht gezind was, ze op twee fronten tegelijk konden vechten. Uiteindelijk liet Lothiriel een bericht rondsturen dat het aan ieder gezinshoofd was om te beslissen of zijn gezin wel of niet in de stad zou blijven.

De tweede barst in haar vertrouwen kwam door een bericht van Elphir, laat op de middag. Hij stond op het punt met de vloot de baai te verlaten en naar de rivier de Anduin te varen waar de piraten van Umbar zich hadden verzameld. Samen met andere zeevarende volkeren uit het Zuiden stonden ze klaar om via de rivier naar Minas Tirith af te varen. Het was een bevestiging van haar vaders vermoeden dat de piraten zich bij Sauron hadden aangesloten en dat hij al zijn troepen naar de hoofdstad zou sturen. Lothiriel maakte zich echter zorgen om Elphir, die nu net als haar vader, Erchirion en Tihomir actief zou deelnemen aan de oorlog. Ze maakte zich zorgen om zijn vrouw en hun zoontje ... en om het wegvallen van haar eerste lijn van defensie.

Die avond trok ze haar wambuis en haar hemd van maliën aan. Met de hulp van Mirna, Tihomirs zus en ook haar kamermeisje, gespte ze haar borstharnas vast.

Tihomirs glanzende zeeopaal droeg ze onder haar hemd, dicht bij haar hart. Volledig gekleed en met haar zwaard en helm naast zich, legde ze zich te rusten op haar bed. Slapen deed ze die nacht nauwelijks.

De zon was nog niet op toen ze na een klopping op de deur het nieuws hoorde dat niet alleen haar vader, maar ook Elphir gelijk had. Umbar had een vloot achtergehouden en die lag nu waar slechts uren geleden nog hun eigen vloot had gelegen; voor de kust van Dol Amroth. Lothiriel rende de trappen op naar de bovenste verdieping van de citadel, waar boven de grote zaal zich ook de hoogstgelegen uitkijkpost bevond. Van achter de kantelen gluurde ze naar het donkere water. Doorheen de flarden ochtendmist zag ze contouren van schepen. Ze waren niet getooid met het bekende blauw-zilveren vaandel van Dol Amroth. Hun zeilen waren donker gekleurd en Lothiriel twijfelde er niet aan dat ze bij dagenraad zwart en rood zouden blijken te zijn. Ze zag kettingen glinsteren. 'Ze liggen voor anker', zei ze tegen de wacht. 'Dat geeft ons nog even tijd. Breng de kapiteins en de havenmeester tot bij mij, maar wees stil. Slaag nog geen alarm.'

Even later staarden vier extra paar ogen naar het duistere water. 'Acht schepen', zei oom Gojko. 'Ik vermoed duizend man, misschien meer.' Lothiriël slikte. Een overmacht van minstens vier tegen één. 'Ze zullen overmoedig zijn,' zei Gojko, 'en denken dat onze defensie zwak is.'

'Dat kan in ons voordeel spelen', zei Lothiriël. Waarheid acht van Sunju, dacht ze, "Misleid de tegenstander op elke mogelijke manier." 'We verwittigen de inwoners,' zei ze, 'op een rustige en stille manier. Wie niet kan of wilt vechten, schuilt in de grote zaal. Wie toch in zijn huis blijft, blijft binnen. De vijand moet denken dat de stad zo goed als verlaten is.' Ze keek naar de knikkende gezichten. 'Ondertussen nemen wij onze posities in.'

'Denk aan waarheid nummer elf', zei Lothiriël. 'Wacht tot het juiste moment om aan te vallen. Dat kan wel even duren want ze geraken pas bij hoogtij langs de barricades.'

'Dat betekent dat ze pas kunnen aanvallen wanneer de zon al op z'n hoogste staat', zei Branimir.

'En ze kunnen slechts met kleine bootjes tot in de haven of tot op het strand geraken', zei Gojko. 'Ze zullen in golven komen, want ze moeten met hun sloepen steeds over en weer.'

'Wacht met schieten tot ze voet aan wal zetten', zei Lothiriël tegen Bogdan. 'Geef hun bij aankomst de indruk dat we ons nauwelijks verdedigen. De verrassing zal des te groter zijn.' Ze keek de vier mannen aan. 'We kunnen dit', zei ze. 'We hebben dit geoefend en we houden ons aan het plan. We doen dit voor Dol Amroth, voor zijn inwoners en voor de soldaten die vertrokken zijn, zodat zij naar een veilige haven kunnen terugkeren. En ook al vechten we ieder met een eigen eenheid, we doen dit samen.' Onbewust maakte ze de beweging van Tihomir. Tot haar verwondering werd die vier keer gekopieerd. Even leek het of Tihomir bij haar was en ze glimlachte.

Na het vertrek van de vier mannen stuurde ze boodschappers naar de inwoners van de stad en naar de omliggende plantages. Zelf daalde ze af naar de privévertrekken om haar moeder en grootmoeder te wekken.

'Wij zullen ons wel bekommeren om de mensen in de grote zaal', zei Biljana, Lothiriëls moeder, terwijl ze de dienstbodes verzamelde in de woonkamer.

'Spreek voor jezelf', zei Rhoswen die net de kamer in wandelde. Net als Lothiriël was ze gekleed in maliën. Aan haar gordel hing een zwaard.

'Moeder,' riep Biljana, 'op jouw leeftijd kan je toch niet meer vechten.'

'Op mijn leeftijd kan je vooral doen wat je zelf wilt', zei Rhoswen. Koppig duwde ze haar kin omhoog. 'Vergeet niet dat ik nog een eitje te pellen heb met de mannen van Umbar.'

Lothiriël keek naar haar strijdvaardige oma en vroeg zich af of ze nog voldoende kracht in haar armen had om het zwaard te hanteren. 'Het is een eer naast jou te mogen vechten', zei ze uiteindelijk. 'Maar haal jezelf een helm en blijf in de buurt van de citadel, op andere plaatsen zou je wel eens een pijl in je lijf kunnen krijgen.'

Zodra ook Elphirs vrouw en zoontje zich bij hen voegden, vertrokken ze naar de grote zaal. Onderweg duwde Mirna Lothiriël een tekening in de hand. Het was een portret van Tihomir. Mirna, die wel vaker portretten tekende, had zijn regelmatige trekken goed weten te vatten. Vanaf de tekening glimlachte hij haar toe. Dankbaar kneep ze Mirna in de hand.

Terwijl de inwoners zich verzamelden in de grote zaal kregen de stadswachters hun dagrantsoen en namen ze hun posities in op verschillende plaatsen in de stad. Jarmil trok met zijn compagnie naar de stadsmuren aan de kant van het strand. Branimir en Bogdan namen hun mannen mee naar de haven en Goiko verspreidde zijn eenheden op verschillende locaties tussen de haven en de citadel. Lothiriel installeerde haar mannen op strategische plaatsen rond het plein voor de citadel en vatte zelf post achter de kantelen, vanwaar ze de vijand in het oog kon houden. Het wachten kon beginnen.

II. De slag om Dol Amroth

Langzaam kwam de zon op en trok de mist weg. Al die tijd lagen de vijandelijke schepen roerloos voor de kust. In de loop van de ochtend werden de zeilen gestreken en nog later voeren kleine sloepen tussen de grootste schepen heen en weer. Eens het voldoende licht was, kon Lothiriel vanuit haar schuilplaats de bedrijvigheid zien op het dek van het grote moederschip. Verschillende figuren stonden naar de stad te kijken en ze besepte plots dat ze binnen een paar uur oog in oog zou staan met de vijand.

Hoe had haar leven op enkele dagen tijd zo'n enorme wending kunnen nemen, vroeg ze zich af. Waar waren de dagen dat ze samen met Tihomir en Dragomir onbezorgd over het strand galoppeerde of schelpen opdook in de zee? Waar waren de dagen dat ze speelden dat ze tegen de piraten vochten? Onbewust greep ze naar Tihomirs zeeopaal. Ze sloop naar de andere kant van het dak en keek een tijdje neer op de stille, verlaten stad. In de wijk van de wevers en kleermakers waren de huizen overwoekerd met jasmijn. Zelfs nu, op het einde van de winter, slingerden de talrijke ranken zich rond de balkons en trapeuningen. Het huis van de kaartenmaker was nog steeds versierd met de vlaggetjes van het huwelijksfeest dat daar vorige week had plaatsgevonden. En in de tuin achter de kazerne stond de vijfhonderdjaar oude olijfbom waaronder Tihomir en zij elkaar voor het eerst hadden gekust. Het was een onschuldig experiment geweest, maar het had te fijn gevoeld om daarna nog door te kunnen gaan als alleen maar vrienden.

Dit was haar thuis, gevuld met herinneringen, dacht Lothiriel. Het was haar taak het te verdedigen. Plots dacht ze aan de woorden die Amrothos voor zijn vertrek had gesproken. "Vluchten is geen optie. Je overwint, of sterft", had hij gezegd. Ze sloot haar ogen en wenste dat ze zou overwinnen, en zoveel mogelijk stadsgenoten en soldaten samen met haar.

Rusteloos vatte ze weer post achter de kantelen. Het liep al tegen de middag toen een eerste sloep in de richting van de haven voer. De piraten cirkelden een tijdje rond de gezonken scheepswrakken en voeren terug naar het moederschip. Lothiriel zuchtte. Het wachten viel haar zwaar. In een onbedwingbare impuls sloop ze naar de trap die naar de grote zaal leidde. Maar in plaats van de deur naar de zaal te openen, stapte ze de bibliotheek van haar vader binnen en boog ze zich nogmaals over het plan. Terwijl ze alle verdedigingspunten overliep,

groeide vanbinnen haar onrust. Wat als Jarmils drijvende houttorens geen vuur vatten of Tihomirs list met het oude waterreservoir niet lukte? Welke onvoorspelbare listen zouden de piraten zelf uit hun mouw toveren? En wat als ook het Leger des doods aan de stadsmuren verscheen? Steeds driftiger gleden haar vingers over het plan tot ze bij de baai kwamen, waar in werkelijkheid de vijand zich klaarmaakte voor de aanval. Ze klauwde naar het perkament en vermorzelde hen met haar hand. Vloekend en tierend probeerde ze hen te verscheuren, maar het perkament was taai en gaf niet mee. 'Dit zal niet het einde zijn', riep ze. 'Ik zal niet vluchten. Ook al is er geen weg terug, ik zal standhouden!'

Snikkend liet ze zich op haar knieën vallen. 'Ik zal standhouden', herhaalde ze, stiller deze keer. Haar hand gleed naar de plaats waar onder haar hemd Tihomirs duizend jaar oude zeeopaal zat. Ze sloot haar ogen en beeldde zich in dat hij bij haar was. Hij zou haar gebaren dat ze dit samen deden. Of nog beter, hij zou haar in zijn armen nemen en het rustige kloppen van zijn hart zou haar kalmeren. Nog nasnikkend peuterde ze zijn portret van onder haar wambuis waarbij het scheurde ter hoogte van zijn schouder. Ze streek het glad en staarde een tijdje in zijn glimlachende ogen. 'Indien ik vandaag zal sterven, weet dan dat ik van je heb gehouden', vertelde ze hem. Ze snoof haar tranen weg en stopte het terug onder haar wambuis. Vervolgens stond ze op en rechte haar schouders. 'Ik kan dit', zei ze tegen zichzelf. Pas toen ze zich omdraaide zag ze haar staan.

Oma Rhoswen sloot Lothiriël in haar armen en kuste haar op het voorhoofd. 'Toen ik zo oud was als jij, was ik al getrouwd,' zei ze, 'met de liefste man die ik kon wensen. Een jaar later kreeg ik Gojko. Ik was zo gelukkig.' Hier stopte oma Rhoswen. Er verscheen een diepe frons op haar voorhoofd. 'En toen werd ik ontvoerd', zei ze, eerder tegen zichzelf. 'Op klaarlichte dag.' Plots keek ze haar kleindochter intens aan. 'Ze namen mij mee, maar lieten mijn baby achter. Ik had me nog nooit in mijn leven zo slecht gevoeld. En dan die verachtelijke piraat die me dwong ...' Ze herpakte zich. 'Wel, ik moet het je niet uitleggen. Het was verschrikkelijk en ik hoop dat ik hem vandaag tegenkom. Dan rijg ik hem aan mijn zwaard!' Het vuur laaide op in Rhoswens ogen. Toen werd ze weer kalm en aaide ze Lothiriël over haar haren. 'Ik was bang', zei ze. 'Het was de liefde voor mijn man en mijn kind die me de moed gaf om te ontsnappen.' Ze keek Lothiriël aan. 'Het is heel normaal dat je angstig bent voor wat je te wachten staat. Maar zolang je liefde voelt, ben je niet alleen. Liefde maakt je sterk', zei ze, Lothiriël op de borst tikkend.

Lothiriël kuste haar oma op de wang. 'Ik ben klaar', zei ze. 'We rijgen ze aan ons zwaard.' 'We rijgen ze aan ons zwaard', zei haar oma. Samen beklommen ze de trap naar het dak. De stadswachter die na Lothiriëls vertrek haar plaats had ingenomen, draaide zich naar hen toe. 'Ze komen eraan', zei hij.

Vanachter de kanteel zag Lothiriël een twintigtal sloepen in de richting van de havenmond roeien. Ze stuurde een boodschapper naar de havenwal om haar kapiteins te waarschuwen. Zelf klom ze van het dak en stak het verlaten plein over in de richting van het strand. Onderweg sloten de inwoners de laatste luiken, honden en katten werden naar binnen gehaald en een onnatuurlijke stilte daalde neer over de stad.

Vanop het dak van een bakkerij, goed verscholen voor het oog van de piraten, gaf Lothiriel het afgesproken signaal aan kapitein Jarmil. Ze wachtte gespannen tot ze de drijvende houttorens vuur zag vatten. Vervolgens voegde ze zich via een sluipteg bij haar oom Gojko. Met z'n tweeën bespraken ze de list van Tihomir met het oude waterreservoir. 'Het water staat nog niet op z'n hoogst', zei Gojko. 'Als we nog langer wachten, is het reservoir tot de nok gevuld. Het is nu of nooit.'

'Dan is het nu', zei Lothiriel.

Terwijl ze Branimir en Bogdan inlichtte over hun plannen kwamen de kapers langzaam de haven in geroeid. Vanuit haar schuilplaats zag Lothiriel boogschutters hun plaats innemen, wachtend op een signaal van kapitein Bogdan. Het was nog steeds stil, zelfs de vogels waren opgehouden met fluiten.

Bogdan liet de piraten aan wal komen. Terwijl hun sloepen rechtsomkeer maakten slopen ze voorzichtig het verlaten havenplein op. En toen, bijna even onverwacht voor Lothiriel als voor de vijand, hoorde ze het zoeven van pijlen. Drie salvo's, kort na elkaar. De stilte werd doorbroken door geroep en gekerm en zodra Branimirs compagnie uitrukte, ook door het gekling van metaal op metaal. Vechtend dreef Branimir de overlevende piraten door een smalle straat naar het pleintje voor het oude waterreservoir. Daar waren alle andere toegangswegen afgesloten. De massieve steen die het reservoir afsloot was de dag voordien vervangen door een flinterdun luik. Door de aanval van Branimirs mannen konden de piraten slechts één richting uit. Met veel gekraak versplinterde het luik en minstens tien kapers vielen in het gat. De overigen werden het gat ingedreven waarna de steen terug op zijn plaats werd gerold. Langzaam verstomden hun hulpkreten en even later leek, op wat bloedsporen na, of er geen gevecht had plaatsgevonden. Opgelucht keerde Lothiriel terug naar de citadel. Er was niet één stadsgenoot gevallen. Hun plan leek te lukken.

De tweede lading piraten was groter. Lothiriel telde vijftientig sloepen en ze lagen diep in het water. Alles zou afhangen van Bogdans boogschutters wist ze, en ze stuurde een boodschapper naar de haven.

Weer liet Bogdan de piraten aan wal komen. En weer wachtte hij met schieten tot ze allemaal het plein waren opgelopen. Deze keer liet hij drie keer drie salvo's afvuren. Maar hoewel Branimir zijn volledige compagnie liet uitrukken om de overlevende pirates aan te vallen, wist een deel te ontsnappen. Die werden enkele straten verder in een hinderlaag gelokt door de mannen van Gojko. Slechts een handvol stootte door tot aan de citadel waar Lothiriel hen met haar eenheid stond op te wachten.

Het waren grote, brede mannen die verschenen aan de bovenrand van de trap en ze waren zwaar bewapend. Hun haar hing in viltige vlechten rond hun gezichten. Hun blik was kil en vastberaden. Sommigen hadden hun gezicht en ontblote bovenlijf beschilderd met rode tekens. Op de bovenste trap bleven ze staan, keken de stadswachters vorsend aan en begonnen vervolgens oorlogskreten te scanderen.

Lothiriel slikte. Ze keek naar de jonge stadswachter naast zich. In zijn ogen zag ze een weerspiegeling van haar eigen angst en spontaan begon ook zij een strijdlid te zingen. De jonge stadswachter viel in. Toen grepen ze ieder hun zwaard en liepen samen op de eerste piraat af.

De derde lading piraten volgde al snel. Ze waren minstens even talrijk als de tweede. Ze reageerden zichtbaar verrast op de stilte en de schijnbare afwezigheid van de strijd. Bogdan liet weer drie keer drie salvo's afvuren, maar door de aarzeling van de piraten bleef een deel achter op de aanlegplaats. Branimir deelde zijn compagnie in twee en stuurde een deel naar de haven terwijl de andere helft de piraten op het plein te lijf ging. Steeds meer piraten stootten door naar de bovengelegen delen van de stad waar Gojko en zijn mannen er veel wisten tegen te houden. Desondanks kwamen er meer dan voordien aan op het citadelplein. Lothiriël, nog vol adrenaline van het vorige gevecht, sloeg, hakte en doorboorde de vijand met een vurigheid die ze die ochtend niet voor mogelijk had gehouden.

Ze stond nog na te hijgen toen ze op vraag van Branimir terug keerde naar de haven. Hij stond op de kade bij de lijken van enkele piraten. 'Als we hadden geweten dat we tegen vrouwen vochten, hadden we hen gespaard', zei Branimir terwijl hij met zijn voet een lijk om rolde. Hoewel het slachtoffer zwaargebouwd was en even viltige vlechten had dan de piraten die Lothiriël tot nu toe had gezien, was het ontegensprekelijk een vrouw.

Lothiriël keek verbaasd. 'Denk je dat ze zich zonder geweld zou hebben overgegeven?', zei ze. Branimir fronste en woog zijn antwoord. 'Ik denk het niet', zei hij uiteindelijk.

Na een korte aarzeling liet ze Azra halen. Azra, meesteres van het badhuis, was in Umbar geboren, maar als jonge vrouw naar Dol Amroth gekomen. Ze was groot, breed en haar krullende haren waren nog even zwart als bij haar aankomst, meer dan vijftig jaar geleden. Ondanks haar leeftijd was ze nog niets van haar felheid verloren. Ze voegde zich bij Lothiriël en Branimir in volle uitrusting.

Lothiriël keek haar verbaasd aan. 'Ben je van plan het zwaard op te nemen tegen je eigen volk', vroeg ze haar.

'Zonder twijfel', zei Azra. 'Ook al was het mijn eigen volk, ze behandelden me als een slaaf.' 'Geldt dat ook voor de vrouwen?', zei Lothiriël terwijl ze Azra het lijk toonde.

Azra gaf geen krimp. 'Laat je niet vermurwen door het feit dat het een vrouw is', zei ze. 'Piraten vrezen de aanwezigheid van vrouwen op hun schepen. De enkelingen die toch worden toegelaten zijn de meest gemene. Om stand te houden in de wreedaardige mannenwereld van Umbar hebben ze hun medeleven en zachtheid opgeofferd.' Ze keek Lothiriël fel aan en schudde haar hoofd. 'Iedere piraat die hier voet aan wal zet, heeft maar één doel. En dat is plunderen, kapen en moorden.'

Branimir slikte. 'Zou je dat ook tegen mijn mannen willen zeggen? Zij hebben net als ik zo hun twijfels.'

Een vierde vracht piraten voer de haven al binnen terwijl Lothiriël en Azra Branimirs mannen nog toespraken. De twee vrouwen haastten zich naar de citadel om hun positie weer in te nemen. Ze hadden het havenplein nog maar net achter zich gelaten toen ze al het zoeven van pijlen en even later het gekletter van zwaarden hoorden. Onderweg gebaarde Lothiriël naar oom Gojko dat hij de barricades in brand moest steken. Azra week niet meer van Lothiriëls zijde en nam samen met oma Rhoswen verschillende piraten te grazen.

Deze keer duurden de man-aan-man gevechten langer dan bij de voorgaande aanvallen. De zon daalde al toen ze de gesneuvelden naar de kazerne droegen. Lothiriël klom op het dak van

de bakkerij vanwaar ze zicht had op de situatie op het strand. Twee kleinere schepen waren doorgevaren tot vlak voor het strand. En hoewel de houten torens nog brandden, lagen achter de barricades al verschillende sloepen klaar om aan wal te komen.

‘Ik heb een idee’, zei de badmeesteres die plots naast haar stond.

‘Hoe kom jij hier’, vroeg Lothiriel verbaasd.

Azra glimlachte en wees naar het luik in het dak van de harpbouwer. ‘Jij bent niet de enige die de sluiptwegen kent.’ Vanonder het halfgeopende luik staarden twee witte ogen in Lothiriels richting.

‘Heer Salvi,’ zei Lothiriel, ‘de kust is nog niet veilig. Het is beter nog een tijdje binnen te blijven.’

‘Hoor ik daar de stem van Lothiriel’, vroeg de blinde man.

Ondanks de situatie lachte ze. ‘Ja, ik ben het. Maar, zoals ik al zei ...’,

‘Heb jij wel met de harp geoefend de laatste dagen?’, onderbrak Salvi haar.

‘Daar had ik helaas geen tijd voor’, zei Lothiriel verontschuldigend.

‘Geef de piraten gerust op hun donder, maar zodra deze gekte voorbij is verwacht ik je terug voor je harplessen’, zei Salvi streng. Zijn hoofd verdween en het luik sloeg dicht.

Ondanks de situatie moest Lothiriel lachen.

Ook Azra haalde glimlachend haar schouders op. ‘Hij was zo lief om me door zijn luik te laten klimmen’, zei ze. ‘Kom mee, ik wil je iets tonen.’ Ze nam Lothiriel een eind mee naar beneden en toonde haar vanop het dak van de boekbinder een steile steeg met afgesleten, oude stenen. ‘Zolang ik in Dol Amroth woon, ben ik hier elk jaar minstens één keer gevallen’, zei Azra. ‘Zelfs met droog weer blijf je hier niet overeind. We sturen de piraten hierheen en maken ze vanop dit dak af met pijl en boog.’

‘Goed plan,’ zei Lothiriel, ‘maar helaas zijn alle boogschutters nodig in de haven en binnenkort ook aan het strand.’

‘Ik kan aardig overweg met een boog’, zei Azra. ‘Net zoals de andere vrouwen uit de boogschuttersclub.’

Lothiriel keek haar verbaasd aan. ‘Ik wist niet eens dat Dol Amroth zo’n club had.’

Terwijl Azra terugkeerde naar de citadel, liep Lothiriel naar Gojko om het plan uit te leggen. Niet veel later verscheen een dertigtal vrouwen, gekleed in maliën en gewapend met pijl en boog, op het dak van de boekbinder.

Met het ondergaan van de zon werd het donkerder, en de koele zeelucht maakte plaats voor een walm van rook, vermengd met de geur van zweet en bloed. De piraten dreven het tempo van hun aanvallen op en stuurden kleinere groepen, maar aan een sneller tempo de stad in. Telkens ze even tijd had, liep Lothiriel naar de uitkijkpost op de citadel om overzicht te houden over de strijd.

Het duister speelde zowel in hun voordeel als in hun nadeel. De boogschutters konden de vijand dichter naderen, maar de piraten wisten zich beter te verstoppen in de vele hoeken en spleten die de stad rijk was, waardoor de schutters hen moeilijker konden zien. De gevechten in de straten verliepen chaotischer en eisten meer slachtoffers van hun kant. Op verschillende plaatsen in de stad klonk het geroep van mensen en het kletteren van zwaarden. In de tuin achter de kazerne brandde de vijfhonderd jaar oude olijfboom. Hoewel de vijand zich nog

steeds traag zigzaggend door de stad bewoog, was er door het verhoogde tempo van de aanvallen nauwelijks tijd om te rusten. De vermoeidheid begon toe te slaan. Steeds meer piraten drongen door tot aan de citadel en Lothiriels eenheden vochten nu aan één stuk door. Aangezien zij de laatste barrière vormden tussen de vijand en de talrijke vrouwen en kinderen in de grote zaal, moesten ze standhouden. Er was geen tijd meer om gewonden te evacueren, laat staan om gesneuvelden weg te brengen.

Wolken schoven voor de maan, het begon zachtjes te regenen en op het plein voor de citadel bleven de slachtoffers zich ophopen. Helaas lagen er naast dode piraten ook steeds meer dode stadswachters. Op de trappen naar het plein zag Lothiriel het lichaam liggen van de jonge stadswachter met wie ze samen de eerste aanval had uitgevoerd. Hij was zo mogelijk nog jonger dan zichzelf. Het bloed uit zijn buikwonde vermengde zich met de regen en liep in een stroompje de trappen af. Ze hilde zonder het te merken.

Een boodschapper van kapitein Jarmil kwam melden dat de drijvende torens aan het strand begonnen te doven en ze stuurde hem via een sluipteg naar Bogdan. Zelf liep ze door naar de stadsmuur waar ze Jarmil vond aan de trappen naar het badhuis. Bogdans boogschutters hadden nauwelijks hun posities ingenomen toen de eerste piraten het strand op liepen. Jarmil had voorlopig nog niet aan de strijd deelgenomen. Hij was nog vol moed en hij lachte toen de piraten vastliepen in de hindernissen op en achter het strand.

Lothiriel wenste dat ze zijn optimisme kon delen. Terwijl het steeds harder regende, klom ze via de daken en luiken terug naar de citadel. Ze stopte even op het dak van de lakenmakershal. Ook de barricades in de binnenstad begonnen te doven. In de verte liep Azra gehaast over de daken, omringd door haar eigen eenheid boogschutters. In gedachten overliep Lothiriel het plan, maar ze zag voorlopig geen manier om hun geluk te keren. Zelfs als Jarmil de opmars van de vijand langs het strand kon vertragen, zouden ze vroeg of laat de stad binnenkomen en in straatgevechten moeten worden uitgeschakeld.

Ondertussen bereikten aan de kant van het strand de eerste piraten de stadsmuur. De trap naar het badhuis werd verdedigd door boogschutters, alles wat daar nog door kwam was overgeleverd aan de genade van Jarmils mannen. En veel genade toonden die niet. Van alle soldaten waren zij nog het meest fit. Ze sloegen en hakten erop los en het met mozaïeken versierde plein was al snel bezaaid met lijken. De piraten die ze niet te pakken kregen, joegen ze langs de barricades naar de nauwe straten van de binnenstad waar de eenheden van Gojko hen opwachtten. Net als de mannen van Branimir joegen ze de vijand naar doodlopende straatjes of pleintjes waar naast de mannen van Bogdan, nu ook de vrouwen van Azra hen onder vuur namen. Piraten die daar nog doorkwamen, werden tegengehouden door Lothiriel en haar eenheid. Het was een goed plan en ze hadden het goed uitgevoerd, maar de aanhoudende aanvoer van nieuwe aanvallers eiste zijn tol.

Lothiriel had net een vrouwelijk piraat neergeslagen toen haar angst werkelijkheid werd. Vanop het citadelplein zag ze hem vallen. Oom Gojko had zich op de stadswal in een gevecht gemengd. Tussen alle kreten door herkende ze plots zijn stem, een laatste keer ... En toen viel hij, samen met zijn aanvaller, over de rand de schuimende zee in. Tijd om te verwerken wat ze had gezien had Lothiriel niet, want een volgende tegenstander drong zich al aan haar op.

Het duister en de zware regen maakte het voor de boogschutters onmogelijk om nog langer hun werk te doen. Bogdan stuurde een bericht dat zijn eenheden, behalve die aan de kant van het strand, overgingen tot man-aan-man gevechten.

Gojko's eenheden vochten ook zonder zijn leiding dapper verder, maar net als Lothiriels mannen waren ze aanzienlijk uitgedund en vermoeid. Wat maar niet leek uit te dunnen, was de stroom aan piraten. Met toenemende wanhoop keek Lothiriel naar haar stad die op verschillende plaatsen rookte en waar piraten de straten vulden met lijken. "Vluchten is geen optie. Je overwint, of sterft", hoorde ze Amrothos weer zeggen. 'Dan zal ik overwinnen', zei ze tegen zichzelf. Koppig klemde ze haar kaken op elkaar. Op dat moment kwam er, schijnbaar uit het niets, een piraat over de buitenmuur van de citadel gekropen. Naast hem had een grote enterhaak een gat in de solide muur geslagen. Hij moest tientallen meter tegen de kliffen zijn opgeklommen. Vol ongeloof keek Lothiriel hem aan.

De piraat keek terug. 'Jou heb ik liever levend', grijnsde hij in de taal van Umbar.

'Over mijn dood lijk', gilde oma Rhoswen. Zwaaiend met haar zwaard kwam ze vanachter Lothiriel aangelopen.

De man schrok, trok zijn zwaard en wist nog net op tijd de slag van Rhoswen af te weren.

Kreunend van frustratie ging ook Lothiriel hem te lijf. Met twee tegenstanders, die hem elk van een andere kant aanvielen, wist hij niet lang stand te houden.

'Rotzak', gilde oma Rhoswen toen ze hem de genadeslag gaf, 'van mijn kleindochter blijf je af.' Hijgend keek ze Lothiriel aan. 'Een beetje talenkennis komt altijd van pas.'

Een volgende piraat kwam ondertussen via de enterhaak de muur overgeklommen en Lothiriel riep een deel van haar mannen bij zich en beval de anderen stand te houden voor de grote poort. Zelf liep ze naar de enterhaak en kliefde het touw met enkele flinke halen door. 'Veel beter', zei ze tegen zichzelf toen ze aan het gegil hoorde dat niet alleen het touw, maar ook enkele piraten te pletter vielen.

Ondertussen was het al een eind na middernacht en Lothiriel was uitgeput. Haar armen trilden van vermoeidheid en haar bewegingen verliepen allesbehalve gecoördineerd. Ze keek naar haar oma die dapper doorvocht, al kon ze net als Lothiriel nauwelijks nog haar zwaard heffen. Het leek haast onmogelijk dat de schepen van Umbar zoveel manschappen hadden vervoerd. Telkens ze dacht dat de aanval voorbij was, kwamen nieuwe piraten de trappen naar de citadel opgestormd.

Lothiriel hield haar zwaard nu met beide handen vast en weerde een slag af van een uitzonderlijk grote piraat. Hij had naast zijn gezicht ook zijn kale hoofd rood geverfd en lachte gemeen toen zijn volgende slag haar deed wankelen. Een derde slag raakte haar rechterarm net boven de elleboog. Het lemme van zijn zwaard kliefde door haar huid tot in haar spieren en haar zwaard viel uit haar handen. Ontzet keek Lothiriel naar de piraat die zich schrap zette om haar een laatste klap te geven. 'Nooit', schreeuwde ze en met een laatste restje energie greep ze de dolk uit haar gordel, gleed over de gladde stenen tussen zijn benen door en stak het wapen tot diep in zijn dij. De man viel neer. Lothiriel pakte haar zwaard met haar linkerhand en duwde het met haar volle gewicht door zijn leren tuniek tot in zijn buik. 'Nooit geef ik me over', siste ze terwijl ze haar wapen terugtrok.

Toen pas merkte ze de nieuwe gezichten naast zich op. Ze herkende haar moeder, Damirah, Mirna en vele andere vrouwen. Ze hadden zich zo goed als mogelijk gekleed in maliën, hadden

alle wapens die de citadel nog had verdeeld, en kwamen hun soldaten in hun laatste uur bijstaan. Lothiriel lachte en huilde tegelijk.

De nabijheid van haar moeder gaf haar nieuwe energie en roepend liep ze op alweer een volgende piraat af toen ze oma Rhoswen door haar knieën zag gaan. Een roodgeverfde piraat stond met opgeheven zwaard over de oude vrouw gebogen. Lothiriel veranderde van richting en ging hem gillend en maaiend met haar zwaard te lijf. Ondanks dat ze nu met haar minder geoefende linkerarm vocht, bleef ze op hem inhakken, zelfs toen hij al gevallen was. Achter haar ontfermde haar moeder zich samen met enkele andere vrouwen over Rhoswen. Woest bleef Lothiriel uithalen ... tot er geen nieuwe piraten meer bijkwamen.

Verwonderd keek ze naar de lege trap die naar het plein leidde. De soldaten rond haar begonnen zich over de gewonden te ontfermen en de vrouwen kwamen de grote zaal uitgelopen om hen te helpen. Als in een droom beklom Lothiriel de trap naar het dak van de citadel. Ze zag geen sloepen meer op het water. Ze zag geen beweging meer in de haven.

De enterhaak en het stuk touw bungelden leeg tegen de muur van de citadel. Uit de richting van het strand zag ze nog een enkele piraat de stad inlopen, maar die werd een eindje verder opgewacht door soldaten van Gojko. Azra en haar vrouwen kwamen het plein opgewandeld. Op hun gezicht las ze vermoedheid, verdriet, maar ook opluchting.

Kon het zijn, dacht Lothiriel, kon het zijn dat de strijd over was?

Lothiriel liep de grote zaal binnen en keek met verbazing naar de gewonden. 'Het huis van genezing ligt vol', zei Damirah terwijl ze Lothiriels arm verbond. 'Rhoswen ligt ginds.' Ze knikte met haar hoofd naar een hoek van de zaal.

Zowel haar moeder als Azra zaten op hun knieën naast de oude vrouw. Ze huilden. Lothiriel knielde naast haar moeder. Vanop haar geïmproviseerde bed glimlachte Rhoswen haar toe, maar Lothiriel had vooral oog voor de met bloed doordrenkte lap die op haar borst lag. Ze tilde hem op en zag luchtbellens in het verse bloed van de wonde. Oma Rhoswens longen waren geraakt. Rhoswen greep Lothiriels hand. 'We hebben ze aan ons zwaard geregen', zei ze. Lothiriels keel zat dicht met tranen. Ze glimlachte bibberig naar haar oma en kneep zachtjes in haar hand. Met haar andere hand klopte ze twee keer op haar borst.

Nauwelijks zichtbaar knikte Rhoswen. 'Ik hou ook van jou', zei ze. 'Onthoud dat liefde kracht geeft. Wees nooit bang om lief te hebben.' Lothiriel kuste haar oma's verrimpelde hand. Hij voelde koud en slap aan. 'Geef de jongens een kus van mij', zei Rhoswen nu tegen Biljana. 'Vooral Erchirion, ik heb vandaag vaak aan hem gedacht.'

Plots dacht Lothiriel aan oom Gojko. Ze kon haar oma nu onmogelijk vertellen dat haar zoon overleden was. Ze stond recht en vroeg aan een jong meisje kapitein Branimir te halen.

'Ik ben je erg dankbaar', zei Rhoswen ondertussen tegen Azra. 'Jij stond bij mij in mijn donkerste uren.'

Azra aaide Rhoswens grijze haren. 'En jij gaf mij mijn zachtheid terug, toen ik ze bijna verloren was', zei ze. 'Jouw komst naar Umbar was het beste dat me ooit is overkomen.'

Een straaltje bloed liep via Rhoswens mondhoek naar beneden. Azra veegde het weg.

‘Ik had nog graag afscheid genomen van Branimir,’ zei Rhoswen, ‘alvorens ik me bij zijn vader voeg.’ Lothiriel keek haar oma verschrikt aan. ‘Oh, ik weet dat hij gevallen is’, zei haar oma. ‘Ik voelde het.’

Geschrokken keek Biljana naar haar dochter. ‘Is Gojko dood’, vroeg ze. Lothiriel knikte en plots kwam al het verdriet tegelijk naar buiten. Tranen stroomden over haar wangen toen ze haar armen om haar moeders schokkende schouders sloeg.

Branimir kwam en Lothiriel maakte plaats zodat ook hij afscheid kon nemen van zijn oma.

Pas nadat Rhoswen haar laatste adem had uitgeblazen, vertelde Lothiriel haar neef over het overlijden van zijn vader. ‘Het spijt me zo’, zei ze. ‘Ik wenste dat ik het had kunnen voorkomen.’

Branimir snoof zijn tranen weg. ‘Vader gaf zich altijd honderd procent,’ zei hij, ‘in alles wat hij deed. Ik zal hem missen.’ Hij liep naar de grote poort, maar draaide zich na enkele stappen om. ‘Ik vermoed dat zijn functie nu vacant is’, zei hij. Lothiriel knikte. ‘Ik zou hem graag opvolgen’, zei hij.

‘Ik denk dat dat wel te regelen valt’, zei ze glimlachend. ‘Maar ik zou je graag nog een tijdje aanhouden als kapitein. Ons werk zit er nog niet helemaal op.’ Op dat ogenblik werd kapitein Jarmil binnengedragen, met beide benen in het verband.

Zodra het licht was lieten Lothiriel en haar kapiteins de nog nasmeulende, door oorlog bevuilde stad achter zich en roeiden naar de schepen van de piraten. Die lagen nog steeds voor anker in de baai. Kapitein Jarmil bleef achter, aangezien hij twee gebroken benen had. Die had hij niet opgelopen tijdens de strijd, maar nadien, toen hij in zijn euforie van het balkon van het badhuis was gesprongen. De kapiteins namen de fitste mannen mee. Ze roeiden eerst naar de twee schepen die voor anker lagen aan het strand. Toen ze het eerste schip naderden en hun intenties uitten, werd een touwladder neergelaten. Aan boord vonden ze slechts ongewapende landgenoten, ontvoerd en tot slaaf gemaakt in de maanden voordien. Ook in de andere schepen, verder in de baai, vonden ze slaven. Alleen op het moederschip vonden ze piraten, laveloos en nauwelijks in staat tot vechten. De piraten werden over boord gegooid, de landgenoten werden ondergebracht in de plantages buiten de stad. Zolang er oorlog woedde leek het Lothiriel niet wijs hen naar huis te sturen. Zolang er oorlog woedde kon ze haar waakzaamheid niet laten varen. Ze vroeg zich af wat er van het Leger der doden geworden was en liet voor alle zekerheid de wacht verdubbelen en behield de barricades in de haven en de stad.

Buiten de stad liet ze een grote grafkuil graven voor de piraten. Twee dagen na de aanval gooiden ze de put met lijken dicht. De hele stad kwam helpen. De kinderen zaaiden er bloemen op terwijl hun ouders overwinningsliederen zongen. Van hun eigen overledenen namen ze twee dagen later afscheid. De hele dag brandden er vuren rond de stad waarin ze hun gesneuvelden cremeerden. De hele dag voeren families de baai in en uit om volgens hun traditie assen van hun dierbaren uit te strooien in de zee. Ook oma Rhoswen en oom Gojko werden gecremeerd. Lothiriel, Biljana en Branimir strooiden hen samen uit en namen al zingend afscheid.

'Had ik oma Rhoswen moeten verbieden om mee te vechten', vroeg Lothiriel die avond aan haar moeder.

Biljana schudde haar hoofd. 'Nee', zei ze. 'Of je het haar nu wel of niet had verboden, je grootmoeder had toch meegevochten. Ze had, zoals ze zelf zei, nog iets af te rekenen met de piraten.' Biljana streekde Lothriels haren. 'Er was een reden waarom ze nooit sprak over haar gevangenschap in Umbar.'

'Ik weet het', zei Lothiriel. 'Ze werd misbruikt. Net als sommige vrouwen die we op hun schepen vonden.' Biljana keek haar verbaasd aan. 'Ze vertelden erover. Die arme Branimir was helemaal overstuur.' Lothiriel slikte. 'Ik had in mijn sloep twee meisjes, niet ouder dan Mirna, die zo beschaamd zijn dat ze niet meer naar huis durven.' Ze snoof haar tranen weg. 'Alsof het allemaal hun fout is!'

Biljana sloeg haar armen rond haar dochter. 'Volgens mij is niet alleen Branimir overstuur', zei ze.

'Wat maakt dat mensen elkaar zo'n vreselijke dingen aandoen', zei Lothiriel.

'Macht, denk ik', zei Biljana. 'Niet iedereen ziet macht als een verantwoordelijkheid. Wanneer macht in de verkeerde handen terecht komt, zijn het de zwaksten van de samenleving die als eersten de rekening betalen.'

'Maar wat beweegt vrouwen om zich achter dergelijk machtsspel te scharen?', zei Lothiriel. Biljana haalde haar schouders op. 'Volgens mij voelden ze zich gedwongen te kiezen tussen de rol van slachtoffer of van dader.'

'Ik hoop dat ik nooit voor dergelijke keuze gesteld zal worden', zei Lothiriel. 'Ik haat het om te moeten wachten tot de vijand aan de poort staat, maar ik haat het nog meer om anderen te moeten doden om mezelf en anderen te beschermen tegen hun kwaadaardigheid.'

'Waar zijn de meisjes nu?', zei Biljana.

'Op de citroenplantage. Het boerengezin daar heeft dochters van dezelfde leeftijd', zei Lothiriel. 'Hopelijk vinden ze daar vriendschap en vertrouwen. Ze zijn afkomstig uit een dorp aan de zeeuwierstranden en ik ben van plan ze na de oorlog zelf naar huis te brengen.'

Biljana keek haar glimlachend aan. 'Heb ik je al verteld hoe trots ik op je ben', zei ze. 'Wie weet wat er met ons was gebeurd, wanneer jij geen stand had weten te houden?'

Toen zuchtte ze. 'Nu moeten we alleen nog wachten tot de oorlog ook daadwerkelijk voorbij is. En kunnen we alleen maar hopen dat onze mannen en zonen even goed standhouden.' Ze greep Lothriels hand. 'Ik hoop dat we snel nieuws krijgen uit Minas Tirith.'

Later die avond verzamelden alle inwoners van de stad zich rond een groot vuur op het strand. Ze deelden platbroden, kaas en gedroogd fruit met elkaar. Lothiriel en Biljana lieten enkele vaten wijn aanslaan en de hele stad bracht een toast uit op de overwinning. In hun toespraak drukten de twee vrouwen hun medeleven uit met de overledenen, bedankten ze de soldaten en alle andere inwoners voor hun hulp en benadrukten ze dat de oorlog, helaas, nog niet voorbij was.

Wat ze niet wisten was dat diezelfde dag veel meer slachtoffers vielen in de slag van de velden van Pelennor. En terwijl de aanvoerders van Gondor wanhopig beraadslaagden aan de voet van Minas Tirith, bezongen de inwoners van Dol Amroth al hun overleden helden.

DEEL 2

III. Een bitterzoet weerzien

Vanop het dak van de citadel staarde Lothiriel naar de zee. De schepen van de piraten lagen nu al meer dan twee weken voor de stad. Lothiriel had ze laten leeghalen, maar zolang ze geen bericht kreeg dat de oorlog ten einde was, behield ze de blokkades en konden ze de haven niet worden in gesleept. Het waren goed gebouwde schepen. En mits wat aanpassingen konden ze worden toegevoegd aan de vloot van Dol Amroth. Ze hoopte snel een bericht te krijgen van haar broer Elphir of van haar vader uit Minas Tirith.

Het enige nieuws dat ze sinds hun vertrek had gekregen, was al meer dan tien dagen oud. Het was geen hoopvol nieuws geweest. Ze hadden een grote veldslag gewonnen, maar zagen zich genoodzaakt een confrontatie aan te gaan met Sauron op zijn eigen terrein. Ze had onmiddellijk een bericht teruggestuurd met een kort verslag van de aanval op de stad en het spijtige nieuws dat oma Rhoswen en oom Gojko waren omgekomen. Hun verlies was nog vers, en naast het verdriet was er nog de vrees voor het Leger der doden. Hoewel Lothiriel sinds dat ene gerucht, kort voor de aanval, niets meer van hen had vernomen, sloot ze niet uit dat Sauron ook de doden in zijn macht had. Onbewust speelde ze met Tihomirs zeeopaal die nog steeds aan een ketting rond haar hals hing. Elke dag hoopte ze dat hij, net als haar vader en haar broers, behouden thuis zou komen.

Ze draaide zich om en keek neer op de stad. Op de barricades na, was er nauwelijks nog een spoor van de gevechten te zien. De straten werden schoongepoetst, net als de kleurrijke mozaïeken op de pleinen en de vijfhonderd jaar oude olijfbloom bleek, ondanks zijn brandletsels, nog leven te bezitten. De bakkers bakten terug brood, de zeewierbaden werden weer gevuld en Lothiriel had haar harplessen bij heer Salvi hernomen. Het leven leek gewoon verder te gaan.

Dat was misschien aan de oppervlakte zo, dacht Lothiriel terwijl ze haar gekwetste arm stretchte, maar diep vanbinnen was er veel veranderd. Veel van wat vroeger vanzelfsprekend was, bleek uiteindelijk een prijs te hebben. Om hun stad te behouden, hadden ze veel meer dan alleen wat oude schepen en een boom moeten opofferen. Want ook al hadden ze de aanval gewonnen, hun verliezen waren groot. Te groot, vond Lothiriel. Ze was ervan overtuigd dat een meer ervaren leider betere beslissingen had genomen die tot minder slachtoffers hadden geleid.

Ze zag haar moeder samen met Azra de trap naar het citadelplein op komen en zwaaide. Na een laatste blik op de zee liep ze naar hen toe. Halfweg de trap naar de grote zaal draaide ze zich echter om. Er lagen toch slechts acht schepen in de baai? Van achter de kantelen telde ze er nu negen. Ze riep de wachter erbij. Het negende schip kwam langzaam dichterbij. Pas na een hele tijd konden ze de banier onderscheiden. 'Blauw met zilver', riep de wachter enthousiast. 'Het is blauw met zilver!'

Lothiriel herkende nu ook de vorm van het schip. 'Het is Elphir', zei ze. 'Het is zijn schip.'

Ondertussen minderde Elphirs schip vaart en op een afstand van de andere schepen gooide het zijn anker uit.

'Waarom komt hij niet dichterbij?', zei de wachter.

'Misschien vreest hij een list', zei Lothiriel. 'Er liggen tenslotte acht piratenschepen voor de stad.'

'Maar de vlag is gehesen. Hij moet onze vlag toch zien', zei de wachter. In zijn stem klonk het ongeduld dat Lothiriel voelde. 'Wacht', zei hij plots. 'Misschien is het een list van de piraten!'

Lothiriel keek naar de jonge wachter. 'Een list met één schip?'

'Misschien zijn er nog meer onderweg', zei hij.

'Nee, ik denk echt dat hij het is', zei ze. 'Elphir zou zijn schip nooit prijsgeven.' Desondanks twijfelde ze. 'Goed,' zei ze, 'laat onze nieuwe havenmeester een sloep klaarmaken. We gaan op onderzoek.' Zelf liep ze naar de grote zaal om haar moeder in te lichten.

Hoewel Lothiriel bij hun vertrek nog zeker was geweest van haar stuk, groeide haar onrust naarmate ze het schip naderden. Ze keek naar Branimir die er al even gespannen uitzag. Hij gaf zijn riemen door aan de stadswachter naast hem en kroop naar de boeg van de sloep. Het schip leek op het eerste gezicht verlaten.

'Ahoi, ahoi', riep Branimir zodra ze voldoende genaderd waren. 'Vriend of vijand? Maak je bekend.' Achter haar rug kruiste Lothiriel haar vingers.

'Dat hangt ervan af wie de vraag stelt', riep een stem. 'Dol Amroth of Umbar?'

'Dol Amroth,' riep Branimir.

Plots verschenen er wel twintig hoofden boven de rand. Ze lachten en juichten. 'Het is veilig', riepen ze. 'Het is veilig!' en ze vielen elkaar in de armen.

‘Dag broer’, riep Lothiriel zodra ze Elphir tussen de gezichten herkende. ‘Ik ben blij je te zien.’ Elphir zwaaide, maar zelfs vanop de sloep kon Lothiriel zien dat hij hilde van opluchting.

Die avond werd Elphir verenigd met zijn vrouw en kind. ‘Het was vreselijk’, zei hij. ‘En na alle ellende dacht ik hier alweer een vijand aan te treffen.’ Hij knuffelde zijn zoontje. ‘Ik vreesde dat alles voor niets was geweest.’ Hij vertelde over het Leger des doods dat, aangespoord door een of andere koning, de vijandige vloot had overwonnen.

‘Dus het Leger des doods vocht voor ons’, zei Lothiriel.

Elphir knikte. ‘Koning Elessar kon het, als erfgenaam van Isildur, zijn wil opleggen.’

Lothiriel voelde haar ogen uit hun kassen rollen. ‘Ik dacht dat het een vijand was’, zei ze. ‘En die koning Elessar, waar komt die zo plots vandaan?’

‘Uit het Noorden,’ zei Elphir, ‘waar de nazaten van Isildur zich era’s geleden hebben teruggetrokken.’ Hij zag het ongeloof in Lothiriels ogen. ‘Zus, zodra je hem ontmoet, zal je me geloven. Hij is een vorst zoals je nog nooit hebt gezien.’

Elphir vertelde over hun tocht over de rivier en hoe ze maar net op tijd in Minas Tirith aankwamen om het tij te helpen keren. Hij vertelde over de slag op de velden buiten de stad, de talrijke slachtoffers, waaronder oom Denethor. Over neef Faramir die gewond was, maar ondertussen de functie van zijn vader had opgenomen. Maar hij vertelde ook over orks, trollen, draken en grote beesten. ‘En toen dachten we dat het voorbij was,’ zei hij, ‘dat de oorlog was gewonnen.’ Hij schudde zijn hoofd. ‘Blijkbaar had Sauron nog minstens evenveel troepen achtergehouden en de aanvoerders beslisten hem uit te dagen.’ Hij vertelde over de tocht naar de Morannon, de zwarte poort naar Mordor. Over de wanhoop van de soldaten en zijn eigen wanhoop. Hoe hun broer Amrothos zijn vader en hun nieuwe koning had gesmeekt om niet te moeten deelnemen aan die laatste veldslag. ‘Na die slag wou ik nog maar één ding,’ zei hij, ‘naar huis, naar mijn vrouw en mijn kind.’

Er lag zoveel liefde in zijn ogen dat Lothiriel spontaan de zeeopaal op haar borst aanraakte.

‘Vader blijft nog een tijd met de troepen in het tentenkamp in Itilien’, hoorde ze haar broer zeggen.

Lothiriel keek hem verbaasd aan. ‘Waarom?’, zei ze. ‘Waarom komt hij niet naar huis, zoals jij?’

‘Binnen enkele weken wordt koning Elessar gekroond’, zei hij. ‘Vader en hij hebben veel te bespreken. Bovendien hebben de mannen tijd nodig om te bekomen van hun ervaring ... en van de verliezen die ze hebben geleden.’

‘Welke verliezen’, zei Lothiriel gealarmeerd. ‘Welke verliezen’, vroeg ze weer.

‘Niemand van de familie’, zei Elphir. Lothiriel merkte zijn terughoudendheid.

‘Tihomir?’ haar stem klonk iel. Elphir schrok ervan.

‘Hij leeft nog’, zei hij. ‘Maar hij is gewond. Vader denkt dat het hem goed zou doen om je te zien. Jou, Damirah en Mirna. En moeder moet natuurlijk ook mee.’ Hij keek naar Biljana. ‘Vader mist je.’

De rest van het gesprek ontging Lothiriel volledig. In gedachten was ze al aan het pakken. ‘Wanneer vertrekken we’, zei ze terwijl ze rechtstond.

‘Zo snel mogelijk’, zei Elphir. ‘Maar jullie gaan zonder mij. Ik blijf hier.’

Lothiriel was al onderweg naar haar kamer.

Ondanks haar ongeduld om te vertrekken, moest Lothiriel nog wachten tot Elphirs schip was volgeladen met voorraden uit de rijkelijk gevulde kelders van de stad. Omdat de blokkade van de haven nog niet was weggeruimd, moesten de voorraden met kleine sloepen helemaal tot in de baai worden gevoerd. In opdracht van zijn vader liet Elphir graan, wijn, citroenen, sinaasappels, gedroogde vruchten en noten naar het schip brengen. Ook tenten, dekens en kookgerei werden aan boord gebracht. Lothiriel, die toezicht hield in de haven, zag Azra zelfs manden gedroogd zeewier aansleuren.

‘Moet dit ook mee’, vroeg ze verbaasd terwijl ze een handje toestak.

‘Orders van je vader’, zei Azra. Ze veegde het zweet van haar voorhoofd. ‘Hij wil zijn soldaten verwennen met zeewierbaden en voetmassages.’

‘Toch niet al zijn soldaten?’, zei Lothiriel met een blik vol ongeloof.

‘Ik mag hopen van niet’, zei Azra. ‘In dat geval zal ik je hulp hard nodig hebben. Tenminste als je arm dat toelaat. Hoe gaat het met je wonde?’

Lothiriel keek naar de mitella rond haar ellenboog en haalde haar schouders op. ‘Goed, denk ik. De pijn is weg, het moet alleen nog verder genezen.’

‘Goed’, zei Azra. ‘Dan kan je me helpen een wastobbe tot in de haven te rollen.’

Azra was nog maar net vertrokken of heer Salvi kwam de haven ingelopen, gevolgd door zijn zonen. Prins Imrahil had hen gevraagd voor muziek te zorgen op het kroningsfeest van koning Elessar. Met stijgende verbazing hielp Lothiriel hen de harpen, trommels en vedels in een sloep laden. Het leek wel of haar vader de hele stad naar Minas Tirith stuurde.

Tegen het vallen van de avond zat het ruim van het schip vol. En hoewel het de volgende dag al vroeg in de ochtend zou afvaren, nam de volledige bemanning deel aan het overwinningfeest waartoe Elphir opdracht had gegeven. Het werd een uitzinnig feest met drank, muziek en dans, met opgeluchte en lachende mensen. Ondanks haar bezorgdheid over Tihomir genoot Lothiriel met volle teugen. De oorlog was voorbij. Sauron was verslagen. Het leven lachte haar tegemoet.

Hoewel Lothiriel enkele jaren geleden een opleiding was gestart bij de vloot, was het voor iedereen al snel duidelijk geworden dat noch haar navigatievaardigheden, noch haar zeemansbenen zich leenden voor een leven op zee. Het schip dat hen nu naar Itilien bracht was gelukkig voorzien van een meer getalenteerde bemanning. En nu ze ontslagen was van eender welke taak aan boord, bracht Lothiriel het grootste deel van haar dagen door op het dek waar ze genoot van het uitzicht en het gezelschap van de muzikanten en de andere dames. Maar aan boord van het schip gleed de tijd maar traag voorbij en sinds ze die ochtend de rivier Anduin waren opgevaren keek Lothiriel uit naar hun tussenstop in de haven van Minas Tirith. Elphir had verteld dat zowel hun oom Denethor als neef Boromir de oorlog niet hadden overleefd. Niet dat ze erg hecht was geweest met hen. Integendeel, als kind hadden ze haar eerder angst aangejaagd. Ze dacht terug aan die ene keer, kort voor haar achtste verjaardag, toen haar oom en neven op bezoek waren gekomen met een wel heel specifieke reden.

Ze had de hele dag op het strand gespeeld en Erchirion was haar komen halen, waarna ze door haar moeder werd gewassen, in haar mooiste jurk werd gekleed en haar haren werden besprenkeld met lavendelwater.

'Is er een feest?', vroeg Lothiriel.

Haar moeder keek haar glimlachend aan, maar op haar voorhoofd verscheen een frons. Lothiriel wreef hem weg en gaf haar moeder een kus.

'Je bent een lieverd', zei haar moeder. 'Ik hou van je.'

Toen ze zich bij het gezelschap voegden in de woonkamer, keek iedereen haar aan. Lothiriel slikte. In tegenstelling tot anders keek oom Denethor vriendelijk, net als neef Faramir, al keek die meestal vriendelijk. Maar het was neef Boromir die Lothiriel naar haar moeders hand deed grijpen. Hij bekeek haar zoals haar vader naar een nieuw gekocht paard keek. Toen schudde hij lachend zijn hoofd. 'Ze is nog een kind', zei hij terwijl hij zich naar zijn vader draaide. 'Dit is belachelijk.' Hij knikte naar de dienstbode die net de kamer binnen kwam. 'Ik heb liever één nacht met haar, dan nog tien jaar te moeten wachten tot mijn bruid oud genoeg is om te trouwen.'

Oom Denethor tuitte zijn lippen en zuchtte diep. Lothiriel had het gevoel dat iedereen in de kamer zijn adem inhield. Bang keek ze naar haar moeder die kort in haar hand kneep. 'Goed', zei oom Denethor uiteindelijk. 'Het was een poging waard. De overeenkomst gaat niet door. Mijn zoon zal niet met Lothiriel trouwen.'

Lothiriel trok grote ogen en op haar gezicht verscheen langzaam een blik vol afgrijzen. 'Ik wil niet trouwen', zei ze. 'Ik wil niet kussen met neef Boromir.' Oom Denethors wenkbrauwen schoten omhoog, haar vader sloot zijn ogen en alle anderen schoten in de lach. Lothiriel voelde hoe haar moeders hand zich ontspande.

Alleen haar jongste broer Amrothos keek zuur. 'Gaat Lothiriel dan toch niet mee naar Minas Tirith', vroeg hij.

Met een snok draaiden zowel Lothiriels moeder als haar oma hun hoofd naar haar vader die schuldbewust op zijn lip beet.

In de daaropvolgende weken hadden haar moeder en grootmoeder geweigerd ook maar één woord te spreken met haar vader. Later was haar verteld dat ze niet op de hoogte waren geweest, noch van de huwelijksovereenkomst, noch van het plan Lothiriel te verhuizen naar Minas Tirith. Haar vader had zijn huwelijk alleen weten te redden door zijn echtgenote en haar moeder te beloven dat Lothiriel uiteindelijk het laatste woord zou krijgen wat haar huwelijk betrof. Wat niet wegnam dat hij haar de laatste jaren regelmatig voorstelde aan kandidaten die hij geschikt vond. Helaas behoorde Tihomir niet tot die groep. Over het voorval werd sindsdien gezwegen. Wanneer het toch ter sprake kwam, had haar vader het over "dat fiasco jaren geleden".

Vreemd genoeg was haar neef Boromir nooit getrouwd. Volgens haar moeder had hij nooit interesse gehad in een huwelijk en was het hem goed uitgekomen dat het leeftijdsverschil met Lothiriel zo groot was geweest. Ondertussen besepte Lothiriel heel goed dat hij hen beiden veel ellende had bespaard, al had ze hem er nooit voor bedankt.

Twee dagen later bestudeerde Lothiriel vanop het dek alweer de voorbijglijdende oevers. De linkeroever was vlak zo ver het oog kon zien. De rechteroever was dicht begroeid met bomen en struiken met daarachter de uitlopers van de Schaduwbergen. Ze huiverde. Ze was nog nooit zo ver de rivier Anduin opgevaren en ze was nog nooit zo dicht bij Mordor geweest. Nu ze in de schaduw van Saurons rijk vertoefde, voelde ze hoe haar aandacht weer aanscherpte. Nochtans was het veilig nu. Elphir had gezegd dat met het verslaan van Sauron als bij toverslag ook al zijn duistere creaties waren verdwenen. Lothiriel zou het beter begrijpen eens ze de hobbits ontmoette. Hobbits, orks, trollen ... voor Lothiriel was het niet te vatten.

Hun schip had de avond voordien een tussenstop gemaakt in de haven van Minas Tirith.

Neef Faramir, nu stadshouder, had het op zijn beurt proberen uit te leggen, maar het bleef klinken als tovenarij. Als ze de rottende kadavers van de gigantische mûmakils niet met eigen ogen had gezien en met haar eigen neus had geroken, had ze hem niet geloofd.

Vanochtend waren er nog meer voorraden aan boord gebracht waardoor nu ook het dek vol vaten, manden en zakken stond.

Heer Salvi en zijn zonen bleven in Minas Tirith, zij gaven de voorkeur aan de geneugten van de stad, zeiden ze. Lothiriel daarentegen keek ernaar uit een tijdje in open lucht te leven, zeker nu Elphir, in de roes van de overwinning, haar zijn eigen luxueuze tent had geleend.

‘Ik kan niet wachten om Tihomir te zien’, zei Mirna, die naast haar op een biervat zat. Lothiriel raakte zachtjes de zeeopaal aan. Ook zij wenste hem te zien. Ze wilde hem vertellen hoe ze hun verdedigingsplan had uitgevoerd, waar de knelpunten hadden gezeten en waar ze succesvol waren geweest. Ze was nieuwsgierig naar zijn avonturen, zijn verhalen en vroeg zich af of hij erin geslaagd was een goede indruk te maken op haar vader. Ondertussen verschenen op de rechteroever de eerste tenten tussen de bomen. ‘We zijn er’, lachte ze. ‘We zijn er!’ Ze viel Mirna in de armen.

Ook op de oever werd hun komst opgemerkt. Steeds meer soldaten verschenen aan de waterkant. Ze zwaaiden en riepen: ‘Dol Amroth! Amroth komt eraan!’ Lothiriel zwaaide terug. ‘Het is vrouwe Lothiriel’, riepen enkele mannen. Plots voelde ze zich tegelijk trots en zenuwachtig. Ze haalde haar arm uit de mitella en streek haar uniform glad.

Terwijl het schip vaart minderde dacht ze aan haar vader. Was hij, zoals Elphir beweerde, echt tevreden met haar werk? Of deelde hij haar twijfel dat een beter kapitein minder slachtoffers zou hebben gemaakt?

Terwijl het schip aanmeerde, groeide de groep soldaten op de oever aan. De stadswachters van Dol Amroth hadden zich vooraan verzameld. Zodra Lothiriel op de loopplank stapte, scandeerden ze haar naam. Kapitein Goran stond haar als eerste op te wachten. Hij keek haar trots aan. ‘Ik wist dat je het zou redden’, zei hij en hij trok haar tegen zijn massieve borst.

‘Ik had een goede leraar’, zei Lothiriel glimlachend. Zodra de kapitein haar losliet waren er anderen die haar wilden begroeten, de hand schudden en omhelzen. Ze was Mirna al een tijdje kwijt, toen ze bij Dragomir kwam.

Grijze rookpluimen boven de stad, gegil, geroep en het geluid van kletterende zwaarden, de weë geur van zweet en bloed ... oom Gojko die over de wal tuimelde. Het kwam allemaal terug. ‘Het spijt me zo’, zei ze.

Dragomir legde waarderend zijn hand op haar schouder. ‘Vader kennende, stond hij in de voorste linie’, zei hij.

Lothiriel knikte. 'Hij was een dappere man. Zonder hem hadden we het niet gered.'

'En de anderen?', zei hij.

'Branimir is ongedeerd. Maar oma Rhoswen viel in de strijd ... nadat ze minstens tien tegenstanders neerhaalde.'

Drogomir kneep waardierend in haar schouder. 'Zij was een heldin', zei hij. 'Net al jij.'

Lothiriel schudde ontkennend haar hoofd. Ze voelde zich allesbehalve een heldin. 'De overwinning behoort ons allemaal toe', zei ze. 'Waar is Tihomir?'

Een lichte kuch deed hen opkijken. Haar vader was hen ongemerkt genaderd en hij was niet alleen.

Naast hem stonden twee onbekende mannen. De ene was groot, donkerharig en zijn gezicht vertoonde nog sporen van verwondingen. De andere was minstens even groot, maar oud, met een lange witte baard, witte haren en een even witte, smetteloze mantel. Koning Elessar wellicht, dacht Lothiriel. Ze boog.

'Mijn dochter', zei prins Imrahil en hij keek haar bedachtzaam aan. In zijn ogen zag Lothiriel een reflectie van zichzelf. Het was niet het weerbarstige meisje van weleer dat voor haar vader stond. Door zijn ogen keek ze naar een jonge vrouw wiens glimlach niet verder reikte dan haar mond. 'Mijn dochter', zei hij weer en ook hij legde zijn hand op haar schouder. Lothiriel voelde hoe dit onverwachte gebaar van waardering de dam die haar tranen tegenhield dreigde te breken. Ze slikte. 'Mijn Heer', zei ze. 'Dol Amroth is veilig. Kapitein Lothiriel vraagt verlof.'

'Dat verlof heb je verdiend', zei hij. 'Ik verwacht alleen nog een verslag van je, vanavond bij het eten. Maar laat me je eerst voorstellen.' Hij gebaarde naar de donkerharige man naast hem. 'Aragorn, dit is mijn dochter Lothiriel, kapitein bij de stadswacht van Dol Amroth.' De man glimlachte en knikte. 'Het is Aragorn die ons naar de overwinning heeft geleid. Hij wordt onze nieuwe koning, koning Elessar,' zei Imrahil, 'hoewel hij tot zijn kroning liever Aragorn wordt genoemd.' Een ogenblik keek Lothiriel koning Elessar verbaasd aan. Was dit de grote vorst waar haar broer over vertelde? Toen zag ze kracht in zijn ogen en een onverzettelijke wil, en ze begreep wat Elphir had bedoeld. Ze boog. 'En dit is Mithrandir, hoewel hij ook Gandalf wordt genoemd', zei haar vader en hij gebaarde naar de oude man.

Weer boog Lothiriel. 'Mijn broer Elphir heeft me over jullie verteld', zei ze. 'Het is een eer jullie te ontmoeten.'

'We zullen vanavond samen eten', zei haar vader. 'Maar nu laat ik je gaan. Ik zie dat er nog meer mensen zijn die je willen begroeten.'

Lothiriel hoorde iemand haar naam roepen. Ze draaide zich om en zag Erchirion vanuit de verte naar haar toe komen. Hij was vergezeld van stadsgenoten en vreemde mannen met haren en baarden in dezelfde kleur als de manen van haar paard. Erchirion schoot als een speer uit de groep naar voor. Lothiriel liep hem tegemoet, steeds sneller, opgelucht om hem te zien, opgelucht dat hij ongedeerd was en wetende dat, nu hij er was, alles goed zou komen. De dam die haar al die tijd had rechtgehouden brak. Tranen liepen over haar wangen terwijl ze zich met een tijgersprong in de veilige armen van haar grote broer gooide.

‘Vertel me’, zei ze nadat hij haar tranen eruit had geknepen. ‘Waar is Tihomir? Waarom komt hij me niet begroeten?’

Erchirion liet haar zakken. ‘Lieve zus,’ zei hij, ‘heeft niemand je verteld ... Het spijt me zo.’

Zijn aarzeling deed het bloed in haar aderen stollen. ‘Nee’, zei ze met dwingende stem. ‘Hij leeft. Hij is gewond, maar Elphir heeft me verzekerd dat hij nog leeft.’

Erchirion keek haar bezorgd aan. ‘Hij leeft’, zei hij. ‘Maar er is weinig hoop.’

‘Nee!’, zei Lothiriel weer. ‘Waar is hij? Alsjeblieft, breng me naar hem toe.’

Hij bracht haar naar een ruime tent waar ze Mirna en Damirah vond. Ze stonden verslagen naast een van de bedden. Lothiriel aarzelde, plots bang voor wat ze te zien zou krijgen. Erchirion duwde haar zachtjes naar voor. Toen ze uiteindelijk naast hem stond, herkende ze hem nauwelijks. Tihomirs slanke, stevige lijf leek gekrompen. Zijn wangen waren ingevallen en zijn ogen waren troebel en lagen diep in hun kassen. Maar wat haar het diepst raakte, was het dik verband dat de stomp bedekte van wat vroeger zijn rechterarm was geweest. Haar lip trilde. Aarzelend klopte ze twee keer met haar rechtervuist op haar borst. ‘Ik hou van je’, zei ze. Hij glimlachte en kopieerde moeizaam haar beweging met zijn linkerhand.

‘Ik ben blij dat je er bent’, gebaarde hij.

‘Ik had hier al veel vroeger moeten zijn’, zei ze met een snik. Ze liet de zeeopaal om zijn nek glijden en kuste zijn klamme voorhoofd. ‘Je hebt nog steeds één arm’, zei ze terwijl ze haar tranen terugdrong en hem bemoedigend toeknikte. ‘We komen er wel. We kunnen dit. Samen kunnen we alles.’ Zachtjes legde ze haar hoofd tegen het zijne en zo bleef ze zitten tot hij in slaap viel.

Erchirion en prins Imrahil stonden het tafereel vanop een afstand te bekijken. ‘We moeten het haar vertellen’, zei Erchirion.

De prins knikte. ‘Geef haar eerst tijd om van haar triomf te genieten.’

‘Wat dat betreft moet ik je iets vertellen’, zei Erchirion. ‘Er is me daarstraks iets ter ore gekomen over Amrothos waar je niet blij om zal zijn.’

Prins Imrahil fronste. ‘De aanwezigheid van die vrouwelijke piraten baart me zorgen’, zei hij. ‘De wens om Dol Amroth te veroveren moet wel groot zijn als Umbar ook zijn vrouwen de strijd in stuurt.’

Aragorn knikte bedenkelijk. ‘Het zou me niets verbazen moest Dol Amroth de prijs geweest zijn die Sauron aan de piraten had beloofd.’

‘Al zouden ze hem altijd schatplichtig blijven. Sauron zou nooit een deel van zijn nieuwverworven rijk hebben weggeschonken’, zei Gandalf. ‘En al helemaal geen stad als Dol Amroth.’

De drie mannen hadden aandachtig naar Lothiriels verhaal geluisterd en keken elkaar nu bedachtzaam aan.

‘Ik geloof nooit dat het hier stopt’, zei Aragorn na een tijdje. ‘Ook zonder Sauron verlangt men in Umbar naar vruchtbaar land. Hun stad is omgeven door een dor landschap waar slechts weinig mogelijkheden zijn voor landbouw.’ Hij schudde zijn hoofd. ‘Ik vrees dat de overwinning op de piraten slechts tijdelijk is.’

Lothiriel trok grote ogen. ‘Was onze strijd dan nutteloos?’, zei ze. ‘Zijn mijn stadsgenoten gevallen voor niets?’

‘Het was niet nutteloos’, zei Aragorn terwijl hij zijn hand op haar arm legde. ‘Je hebt Dol Amroth veiliggesteld. Voor nu.’ Hij keek haar waarderend aan. ‘En dat is niet min voor een jonge vrouw als jij. Maar we mogen niet op onze lauweren blijven rusten. We moeten waakzaam blijven en ons voorbereiden voor een strijd die nog niet is uitgevochten.’

Ondanks zijn compliment liet Lothiriel haar schouders zakken. ‘Hoeveel doden moeten er nog vallen’, vroeg ze zich luidop af. ‘Hoe kunnen we ons verdedigen tegen dergelijke vijand? Valt er niet te onderhandelen?’

Aragorn zuchtte. ‘Ik wens niets liever dan dat’, zei hij. ‘Maar de haat van Umbar ten opzichte van Gondor is al zo oud dat er weinig tot geen ruimte is tot gesprek.’

‘Je vertelde dat de piraten er anders uitzagen dan in de oude verslagen’, zei Gandalf.

Lothiriel knikte. ‘Sommigen zagen eruit zoals in het verhaal van oma Rhoswen, ‘zei ze, ‘groot, slank en met donkere krullen. Maar het merendeel was eerder breed gebouwd met een korte nek, viltige vlechten en kleine ogen die dicht bij elkaar stonden. Hoewel ze de taal van Umbar spraken, kwam het me voor dat ze uit een ander land afkomstig waren.’

‘In dat geval zou het wel eens kunnen dat er in Umbar een machtswisseling heeft plaats gevonden sinds jij hun havenkapitein hebt verslagen’, zei Gandalf terwijl hij naar Aragorn keek. ‘Zoals wel vaker gebeurt in een rijk waar het recht van de sterkste heerst.’

Lothiriel keek Aragorn verbaasd aan. ‘Was u destijds bij de aanval op Umbar?’, zei ze.

Gandalf lachte. ‘Aragorn leidde de aanval op Umbar’, zei hij.

Verward keek Lothiriel van de tovenaar naar de koning. ‘Ik dacht dat Thorongil de aanval leidde, hij doodde de havenkapitein, stak hun schepen in brand en ... verdween’, zei ze, waarop Gandalf bevestigend knikte en Aragorn de tovenaar een berispende blik toe wierp.

Het was nog vroeg toen Lothiriel de flappen van haar tent opende. De mist hing nog tussen de bomen en het gras onder haar voeten was nat en koud. Ze liep naar de tent van haar ouders die slechts enkele meter verder stond. Ondanks de vochtigheid hadden de wachters het vuur voor de tent brandende weten te houden. Ze knoopte haar sjaal rond haar schouders en ging zitten. Zich koesterend in de warmte van het vuur dacht ze aan de avond voordien. Ze dacht na over de woorden van Aragorn, die vreesde dat zolang Umbar in handen was van piraten, de kusten van Zuid-Gondor nooit helemaal veilig zouden zijn. Het was een triestig vooruitzicht dat de huidige overwinning slechts tijdelijk was. Maar haar rol was nu uitgespeeld, hoewel haar vader en Aragorn gevraagd hadden een verslag te maken van de gebeurtenissen.

Ondertussen kwam haar jongste broer, Amrothos, haar richting uit geslenterd en zette zich naast haar neer.

‘Jij was erg stil, gisteren’, zei ze.

‘Wat viel er te vertellen? Alle aandacht ging naar de grote heldin uit Dol Amroth’, zei hij.

‘Ik vraag niet om aandacht’, zei ze. ‘Het was ook niet mijn beslissing om achter te blijven. Je weet net zo goed als ik dat de verdediging van Dol Amroth een taak was die me werd opgelegd ... als straf.’

Amrothos haalde zijn schouders op. ‘Wel, je hebt je taak goed volbracht. Hoera voor Vrouwe Lothiriel.’ Zijn stem droop van sarcasme.

‘Wat is jouw probleem?’, zei ze fronsend.

‘Mijn probleem is,’ siste hij haar toe, ‘dat terwijl jij wordt onthaald als een ware heldin, er duizenden soldaten zijn die minstens even dapper zijn, zonder dat er over hun heldendaden gezongen wordt.’

‘Zoals ik al zei,’ zei ze ontdaan, ‘is het niet mijn wens als held te worden behandeld.’

‘Toch zou ik oppassen,’ zei hij. ‘Niet alle mannen hier komen uit Gondor, velen komen uit Rohan. Voor hen ben jij geen held, maar een vrouw, slechts geschikt om hen te bedienen ... of te plezieren, als je begrijpt wat ik bedoel.’

Ondanks het vuur was Lothiriel plots versteend van kou. ‘Ik geloof nooit dat vader me naar hier had geroepen als hij had geweten dat het niet veilig zou zijn,’ zei ze.

‘Dat zou hij ook niet hebben gedaan,’ klonk een boze stem achter hen. ‘Ik heb mijn lesje wel geleerd.’ Prins Imrahil stond in de opening van de tent. Met ogen dicht genepen tot spleetjes keek hij naar zijn jongste zoon. ‘Waar haal jij het lef vandaan je zus zo te bedreigen,’ zei hij. ‘Jij, die van al mijn kinderen het minste moed hebt getoond.’ Hij schudde zijn hoofd. ‘Aragorn toonde zich een milde leider toen hij je als de kapitein naar Cair Andros stuurde. Als het aan mij had gelegen, had ik je aan je haren meegesleurd naar de poort van Mordor. Ik hoorde al over je verraad, over hoe jij je vrienden opzet tegen je eigen zuster.’

Lothiriel keek haar broer met grote ogen aan. Amrothos ontweek haar blik. Ze sprong op en rende weg.

En terwijl Prins Imrahil zijn jongste zoon met het eerstvolgende voorraadschip naar Minas Tirith verbande, slalomde Lothiriel overstuur tussen de bomen en flarden mist naar de oever van de rivier. Ondanks hun ruzies in het verleden, ondanks de harde woorden die hij vaak sprak, kon ze niet geloven dat Amrothos haar ooit kwaad zou doen. Ze aarzelde slechts even voor ze zich in het water gooide. De kilte sloeg als een mokerslag toe en ze hapte verrast naar adem.

‘Kom eruit Lothiriel! De rivier is te wild en te koud,’ riep Mirna vanaf de oever.

Vastberaden liet Lothiriel zich helemaal onder water zakken. Ze zwom naar het diepe en snelstromende deel van de rivier. ‘Ze is nauwelijks koud genoeg om mijn gedachten te ordenen,’ riep ze toen ze weer boven water kwam.

‘Lothiriel, stadswachter van Dol Amroth, zelfs de dochter van prins Imrahil heeft niet het eeuwige leven. Kom de rivier uit voor je verdrinkt.’ Mirna’s stem klonk wanhopig.

‘Ik verdrink nog liever dan mezelf over te leveren aan de genade van mijn broer,’ zei Lothiriel koppig. Maar de koude deed haar omkeren en ze zwom langzaam tegen de stroom in naar de oever.

‘Je lippen worden al blauw,’ zei Mirna. Ze hield een handdoek omhoog.

Lothiriel keek naar de rimpels op het voorhoofd van haar jonge vriendin en dacht aan Tihomir in de ziekenboeg. Ze zocht houvast op de gladde, met algen bedekte rivierstenen. ‘Kom hier, gek mens. Trek je natte slaaphemd uit voordat je ziek wordt,’ zei Mirna en ze hield Lothiriel de handdoek voor.

Lothiriel plukte aan het hemd dat zich aan haar huid had vastgezogen. De koude beet in haar kuiten en ondanks haar korte zwempartij trilde ze over heel haar lijf. Ze lachte klappertandend terwijl ze met veel moeite haar hemd over haar hoofd trok en het aan Mirna gaf. ‘En nu maar hopen dat de soldaten zo vroeg in de ochtend ook geen bad willen nemen,’ zei ze. Op dat moment kraakte enkele meter verder een tak en zag ze iemand tussen de bomen verdwijnen.

Geschrokken dacht ze aan de woorden van Amrothos. Ze griste de handdoek uit Mirna's handen en bedekte haar lijf.

Met het defensieplan onder haar arm liep Lothiriel naar de ziekenboeg. Eenmaal binnen, besefte ze dat het een maat was voor niets. In het halfduister van de tent kon je geen plan lezen. Maar er viel genoeg te vertellen zonder plan, dacht ze, want ze keek ernaar uit om haar nieuwtje over Thorongil te delen. Ze liep naar Tihomirs bed en zag dat hij nog sliep. Ze raakte de zeeopaal aan die rond zijn nek hing. 'Je had je gelukketting moeten bijhouden', zei ze. 'Je had hem meer nodig dan ik.'

Damirah kwam bij haar staan. 'Hij is sinds gisteren niet meer wakker geweest', zei ze. 'Ik heb hem vanochtend samen met de genezer gewassen en verzorgd, maar hij reageerde nauwelijks.' Terwijl ze sprak vielen haar ogen bijna toe.

'Je ziet er moe uit', zei Lothiriel. 'Ga toch rusten. Ik blijf hier tot Mirna me aflost.' Damirah verdween en Lothiriel ging op de rand van het bed zitten. Ze streek Tihomirs haar uit zijn gezicht, maar hij leek zich onbewust van haar aanwezigheid. Ze pakte zijn hand en begon te vertellen. Over de aanval op de stad, over de moeite die het had gekost om haar moed te vinden en hoe de gedachten aan hem haar daarbij geholpen hadden. Ze vertelde over het oude waterreservoir, over oom Gojko en Branimir en de kapiteins, over oma Rhoswen en Azra's boogschutters ... hoe dapper ze allemaal waren geweest en hoe ze de piraten op hun donder hadden gegeven. Al die tijd bleef Tihomirs gezicht onbewogen. Ze bevochtigde zijn lippen met het water uit de kan naast zijn bed, streelde zijn voeten, kustte zijn gezicht, maar hij gaf geen reactie. 'Wat is er toch met je', jammerde ze. 'Wat houdt je toch zo diep in slaap?' Ze riep de genezer erbij. 'Voor antwoorden moet je bij koning Elessar zijn', zei hij. 'Die heeft hem tot nu toe verzorgd. Hij heeft veel zieken kunnen genezen.'

Ze hoopte dat Mirna haar snel zou aflossen zodat ze Aragorn kon opzoeken. Ondertussen voelde ze zich rusteloos, nutteloos. Uiteindelijk nam ze Tihomirs hand en begon zachtjes te zingen, tot haar stem brak en de tranen over haar wangen rolden. 'Ik wenste dat je bij mij was gebleven', zei ze. 'Ik had je gered. Welk zwaard je ook had geraakt, ik had de klap voor je opgevangen.'

'Het was geen zwaard dat hem raakte', zei een stem. Ze keek om. Aragorn stond achter haar. 'Hij is aangevallen door een ringgeest,' zei hij, 'een van Saurons machtigste dienaren. Wie door hen wordt geraakt, vervalt uiteindelijk in een dodelijke duisternis. Tenzij we snel kunnen ingrijpen.'

Lothiriel sloot haar ogen. 'Waarom ...', zei ze. 'Hoe ... Wordt hij nog beter?'

De toekomstige koning raakte zachtjes haar arm aan en schudde zijn hoofd. 'Ik vrees van niet', zei hij. 'Ze hebben lang gezocht voor ze hem vonden.'

Vol afgrijzen keek Lothiriel hem aan. Tihomir had niet om hulp kunnen roepen. Met een snik begroef ze haar gezicht in haar handen.

Na een tijd kwam Erchirion bij haar zitten. 'Het spijt me', zei hij. 'Ik had je beloofd over hem te waken.'

Lothriel schudde haar hoofd. 'Het is niet jouw fout', zei ze. 'Hij wilde zo graag op avontuur. Hij wilde vader tonen hoe dapper hij was, in de hoop dat hij dan zou toestemmen ...' Tranen stroomden alweer over haar wangen, snot droop uit haar neus en haar grote broer trok haar in zijn armen. Voorzichtig, deze keer.

Het was ook Erchirion die haar uren later weghaalde bij het sterfbed van haar vriend. 'Kom mee', zei hij. 'Vader heeft de voorraden uit Dol Amroth laten verdelen en we drinken en eten vanavond op een behouden thuiskomst in een veilige stad.'

Verdoofd door haar verdriet liet Lothriel zich meevoeren naar de tent waar haar moeder haar gezicht waste en haar haren vlocht. Ze volgde haar familieleden naar een open plek in het kamp waar hun stadsgenoten zich hadden verzameld rond rijkelijk gevulde tafels. Haar vader hield een toespraak waar ze geen woord van hoorde. Ze keek niets ziend naar de mensen rond haar die hun bekers omhoog brachten en toostten. Toen werd ze vastgegrepen en stond ze plots boven op de tafel. Ze schrok wakker uit haar verdoving en keek vragend naar haar vader. Uit zijn dwingende blik leidde ze af dat ze iets moest zeggen. Smekend keek ze naar Erchirion, maar die knikte haar alleen maar bemoedigend toe.

Wat had zij nog te vertellen, dacht ze, nu alle zinnige gedachten waren weggespoeld door haar tranen. Ze keek naar de rijen mannen voor haar. Sommigen gewond, anderen getroffen door verdriet over hun gevallen kameraden. Moedige mannen die oog in oog hadden gestaan met een gruwelijke vijand en die haar nu stil en afwachtend aankeken. 'Ik sta hier voor jullie op dit veld van overwinning', zei ze uiteindelijk. 'Toch zie ik niet de mannen die enkele weken geleden onze stad verlieten. Want elke oorlog betekent verlies, zelfs voor de overwinnaars. Velen van jullie verloren ledematen, broers, vrienden ... Sommigen verloren hun moed, terwijl anderen het juist vonden. Want vreemd genoeg brengt oorlog ook goede dingen. Het brengt nieuwe vrienden, verbondenheid en bovenal vrede. Het maakt ons dankbaar voor al wat goed is in deze wereld. Het maakt ons dankbaar dat we straks terug kunnen keren naar huis, naar een stad waar het goed leven is tussen goede mensen. Het zijn niet alleen degenen die achterbleven die Dol Amroth hebben veiliggesteld. Jullie hebben haar veilig gesteld door de vijand voor eens en altijd te vernietigen. En hoe groot of klein jullie daden ook waren, wat jullie ook hebben gevonden of verloren, ik ben trots dat ik hier voor jullie mag staan. Ik hou van jullie.' En bij deze laatste woorden klopte ze automatisch twee keer met haar vuist op haar borst, een gebaar dat door alle aanwezigen werd gekopieerd.

'Het moet werkelijk goed leven zijn in Dol Amroth, als de vrouwen daar zulke mooie woorden spreken', zei Éomer tegen Aragorn.

Aragorn grijnsde. 'Je bedoelt "als zulke mooie vrouwen zulke mooie woorden spreken"', zei hij.

De twee vorsten deelden een tafel die net als die van de soldaten voorzien was van lekkernijen uit Dol Amroth. Éomer proefde van een onbekende vrucht en probeerde te besluiten of hij ze wel of niet lekker vond. 'Ze is ongetwijfeld mooi, Imrahils dochter', zei hij met zijn hoofd in haar richting knikkend. 'En welbespraakt ... Welke vrucht is dit?'

'Dat is een vijg', zei Aragorn terwijl hij zelf een handvol noten nam.

'Zoet. Spijtig van de pitjes, maar wel lekker', zei Éomer.

'Ze is veel meer dan dat', zei Aragorn in gedachten verzonken. 'Imrahil gaf haar de leiding over Dol Amroth. Zij is degene die de stad verdedigde tegen de piraten.'

Éomer keek zijn vriend met grote ogen aan. ‘Werkelijk?’ Hij nam nog een vijg. ‘Indrukwekkend.’

‘En wat nog meer indrukwekkend is’, zei Aragorn. ‘Is dat ze nu een mooie toespraak houdt, terwijl ze een uur geleden nog aan het sterfbed van haar vriend zat.’ Hij keek naar de rijen en rijen mannen die eensgezind hun vuist op hun borst hielden en knikte waardierend. ‘Ze is erg geliefd bij de mannen en Imrahil weet die troef goed uit te spelen. Ze zou beslist niet misstaan in de grote zaal van een vorst.’ Hij gooide enkele noten in zijn mond.

Éomer keek verbaasd van Aragorn naar Imrahils dochter. ‘Bedoel je ...?’

‘Dat ze een perfecte koningin zou zijn’, zei Aragorn.

Zodra ze kon sloop Lothiriel terug naar de ziekenboeg. Daar vond ze Mirna en Damirah die al net zomin in feeststemming waren als zij. Moeder en dochter zaten ieder aan een kant op Tihomirs bed. Tihomir zelf lag er nog hetzelfde bij als daarvoor; stil, bleek, zijn ademhaling nauwelijks zichtbaar. Lothiriel schoof een stoel dichtbij en Damirah pakte haar handen. ‘Jij bent altijd goed geweest voor hem’, zei ze. ‘Hij heeft veel van jou gehouden.’

Het viel Lothiriel op dat ze sprak alsof hij al overleden was. ‘Ik hou ook van hem’, zei ze.

Tihomirs vrienden kwamen langs en de drie vrouwen maakten plaats om hen een moment van afscheid te gunnen. Voor hij vertrok sloeg Dragomir zijn arm rond Lothiriels schouder. ‘Dol Amroth zal nooit meer hetzelfde zijn zonder hem’, zei hij. Met een keel die dicht zat van verdriet gebaarde Lothiriel dat ze hem zou missen. Dragomir kopieerde het gebaar. Zo stonden ze een tijdje zij aan zij naar hun stervende vriend te kijken. Tot ook prins Imrahil en Biljana een laatste groet brachten, samen met Erchirion en kapitein Goran van de stadswacht. Hoe meer mensen langskwamen, hoe meer Lothiriel beseftte dat Tihomirs leven echt ten einde liep. Ze voelde zich steeds ellendiger.

De maan was alweer aan het dalen toen Tihomir zijn laatste adem uitblies. Voor Lothiriel leek het alsof met die laatste adem ook alle vreugde verdween. Ze had Dol Amroth veiliggesteld voor haar stadsgenoten, maar haar eigen veilige haven was voorgoed verdwenen.

De ziekenboeg was al een tijdje verlaten toen Erchirion haar vond aan Tihomirs zijde, zijn hand strelend. ‘Het is niet juist’, zei ze. ‘Het is niet juist dat goede mannen sterven. Wat is een overwinning waard wanneer de prijs zo hoog is?’ En hoe naïef waren ze geweest, dacht ze, te denken dat er alleen maar roem te vinden was op het slagveld. Met tegenzin liet ze zich door haar broer wegleiden waarna haar moeder haar verplichtte te rusten. In de eenzaamheid van haar tent gaf ze zich helemaal over aan haar tranen en viel ze uiteindelijk uitgeput in een rusteloze slaap.

Het bootje dobberde leeg op de golven. Lothiriel zwom er onderdoor, Tihomir achterna. Ze waren verder geroeid dan eigenlijk mocht en de zee was hier al diep en donker. Terwijl Lothiriel genoot van de stilte zwom Tihomir steeds dieper, dieper dan Lothiriel kon en durfde. Nog even en ze moest terug naar de oppervlakte. Ze zag iets glinsteren op de bodem van de zee en het was verleidelijk om verder te zwemmen, maar ze wist dat ze dringend lucht nodig had. Ze gebaarde naar Tihomir dat ze terugging. Hij knikte en dook dieper. Snakkend naar adem kwam ze boven water. De lucht was dreigend en de golven waren toegenomen. Met veel moeite hees

ze zichzelf in de lege sloep. Even later kwam ook Tihomir boven water. Ze roeide naar hem toe, maar de golven sloegen haar steeds naar achter. Krampachtig probeerde hij zijn hoofd boven water te houden. Eindelijk wist ze hem te bereiken en ze greep zijn arm om hem uit het water te trekken. Een grote golf overspoelde de boot en plots had Lothiriel alleen een arm vast. Wanhopig graaide ze onder water om ook de rest van Tihomir te redden. Maar hoe ze ook zocht, ze vond hem niet. Toen de zee eindelijk terug rustig werd, zag ze dat Tihomirs hand iets vasthield. Ze opende de hand en vond een zeeopaal. Hoewel hij niet zo groot was, had hij een mooie glans. Ze smeekte de zee Tihomir terug te geven en gooide de schelp in het water. Maar de zee bleef stil. Tihomir was voorgoed verdwenen.

Lothiriel werd wakker toen het buiten alweer schemerde. Haar hoofdkussen was nat van de tranen en haar hoofd was dof van het huilen. Beduusd lag ze een tijdje naar de geluiden van het kamp te luisteren. In de verte hoorde ze gezang. Toen ze haar hoofd eindelijk door de opening van de tent stak, merkte ze dat het afkomstig was van een gezelschap dat een eind verder rond een kampvuur zat. 'Wie zit daar zo te zingen', vroeg ze aan haar moeder die voor haar tent zat.

'Het zijn Tihomirs vrienden. Ze houden een wake. Wij zijn ook uitgenodigd, maar ik wacht op jou. De rest van de familie is er al', zei Biljana. 'Hoe gaat het trouwens met je?'

Lothiriel haalde haar schouders op en liet zich op de stoel naast haar moeder vallen. 'Dat kan ik ook aan jou vragen', zei ze. 'Jij verloor je moeder en je broer.'

Biljana nam Lothiriels hand. 'Ik heb je vader nog. Hij houdt me recht wanneer ik wankel. En ik heb jullie.' Ze legde haar arm om Lothiriels schouder en trok haar tegen zich aan. 'Jullie zijn me dierbaarder dan wie ook.' Ze kuste haar dochter op haar voorhoofd. 'Kom, we gaan afscheid nemen', zei ze en ze trok haar dochter uit de stoel. 'Neem een deken mee, want het wordt al fris.'

Samen liepen ze naar het vuur waar een twintigtal mensen rond verzameld zat. In de schemering herkende ze haar neef Dragomir, Erchirion en haar vader. Ook kapitein Goran zat erbij, met naast hem Damirah, Mirna en Azra. Ze zaten dicht tegen elkaar op boomstammen. De twee vrouwen vonden een plaatsje tussen prins Imrahil en zijn zoon. 'Ah, jullie zijn zo slim om dekens mee te brengen', zei Erchirion. Hij trok zijn zus tegen zich aan en Lothiriel schikte de deken zo dat hij er mee onder kon. 'Helaas is het eten al op', zei hij. 'Maar er is nog genoeg wijn.' Even later kwam een beker haar richting uit.

'Nu iedereen er is, zou ik graag een toast uitbrengen', zei haar vader. Hij stond recht. 'Vanavond drink ik op Tihomir', zei hij. 'Hij was Damirahs zoon, Mirna's broer en als mijn dochter haar zin had gekregen was hij ook mijn schoonzoon geworden.' Lothiriel keek haar vader verrast aan. Imrahil glimlachte toegeeflijk. 'Een wens die ik waarschijnlijk vroeg of laat had ingewilligd.' Lothiriel voelde alweer tranen prikken. 'Tihomir was een goed mens. Hij had een groot hart en oneindig veel geduld, vooral met mijn dochter. Een eigenschap die mij niet gegeven is.' Erchirion lachte binnensmonds. Lothiriel porde hem zachtjes met haar elleboog. 'De laatste weken toonde hij ook moed', zei Imrahil, 'veel meer dan ik van hem had verwacht. De kans bestaat dat mijn zoon, 'hij keek even naar Erchirion, 'of ik hier niet hadden gestaan als Tihomir er niet was geweest. Hij dekte onze rug met een toewijding die ik zelden zag. Ik ben hem uiterst dankbaar en zal nog vaak aan hem denken.' Hij hief zijn beker en iedereen dronk mee.

Na Imrahil was het Dragomirs beurt om te toosten. 'Tihomir was een trouwe vriend,' zei hij, 'de beste die ik me kon wensen. Hij was een snellere ruiter en een betere zwemmer dan ik ooit zal zijn. Hij was vindingrijk en dol op verhalen en avonturen. Ik ben blij dat hij de witte stad nog heeft mogen aanschouwen,' Dragomirs stem brak, 'maar ik zal hem erg missen.' Hij keek naar Lothiriel die met tranen in haar ogen zat te knikken. Toen hief ook hij zijn beker en werd er weer gedronken.

Kapitein Goran stond nu recht. 'Ik drink vanavond op Tihomir,' zei hij, 'Samen met Vrouwe Lothiriel bedacht hij het plan dat geleid heeft tot de redding van onze stad. Als stadswachter was hij respectvol, verdraagzaam en geliefd. Zijn dood is een groot verlies.'

Er waren nog meer mensen die het woord namen en vanuit haar cocon onder de deken luisterde Lothiriel naar de mooie woorden die de aanwezigen spraken. En hoewel ze zelf nauwelijks in staat was om te spreken en het grootste deel van de avond in tranen was, vulden de liefdevolle woorden van al deze mensen haar hart.

Ook de volgende dag, tijdens de crematie en het uitstrooien, voelde Lothiriel zich nog gedragen en getroost door de liefde waarvan ze de avond voordien getuige was geweest. Zelf had ze nog geen woorden van afscheid, daarvoor was het nog te vroeg.

'Ik wou dat we hem konden uitstrooien in de zee', zei Mirna. 'Dat is dichterbij huis.'

'De Anduin stroomt naar de zee', zei Lothiriel. 'Ze zal zijn assen meenemen. Maar als je wilt kunnen we een kistje vullen dat je later kan uitstrooien in de baai voor de stad.' Ze haalde haar eenvoudige juwelen uit hun met leer beklede kistje en gaf het aan Mirna. Met de zeeopaal in haar hand keek ze naar Tihomirs zus. 'Ik denk dat hij zou willen dat jij zijn gelukketting kreeg', zei ze. Het voelde fout hem te houden. Het voelde fout dat zij hem de hele tijd bij zich had gehad, terwijl hij het geluk meer had kunnen gebruiken. Mirna woog de schelp in haar hand, bekeek ze een tijdje en liet de ketting rond haar nek glijden.

In de dagen die volgden ervaaarde Lothiriel een leegte en stilte zoals nooit voordien. Terwijl haar lichaam opstond, zich baadde en at, bleef haar geest gehuld in mist. Haar hoofd voelde zwaar door de tranen. Ondanks de lenteson, trok ze zich soms uren terug in de rust van haar tent waar ze alleen de aanwezigheid van Mirna en haar moeder verdroeg. Toen ze zich uiteindelijk door haar moeder liet overhalen haar tent te verlaten, dwaalde ze doelloos door het kamp en ontdekte zo de paardenweide waar ze Lysippe vond.

Haar paard, dat door Amrothos naar Gondor was gebracht, was schichtig en slecht verzorgd. Lothiriel nam de tijd om haar te borstelen en samen met de hoefsmid trimde ze haar hoeven waarna de merrie nieuwe hoefijzers kreeg. Daarna nam ze haar regelmatig mee voor een korte wandeling in en rond het kamp. Net als vroeger stortte ze haar hart uit en vond ze in haar viervoetige vriendin een aandachtig luisteraar. Ze was Tihomir voorgoed kwijt, maar Lysippe had ze teruggevonden.

Éomer zat samen met Aragorn voor diens tent en keek in gedachten verzonken naar Imrahil en zijn dochter die samen langs de rivier wandelden. Hij bleef zich verbazen over de schijnbaar natuurlijke gratie van Imrahil en zijn gezin. Ondanks haar verdriet was Lothiriel nog steeds een

van de mooiste vrouwen die Éomer ooit had gezien. Hij begreep heel goed dat Aragorn in haar zijn gedroomde koningin zag. Hij zag vader en dochter afscheid nemen, en terwijl Imrahil hun kant op liep, wandelde Lothriel verder. Éomer vermoedde dat ze op weg was naar de weide waar ze de laatste dagen troost leek te vinden in de verzorging van de paarden. Hij zuchtte. Er was niets smartelijker dan een verdrietige, mooie vrouw, vond hij.

‘Ik hoorde dat de jongen overleden is’, zei Aragorn toen Imrahil hen voldoende genaderd was. Prins Imrahil knikte en zette zich naast Aragorn.

‘Hij heeft het lang volgehouden’, zei Aragorn. ‘Even lang als Frodo en veel langer dan de anderen die door de ringgeesten zijn aangepakt.’

‘Hij heeft op haar gewacht’, zei Imrahil. Hij wreef met zijn handen over zijn gezicht en Éomer zag dat er een waas van vermoeidheid over lag. ‘Ik zal het mezelf nooit vergeven dat ik ze uit elkaar haalde.’

Aragorn en Éomer keken hem vragend aan. ‘Ik zag hoe hun vriendschap veranderde en dacht dat Tihomir haar door zijn handicap niet gelukkig kon maken’, zei Imrahil. ‘Tegen de wens van Biljana in probeerde ik haar aan andere mannen te koppelen. Mannen die interessanter waren voor mij, mannen die bondgenoten konden zijn in deze gruwelijke oorlog.’ Hij zuchtte. ‘Blijkbaar heeft mijn mensenkennis me in deze kwestie in de steek gelaten. Want niet alleen had ik me schromelijk vergist in het karakter van Duinhirs zoon, maar ook in Tihomirs kwaliteiten. Ondanks zijn jonge leeftijd bleek hij een sterke, dappere man te zijn ... En zijn grootste handicap was ik.’ Hij keek zijn beide vrienden aan. ‘Als jullie het al moeilijk vinden een land te besturen, wacht dan nog maar even met kinderen krijgen. Opvoeden is pas een echte uitdaging.’

IV. Nieuwe vrienden

Lothriel had hen nu al enkele keren gezien, al dan niet in het gezelschap van koning Elessar of Gandalf, maar ze had hen nog nooit gesproken.

‘Je bedoelt de hobbits’, zei haar vader toen ze hen op een avond, tijdens het avondmaal probeerde te beschrijven. ‘Kleine mannetjes met grote voeten?’ Lothriel knikte. ‘Ze zijn klein van gestalte, maar groot van daden’, zei haar vader. ‘Twee van die hobbits hebben Saurons ring vernietigd in de Doemberg en daarmee zijn macht gebroken. De derde is stadswachter van Gondor en de vierde is ridder van Rohan.’

‘Waar komen ze vandaan’, vroeg ze.

‘Uit een streek in het Noorden’, zei Imrahil. ‘Aragorn bracht ze mee. Het zijn dappere en ook vrolijke lieden.’

‘Als je wilt, stel ik je morgen aan hen voor’, zei Erchirion die het gesprek had gevolgd. ‘Het wordt tijd dat je nieuwe vrienden maakt.’ Lothriel stak haar tong naar hem uit. De enige vriend die ze wenste, was Tihomir. En hij was er niet meer.

Maar haar nieuwsgierigheid won het van haar koppigheid en de volgende dag liet ze zich door haar broer aan hen voorstellen.

De hobbits waren inderdaad vrolijk en al even nieuwsgierig als zichzelf. Ze vertelden haar over hun land, de Gouw, waar ze in comfortabele holen bleken te wonen. En net als vele bewoners van Dol Amroth waren ze in mindere of meerdere mate aan elkaar verwant. Eén van hen, Pepijn, was opgetogen toen hij ontdekte dat zij net als hij stadswachter was en wilde graag haar uniform zien. Ze nam hem en zijn vriend Merijn mee naar haar tent om het te tonen. Mirna keek verbaasd toen Lothiriel met hen binnenkwam en ook zij werd aan hen voorgesteld. Het was een regenachtige dag die ze grotendeels in de luxe van Lothiriels tent doorbrachten, waar ze elkaar verhalen vertelden, samen liederen zongen en op aandringen van Pepijn een kaartspel speelden. Voor ze afscheid namen nodigde Merijn, zelf ridder van Rohan, hen uit om de avond door te brengen rond een kampvuur met de Rohirrim.

‘Bedoel je de mannen van het paardenvolk’, vroeg Lothiriel.

Merijn keek haar ontstemd aan. ‘Paardenvolk?’, zei hij. ‘Ze kweken paarden, maar ze zijn meer dan een paardenvolk. Het zijn nobele, dappere mannen. Ze doen in niets onder voor de mannen van Gondor.’

Lothiriel herinnerde zich wat Amrothos had gezegd over de mannen van Rohan. ‘Ik vrees dat ik dat eerst met mijn vader moet overleggen’, zei ze en dat was geen leugen. Kort na Tihomirs overlijden had haar vader haar gevraagd de nodige voorzichtigheid aan de dag te leggen in haar contacten met soldaten. Hij had haar ook verboden nog in de rivier te baden of te zwemmen. De mannen waren al lang van huis, had hij gezegd, en na de horror van de oorlog hadden sommigen maar weinig aanmoediging nodig om overhit te geraken. Lothiriel had onmiddellijk begrepen wat hij bedoelde. Hoewel ze geen gelegenheid voorbij liet gaan om te zwemmen, nam ze sindsdien genoegen met de badtobbe die Azra uit Dol Amroth had meegebracht.

‘Ik beloof dat ik het aan vader zal vragen’, zei ze tegen Merijn.

‘Wat moet je aan vader vragen’, vroeg Erchirion die net de tent binnenkwam.

‘Of ik Pepijn en Merijn vanavond naar het kampvuur van de Rohirrim mag vergezellen’, zei Lothiriel.

‘Ik kan me niet voorstellen dat hij daar bezwaar tegen heeft’, zei Erchirion. ‘Éomer, hun koning, is een goede vriend. Zowel van vader als van mijzelf.’

Hij had gelijk. Toe de kwestie bij het avondmaal besproken werd, maakte Imrahil geen bezwaar. ‘Je moet gaan’, zei hij. ‘Het zal je gedachten verzetten.’

‘Maar de Rohirrim zijn zo ... groot en sterk en nors’, zei Lothiriel. Ze keek haar vader fronsend aan.

Hij begreep haar hint. ‘Pepijn en Merijn zullen goed voor je zorgen’, zei hij. ‘En misschien kan Erchirion ook een oogje in het zeil houden.’

Haar broer knikte. ‘Ik kom ook’, zei hij. ‘Al is het misschien wat later.’

Vrolijke stemmen en een droge hemel lokten de hobbits en Lothiriel naar het vuur waarrond een dertigtal mannen zich op boomstammen hadden verzameld. Ze waren allen blond of ros, de meesten hadden baarden en vulden, afgaande op hun uiterlijk, hun dagen met fysieke arbeid in open lucht. Merijn vond een leeg plekje voor hen, juist breed genoeg. ‘Ridder

Meriadoc, we zien je altijd graag komen, maar vandaag breng je wel erg mooi gezelschap mee', zei een van de mannen. Merijn glunderde en Lorthriel bloosde. Ze was zich erg bewust van het feit dat ze de enige vrouw was in dit vreemde gezelschap. Bekers met bier werden in hun handen gedruwd en na het maken van een toastend gebaar nam ze een flinke slok. Het smaakte bitter, maar niet slecht en met alle ogen op haar gericht nam ze nog een tweede en een derde slok. Merijn en Pepijn lachten en zetten een lied in. Naarmate de zon zakte en het bier vloeide, zongen de mannen steeds enthousiaster mee. Sommige liederen werden gezongen in een vreemde taal. De taal van het paardenvolk, vermoedde Lorthriel. Dat het steeds frisser werd, merkte ze pas toen Erchirion zich dicht tegen haar aan nestelde.

'En, vind je hen nog steeds nors, de Rohirrim?', vroeg hij.

Lorthriel glimlachte. 'Nee, vanavond zijn ze vrolijk en luid.' Ze kroop in de oksel van haar broer, verdrong haar verdriet en genoot van de vrolijkheid rond het vuur.

Met het komen van de maan, kwamen ook de verhalen. Verhalen over veldslagen en onverwachte ontmoetingen. Grote verhalen, maar ook kleine en heel persoonlijke. Ze werden verteld met veel pauzes en met zachte stemmen want de verliezen waren talrijk en er was nog veel verdriet in hun hart. Ook Merijn klonk melancholisch toen hij vertelde over het verlies van koning Théoden en zijn eigen dappere daden. Het gezelschap was ondertussen verder aangegroeid en Lorthriel probeerde de mannen te onderscheiden, maar het was te donker en door het flikkerende vuur zag ze alleen fragmenten van gezichten. Het bier en de warmte van het vuur maakten haar week en gesteund door de stevige schouder van haar broer liet ze haar gedachten afglijden. Deze oorlog bestond uit zoveel losse stukken, dacht ze, dat het moeilijk was ze tot één geheel in elkaar te passen. De dag dat zij de slachtoffers begroef van de aanval op haar stad vielen er eindeloos veel meer slachtoffers op de velden van Pelennor. En terwijl ze in Dol Amroth al puinruimden, trokken de dapperste soldaten met koning Elessar naar Morannon. Tihomir was een van hen geweest. Ze werd uit haar mijmeringen opgeschrikt door plots gelach.

'... en ze werd zo wild als een mûmakil', zei een man. 'Ze gilte dat ze niet alleen wilde achterblijven.'

'Je vrouw was altijd al wild', viel een andere man hem bij terwijl hij een groot blok hout op het vuur gooide. Het vuur laaide op en de mannen lachten.

'Je had haar van bij het begin moeten temmen', zei de man aan de andere kant van Erchirion lacherig. 'Je paard luistert beter dan je vrouw.'

Met een schok zette Lotiriel zich recht. Ze kon niet geloven wat ze zojuist had gehoord. Had Amrothos het dan toch bij het rechte eind gehad? Starend naar de vlammen wikte ze haar woorden. 'Jullie moeten waarlijk toegewijde paardenmensen zijn,' zei ze uiteindelijk, 'dat jullie evenveel achting hebben voor jullie paarden als voor jullie vrouwen.' Erchirion legde waarschuwend een hand op haar arm. Enkele mannen lachten zenuwachtig.

'Wij, paardenmeesters van Rohan, hebben inderdaad groot respect voor onze paarden én voor onze vrouwen,' antwoordde de man die het laatst gesproken had. 'Vooral voor dappere vrouwen zoals uzelf, vrouwe Lorthriel.'

Lorthriel bedwong haar verontwaardiging. Probeerde deze man haar de mond te snoeren met vleierij? Ze negeerde Erchirions hand. 'Bedenk dan, dappere heren, dat een vrouw, net als een paard wild kan worden van angst', zei ze. 'Ik wàs die vrouw, waar jullie zo onnadenkend om

lachen. Ik was die vrouw die wild werd van angst om de mannen te verliezen die ze liefhad. En ik was ook de vrouw die vreesde dat het niet haar man zou zijn die de poort naar haar stad zou openbreken, maar dat ze oog in oog zou komen te staan met de vijand. En dat zij, terwijl haar man eervol stierf op het slagveld, gedoemd was om voor haar einde misbruikt te worden op elke denkbeeldige manier.'

Er viel een stilte. 'Het spijt me wanneer we u hebben gekwetst', zei de man uiteindelijk. 'Dat was niet onze bedoeling.'

Lothiriel schudde haar hoofd. 'Het was niet mij die u heeft gekwetst, heer, maar uw eigen vrouw want het zijn de woorden van diegenen van wie we houden die het diepst snijden. Beeld je in hoe het voelt om in haar schoenen te lopen. Al was het maar voor één dag en alleen in gedachten. Je zal merken dat je meer geneigd zal zijn haar te prijzen voor haar dapperheid, dan te lachen met haar angsten. Je zal ook merken dat dergelijk respect meestal beloond wordt met de grootste genegenheid en toewijding.'

Erchirion kneep in haar arm. 'Stil nu', fluisterde hij haar streng toe. 'Je bent in het gezelschap van een koning.'

'Is het dan niet aan de koning om in te grijpen wanneer zijn mannen lachen om hun vrouwen? Zij zijn toch ook zijn onderdanen?', fluisterde ze terug. Erchirion kneep nog harder.

'Vrouw Lothiriel', fluisterde Merijn aan haar andere zijde. 'Dat wàs koning Éomer.'

Lothiriel keek Merijn verbijsterd aan. 'Nee!', zei ze in stilte. Meewarig knikte de hobbit van wel. Ze beet op haar lip en besepte plots dat de mannen rond haar opvallend stil waren. Alleen het knisperen van het vuur was nog hoorbaar. Lothiriel keek hoe enkele houtblokken krakend uit elkaar vielen en slikte. Had ze koning Éomer beledigd met haar laatste ondoordachte woorden? Met ingehouden adem zocht ze naar een manier om haar excuses aan te beiden zonder haar gezicht te verliezen, toen de man naast Erchirion eindelijk weer het woord nam. 'Uw woorden waren oprecht en niet tevergeefs, Vrouwe Lothiriel', zei hij. 'We zullen uw raad in gedachten houden wanneer we naar huis terug keren.'

Lothiriel sloot haar ogen en liet haar adem ontsnappen. 'Dank u, heer', zei ze. Maar ondanks zijn diplomatieke antwoord, voelde ze zich terecht op de vingers getikt. 'Ik denk dat ik maar ga slapen', fluisterde ze tegen Merijn. En tegen haar broer zei ze: 'Het spijt me. Ik had naar je moeten luisteren.' Ze stond op, wenste iedereen een goede nachtrust en haastte zich naar haar tent.

Hoewel ze onder invloed van het bier snel in slaap viel, werd ze vroeg wakker. Het was nog stil in het kamp en de zon was nog niet op toen ze haar ogen opensloeg. Haar eerste gedachte ging naar Tihomir. Ze wenste dat ze hem kon zien, dat ze zijn huid kon voelen onder haar hand, maar meer nog wenste ze dat hij haar advies gaf, want haar tweede gedachte ging naar de woorden die ze gisteren zo onnadenkend had gesproken. Hij zou haar sussen, vermoedde ze. Hij zou haar vertellen dat deze koning Éomer, die vol was van dappere verhalen maar zijn eigen vrouw minachtte, het voorval snel zou vergeten. Maar Tihomir was er niet en ze bleef haar woorden nog een hele tijd herkauwen. Ze wenste dat ze haar mond had gehouden, dat deze hele oorlog slechts een vreselijke droom was en dat ze zou wakker worden in haar eigen

bed. Dan zou ze Tihomir overhalen tot een wedstrijdje paardrijden, dacht ze voor ze terug in slaap viel.

Enkele uren later zat ze aan de ontbijttafel met haar ouders die nieuwsgierig informeerden naar haar ontmoeting met de Rohirrim. Ze vertelde over hun liederen en verhalen en voelde zich verplicht ook haar eigen woordenwisseling met hun koning op te biechten. 'Hoewel ik me ergerde aan zijn neerbuigende opmerking over vrouwen, was het niet mijn bedoeling hem voor de ogen van zijn mannen terecht te wijzen', zei ze. 'Ik wist niet dat hij daar was en al helemaal niet dat hij mijn opmerking kon horen.'

'Volgens mij hoorde je gewoon wat snoeverij van mannen onder elkaar', zei haar vader. 'Het zou me niet verbazen als de man die met zijn vrouw lachte, haar bij thuiskomst liefdevol op haar wenken bedient. Maar ik begrijp dat het je raakte en dat je voor haar in de bres sprong.' Hij stond op. 'Ik vermoed dat koning Éomer zich over grotere zaken zorgen maakt, dan over de woorden van een jonge vrouw met een pittige tong. Hij had nooit verwacht koning te worden en de taak die op hem wacht is immens. En ik besef nu ook dat jullie nooit officieel aan elkaar zijn voorgesteld.' Lothiriel schudde haar hoofd. 'Dan zullen we dat vanavond rechtzetten door samen de maaltijd te gebruiken. Ik stel voor dat jij hem uitnodigt, dan kan je ineens je excuses aanbieden.'

'Vader, ik weet niet eens hoe hij eruitziet', zei ze.

Haar vader schoot in de lach. 'Groot, breed en blond', zei hij. 'En op dit moment van de dag is hij of in zijn tent, of bij zijn paarden.'

Onderweg naar de tent van koning Éomer repeteerde Lothiriel haar woorden. Ze zou het kort en krachtig houden. En ze nam zich nu al voor om die avond extra op haar woorden te letten. Het koninklijk paviljoen was snel gevonden. Het was groter dan de andere tenten en versierd met kleurrijke patronen van vervlochten lijnen. De groene vlag met het witte paard bewoog zachtjes in zijn staander. 'Ik breng de koning een boodschap van prins Imrahil', zei ze tegen een van de wachters. De wachter verdween door de flappen van de tent en even later verscheen een andere man. Zoals haar vader had gezegd was hij groot, breed en blond, al was hij veel jonger dan ze had verwacht. Hij droeg een eenvoudig linnen hemd dat ondanks het mooie borduurwerk aan de kraag zijn beste tijd had gehad. Zijn gezicht stond nors. Waarschijnlijk had hij inderdaad grotere zorgen dan de pittige woorden van een jonge vrouw. Lothiriel merkte dat ze zenuwachtig in haar handen wreef en liet haar armen zakken. Kort en krachtig, dacht ze terwijl ze boog. 'Ik kom u namens mijn vader uitnodigen om vanavond de maaltijd te nuttigen met ons gezin zodat hij ons officieel aan elkaar kan voorstellen', ratelde ze. 'En ook kom ik mijn excuses aanbieden voor mijn onvoorzichtige woorden van gisteren.'

Koning Éomer trok een wenkbrauw op. 'Misschien hebben we gisteren allebei onze woorden onzorgvuldig gekozen', zei hij na een tijdje. 'Ik neem de uitnodiging graag aan en ik hoop vanavond het verhaal te horen over de overwinning van Dol Amroth.'

'Dan hoop ik dat u geen heldenverhaal verwacht', zei ze. 'Want mijn verhaal gaat over twijfel, angst en verdriet.'

'Dat is altijd zo wanneer het verhaal uit de mond van de held zelf komt. Het zijn de anderen die er een heldenverhaal van maken.'

‘Waarom wil men van elke overwinning een verhaal maken van moed en opoffering’, zei ze opstandig, ‘Er is niets moois aan moord, bloed en vernietiging.’

Weer schoot zijn wenkbrauw omhoog. ‘We moeten onze helden toch eren’, zei hij. ‘En waar moeten onze mannen anders hun moed vinden dan in de overwinningen van hun voorgangers?’

Lothiriël slikte. Zo had ze het nog nooit bekeken. ‘Toch lijkt het me eerlijker hen te laten weten dat moed wordt voorafgegaan door angst.’

‘Het zou misschien eerlijker zijn’, zei hij. ‘Maar zeker niet wijzer, tenzij je alleen op het slagveld wilt verschijnen.’

Hoewel zijn gezicht nog steeds nors stond, zag ze zijn mondhoeken krullen en ze vroeg zich af of hij haar stiekem uitlachte. Ze vertrok met een korte knik. Tot zo ver haar korte en bondige aanpak, dacht ze.

Lothiriël bracht de rest van de dag door met Lysippe en Mirna. Ze leerde Tihomirs zusje paardrijden, wat ondanks Lysippes ongeduld steeds beter lukte. Toen ze kort voor het avondeten terugkeerden naar haar tent, stond Biljana hen in feestkledij op te wachten. ‘Waar bleven jullie toch?’, zei ze. ‘Koning Éomer komt zo.’ Ze rook aan Lothiriëls haren en trok haar neus op. ‘Je ruikt als een paard.’

‘Hij is koning van het paardenvolk’, zei Lothiriël. ‘Hij kan daartegen.’ Desondanks begon ze zich te wassen. Biljana stond erop dat Lothiriël haar mooiste jurk aantrok, terwijl zij die wilde bewaren voor de kroning van koning Elessar. Uiteindelijk sloten ze een compromis. In plaats van haar blauwe jurk met zilverdraad werd het haar rode jurk met zwarte en goudkleurige borduursels. Om haar moeder te plezieren liet Lothiriël haar haren besprenkelen met lavendelwater en invlechten met een rood lint. Het was Lothiriël duidelijk dat ze een goede beurt moest maken. De laatste keer dat ze officieel was voorgesteld, was weken geleden toen Duinhir en zijn zoon in Dol Amroth op bezoek waren. Ze fronste. Ze had gehoord dat zowel Derufin als zijn broer waren omgekomen in de strijd. En hoewel ze niet gediend was geweest van Derufins handtastelijkheden, voelde ze mee met zijn vader. Plots ging er een belletje rinkelen. ‘Is koning Éomer eigenlijk gehuwd?’, vroeg ze.

Biljana keek haar verbaasd aan. ‘Ik denk het niet’, zei ze.

‘Is dat de reden waarom we ons zo optutten? Heeft vader weer een plan in zijn hoofd?’

‘Ik mag hopen van niet’, zei Biljana. ‘Hij heeft me beloofd dat hij vanaf nu het kiezen van een echtgenoot volledig aan jou overlaat.’ Ze nam haar dochter bij de arm. ‘Kom,’ zei ze met een ondeugende grijns, ‘we hebben een afspraak met een prins en een koning.’

Ook prins Imrahil had werk gemaakt van zijn uiterlijk. ‘Azra heeft me onder handen genomen’, zei hij glunderend toen zijn vrouw hem een compliment gaf. ‘Een zeewierbad én een voetmassage.’

Niet alleen Imrahil was verwend, ook Erchirion had aanzienlijk minder aangezichtshaar dan bij Lothiriëls aankomst. Hij was de enige van haar broers die last had van baardgroei. Hij lachte bij het zien van Lothiriëls jurk want hij droeg een hemd van dezelfde stof. ‘Het is duidelijk dat wij gezinskorting krijgen’, zei hij.

Lothiriël vond dat haar familieleden wel erg veel werk hadden gemaakt van hun uiterlijk. Ze was bijna opgelucht toen hun gast aankwam en ook hij een geklede tuniek droeg in plaats van het afdankertje van die ochtend.

Niettegenstaande dat de maaltijd was bereid in een veldkeuken, had het hun gesmaakt. Nu zat het gezelschap volaan na te praten met een glas wijn, noten en een bord droge vruchten. Op aandringen van koning Éomer had Lothiriël een kort verslag gegeven van de aanval op haar stad. Het was geen verhaal van twijfel, angst en verdriet geworden, maar ze had haar eigen aandeel wel beperkt gehouden en dat van haar kapiteins en oom Gojko extra in de verf gezet. Ze was opgelucht dat ze, nu het verhaal verteld was, het woord aan de anderen kon laten.

‘Zo’n stadsoorlog is natuurlijk helemaal anders dan een slag op open terrein’, zei Imrahil. ‘Het vergt een heel andere strategie.’

‘Waarheid dertien van Sunju’, zei Erchirion beledigend. ‘Pas je strategie aan, afhankelijk van je terrein.’

‘Je hebt nauwelijks overzicht over het slagveld’, zei de prins, zich niets van Erchirions onderbreking aantrekkend. ‘Wat overigens ook in je voordeel kan spelen. Lothiriël was zo slim om de boogschutters over de daken te laten lopen zodat ze ongezien van de ene plaats van de stad naar de andere konden komen.’

‘En daarmee gaf ze al haar sluiproutes prijs’, zei Erchirion met een vette knipoog naar zijn zus. ‘Ik ben er zeker van dat ervan af nu veel verliefde stelletjes over de daken zullen lopen.’ Lothiriël rolde met haar ogen, maar schoot desondanks in de lach.

Éomer trok een wenkbrauw op. ‘Ik begrijp het niet helemaal’, zei hij. ‘Over daken lopen lijkt me levensgevaarlijk.’

‘Dat is het ook’, zei Erchirion. ‘Maar voor de liefde doe je alles.’

Onder de tafel gaf Lothiriël hem een trap. ‘En dat komt van twee mannen die tegen mûmakils, orks en trollen vechten’, zei ze met een blik vol ongeloof. ‘De huizen in Dol Amroth hebben overwegend platte daken’, zei ze tegen Éomer die naast haar zat. ‘En ze zijn tegen elkaar aangebouwd. Je loopt even comfortabel over de daken als op straat. En waar de huizenrij stopt, is het slechts een kleine sprong naar de overkant.’

Éomer keek haar met grote ogen aan. ‘Levensgevaarlijk!’, zei hij terwijl hij een vijg nam.

Lothiriël klakte gefrustreerd met haar tong. ‘Het was belangrijk dat de boogschutters zich snel en ongezien konden verplaatsen’, zei ze. ‘Op die manier konden we veel man-aan-man gevechten voorkomen.’

‘Waarheid veertien van Sunju: benut de energie van je soldaten op de beste ...’ Erchirion stopte en keek bevreesd naar zijn moeder. Biljana was opgestaan, had een stok uit de korf naast het vuur gepakt en liep nu met de stok in de hand naar haar zoon.

‘Ik begrijp je enthousiasme, maar probeer niet steeds de anderen te onderbreken’, zei ze terwijl ze hem de stok gaf. Ze zette zich terug neer. ‘Het is een praatstok’, zei ze verontschuldigend tegen Éomer die haar al even bevreesd aankeek.

Erchirion keek beteuterd en legde de stok voor zich op tafel. ‘Ik kan het ook zonder stok’, zei hij mokkend.

Lothiriël gaf hem een bemoedigend klopje op de arm. ‘Ik geloof in je, broer. Je kan het!’, zei ze terwijl Éomer zich door het lachen in zijn vijg verslikte.

‘Wat me aangenaam verrast,’ zei Imrahil die met zijn gedachten nog steeds in Dol Amroth zat, ‘is dat we blijkbaar ook getalenteerde vrouwelijke boogschutters hebben in onze stad. Ik denk erover de stadswacht open te stellen voor mannen en voor vrouwen.’

‘Wat?’, riep Erchirion. Toen keek hij naar de stok en hield zijn mond.

Lothriel was aangenaam verrast. ‘Eindelijk een man met verstand’, zei ze.

Imrahil haalde zijn schouders op. ‘Blijkbaar hebben piraten er geen problemen mee dat hun vrouwen mee vechten. En zo kunnen onze mannen wennen aan het idee van vrouwelijke tegenstanders.’

Lothriel knikte enthousiast. ‘Ik ben blij dat mijn broers en mijn vrienden zich niet inhielden telkens we vochten, want de stadswachters waarmee ik moest oefenen weigerden stevast hun volle kracht in de strijd te gooien.’

‘Ik denk dat mijn mannen zich ook zouden inhouden’, zei Éomer. ‘Geen enkele man krijgt het over zijn hart te vechten met een vrouw.’ Hij klonk alsof het een uitgemaakte zaak was.

Lothriel keek hem geërgerd aan. ‘Zelfs niet als ze slechter luistert dan zijn paard?’, zei ze.

Éomer trok zijn wenkbrauwen op. ‘De piraten hielden zich niet in’, zei ze met veel overtuiging.

‘Zij hakten net zo hard in op ons,’ ze wees naar haar moeder en zichzelf, ‘als op de mannen.’

‘Biljana?’, zei prins Imrahil tegen zijn vrouw, ‘heb jij ook meegevochten? Waarom hoor ik dat nu pas?’

‘Alleen op het einde’, zei Biljana terwijl ze zachtjes op Imrahils hand klopte. ‘Ik wilde je niet ongerust maken, lieverd. Maar ik kon niet blijven toekijken hoe mijn dochter en mijn moeder in de pan werden gehakt, zonder zelf iets te doen. Op zo’n moment liggen angst en moed dicht bij elkaar. Ik moest hen gewoon helpen.’ Ze keek naar Éomer. ‘We hebben in Minas Tirith jouw zuster ontmoet. Zij heeft toch ook meegevochten?’

‘Zonder mijn medeweten’, zei Éomer. Zijn stem klonk afkeurig. ‘Ik wist dat ze veel bewondering had voor Aragorn en ervan droomde hem te volgen in de strijd, maar ik raadde het haar ten stelligste af. Daarnaast was het de wens van koning Théoden dat zij zou achterblijven om Rohan te verdedigen. Hoe kon ik weten dat haar droom sterker was dan haar wil om de wens van de koning op te volgen, of de raad van haar broer?’ Hij schudde zijn hoofd. ‘Ik probeer haar al mijn hele leven te beschermen. Dat was ook de reden waarom ik haar leerde zwaardvechten. Gelukkig wist Aragorn haar te redden van de dood. Éowyn vecht met de koning-tovenaar van Angmar. Het werd bijna haar dood. En wonder boven wonder wist ze hem zelfs samen met Merijn te vernietigen.’

Lothriel pakte een handvol noten en dacht na over zijn woorden. Ze voelde bewondering voor deze vrouw en misprijzen voor de man die haar probeerde in te tomen. ‘Hoeveel bescherming heeft iemand nodig die zo moedig en sterk van wil is?’, vroeg ze zich binnensmonds af. ‘Zij is ongetwijfeld het prijspaard van zijn stal.’ Ze besepte pas dat de anderen haar hadden gehoord, toen ze een trap kreeg van Erchirion en koning Éomer haar ontstemd aankeek.

‘Ik bescherm haar niet omdat ze zwak is, maar omdat ze belangrijk is voor mij’, zei Éomer.

Er klonk net voldoende wanhoop in zijn stem om Lothriel ertoe te bewegen zijn woorden af te wegen tegen haar eigen oordeel. Haar broers gedroegen zich soms ook beschermend, besepte ze, en hoewel ze het moeilijk vond dit toe te geven, ervaarde ze het vaak als een blijk van liefde. Anderzijds kon beschermende liefde ook versmachtend zijn, dacht ze terwijl ze de laatste noot doorslikte. ‘Wanneer een paard wegwijnt in je stal’, vroeg ze hem, ‘zou je het dan opsluiten of vrijlaten?’

‘Vrijlaten, natuurlijk’, zei Éomer geïrriteerd.

‘Hetzelfde geldt voor een vrouw’, zei ze. ‘Soms is het zelfs voldoende om de deur van de stal op een kier te laten.’

Éomer keek vertwijfeld. ‘Mijn zuster kwijnde niet weg’, zei hij.

Hoewel het nooit helemaal stil was in het tentenkamp, was het een rustige ochtend onder een bleke maan. Éomer wandelde over het pad langs de rivier naar de paardenweide. Hij dacht aan de avond die hij had doorgebracht bij Imrahils gezin. Aan de mooie, vurige Lothiriel en haar veroordelende woorden, maar ook aan het plagerige gekibbel tussen haar en Erchirion, de zorgzaamheid van Biljana en de onverstoorbaarheid waarmee de prins tussen de calamiteiten van zijn gezin door zeilde. Niet voor het eerst wenste hij dat zijn zus bij hem was. Hij had haar een uitnodiging gestuurd, maar ze was niet naar het kamp gekomen.

Hij hoorde iemand achter zich en draaide zich om. In het maanlicht herkende hij Gandalfs witte haren en hij wachtte tot de tovenaer hem inhaalde.

‘Hoe was het etentje bij prins Imrahil?’, zei Gandalf nadat ze elkaar hadden begroet.

‘Gezellig ... en misschien ook een beetje verwarrend’, zei Éomer terwijl ze samen verder wandelden. Gandalf keek hem nieuwsgierig aan. ‘We hadden het over vrouwen die deelnamen aan de oorlog, waaronder mijn zuster’, zei Éomer. Hij wreef over zijn kin. ‘Ik heb nog nagedacht over jouw opmerking in het huis van genezing. Over hoe zij zich opgesloten voelde en verlangde naar glorie en grote daden. Ik neem het mezelf nog steeds kwalijk dat ik er niets van had gemerkt.’ Hij keek de tovenaer wanhopig aan. ‘Ik slaag erin duizenden mannen aan te voeren, maar de beweegredenen van zelfs maar één vrouw begrijpen, lukt me niet.’

Gandalf glimlachte. ‘Neem het jezelf niet kwalijk’, zei hij. ‘Sommige vrouwen zijn moeilijker te begrijpen dan duizend mannen. En toch ... zijn mannen en vrouwen niet zo verschillend. Soms volstaat het om je in hun situatie te verplaatsen.’

‘Dat zei Lothiriel ook al’, riep Éomer.

‘Je bent dus al te rade gegaan bij Imrahils dochter’, zei Gandalf en hij knikte goedkeurend.

‘Goed! Dan heb je waarschijnlijk gemerkt dat beide vrouwen over dezelfde geestkracht beschikken. En hoewel ze allebei aan de wensen van hun heer willen voldoen, zijn ze dapper genoeg om hun eigen dromen te volgen. Ik denk dat je in deze situatie best het advies van Lothiriel volgt.’

De twee mannen liepen in stilte verder. ‘Heb jij enig idee waarom Éowyn niet naar het kamp komt?’, zei Éomer na een tijdje.

Gandalf fronste. ‘Ik kan me voorstellen dat, gezien haar onbeantwoorde gevoelens voor Aragorn, zijn nabijheid moeilijk is voor haar. En misschien vindt ze in de stad zaken die haar afleiden.’ Ze waren ondertussen aan de rand van de paardenweide gekomen. ‘Éowyn is een sterke vrouw’, zei Gandalf. ‘Ze zal haar verdriet overwinnen. En zoals voor allen die deze oorlog overleefden, zal er ook voor haar een nieuw pad zijn om te volgen.’

De tovenaer vervolgde zijn weg en Éomer keek hem bedachtzaam na.

‘Jij pakte koning Éomer hard aan, gisterenavond’, zei Biljana tegen haar dochter. Ze zat met een borduurwerkje op een krukje naast de badtobbe en hield haar dochter gezelschap tijdens het baden.

Lothiriël beet op haar lip. ‘Ik weet het en het spijt me’, zei ze. ‘Maar hij is zo betuttelend ... zo zeker van zichzelf.’ Ze viste de spons van onder haar benen en begon zich schoon te wrijven. ‘Hij herinnert me aan neef Boromir’, zei ze na een tijdje. ‘Die had ook iets autoritairs over zich.’ ‘Koning Éomer is knapper dan Boromir’, zei Biljana. Lothiriël keek haar moeder verbaasd aan. ‘Dat is toch zo?’, zei haar moeder.

Lothiriël lachte. ‘Wat heeft dat er nu mee te maken?’, zei ze. ‘Maar ja, hij is knap.’ Ze legde de spons weg en probeerde te genieten van het warme water. ‘Tihomir was ook knap’, zei ze na een tijdje. Er prikten tranen in haar ogen. ‘Ik mis hem zo.’

Biljana keek haar liefdevol aan. ‘Ik vind het erg voor je,’ zei ze, ‘en nog erger voor hem, want zijn leven was kort. Te kort.’

‘Zonder hem ben ik slechts een dom meisje dat bij de jongens wilt horen’, zei Lothiriël. Haar moeder keek haar verbaasd aan, maar Lothiriël zag het plots heel helder. ‘Ik ben altijd omringd geweest door jongens’, zei ze. ‘En met Tihomir erbij voelde ik me één van hen, vrij om te doen wat ik wilde. Maar de waarheid is, dat ik dat nooit was. Ik ben een meisje.’

Biljana tuurde in de badtobbe. ‘Dat is wel duidelijk’, zei ze met een uitgestreken gezicht. ‘Ik zou zelfs durven zeggen dat je ondertussen een vrouw bent.’

Lothiriël rolde met haar ogen. ‘Misschien was Tihomir wel meer vrouw dan ik’, zei ze. ‘Hij was zacht, lief en zorgzaam, terwijl ik, ‘ze zocht naar woorden, ‘vooral fel ben en wild ... en gemeen tegen een koning die betweterig is en autoritair, maar die gezien de taak die op hem wacht misschien wel beter verdient.’

Biljana keek haar dochter bedachtzaam aan. ‘Dat is een belangrijk inzicht’, zei ze aarzelend. ‘En misschien bevat het een tikkeltje waarheid.’

Met een gefrustreerde kreun liet Lothiriël zich helemaal onder water glijden. En hoewel het effect van een badtobbe niet te vergelijken was met de weldaad van de zee, bracht het water haar toch rust.

‘Wees niet te streng voor jezelf’, zei Biljana toen ze terug boven water kwam. ‘Het is je felheid die ons gered heeft van de piraten. En je bent zachter en zorgzamer dan je zelf denkt.’ Ze zette zich achter de tobbe en begon Lothiriëls haren te wassen. Lothiriël sloot haar ogen en probeerde te genieten van haar moeders handen. Langzaam voelde ze zich ontspannen. Haar moeder boog zich voorover en kuste haar voorhoofd. ‘Ik hou van je, of je nu wild bent of zacht’, zei Biljana stilletjes in haar oor. Ondanks haar glimlach glipten er tranen vanonder Lothiriëls oogleden.

Éomer liep met zijn maarschalk Elfhelm naar de rivier. Elfhelm was de avond voordien met zijn compagnie teruggekeerd uit Rohan. Hij had vanochtend uitgebreid verslag uitgebracht en wenste nu samen met zijn mannen te baden. De grenzen van Rohan waren ondertussen wel veilig, maar Éomer maakte zich zorgen over de schade die zijn volk had geleden. Naast alle menselijke slachtoffers waren ze ook veel paarden verloren en hele dorpen waren vernietigd of platgebrand. Zijn volk had huizen nodig, en eten, maar waar moest hij de manschappen

halen die voor al deze zaken konden zorgen? Veel mannen waren gesneuveld en hoewel de vrouwen van Rohan hard konden werken, kon hij hen moeilijk vragen zelf hun huizen te herbouwen. Hij hoorde gefluit en schrok op uit zijn gedachten. Elfhelms mannen waren de rivier ingedoken en lagen te dobberen in het water. Maar iets had hun aandacht getrokken waardoor ze zich plots als pubers aanstelden. Ontzet keek Éomer naar de twee tengere figuren die nietsvermoedend het pad naast de rivier waren opgelopen en nu de volle aandacht kregen van zijn mannen. Lothiriel herpakte zich snel. Ze wende haar blik af, nam haar vriendin bij de hand en vervolgde schijnbaar onverstoord haar weg. Ze had gelukkig niet gemerkt dat de meeste Rhohirrim naakt waren, dacht Éomer. En het was nog een groter geluk dat ze hun taal niet machtig was, want tot Éomers schaamte floten de mannen niet alleen, maar riepen ze de twee vrouwen ook oneerbare voorstellen toe. Hij maakte zich groot. 'Mannen van Rohan,' riep hij in het Rohanees, 'gedraag jullie, zeker in de nabijheid van deze eerbare vrouwen!' Zijn stem donderde en zijn ogen bliksemde. Op een enkeling na, vielen de mannen stil. Bijna even stil als Lothiriel en Mirna, die geschrokken bleven staan. 'Dit zijn vrouw Lothiriel en haar vriendin,' zei hij in de gemeenschappelijke taal, 'ze komen uit Dol Amroth waar ze net zo hard tegen de vijand hebben gevochten als jullie.' Hij sprak nu minder luid, maar met evenveel autoriteit. 'Ik verwacht dat jullie hen respectvol behandelen.' Enkele soldaten verontschuldigde zich, maar de meerderheid spetterde al snel weer rond. Éomer schudde zijn hoofd en wendde zich tot Lothiriel.

'Het spijt me', zei hij. 'Deze soldaten kwamen gisteren pas terug uit Rohan waar ze nog lang na de laatste veldslag op orks hebben gejaagd.' Terwijl hij sprak zag hij haar jonge vriendin met grote ogen naar de rivier staren. 'Ik vermoed dat jullie op weg zijn naar de paardenweide?' Lothiriel knikte afwezig. Ook haar ogen waren nu op de rivier gericht. Éomer kreunde inwendig en nam Lothiriel bij de elleboog. 'Is het goed dat ik jullie vergezel? Ik ga toevallig ook die kant op.'

Lothiriel hoorde de wanhoop in koning Éomers stem en probeerde haar lach in te houden. Ze wisselde een veelzeggende blik uit met Mirna. 'Het is vriendelijk dat u voor ons in de bres sprong', zei ze tegen Éomer terwijl ze zich gewillig door hem liet weggleiden. 'Maar we hadden het zelf ook wel gered.' Ze negeerde zijn minzame blik en trok haar gezicht in de plooi. 'En wij zijn inderdaad op weg naar de paardenweide.'

Ze liepen in gedachten verzonken tussen de bomen. 'Heeft mijn zuster, toen jullie haar ontmoetten, gezegd waarom ze niet naar het kamp wenst te komen', vroeg Éomer na een tijdje.

'Nee', zei ze. 'Heeft ze geen bericht gestuurd waarin ze haar beweegredenen uitlegt?'

Éomer schudde zijn hoofd. 'Niet in zoveel woorden.' Hij fronste. 'En je hebt waarschijnlijk al gemerkt dat ik moeite heb om me in haar situatie te verplaatsen.'

Lothiriel glimlachte, verrast door zijn eerlijkheid. 'Ik vrees dat ik je niet kan helpen', zei ze. 'Ben je bezorgd dat er iets mis is?'

Éomer aarzelde. 'Ja, eigenlijk wel', zei hij uiteindelijk.

'Aangezien je op dit ogenblik niet met haar kan praten, moet je haar misschien een brief schrijven', zei Lothiriel. 'Ik heb begrepen dat er wel meer mannen uit het kamp post meegeven met de bevoorradingsboot.'

Éomer keek haar aan alsof ze pokken had. 'Een brief?'

‘Je weet wel,’ zei Lothiriel, ‘om je gevoelens en gedachten te delen.’ Ze bleef staan. ‘Jij vindt het moeilijk om je in te leven in de wereld van een vrouw. Voor ons is het niet gemakkelijker. Wij begrijpen evenmin iets van jullie beweegredenen.’ Ze keek naar de frons op Éomers voorhoofd. ‘Jullie zullen een andere manier moeten vinden om met elkaar te communiceren.’ ‘Ik heb geen brief nodig om te communiceren,’ zei hij nors.

‘Goed,’ zei Lothiriel. ‘Ik wou alleen maar helpen.’

‘Ik wou daarnet ook alleen maar helpen,’ zei Éomer. ‘Maar blijkbaar heb jij geen hulp nodig.’ Lothiriel keek hem verbaasd aan. ‘Je hebt geen idee hoe moeilijk het is voor een man om te begrijpen wat er in het hoofd van een vrouw omgaat,’ zei hij. Zijn stem klonk gefrustreerd. ‘Laat staan om te weten wanneer je haar wel of niet moet beschermen.’

‘Een vrouw is geen schat die je moet beschermen,’ zei Lothiriel feller dan ze bedoelde. ‘Een vrouw heeft een ziel, een eigen wil en dromen,’ vervolgde ze rustiger. ‘Je moet haar lucht geven en ... en ruimte om haar in leven te houden. En om haar liefde te behouden, moet je haar haar eigen keuzes laten maken,’ zei ze.

Éomer fronste. ‘Maar wat als ze een keuze maakt die haar het leven kan kosten?’

‘Dat, koning Éomer, is wat een vrouw ervaart, elke keer haar vader, broer, zoon of man ten oorlog trekt ... Het is best beangstigend, is het niet?’

‘Nee,’ zei hij na een tijdje. Hij schudde zijn hoofd. ‘Wat jij vraagt is onmogelijk. Wat voor een koning zou ik zijn, wanneer ik zelfs mijn eigen zuster niet weet te beschermen?’

Denkbeeldig trok Lothiriel haar haren uit. ‘Dus je beschermt haar om te bewijzen dat je een goede koning bent?’

‘Ik bescherm haar omdat ik van haar hou.’

Lothiriel ademde diep in en uit. ‘Ik probeer het te begrijpen,’ zei ze. ‘Maar toch zit er iets zelfzuchtigs in die liefde. Het lijkt me wijzer om degenen van wie we houden hun eigen beslissingen te laten nemen.’

‘Zelfs als het fout afloopt?’

Lothiriel slikte. ‘Zelfs als het fout afloopt,’ zei ze.

Hij keek haar aan met een blik vol ongeloof. Deze man was onmogelijk, dacht Lothiriel. Ze trok Mirna met zich mee en liet Éomer achter. ‘Heb je ooit al zo’n koppige, betweterige man gezien,’ zei ze stampvoetend. Pas toen ze aan de paardenweide kwam, werd ze terug rustig. Had ze Tihomir moeten tegenhouden, vroeg ze zich af. Was hij veiliger geweest als hij in Dol Amroth was gebleven? Vertwijfeld schudde ze haar hoofd. Ze keek naar Mirna. ‘Het spijt me,’ zei ze. ‘Het spijt me dat ik zo tekeerging. Het is gewoon ... Die man is zo ... anders dan je broer.’

Kort na de middag begon het te miezeren en Lothiriel en Mirna trokken zich terug in Lothiriels tent waar ze eindelijk begon te schrijven aan het verslag van de slag om Dol Amroth. Terwijl Lothiriel schreef, werkte Mirna aan haar schets van de hobbits. ‘Ik vraag me af of ze ook kleine paarden hebben,’ zei ze, ‘en kleine varkens en kippen en zo.’

Lothiriel keek op. ‘Je bedoelt: alles wat wij hebben, maar dan in het klein.’ Mirna knikte. ‘Hm ... interessante vraag,’ mompelde Lothiriel, maar haar gedachten waren bij die vreselijke nacht, weken geleden, toen ze vreesde dat haar laatste uur geslagen had. Ze beschreef net Azra’s aandeel in de strijd, toen haar vader en Aragorn de tent binnenkwamen.

‘We zouden je graag even spreken,’ zei haar vader. Hij bood Aragorn een stoel aan en zette zich naast hem neer. ‘Het onderwerp ligt nogal gevoelig,’ zei hij naar Mirna kijkend.

Mirna begreep de hint; ze verzamelde haar spullen, boog en vertrok. Lothiriël zat nog steeds op haar bed, omringd met rollen perkament. Ze keek naar de ernstige gezichten van Aragorn en haar vader en beet op haar lip.

‘Je weet dat ik erover denk om vrouwen toe te laten in de stadswacht’, zei haar vader. Lothiriël knikte. ‘En je herinnert je ongetwijfeld de reactie van Erchirion en Éomer nog, toen ik dat idee opperde.’ Weer knikte ze.

‘Toch lijkt het ons noodzakelijk om met het plan door te gaan’, zei Aragorn. ‘De piraten hebben dan wel een zware nederlaag geleden, vroeg of laat beginnen ze weer onze kusten af te schuimen op zoek naar buit en slaven.’

‘Gezien de reactie van onze mannen, lijkt het ons het beste de vrouwen een aparte opleiding te geven’, zei haar vader. Hij keek even in de richting van Aragorn. ‘Wat we je willen voorstellen is dat jij een vrouwelijke compagnie opleidt.’ Lothiriël keek de beide mannen met grote ogen aan.

‘En zodra we een vrouwencompagnie hebben in Dol Amroth, zou ik je willen vragen om ook andere vrouwen aan te leren hoe ze zichzelf kunnen verdedigen’, zei Aragorn. Lothiriëls mond viel open.

‘Natuurlijk’, zei ze zodra ze haar spraak terugvond. ‘Heel graag zelfs.’ Ze richtte zich tot Aragorn. ‘Ik weet dat de vrouwen in Dol Amroth het idee zullen verwelkomen, maar denk je dat er ook bij andere vrouwen interesse is?’

‘De troepen van Sauron hebben veel burgerslachtoffers gemaakt, zowel onder de mannen als de vrouwen. Ik denk dat ze er het nut wel van inzien’, zei hij.

De brede lach op Lothiriëls gezicht verraadde haar enthousiasme en de mannen knikten tevreden. ‘Dat is dan geregeld’, zei de prins. Hij stond recht en schudde zijn dochter plechtig de hand. ‘Welkom aan boord, kapitein Lothiriël. Ik maak het nieuws bekend zodra we terug thuis zijn, hou het voorlopig nog voor jezelf.’

Pas toen de twee mannen terug buitenstonden, drong de impact van hun woorden tot Lothiriël door. Luidop lachend sprong ze recht, de inktpot viel om en de rollen perkament gleden van haar bed. Haar vreugdekreten waren tot enkele tenten verder hoorbaar, waar een jonge koning verrast opkeek.

Zoals ondertussen de gewoonte was, wandelden Lothiriël en Mirna de volgende ochtend naar de paardenweide. Lothiriël voelde zich nog steeds opgewonden, en het kostte haar moeite zich te concentreren op Mirna’s paardrijles. Ze voelde zich opgelucht toen Dragomir zich bij hen voegde en voorstelde dat hij de les zou overnemen. In een poging haar gedachten te verzetten, ontfermde ze zich over een merrie die mank stond. Het was een rustig zwart paard met drie witte sokjes en een smalle bles.

‘Rustig maar’, zei Lothiriël tegen de merrie terwijl ze haar bles streelde. ‘Laat me eens kijken.’ Ze pakte het manke voorbeen op. De hoef voelde warm aan. Ze bekeek de onderkant en zag dat een van de hoefnagels was doorgescheurd waardoor het hoefijzer los zat. Maar de echte oorzaak van de kreupelheid, vermoedde ze, zat in het abces dat geel doorschemerde ter hoogte van de hiel. Ze liet het been zakken en nam de merrie mee naar de hoefsmid die het ijzer eraf haalde. Terug op de weide zette ze de merrie vast aan een boom. Met haar rug naar

de merrie nam ze het manke been op en fixeerde het tussen haar knieën. Geconcentreerd sneed ze de hoorn rond het abces laag per laag weg. De merrie bleef rustig, snuffelde af en toe aan Lothiriels nek, tot ze in de buurt van het abces begon te snijden, daar waar het pijn deed. Het paard begon heftig met haar hoofd te schudden.

‘Kalm aan’, hoorde ze plots achter zich. Lothiriel sloot haar ogen. Van alle mannen in het kamp, dacht ze, moest ze hem weer treffen. Ze draaide zich om.

‘Hulp nodig?’, zei Éomer terwijl hij de halster van de merrie greep. Ontstemd keek Lothiriel hem aan. Hij liet de merrie los en stak verontschuldigend zijn handen omhoog. ‘Ik was vergeten dat jij geen hulp nodig hebt’, zei hij. Hij maakte aanstalten om weg te lopen.

Ze beet op haar lip. ‘Het zou helpen als je haar even vasthield’, zei ze tenslotte.

Éomers wenkbrauwen schoten verbaasd omhoog. ‘Ben je zeker?’, zei hij met een uitdagende blik. Lothiriel knikte. Hij maakte het paard los van de boom en nam haar bij het halster. Zijn mondhoeken krulden. Lothiriel negeerde het, draaide zich om en sneed voorzichtig verder.

‘Wat ben je eigenlijk aan het doen?’, zei hij.

‘Ze mankt en ik probeer haar abces open te maken’, zei ze.

Hij boog zich over haar schouder en bekeek haar werk. ‘Dit heb je volgens mij al vaker gedaan.’ Met een onderdrukte glimlach bestudeerde Lothiriel de zool van het paard.

‘Misschien nog een beetje meer naar onder’, zei hij. Hij loste zijn greep, boog zich naar haar toe en wees met zijn vinger. Lothiriel probeerde niet naar de borsthaartjes te staren die tussen de veters van zijn hemd piekten. Ze sneed het stuk hoorn weg dat hij bedoelde en opende zo het abces. Verrast door de plotse pijn gooide de merrie haar hoofd omhoog waardoor Éomer tegen Lothiriel aan viel. Een stroompje pus ontsnapte uit het abces.

‘Excuseer me’, zei Éomer zodra hij zijn evenwicht had hervonden.

Lothiriel keek om. ‘Heb je haar goed vast’, vroeg ze, een wenkbrauw optrekkend. Éomer knikte. Ze duwde zoveel mogelijk pus uit het abces en liet het been voorzichtig zakken.

‘Dankjewel voor de hulp’, zei ze terwijl ze de halster van hem over nam.

Éomer keek toe hoe ze de merrie weg leidde. ‘Waar ga je naartoe?’, zei hij.

‘Naar de rivier’, zei Lothiriel. Ze draaide zich om. ‘Om de wonde te spoelen.’

De zon stond al op z’n hoogste toen Lothiriel de merrie terugbracht naar de weide. Van Mirna en Dragomir was geen spoor meer te bekennen en in gedachten verzonken wandelde ze naar haar tent. Nog niet zo lang gelden verkoos Dragomir het gezelschap van Tihomir en Lothiriel boven dat van Mirna. Lothiriel probeerde niet jaloers te zijn op hun vriendschap, maar ze voelde zich wel eenzaam. Uiteindelijk vond ze hen voor de tent van haar ouders, waar ze samen met Erchirion en Biljana rond het vuur zaten. De geur van verse soep kwam haar tegemoet en hongerig schoof ze mee aan. ‘Hoe verliep de rijles’, vroeg ze.

‘Goed’, zei Mirna. ‘Dragomir zou graag een portret van Tihomir hebben. Zou ik dat van jou mogen lenen als voorbeeld?’

‘Natuurlijk’, zei Lothiriel. ‘Het ligt in mijn koffer. Maar ik zou het nadien wel graag terug hebben.’ Mirna knikte.

‘Je wordt steeds beter in het tekenen van portretten’, zei Biljana tegen haar. ‘Misschien kan ik je overhalen er ook eentje van ons te maken?’

‘We hebben toch al een portret van ons gezin’, zei Erchirion.

‘Ja, eentje waarop ik een meisje van zes ben en jij nog geen baard hebt’, zei Lothiriel.

‘Toen was je nog schattig’, zei Erchirion.

‘En jij was nog zacht’, zei Lothiriel terwijl ze haar broer plagerig over de kaak streekte.

‘Ik ben nog steeds zacht’, mopperde Erchirion. ‘Onder mijn baard ben ik een en al zachtheid.’ Lothiriel lachte. ‘Dat is waar. Jij bent de liefste piraat van Midden-aarde.’

‘Ik ben net zomin een piraat als jij’, bromde hij. ‘Het is niet het uiterlijk dat telt.’ Lothiriel gaf hem een kus op zijn wang en Erchirion keek haar aan met een mengeling van verbazing en dankbaarheid.

‘Die is nog van oma Rhoswen’, zei ze. ‘Ze heeft tijdens de aanval vaak aan je gedacht.’ In gedachten verzonken dronk ze van haar soep. ‘En je hebt gelijk. De piraten die Dol Amroth binnenvielen hadden geen mooie krullen, zoals jij.’ Ze schudde haar hoofd bij de herinnering. ‘En ze waren gemener dan jij’, zei Mirna. Erchirion duwde zijn borst vooruit en keek haar dreigend aan waardoor hij op een kleine jongen leek die indruk wilde maken. Het gezelschap schoot in de lach.

‘Ik vind het dapper dat je meevocht’, zei Dragomir tegen Mirna. Lothiriel zag de bewondering in zijn blik en begreep dat er mogelijk een andere reden was voor zijn recente belangstelling voor Tihomirs zus.

Mirna leek plots erg verlegen. ‘Alleen maar op het einde, samen met moeder, toen de strijd al zo goed als gewonnen was.’

‘Is er nog een kom soep voor een vermoeide badmeesteres’, vroeg Azra die plots achter hen stond.

‘Natuurlijk’, zei Biljana terwijl Lothiriel opschoof.

‘Heb jij vandaag tijd om me te helpen’, vroeg Azra terwijl ze met haar kom soep plaatsnam. Lothiriel knikte. ‘Goed’, zei Azra. ‘Ik krijg straks vier hobbits op bezoek.’

Azra’s zwarte krullen schoten alle kanten uit. Zweetdruppels gleden over haar slapen en haar jurk was meer nat dan droog. Lothiriel keek naar haar eigen jurk die er net zo nat en verkreukt uitzag. In de wastobbe naast het vuur versierden Merijn en Pepijn elkaar lacherig met slierten zeewier. Sam en Frodo, de twee andere hobbits, hadden het zeewierbad al achter zich en lagen ingepakt in warme handdoeken te genieten van een voetmassage. ‘Van de vele wonderen van Midden-aarde is dit toch wel een van de gezelligste’, zei Merijn terwijl hij een zeewiersnor maakte.

Lothiriel glimlachte. ‘Ik ben blij dat jullie het gezellig vinden’, zei ze. Ze masseerde de onderkant van Sams grote teen. De voetzolen van de hobbits waren dik en haar duimen protesteerden tegen het harde werk.

Sam bewoog zijn nek van links naar rechts. ‘Vreemd,’ zei hij, ‘mijn nekpijn lijkt te verdwijnen. Heb je misschien ook een remedie tegen de pijn in mijn knieën?’

Weer glimlachte Lothiriel. Sam was eerst terughoudend geweest tijdens het baden, maar onder aanmoediging van zijn vrienden begon hij steeds meer los te komen. Ze verplaatste haar vingers naar de bovenkant van zijn voeten waar de huid meer behaard, maar wel soepel was. Sam zuchtte genietend. ‘Dit, meester Frodo, is een welverdiende beloning na onze lange reis’, zei hij. ‘Vrouw Lothiriel, u bent echt goed met voeten.’

Frodo lachte. Ook hij lag te genieten onder de ervaren handen van Azra. ‘Ik wist niet eens dat je pijn had in je knieën’, zei hij.

‘Ach, ik wilde je niet lastigvallen, maar al dat klimmen van de afgelopen maanden heeft mijn arme knieën geen goed gedaan’, zei Sam.

‘Dus Gimli heeft vanochtend dezelfde behandeling gekregen’, zei Pepijn. ‘Dat had ik wel willen zien. Ik wed dat hij dat niet vrijwillig deed, maar dat Aragorn het hem had opgedragen.’

‘Hoe dan ook,’ zei Azra, ‘hij heeft er net zoveel van genoten als jullie.’ Ze keek naar de twee mannen in de tobbe en rolde met haar ogen. ‘Al liet hij het zeewier wel in het water drijven.’ Lothiriel lachte. Pepijn en Merijn waren erin geslaagd hun volledige hoofd te bedekken met zeewier waardoor ze eruitzagen als schattige zeemonstertjes.

De maan was vol en de avond was zacht. Aragorn had juist aangekondigd dat zijn kroning zou plaatsvinden op één mei en dat het kamp over enkele dagen zou worden opgebroken. Zijn aankondiging had een sfeer van vreugdevolle verwachting gecreëerd en overal in het kamp zaten mannen rond vuurtjes bij elkaar. Ook Éomer zat met enkele vrienden voor zijn tent. Hoewel hij nog geen officiële datum had voor zijn eigen kroning, deelde hij in de vreugde. Hij had niet alleen zijn manschappen, maar ook zichzelf en zijn vrienden op bier getrakteerd.

‘En zijn paard kon echt spreken?’, zei Gimli, de dwerg, vol ongeloof.

‘Dat is wat men vertelt’, zei Éomer. Met enkele flinke slokken dronk hij zijn beker leeg. ‘Ik moet eerlijk toegeven dat ik tot voor kort ook wantrouwig stond ten opzichte van dergelijke verhalen. En toen ontmoette ik op enkele dagen tijd dwergen, elfen, enten en hobbits. Dus, waarom zouden er dan geen sprekende paarden bestaan?’

Erchirion zette zijn lege beker naast zich neer en trok een wenkbrauw op. ‘Ja, waarom niet’, zei hij. ‘Ik had tot enkele weken geleden nog nooit een ork gezien, tenzij in de boeken van vaders bibliotheek.’

‘Heeft je vader een bibliotheek?’, zei Éomer. ‘In Rohan hebben we geen geschreven verhalen. Onze verhalen worden gezongen en van generatie op generatie doorverteld.’

‘En zo kom je dus aan sprekende paarden’, zei Erchirion met zijn ogen rollend.

Éomer en Gimli lachten.

‘Goedenavond’, zei Lothiriel die onverwacht voor hen stond. Éomer keek op. Ze boog. Ze droeg dezelfde rode jurk die ze een week eerder bij het avondmaal had gedragen en net als toen gaf hij haar gezicht een vurige blos. Ze glimlachte en haar ogen schitterden. Éomer slikte. ‘Koning Éomer, vader schenkt u zijn laatste fles pergria’, zei ze. Ze boog zich naar hem toe waardoor hij de verwarrende mengeling van paarden- en bloemengeur rook die haar steeds omringde. Hij nam de fles van haar aan waarbij zijn vingers net iets te lang op haar hand bleven rusten.

‘Bedank je vader in mijn plaats, alsjeblieft’, zei hij. Lothiriel knikte. ‘Waarom drink je niet een beker met ons mee?’

‘Dank je voor de uitnodiging’, zei ze. ‘Maar het lijkt me beter van niet.’ Ze glimlachte naar haar broer en draaide zich om. Met een gekwelde blik keek Éomer haar na.

‘Prins Imrahil heeft een mooie dochter’, zei Gimli terwijl hij een betekenisvolle blik met Erchirion uitwisselde.

‘Je hebt het wel over mijn kleine zusje’, bromde Erchirion die met groeiende achterdocht naar Éomer keek.

‘Wat?’, zei Éomer. Hij zag de veelzeggende blik op hun gezichten. ‘Nee’, zei hij. ‘Nee, ik heb geen plannen met haar ... Aragorn daarentegen laat er geen gras over groeien,’ hij knikte in de richting van Aragorn die net hun richting uit kwam. ‘Volgens mij is hun huwelijk al beklonken.’

‘Wat?’, riep Erchirion. ‘Laat het niet waar zijn! Dat zou betekenen dat ze mijn koningin wordt!’ ‘Wie wordt je koningin’, vroeg Aragorn verwonderd.

‘Mijn zusje’, zei Erchirion. ‘Aragorn, zeg me alsjeblieft dat je geen huwelijksplannen met haar hebt.’

Aragorn lachte. ‘Volgens mij zijn jullie al stevig in het bier gedoken’, zei hij. Hij ging zitten en kreeg zelf ook een beker aangereikt. ‘Ik kan je geruststellen. Ik heb geen huwelijksplannen met haar, al hoop ik in de nabije toekomst wel in het huwelijk te treden.’ Hij nam enkele slokken van zijn beker.

Éomer keek zijn vriend verbaasd aan. ‘Maar jij zei dat ze een perfecte koningin zou zijn.’

‘Ik ben niet de enige koning in dit gezelschap’, zei Aragorn. ‘Jij vond haar mooi, welbespraakt,’ hij nam nog een slok bier, ‘en indrukwekkend. Je zei zelfs dat ze pittig, maar lekker was’, zei hij grijnzend.

En terwijl Gimli proestte van het lachen, bedekte Erchirion jammerend zijn oren.

‘Ik had het niet over haar,’ zei Éomer, ‘maar over de ...’ Met een verwarde blik nam hij een stok uit het vuur en gaf hem aan Aragorn.

‘Wat moet ik hiermee’, vroeg Aragorn.

‘Het is een praatstok’, zei Éomer. ‘Het betekent dat het tijd is om je mond te houden.’

‘Hoe ging het vannamiddag met de hobbits’, vroeg Biljana.

‘Het was gezellig’, zei Lothiriel. Nu ze eraan terugdacht, moest ze weer lachen.

‘Ik dacht dat de dwerg al apart was, maar Hobbits zijn echt een vermakelijk volk’, zei Azra. Ook zij glimlachte.

Biljana keek hen nieuwsgierig aan. ‘Wat moet ik me daarbij voorstellen’, vroeg ze.

‘Vier Erchirions, in hobbitformaat’, zei Lothiriel.

Biljana schoot in de lach. ‘Dat had ik willen zien’, zei ze. ‘Nu begrijp ik waarom jullie allebei zo’n gezonde blos hebben.’

Ze zaten met de vrouwen rond hun eigen vuurtje. Vanop haar plaats zag Lothiriel het groepje mannen rond Éomers vuur aangroeien. Ze waren uitbundig, luidruchtig en roosterden restjes brood op stokken in het vuur.

‘Ik vrees dat we een onrustige nacht tegemoet gaan’, zei Azra die Lothiriels blik volgde.

‘Wat zei koning Éomer’, vroeg Biljana.

‘Dat ik vader moest bedanken’, zei Lothiriel terwijl ze over haar hand streek. Ze keek weer naar Éomers vuur en fronste. Onbewust gleed haar hand naar de plaats waar ze Tihomirs schelp had gedragen. Maar de zeeopaal was weg. Ze had hem aan Mirna gegeven. ‘Waar is vader eigenlijk’, vroeg ze.

‘Zijn ronde gaan doen’, zei Biljana. ‘Maar hij heeft ons een restje pergria nagelaten.’

‘Ha!’, zei Azra terwijl Damirah de brandewijn over hun bekens verdeelde. ‘Daar wil ik wel een slokje van.’

‘Op de kroning van koning Elessar! Dat hij lang en in vrede mag regeren’, zei Biljana en ze toostten. Lothiriel voelde de warmte van de brandewijn door haar keel glijden. Aan het

kampvuur een eindje verder werd ondertussen een lied ingezet en Lothiriel keek op. Net op tijd om de blik van Éomer te onderscheppen. Snel sloeg ze haar ogen neer.

‘Is alles in orde?’, vroeg haar moeder.

Lothiriel knikte. ‘Ik weet niet waarom,’ zei ze, ‘maar ik voel me onrustig. Alsof er iets groots gaat gebeuren.’

‘Dat mag ik hopen, zei Biljana. ‘We zijn eregasten op de kroning van de koning. De eerste sinds enkele duizenden jaren.’

Lothiriel zat bij het licht van een kaars over een stuk perkament gebogen en schreef een brief aan Tihomir. Niet dat hij hem ooit zou lezen, dacht ze. Het was ook niet echt een brief, meer een ode aan de liefde die ze voor hem voelde.

Zoals Azra had voorspeld was het al een onrustige nacht geweest. Lothiriel had een tijdje liggen luisteren naar dronken gewauwel dat ondertussen sporadisch onderbroken werd door het gesnurk van haar vader in de naburige tent. Uiteindelijk had ze besloten op te staan om haar brief te schrijven.

Ze herlas haar tekst, knikte tevreden en schreef haar naam eronder. Ze rolde het perkament op, strikte er haar rode haarlint rond en mikte de rol net in haar kist toen ze een klap hoorde, gevolgd door luide stemmen en gevloek. De tent trilde. Waarschijnlijk was er iemand over de windtouwen gevallen. Fronsend opende ze de flap van haar tent. In het licht van de maan keek ze naar de mannen die languit op de grond lagen. ‘Op zoek naar wormen om te gaan vissen?’, zei ze geamuseerd en verbaasd tegelijk.

Op dat ogenblik klonk Azra’s gevloek vanachter de tent. ‘Snel!’, zei Erchirion terwijl hij recht krabbelde. Hij duwde de hobbits de tent in en trok Éomer met zich mee.

‘Wat gebeurt er?’, zei Lothiriel verbaasd, maar Erchirion gebaarde dat ze stil moest zijn en blies snel haar kaars uit. Met ingehouden adem hoorden ze Azra vloekend en tierend voorbijrazen. ‘Die is boos’, zei Lothiriel zodra de badmeesteres ver genoeg verwijderd was. In het donker probeerde ze de mannen te onderscheiden. Erchirion stond naast haar, Pepijn en Merijn zaten op haar hutkoffer en Éomer op haar bed.

‘Welke taal sprak ze eigenlijk’, vroeg Éomer. Zijn stem sloeg dubbel.

‘De taal van Umbar’, zei Lothiriel.

Éomer giechelde en liet zich achterovervallen. Verbaasd keek Lothiriel in zijn richting. ‘Wat hebben jullie gestolen’, vroeg ze.

‘Niets’, zeiden de twee hobbits tegelijk.

‘Wie zegt dat we iets gestolen hebben’, zei Erchirion.

‘Azra.’

‘Begrijp jij de taal van Umbar?’, zei Erchirion.

‘Een beetje’, zei Lothiriel. ‘Ze riep dat ze bestolen was en verder benoemde ze nog enkele ... private delen van het mannelijk lichaam.’ Ze bloosde, maar dat konden de mannen toch niet zien in het duister. Weer giechelde Éomer. ‘Wat is er met hem’, vroeg ze.

‘Pergria’, zei Erchirion.

‘En pijpkruid’, zei Merijn, ‘maar van een iets straffere soort dan Langedaal blad.’

‘Wat is Langedaal blad’, vroeg ze.

‘Pijpkruid uit de Gouw’, zei Pepijn. ‘Het beste dat er is.’

‘Jullie zijn mooie vrienden’, zei Lothiriel. ‘Eerst gieten jullie hem vol brandewijn, drogeren hem en vervolgens maken jullie hem medeplichtig aan diefstal. Vertel, wat hebben jullie Azra afhandig gemaakt.’

‘Alleen wat Bhangakruid’, zei Erchirion. ‘In kleine hoeveelheden is het heel geschikt als pijpkruid.’

Lothiriel sloeg haar handen voor haar gezicht. ‘Erchirion,’ kreunde ze, ‘Éomer is de koning van Rohan. Je kan hem niet zomaar betrekken in ...’

Op dat ogenblik ontwaakte het onderwerp van hun discussie uit zijn malaise en begon hij luidkeels te zingen. Als afgesproken sprongen broer en zus op het bed om hem de mond te snoeren. Met z’n tweeën lagen ze boven op Éomer die desondanks zijn lied voortzette.

‘Stil’, fluisterde Erchirion dwingend. Lothiriel hoorde iemand langs de tent lopen en legde snel haar hand over Éomers mond. Zelfs in het donker zag ze dat hij haar met grote ogen aankeek. Zijn snor en baardstoppels prikten in haar hand en onwillekeurig giechelde ze. En toen kuste hij haar handpalm. Geschrokken trok ze haar hand weg en gleeed van het bed. ‘Misschien moeten jullie maar gaan’, zei ze. ‘Ik denk dat de kus ... de kust nu wel veilig is.’

V. Henneth Annûn

De mannen spraken over de waterval alsof het hun geliefde was. Hoewel ze hun gesprek niet wilde afluisteren, stonden ze vlakbij en leken ze zich niet bewust van Lothiriels aanwezigheid. Itilien had meerdere rivieren die door hun verloop door de schaduwbergen een groot hoogteverschil, en dus ook mooie watervallen kenden. Maar de mooiste was die van Henneth Annûn, een schuilplaats die verborgen lag achter de sluier van een hoge waterval. Het was niet duidelijk waardoor de soldaten zich het meeste aangetrokken voelden. Door de schoonheid van de waterval of door de geheime schuilplaats die ze verborg. Lothiriel keek naar het water dat rond haar blote voeten golfde. De merrie die ze deze keer bij zich had, kampte met hoeftbevangenheid. Tenminste, dat was wat de hoefsmid vermoedde. Een paard van haar moeder had daar jaren geleden ook last van gehad; ze hadden het genezen met koudwaterbaden en een aangepast dieet. Ondertussen stonden ze al een tijdje in het stromend water en waren haar voeten wit van de kou. Terwijl ze haar tenen op en neer bewoog, duwde de merrie met haar hoofd tegen Lothiriels oksel. Ze sloeg haar arm rond het donkerbruine hoofd en wreef met haar andere hand over de neus van het paard. ‘Wat denk je,’ vroeg ze, ‘zullen we eruit gaan?’ Ze draaide zich om. De mannen waren verdwenen, maar op hun plaats stond nu koning Éomer. Lothiriel keek hem verbaasd aan.

‘Over gisterennacht ...’, zei hij. Vanonder zijn oogleden keek hij haar onzeker aan. ‘Ik kom je mijn excuses aanbieden, voor mijn gedrag.’

‘Welk gedrag?’, zei Lothiriel terwijl ze haar glimlach probeerde te verbergen.

‘Hm ... Ik denk dat ik gisteren, hm, dronken was.’ Hij slikte zichtbaar. ‘Wat overigens niet van mijn gewoonte is. Maar op de ene of de andere manier ben ik samen met enkele anderen in je tent verzeild geraakt. Mijn excuses daarvoor.’

‘Alleen daarvoor?’, zei Lothiriel. Ze trok haar wenkbrauw op.

Éomer keek haar aan met een mengeling van verbazing en angst. ‘Wat bedoel je?’

‘Je lag in mijn bed en kuste mijn hand.’

Éomers ogen rolden bijna uit hun kassen. ‘Nee,’ zei hij achteruitdeinzend. ‘Daar kan ik me niets van herinneren.’

‘Maar goed ook’, zei Lothiriel en ze stapte voorzichtig uit het water. ‘Ik ben bereid het ook te vergeten, op voorwaarde dat je me helpt Erchirion te overhalen me naar Henneth Annûn te vergezellen. Vader laat me nooit alleen gaan.’

‘Waarom niet?’, zei Erchirion toen ze hem even later aan de rand van de paardenweide ontmoetten. ‘Vreest hij nog steeds een aanval van de vijand?’

Lothiriel schudde haar hoofd. ‘Eerder een aanval van binnenuit. Hij vreest dat sommige mannen zich aan me zouden vergrijpen.’ Ze voelde zich ongemakkelijk bij deze beschuldiging en deze keer staarde zij naar de grond.

‘Ik geef het niet graag toe’, zei Éomer, ‘maar net als je vader kan ik niet garant staan voor de eerbare bedoelingen van alle mannen hier.’ Hij keek Lothiriel ernstig aan. ‘We mogen dan wel het grootste kwaad van Midden-aarde vernietigd hebben, ik vrees dat er in elke mens een zaadje van kwaadaardigheid schuilt. Je vader heeft gelijk. Een oorlog als deze kan zelfs bij de beste persoon slechte intenties naar boven brengen. En toch is het ondenkbaar dat je Itilien verlaat zonder haar mooiste wonder te hebben gezien. Misschien kunnen we met z’n drieën gaan?’

Erchirion knikte. ‘We gaan morgen. Ik regel het met vader’, zei hij.

Uiteindelijk was het geen groepje van drie, maar een gezelschap van veertien dat de volgende ochtend al vroeg de mist trotseerde. Toen Erchirion zijn plan voorlegde tijdens het avondeten, besliste hun vader dat niet alleen Lothiriel, maar alle vijf vrouwen uit Dol Amroth het wonder van Henneth Annûn moesten aanschouwen en dat ook hij hen zou begeleiden. En toen hij na het avondeten aanschoof rond een gezellig vuur en zijn vrienden op de hoogte bracht van zijn voornemen, besloten enkelen van hen zich bij de groep aan te sluiten. Met het vergroten van het gezelschap, werden ook de plannen groter. In plaats van een eendaagse uitstap, werd beslist dat men aan de waterval zou overnachten en voor het gemak van de dames werd er een eenheid soldaten vooruitgestuurd met tenten en andere brengers van nachtelijk comfort. De prins was erg in zijn nopjes over deze regeling. Een uitstap als deze zou het verdriet over het verlies van Tihomir verzachten, dacht hij.

Éomer was minder in zijn nopjes. Het aanvankelijk intieme groepje van drie was een uitgelaten bende geworden. Legolas, de elf uit het Demsterwold, bleef het grootste deel van de heenweg hardnekkig naast Lothiriel rijden en engageerde haar in een gesprek over zijn volk. Het frustreerde Éomer dat ze aan zijn lippen hing. En aangezien het steile pad nauwelijks breed genoeg was voor twee ruiters naast elkaar, zat er voor Éomer niets anders op dan samen met Erchirion in de achterhoede van het gezelschap te blijven. Toen Erchirion zijn paard na een korte pauze naast zijn moeder manoeuvreerde, besloot Éomer zich over Mirna te ontfermen.

Hoewel hij haar een tamme merrie had gegeven, reageerde het paard schichtig onder Mirna's gebrekkige rijkunst. Hij bleef naast haar rijden tot ze het paard onder controle had.

Ze hoorden de waterval al voor ze haar zagen. Bij elke stap die ze namen verhoogde het geluid van gestaag vallend water hun verwachtingen, en ze werden niet teleurgesteld. Hanneth Annûn, de geheime schuilplaats van Faramirs krijgers, lag verborgen achter de grootste van een hele verzameling van watervallen. Ze viel met veel gedreun langs de flanken van een hoge helling in een lager gelegen meer. Van daaruit stroomde het water langs een reeks kleinere watervallen in een tweede meer dat omgeven was door een dichte begroeiing van bomen en struiken. Behalve aan de oostelijke rand, daar liep het tweede meer uit in een klein strand dat bezaaid lag met rivierstenen. Achter het strand lag een smal grasveld waarop in een halve cirkel een tiental kleine tenten was neergezet. Centraal in de halve cirkel was een vuur aangelegd. Het geheel zag er erg liefelijk uit. Dragomir stond hen samen met enkele andere stadswachters op te wachten en al snel zat het hele gezelschap te picknicken. Ze hadden het grootste deel van hun tocht in de schaduw van bomen gereden en de warmte van de zon die op deze open plek door het bladerdak drong, verwarmde hun verkleumde botten. Na de maaltijd besloot het gezelschap zich op te delen. Een deel van hen wilde het pad verder volgen tot aan de grote waterval, terwijl de vrouwen besloten een wandeling te maken in de buurt van het tentenkamp. Erchirion had Sam een tijdje geleden beloofd hem te leren zwemmen. Zij bleven samen met koning Éomer en Merijn in het kamp.

Onder leiding van Azra verkenden de vrouwen de westelijke rand van het meer tot aan de kleinere watervallen. Onderweg plukten ze lentebloemen en kruiden. Lothiriël probeerde haar ogen af te houden van het water dat er fris en uitnodigend uitzag. 'Hoe ging het paardrijden?', zei ze na een tijdje tegen Mirna. Haar vriendin keek haar verwonderd aan. 'Ik had je moeten helpen daarstraks. Ik heb je verwaarloosd en dat spijt me', zei Lothiriël.

Mirna haalde haar schouders op. 'Koning Éomer heeft me geholpen', zei ze. 'Hij was erg aardig.'

Ondertussen klonken uit de richting van het kamp opgewonden kreten en Lothiriël vermoedde dat haar broer met zijn zwemles was begonnen. Verlangend keek ze naar de kleine watervallen. De kracht waarmee het water het meer inviel veroorzaakte damp die het zonlicht in wel duizend kleuren weerkaatste. Ze stelde zich voor hoe het zou voelen om eronder te staan.

'Denk er niet aan', waarschuwde haar moeder die haar blik volgde. 'Je bent in het gezelschap van mannen. Het past niet om te gaan zwemmen.'

'De mannen zijn aan de andere kant van het meer. Ze zouden het nauwelijks merken', zei Lothiriël.

'Je hebt je vader een belofte gedaan, ik zou niet willen dat je ze verbrak', zei Biljana.

'Wat voor zin heeft deze uitstap dan', vroeg Lothiriël en ze zuchtte. 'Alleen mijn voeten?', vroeg ze met zoete stem.

Biljana keek naar haar dochter en zwichtte. 'Alleen je voeten', zei ze. Even later stond Lothiriël op een grote ronde kei te balanceren terwijl ze haar voeten een per een in de harde waterstraal liet verdwijnen.

Aan de andere kant van het meer, niet ver van het kiezelstrand, stond Erchirion tot zijn heupen in het water. Hij ondersteunde Sam die onhandig zwembewegingen maakte terwijl Merijn en Éomer een eind verder op het water dreven. Toen Sam de bewegingen beet had en al enkele slagen alleen durfde te proberen, zwom Erchirion naar Éomer toe en wierp zich op zijn nietsvermoedende vriend. Proestend verdwenen ze allebei onder water en toen ze even later lachend en wild om zich heen maaiend weer boven kwamen, veroorzaakten ze zoveel golven dat Merijn zich uit de voeten maakte. De vrouwen die net het bos uit kwamen stonden er geamuseerd naar te kijken. Het was koning Éomer die hen als eerste opmerkte. Hij stopte het schijngevecht en verontschuldigde zich, maar Biljana verzekerde hem dat zijn excuses overbodig waren en dat de heren zich niets van de vrouwen moesten aantrekken. 'Waarom komen jullie er niet bij?', zei Erchirion. 'Het water is heerlijk.'

Lothiriel trok haar ogen los van Éomers brede schouders. Ze vroeg zich af of hij net als zijn mannen naakt zwom. 'We mogen niet ... vader ...', begon ze. Ze herpakte zich en keek naar Sam. 'Hoe staat het met je zwemles?', vroeg ze. 'Laat eens zien wat je al kan.' Sam zwom enkele slagen en probeerde vervolgens te gaan staan. Hij panikeerde toen hij geen grond onder zijn voeten voelde en verdween onder water. Lothiriel dook naar hem toe. 'Het is in orde, je bent veilig', verzekerde ze de hobbit zodra ze hem boven water had. Ze zette Sam neer in het ondiepe en trok haar jurk omhoog die ondanks haar goede voornemens tot op haar knieën nat was.

'Je deed het anders niet slecht', zei Merijn die zich bij hen voegde. 'En je weet wat ze zeggen wanneer je van je paard valt.'

Sam keek hem vragend aan. 'Dat je er zo snel mogelijk weer moet opkruipen', zei Merijn.

'En wat heeft zwemmen met paardrijden te maken?', vroeg Sam.

'Misschien niet zo veel, maar Merijn heeft wel gelijk', zei Lothiriel. 'Wanneer je nu stopt, durf je het nooit meer weer te proberen.' Ze zag de twijfel in Sams ogen en boog zich naar hem toe. 'Je hebt in het verleden wel moedigere dingen gedaan', zei ze zachtjes. 'Ik blijf hier staan, klaar om je eruit te halen. Al denk ik niet dat het zal nodig zijn.'

Sam liet zich overhalen en zwom een eindje van haar weg, draaide om en zwom weer terug. Samen met Merijn moedigde Lothiriel hem aan, waardoor ze niet merkte dat Erchirion onder water naar haar toe zwom. Hij greep haar enkels beet en haalde haar onderuit.

Merijn draaide zich verrast om. 'Dood aan de piraat', riep hij en met Sam in zijn kielzog wierp hij zich op Lothiriels aanvaller.

Prins Imrahil die met de rest van het gezelschap het pad kwam afgereden zat er vanop zijn paard met open mond naar te kijken. Terwijl iedereen lachend toekeek hoe de twee hobbits de jonkvrouw uit de klauwen van de piraat redden, kreunde Imrahil van ellende. 'Wanneer gaan ze zich eindelijk eens deftig gedragen?', riep hij.

Op dat ogenblik gooide Erchirion Lothiriel over zijn schouder, droeg haar het water uit en liet haar onzacht vallen. 'Vader', zei hij met gespeelde trots, 'ik heb een grote vis gevangen.' Prins Imrahil verborg zijn gezicht in zijn handen.

De natte jurk uittrekken in een tent waarin ze niet kon rechtstaan was moeilijker dan gedacht. Met de hulp van Mirna probeerde Lothiriel zich juist van het natte kledingstuk te ontdoen toen

haar moeder de tent instapte. 'Koning Éomer heeft zijn voet gestoten aan een steen', zei haar moeder. 'Breng als je klaar bent de verbandzak mee, en kijk of je hem kan helpen.' Lothiriel keek naar haar stuurse gezicht. Hun vader had zijn kinderen zonet streng toegesproken. En hoewel hij Lothiriel van blaam had ontslagen, was het duidelijk dat ze zich voor de rest van de uitstap voorbeeldig diende te gedragen.

Omdat ze niet voorzien waren op natte kledij, was haar slaaphemd het enige droog kledingstuk dat Lothiriel tot haar beschikking had. Om zich toch enigszins toonbaar te maken, sloeg ze haar sjaal rond haar schouders, zette hem vast met een vergulde gesp en liet ze Mirna haar haren vlechten en versieren met de vers geplukte bloemen.

Pepijn had zich na de rit naar de grote waterval bij zijn twee vrienden in het meer gevoegd en Éomer zat aan de rand van het water naar de rond spartelende hobbits te kijken.

Althans, dat is wat Lothiriel dacht terwijl ze naar hem toe liep. Toen ze voor hem stond zag ze dat hij, gelukkig, terug een hemd had aangetrokken, maar ook dat hij in gedachten verzonken was en weer die typische frons op zijn voorhoofd had.

'Moeder zei dat je je voet gestoten hebt', zei ze. Ze wees naar het bloed op zijn voet.

Hij keek op. 'Laat maar zo', zei hij. 'Het is de moeite niet waard.'

'Koning Éomer', zei ze terwijl ze hem smekend aankeek. 'Ik sta letterlijk in mijn hemd voor u. Mijn moeder heeft me de opdracht gegeven je voet te verzorgen. Zou je me alsjeblieft de eer willen doen mijn hulp te aanvaarden? Trouwens,' ze keek naar de hobbits in het water, 'volgens Sam ben ik goed met voeten.'

Éomer aarzelde en stak tenslotte zijn voet naar haar uit. Ze knielde naast hem neer en bekeek de zool van zijn voet. De wonde was lang en gerafeld, maar het water had hem al schoongespoeld. Hij bloedde nog slechts een beetje. 'Je hebt gelijk', zei ze. 'Er valt niet meer aan te doen dan hem schoon te houden. Is het goed als ik er, om mijn moeder te plezieren, een verband rond doe?'

Er lag een geamuseerde blik in zijn ogen. 'Je hebt zo te zien wel wat goed te maken bij je moeder', zei hij.

Lothiriel nam het verband uit de zak. 'Bij allebei mijn ouders', zei ze. 'En ik kan het hen niet kwalijk nemen. Ze slagen een gek figuur als ouders van twee malloten als Erchirion en mijzelf.' 'Ze houden van jullie', zei hij.

'En wij van hen', zei ze. 'Maar we tonen het hen niet altijd op een correcte manier.' Ze nam het verband en begon het rond zijn voet te wikkelen. 'Ik wil je trouwens bedanken voor de hulp aan Mirna vanochtend. Ik had haar rijvaardigheden beter moeten inschatten en haar onder mijn hoede moeten nemen.'

Hij probeerde zijn voet weg te trekken. 'Het was geen moeite', zei hij.

Ze greep zijn voet beter vast, en weer probeerde hij hem weg te trekken. Verbaasd keek ze hem aan. Hij had zijn ogen tot spleetjes genepen en zijn handen tot vuisten gebald.

'Jij kan niet tegen kietelen', zei ze verbaasd terwijl ze met haar vinger over de binnenkant van zijn voet streek.

Éomers ogen schoten open en zijn blik had iets wanhopig. Toen begon hij te lachen, schokkerig, alsof hij er niet aan wilde toegeven. Gefascineerd keek Lothiriel hem aan, nog steeds zijn voet strelend. 'Stop, alsjeblieft', smeekte hij.

Plots beseffend wat ze aan het doen was, liet ze hem los. Haastig verzamelde ze haar spulletjes, stond recht, bedacht zich en ging weer zitten. ‘Sluit je ogen’, zei ze.

‘Wat’, zei hij. ‘Waarom?’

‘Ik wil je helpen. Vertrouw me alsjeblieft’, zei ze. Éomer keek haar argwanend aan, maar sloot desondanks zijn ogen.

‘Probeer je ontspannen’, zei ze toen ze zijn gebalde vuisten zag. Met haar duimen masseerde ze langzaam het centrale deel van zijn voetzool. Hij begon weer te lachen, maar Lothiriel liet zijn voet niet los. Ze drukte niet te hard en niet te zacht, exact zoals Azra het haar jaren geleden had geleerd. Langzaam stopte Éomers met lachen, vervolgens ontspanden zijn handen zich, zijn ademhaling vertraagde en uiteindelijk verdween ook de rimpel op zijn voorhoofd. Lothiriel keek naar zijn ontspannen, tevreden gezicht en glimlachte. Na een tijdje stopte ze met masseren en stond recht.

‘Je hebt een mooie lach, koning Éomer’, zei ze zodra hij zijn ogen opende.

Met een dankbare glimlach keek hij haar aan. ‘En jij bent echt goed met voeten’, zei hij. Lothiriel glimlachte en liep weg.

Niet lang daarna besloten enkele mannen van het gezelschap vissen te vangen voor het avondeten. Erchirion, bij wie het geduld hiervoor ontbrak, dook rivierkreeftjes op terwijl Gimli en Merijn het vuur op pookten. De anderen hielpen met het bereiden van een stoofpot van groenten en het bakken van platbroden. Er lagen al verschillende grote vissen op het droge toen Lothiriel bij het wassen van de groenten in het meer, bijna in een vislijn verstrikt geraakte. ‘Pas op dat je mijn zus niet aan de haak slaat’, riep Erchirion lachend naar Éomer die snel zijn lijn binnenhaalde.

‘Pas jij maar op dat je zus je in het halfduister niet voor een piraat houdt’, zei Lothiriel ontstemd. Ze herschikte haar sjaal. Ze droeg nog steeds haar nachthemd en voelde zich naakt tussen al deze onbekende mannen; in tegenstelling tot haar broer die sinds hun aankomst in ontbloot bovenlijf rondliep.

‘Wij hebben hetzelfde bloed, zus. Of je dat nu leuk vindt, of niet’, zei hij. Lothiriel bliksemde hem neer.

‘Hoe ziet een piraat er eigenlijk uit’, vroeg Merijn die het gesprek had gevolgd.

‘Zoals Erchirion’, zei Lothiriel. ‘Maar met een nog slechter karakter.’

Erchirion stak zijn tong uit. ‘Ze is gewoon jaloers op mijn krullen’, zei hij tegen de hobbit.

Biljana die de kibbelpartij tussen haar kinderen had gevolgd, keek naar haar man. Prins Imrahil haalde zijn schouders op. ‘Ik denk dat met de roemrijke dood van je grootmoeder de tijd gekomen is om haar verhaal te delen’, zei hij tegen zijn zoon.

‘Eindelijk’, riep Erchirion. ‘Maar ik stel voor dat ieder een stuk vertelt. Al was het maar omdat ik met mijn versie van het verhaal waarschijnlijk mijn vader weer beschaam.’ En daarmee had hij plots de aandacht van iedereen. Zo kwam het dat, zodra ze allemaal rond het vuur waren verzameld, het verhaal werd verteld van de piratenprins en de roos.

‘Aan de oostkust van de baai van Belfalas lag de stad van een koning. Een piratenkoning’, begon Erchirion het verhaal. ‘Samen met zijn mannen plunderde hij de dorpen en steden rond

de baai. Alles wat ook maar enige waarde had, werd naar de burcht in het centrum van zijn stad gebracht. Die was dan ook voorzien van talrijke schatten en ...' hij ving de waarschuwende blik op van zijn vader en zocht even naar de juiste woorden, 'een goed gevuld vrouwenverblijf.' Erchirion stopte met vertellen, nam een stok uit de stapel naast het vuur en gaf hem aan Azra die een eindje verder zat.

Ze nam de stok van hem over en vervolgde zijn verhaal. 'Hier woonden de slavinnen, buitgemaakt tijdens zijn strooptochten en gedoemd om de koning op zijn wenken te bedienen. Deze dames voorzagen hem, al dan niet uit eigen wil, van een rijkelijk nageslacht.' Azra zuchtte. 'Dochters hadden voor deze koning weinig waarde. Zonen daarentegen waren inzetbare strijdkrachten. De besten onder hen werden beloond met een eigen schip en de onderlinge rivaliteit was dan ook erg groot.' Azra stond recht, liep tot bij prins Imrahil en overhandigde hem de stok.

De prins vervolgde het verhaal. 'Meer noordelijk in de baai lag op een hoge klif Dol Amroth, een stad die, sinds ze gesticht was door Numenoreanen, nog niets had moeten inboeten van haar oorspronkelijke pracht en praal. In haar haven lagen talrijke vissers- en handelsschepen en haar pakhuizen en kelders waren gevuld met eten en handelswaren; een ware schat voor menig piraat.' Imrahil rolde met zijn ogen. 'Toch waren de inwoners door de jaren heen arrogant geworden en zij waanden zich onneembaar. Want Dol Amroth was niet alleen ommuurd, ze beschikte ook over goed opgeleide stadswachters en een militaire vloot.' Hij gaf de stok door aan Dragomir, die hem dankbaar aanvaarde.

'Een man die wel de nodige voorzichtigheid aan de dag legde, was de jonge havenmeester', zei Dragomir. 'Hij waakte over het komen en gaan van de handelaars die van heinde en ver hun waren kwamen verkopen. Maar de heldin van dit verhaal is Roos, zijn vrouw. Zij was enkele maanden voordien bevallen van een zoon en had sinds kort het gezelschap van een jonge dienstmeid.' Dragomir liep naar Damirah, gaf haar de stok en ging naast haar zitten.

'Deze dienstmeid was een weesmeisje dat om te overleven voedsel stal uit de pakhuizen', zei Damirah. 'Tot de havenmeester haar betrapte en haar uit medelijden in dienst nam.' Damirah die duidelijk ongemakkelijk was met de plotse belangstelling, gaf de stok snel door aan Erchirion.

'In de piratenstad ondertussen, kwam een van de koningszonen tot de jaren van volwassenheid', zei hij. 'Hij was uitgegroeid tot een knappe man met zwart, krullend haar, een charmante baard en diepbruine ogen.' Lothiriël kuchte even, wat een nijldige blik van haar broer opleverde. 'Tot dan had hij zijn dagen gevuld met paardrijwedstrijden langs het strand en het verleiden van de jonge maagden die hem door zijn vader waren geschonken. Maar nu had hij het plan opgevat zijn broers te overtreffen met een uitzonderlijke stunt. Hij vorderde een visserssloep, verkleetde zichzelf en zijn vrienden als vissers en zette koers naar Dol Amroth.' Erchirion stond recht, wandelde tot bij Lothiriël en reikte haar de stok aan om hem op het laatste ogenblik terug te trekken. Lothiriël, bedacht op dit manoeuvre, duwde met haar voet tegen zijn kuit waardoor Erchirion zijn evenwicht verloor. Terwijl hij recht krabbelde, greep ze de stok en begon te vertellen.

'De piraten legden aan in de haven en wisten door te dringen tot de opslagkelders van de stad. Daar hield de havenmeester, vergezeld van enkele stadswachters hen staande. Het kwam tot een gevecht waarbij de meeste piraten gedood werden. De piratenprins wist evenwel te ontkomen. Woest over de mislukking van zijn onderneming drong hij het huis van de

havenmeester binnen en ontvoerde diens vrouw en dienstmeid. Hij voer terug naar zijn stad waar hij de twee dames opsloot in zijn private vrouwenverblijf.' Ze liep naar Azra, gaf haar de stok, besepte plots dat haar slaaphemd met het vuur op de achtergrond waarschijnlijk doorscheen en zette zich snel neer.

'Aan het hoofd van dit verblijf stond een vrouw die bij haar geboorte slechts de naam 'meisje' had gekregen', vertelde Azra ondertussen. 'Ze was haar hele leven in dienst geweest van de piratenkoning van wie ze eigenlijk een dochter was. Meisje merkte al snel dat de boezem van de jonge vrouw nog melk lekte en begreep welk verdriet deze jonge moeder moest lijden. Ze kreeg medelijden en overtuigde haar halfbroer de twee vrouwen tijd te gunnen om zich aan te passen aan hun nieuwe leven.' Azra liep naar Dragomir en gaf hem de stok.

'Dagen werden weken en in Dol Amroth overtuigde de jonge havenmeester zijn broers en enkele vrienden samen met hem af te varen naar het Zuiden van Gondor, tot waar de rivier Harnen de baai invloeit. Hij hoopte een manier te vinden om de twee vrouwen van daaruit te bevrijden. Hij vertrok met gunstige wind, maar weinig hoop.' Dragomir gaf de stok door aan Biljana.

'Ook in de piratenstad ging de tijd voorbij', zei Biljana. 'En de prins, nog steeds ontstemd over zijn mislukte stunt, ontbood Roos om hem te behagen. Met tegenzin voldeed ze aan zijn verzoek, maar bij haar terugkomst in de vrouwenvertrekken smeekte ze Meisje huilend om haar en haar dienstmeid te helpen ontsnappen. Maar ontsnappen was onmogelijk, vertelde Meisje. De prins hield de enige sleutel van de buitendeur dag en nacht bij zich. En wat erger was: wanneer een van hen ontsnapte, werden de anderen gestraft. Onze heldin was echter vastbesloten. Ze overtuigde de andere vrouwen zich bij haar aan te sluiten en samen bedachten ze een list.' Biljana stopte en gaf de stok door aan Mirna.

Mirna, die in tegenstelling tot haar moeder gek was op dit soort verhalen, schraapte de keel. 'De dienstmeid, nog steeds kundig in het inbreken, werd naar de voorraadkamer gestuurd vanwaar ze een zak Bhangakruid meebracht, afkomstig uit het Verre Harad. Hoewel het kruid wordt gebruikt als roesmiddel, heeft het in grote hoeveelheden een slaapwekkend effect. De eerstvolgende keer dat de prins Roos ontbood, verstopte ze de zak met kruiden onder haar gewaad. Zodra ze de kans zag, gooide ze de zak in het vuur waarmee ze een damp opwekte die de prins in een diepe slaap bracht. Snel nam ze de sleutels en hoewel ze zelf slaperig was van de kruidige dampen liep ze terug naar het vrouwenverblijf waar ze alle vrouwen verzamelde. Eens ze de buitenpoort achter zich dicht trokken, bleken ze in een doolhof van kleine, duistere straten te zijn beland. Zelfs Meisje, die de burcht nog nooit had verlaten, wist niet welke kant ze op moesten.' Mirna gaf de stok weer aan Azra.

'Ondertussen hadden de bedienden de prins gevonden', vertelde Azra. 'Terwijl hij langzaam uit zijn slaap ontwaakte, vonden de vrouwen eindelijk hun weg naar de haven. Ze stapten in de visserssloep waarmee Roos en haar dienstmeid waren ontvoerd en roeiden stillietjes de haven uit. Vanop het water zagen ze hoe de piraten zoekend de kade afliepen, maar in de maanloze nacht bleef de kleine sloep onzichtbaar. Pas toen ze vele mijlen op zee waren durfden ze de zeilen te hijsen.' Azra stond recht, liep naar prins Imrahil, zette zich naast hem neer en gaf hem de stok.

De prins nam terug het woord. 'Twee dagen later, tegen het vallen van de avond, voeren de vrouwen voorbij de monding van de Harnen. Ze hadden de zuidelijke grens van Gondor

bereikt. In een nederzetting achter de monding meerden ze aan en vonden daar de havenmeester. Hij nam Roos en de andere vrouwen mee naar zijn stad.'

Imrahil kneep vriendelijk in Azra's arm. 'En zo kwam Meisje, of in haar taal "Azra" naar Dol Amroth', zei hij.

Er klonken verwonderde stemmen. 'Azra, maar dat bent u', riep Pepijn. 'Dus eigenlijk bent u een piratenprinses.'

'Lang geleden misschien', zei ze. 'Nu ben ik de badmeesteres van Dol Amroth.'

'De meid werd beloond voor haar aandeel in de ontsnapping', vertelde Imrahil verder. 'Uit eigen wil bleef ze echter in dienst van de havenmeester en tot vandaag zijn haar nakomelingen dienstmeid bij de nakomelingen van Roos.' Lothiriel gaf Mirna spontaan een kus.

'Oh!', zei Merijn terwijl hij tegen zijn neus tikte. 'Ik begrijp het. Die nakomelingen zijn Damirah en Mirna.'

'Wacht', zei de prins. 'Er is nog meer. De zoon die Roos moest achterlaten is Dragomirs vader, die helaas enkele weken geleden omkwam bij het verdedigen van de stad. En toen Roos een half jaar later van een dochter beviel gaf ze haar de naam "kruid", of in de oude taal van Zuid-Gondor "Biljana".'

Iedereen praatte nu door elkaar. De prins moest wachten tot het rumoer wegstierf om zijn verhaal te beëindigen. 'De andere vrouwen trouwden of kregen een taak in het badhuis of het huis van verzorging', zei hij. 'Behalve zichzelf onder elkaar, sprak niemand nog over hun lotgevallen.' Hij keek even naar Erchirion, die er plots erg stil bij zat. 'Zelfs niet toen vele jaren later een kleinzoon van Roos werd geboren met opvallende zwarte krullen en diepbruine ogen.'

Even was het helemaal stil en toen barste iedereen tegelijk los. 'Nee', riep Pepijn. 'Erchirion is echt een piraat.'

'Ik wist het wel', zei Merijn.

'Ik kreeg zwemles van een piraat', stamelde Sam verwonderd.

Luid kreunend sprong Erchirion recht. Met zijn ontbloot bovenlijf, natte krullen en flitsende ogen zag hij er gevaarlijk uit. Het werd stil en alle ogen waren op hem gericht. 'Mag ik jullie erop wijzen dat ik niet meer of minder piratenbloed heb dan mijn zus of mijn broers,' zei hij, 'en slechts de helft van dat van mijn moeder.'

'Hoe is het eigenlijk afgelopen met Roos?', zei Éomer die door al dat over en weer geloop plots naast Lothiriel bleek te zitten.

Lothiriel voelde hoe alle ogen nu haar richting uitdraaiden. 'Roos, of "Rhoswen" in de oude taal, leefde nog lang en gelukkig', zei ze. 'En de kleinzoon die zo erg op haar ontvoerder leek, was haar van al haar kleinkinderen misschien wel het meest dierbaar.' Snel knipperde ze haar tranen weg. 'Enkele weken geleden vocht ze nog zij aan zij met de andere dames die hier aanwezig zijn. Ze stierf met het zwaard in de hand, nadat ze minstens tien piraten had omgebracht.'

'Dan is Dol Amroth een heldin armer', zei Éomer.

Lothiriel keek hem aan, glimlachte triestig en knikte. 'Ja', zei ze, 'mijn oma was een echte heldin.'

'Het is een mooi verhaal', zei Gimli van aan de andere kant van het vuur.

'En het bevestigt dat niet iedereen is wat hij lijkt', zei Erchirion.

‘Hoe zit het eigenlijk met die praatstok?’, zei Éomer nadat de maaltijd was uitgedeeld. ‘Ik dacht dat je moest zwijgen als je hem kreeg.’

Lothiriel glimlachte. ‘Het is een trucje van moeder om te voorkomen dat we door elkaar praatten, maar ik denk dat je hem mag gebruiken zoals je wenst.’

‘Het is een goede truc,’ zei hij, ‘al vrees ik dat hij bij mijn mannen niet zal werken.’

Lothiriel schoot in de lach. ‘Nee, dat vrees ik ook.’

Naarmate de maaltijd vorderde werd hun aandacht steeds meer afgeleid door de verhalen die spontaan naar boven kwamen. Na het verhaal uit Dol Amroth volgden verhalen uit de Gouw, Rohan en andere delen van Midden-aarde. Zoals altijd luisterde Lothiriel gretig en ze nam zich voor ze zo snel mogelijk neer te schrijven. Er was een verhaal over enten, bewegende en pratende boomvaders. Pepijn en Merijn hadden een tijd bij hen verbleven en waren samen met hen ten strijde getrokken. Er waren verhalen over het elfenvolk van Rivendel, Lothlórien en het Demsterwold. En Gimli zong de lof over de schitterende grotten van de Diepte, die naar Lothiriel begreep in Rohan lagen.

‘Er is zoveel moois in de wereld,’ zei ze tegen Éomer, ‘dat het onmogelijk lijkt het allemaal in één leven te bezichtigen.’

‘Is dat dan wat je voor jezelf wenst?’, zei hij. ‘Je familie te verlaten om alleen de wereld rond te zwerven op zoek naar al haar wonderen?’

‘Het is noch mijn wens mijn familie te verlaten, noch om alleen rond te zwerven’, zei ze. ‘Maar als mijn vader zijn zin krijgt, zal er een dag komen dat ik mijn stad en mijn familie achterlaat om mijn man te volgen. En met dat in het vooruitzicht, lijkt het zwerversleven erg aantrekkelijk.’ Ze keek naar Gimli en Legolas aan de andere kant van het vuur. ‘Al geef ik er de voorkeur aan eender welk wonder te delen met een metgezel.’

‘Dus je wenst niet langer te vechten?’, zei hij, met alweer een diepe rimpel boven zijn ogen.

‘Het was nooit mijn wens te vechten,’ zei ze, ‘en al helemaal niet om te doden, ik wens alleen te beschermen wiens zorg aan me is toevertrouwd.’

‘Geen heldenverhalen over Vrouwe Lothiriel van Dol Amroth?’, zei hij.

‘Nee,’ zei ze, ‘ik laat het aan anderen over om de held uit te hangen, zoals aan Erchirion de Omstuimige, Legolas de Lichtvoetige en Éomer de Beschermmer van vrouw en paard.’

Éomer keek haar verbolgen aan, maar schoot desondanks in de lach. ‘Éomer de Beschermmer van vrouw en paard,’ zei hij, ‘is dat hoe jij me ziet?’

Lothiriel haalde haar schouders op. ‘Ik zou je ook anders kunnen omschrijven. Wat denk je van Éomer de Gefronste of Éomer de ...’

‘Ik begrijp het’, onderbrak hij haar. Hij keek haar uitdagend aan. ‘Ik dacht eerder aan iets als “Éomer de Brenger van hoop en vrede”.’

Lothiriels blik verzachtte. ‘Dat zou mooi zijn’, zei ze waardierend. ‘Al zou ik zeggen: “Éomer de zwijgzame brenger van hoop en vrede”, want je laat het aan de dwerg om je schatten te bezingen.’ Ze keek hem schuin aan. ‘Heb jij dan geen verhalen over je land?’

‘Ik zou het nooit zo mooi kunnen omschrijven als Gimli’, zei hij glimlachend. ‘Maar als je vader het toestaat, wil ik je hierbij uitnodigen om binnenkort samen met hem koning Théoden te

begeleiden naar zijn laatste rustplaats in Edoras. Op die manier kan je de schatten van mijn land zelf bewonderen.'

Lothiriel keek hem verwonderd aan. 'Dat is een uitnodiging die ik graag aanneem', zei ze. 'En wanneer ik ze heb aanschouwd, zal ik er verhalen over schrijven.'

Lothiriel lag te draaien en te keren onder haar dekens. Het was nochtans een zachte nacht, niet te warm of te koud en ondanks het gestage gedreun van de watervallen was het rustiger dan de meeste nachten in het tentenkamp. Ze draaide zich op haar zij en keek naar het silhouet van Mirna, die naast haar lag. Het duurde even voor ze doorhad dat Mirna ook wakker was en dat zij op haar beurt naar Lothiriel keek.

'Ik zag je met koning Éomer praten', zei Mirna.

'Hij nodigde me uit om binnenkort met vader mee naar Rohan te komen', zei Lothiriel.

Mirna schrok. 'En? Ga je mee?'

'Ik denk het wel', zei Lothiriel. 'Ik wil die glinsterende grotten waarover Gimli sprak wel eens met mijn eigen ogen zien.'

Even was het stil. 'Ben je zeker dat koning Éomer zelf niet de reden is waarom je naar Rohan wilt gaan?', zei Mirna.

'Wat bedoel je', vroeg Lothiriel.

Mirna zuchtte. 'Jullie leken het goed met elkaar te kunnen vinden.'

'Zoals je daarstraks zelf al zei, is hij best aardig', zei Lothiriel.

'Enkele dagen geleden vond je hem nog koppig en betweterig', zei Mirna.

'Misschien heb ik hem bij onze kennismaking fout ingeschat.'

'Moeder denkt dat hij verliefd op je is.'

Lothiriel lachte ongemakkelijk. 'Ik denk niet dat koning Éomer tijd heeft om verliefd te zijn. Trouwens, ik denk dat Dragomir verliefd is op jou.'

'Dragomir mist Tihomir', zei Mirna na een tijdje. 'En hij weet dat ik hem ook mis.'

'We missen hem allemaal op onze eigen manier', zei Lothiriel. 'Ook al ben ik aardig tegen een vriend, ik ben Tihomir niet vergeten.'

Het bleef stil. Na een tijdje draaide Lothiriel zich om, maar het duurde nog lang voor ze in slaap viel.

De maan stond nog aan de hemel toen Éomer zich zijn tent uit haastte op zoek naar een boom om zijn volle blaas tegen te ledigen. Pas op de terugweg zag hij dat hij niet als eerste wakker was. Op een grote, platte riviersteen zat Gandalf naar het water te staren. Zonder zich om te draaien begroette hij de jonge koning en gebod hem plaats te nemen. Éomer zette zich naast de oude man. Samen keken ze naar de weerkaatsing van het maanlicht op het meer. Hoewel het water aan hun kant van het meertje slechts zachtjes tegen de oevers kabbelde, bruisde en schuimde het aan de overkant, waar het water zich met geweld naar beneden stortte en de watervallen zich in een mist van waterdamp hulden. 'Dit is een vreedzame plek, is het niet?', zei Gandalf na een korte stilte. 'Het herinnert me aan het meer van Aldburg.'

'Aldburg?', zei Éomer. 'Ik wist niet dat je mijn geboorteplaats kende.'

‘Ik was er lang geleden op bezoek, toen je ouders nog leefden’, zei Gandalf. ‘Jij was toen nog een kleine broekvent die op salamanders joeg om ze vervolgens in het bed van je kleine zus te verstoppen.’

Éomer lachte bij de herinnering. ‘Éowyn dacht dat het een babydraak was.’

‘Hoe staat het trouwens met je plannen voor Rohan?’, vroeg Gandalf. ‘Ik vermoed dat je al hebt nagedacht over de heropbouw van je land.’

Éomer knikte. ‘Mijn maarschalken en ik zijn ermee bezig ... maar het zal zwaar zijn om alle noden te ledigen en het is moeilijk te kiezen wat het meest dringend is.’

‘Misschien kan ik daarin een hulp voor je betekenen?’, zei Gandalf.

‘Graag’, zei Éomer. ‘Alle hulp is welkom.’

‘Dan wil ik je alvast aanraden om je plannen niet alleen te bespreken met je legeroversten. Neem de tijd om ook naar het gewone volk te luisteren. Zij die zorgen voor eten, onderdak en kledij voor je leger.’ Éomer knikte. ‘En praat met de vrouwen’, zei de tovenaars na een korte stilte. Éomer stopte met knikken en keek Gandalf vragend aan. ‘Vrouwen’, zei de tovenaars, ‘zijn ontzettend belangrijk in het behouden van de vrede. Zoals je ongetwijfeld uit het piratenverhaal hebt begrepen, hebben ze de gewoonte allianties te smeden. En dat, mijn beste Éomer, is een belangrijke sleutel tot succes.’

‘Dan zal ik mijn plannen ook voorleggen aan mijn zuster’, zei de jonge koning.

‘Goed’, zei de oude man. ‘Goed ... maar beperk je niet tot je zuster. Ook al is zij niet de minste.’ Hij boog zich naar Éomer toe. ‘Naar ik heb gehoord zou het wel eens kunnen dat zij Rohan al snel zal willen verlaten.’

Éomer zuchtte. ‘Ja, dat is ook wat ik vrees.’

‘Gelukkig zijn er nog andere capabele vrouwen’, zei Gandalf en hij knikte Éomer bemoedigend toe.

‘De weinigen die ik ken praten te veel en luisteren te weinig’, zei Éomer fronsend.

‘Kijk dan beter, mijn vriend. Wie het best kijkt, heeft de meeste kans de goudkorrel tussen het grint te vinden.’ En met die woorden stond Gandalf op. ‘Denk na over mijn woorden. En doe me een plezier’, hij knikte naar het meer, ‘hou ondertussen een oogje op het water.’

Éomer dacht na over Gandalfs woorden. Hij dacht aan zijn zuster en naar, wat bleek, haar reden te zijn om in de stad te blijven. Hij had enkele dagen geleden Lothiriels advies gevolgd en Éowyn een brief geschreven. Een brief die was beantwoord door een even kort exemplaar dat hem de avond voordien was toegestopt. Blijkbaar was Faramir, stadshouder van Minas Tirith, aangenamer gezelschap dan hijzelf. Met een gevoel van verlatenheid leunde Éomer met zijn voorhoofd op zijn handen. Het was tijd dat hij Éowyn haar eigen weg liet gaan.

Hij schrok op toen hij aan de overkant van het meer, in de buurt van de waterval, een plons hoorde. Aan de rimpeling in het water begreep hij dat iets onder water langzaam zijn richting uitzwom. Hij sprong net op toen een bekend gezicht, omlijst met lange, natte manen boven water kwam. ‘Bij het paard van Eorl’, zei hij verbaasd. ‘Vrouw Lothiriël, jij bent echt een vis.’ ‘En jij hebt te veel tijd doorgebracht met mijn broer, koning Éomer’, zei Lothiriël zenuwachtig lachend. Ze kroop zo elegant mogelijk uit het water.

Snel greep Éomer de handdoek die naast hem op een riviersteen lag en hield hem voor. ‘Dit is de tweede keer dat je in je hemd voor me verschijnt’, zei hij. ‘Je weet wat ze zeggen, één is geluk ...’

‘Twee is toeval en laten we hopen dat het daarbij blijft’, onderbrak ze hem. Ze droogde snel haar gezicht en haren af, wikkelde het doek rond haar lijf en ging naast hem zitten. ‘Ik had niet verwacht hier al zo vroeg iemand aan te treffen’, zei ze. ‘Mag ik je vragen discreet te zijn over deze ochtendlijke zwempartij?’ Ze keek hem aan. ‘Ik wil mijn ouders niet nog meer overstuur maken.’ Hij knikte nauwelijks zichtbaar. ‘Maar ik kon de verleiding van de waterval niet weerstaan en het water helpt me mijn verwarde gedachten op een rijtje te zetten’, zei ze. Ze sloeg haar armen om haar opgetrokken knieën.

‘Mag ik vragen waarover je gedachten zo verward zijn?’, zei hij.

Lothiriël twijfelde. Even overwoog ze hem de waarheid te verzwijgen, maar ze beseftte dat ze bij het vertellen van een leugen al snel door de mand zou vallen. ‘Over jou’, bekende ze uiteindelijk. Éomers ogen schoten open van verbazing. Ze keek hem ongemakkelijk aan. ‘Mag ik eerlijk zijn’, vroeg ze. Éomer knikte. ‘Ik vond je in het begin een nogal ... starre, vastgeroeste man’, zei ze. ‘En je keek vaak nors. De zeldzame keren dat ik je zag lachten, voelde het betuttelend aan en beperkte je lach zich tot je mondhoeken.’ Ze wees naar de hoeken van haar eigen mond. ‘Maar gisteren zag ik je voluit lachen en genieten. Ik vraag me af of je norsheid te maken heeft met je nieuwe verantwoordelijkheden als koning en of ik gisteren een glimp zag van de man die je was voor deze taak op je schouders werd gelegd.’ Ze keek naar zijn gezicht dat als uit steen gehouwen was en zuchtte. ‘En op dit moment vraag ik me af wat er in je hoofd omgaat en of ik, net als vorige week bij het kampvuur, te onvoorzichtig gesproken heb.’ De stilte die volgde voelde ongemakkelijk. Ze beet op haar lip.

‘Je woorden zijn zelden onvoorzichtig, Lothiriël’, zei hij uiteindelijk. ‘Maar het zijn niet altijd de woorden die je toehoorders willen horen. Ik had geen idee dat ik ...’ Er verscheen weer een rimpel op zijn voorhoofd en Lothiriël voelde de behoefte hem glad te vegen. Voor alle veiligheid begroef ze haar handen onder haar billen.

‘Ik vrees dat de norsheid waar jij over spreekt veel ouder is dan jij aanneemt. Al zou ik het zelf eerder “bezorgdheid” noemen’, zei hij. ‘Ik heb er nog nooit over nagedacht, maar misschien werd ik bezorgd toen mijn ouders overleden en ik verantwoordelijk werd voor mijn zusje.’

‘Hoe oud was je toen?’, vroeg ze.

‘Elf. Mijn vader stierf tijdens een aanval op orks en mijn moeder volgde hem kort daarna.’

Lothiriël kon het niet helpen, maar haar hart ging uit naar de kleine jongen. ‘En toen bleven je zus en jij alleen achter?’, zei ze.

‘Oom Théoden nam ons in huis’, zei hij. ‘Ik vond het moeilijk om me aan te passen aan mijn nieuwe omgeving. Zonder mijn neef Théodred en mijn zuster was het me nooit gelukt.’

‘Jullie moeten wel veel van elkaar houden.’

Hij keek haar een tijdje in stilte aan. ‘Mijn hart brak toen ik haar vond op het slagveld. Ik dacht dat ze dood was. Het enige dat ik op dat ogenblik wenste, was net als zij te sterven in de strijd.’ Zijn stem was niet meer dan gefluister.

Ze dacht aan haar verdriet om Tihomir. ‘Is liefde de pijn van het verlies waard?’, vroeg ze zich luidop af.

‘Éowyn is lange tijd het belangrijkste geweest in mijn leven’, zei hij. ‘Maar ik beseft nu dat je gelijk hebt. Dat het zelfzuchtig is haar aan me te binden. Welke weg ze ook wenst te gaan, ik zal haar keuze accepteren.’ Hij keek haar aan. ‘En om op je vraag te antwoorden, ja, haar liefde was het waard. Ik voel me dankbaar dat zij er al die tijd was.’

Lothiriël veegde de tranen weg die haar plots overmanden. ‘Oma Rhoswens laatste woorden waren, dat ik nooit bang mocht zijn om lief te hebben’, zei ze na een tijdje. ‘Alsof ze toen al wist ...’

Éomer kneepte zacht in haar hand. ‘Ik vind het werkelijk spijtig dat je zowel je oma als je vriend verloor.’

Lothiriël keek hem waterig aan. ‘Mijn oma was altijd al mijn grote heldin. Als kind speelden we vaak haar ontsnapping uit Umbar na.’ Ze glimlachte bij de herinnering. ‘Ik besepte pas hoe dapper ze was geweest toen ik zelf oog in oog stond met de piraten ... en toen ik de verhalen hoorde van hun gevangenen.’ Ze sloeg haar ogen neer en zag dat ze onbewust haar vingers door de zijne had gevlochten. Met een verontschuldigende blik haakte ze ze terug los. ‘Hoe is het nu in Rohan?’, vroeg ze na een tijdje. ‘Is het nu veilig?’

‘Ik mag hopen van wel’, zei Éomer. ‘Daar hebben we met velen hard voor gevochten. Het grote werk nu, is het heropbouwen.’

‘Maar dat moet je toch niet alleen doen?’, zei ze.

Éomer schudde zijn hoofd. ‘Nee, gelukkig niet.’

‘Er is dus hoop?’

‘Ja’, Éomer keek Lothiriël aan en glimlachte. ‘Er is hoop.’ Zijn glimlach verbreedde zich en zijn jonge gezicht gloeide als de ochtendzon die langzaam achter hem op kwam. Van zijn kant zag Éomer hoe het prille zonlicht Lothiriëls mooie trekken in goud veranderde.

Na een gezamenlijk ontbijt hielpen ze allemaal met het afbreken en inpakken van de tenten zodat de stadswachters samen met de rest van het gezelschap naar het kamp konden terugkeren. Lothiriël zag hoe Dragomir zijn paard naast dat van Mirna manoeuvreerde en leidde Lysippe naar Erchirion toe.

‘Ben je nog steeds boos op me’, vroeg hij zodra ze naast hem reed.

Lothiriël schudde haar hoofd. ‘Het is moeilijk om boos op je te blijven’, zei ze. ‘Maar bij een volgende uitstap neem ik wel extra kledij mee.’

Hij grijnsde. ‘Een mooie vrouw als jij schittert zelfs in haar nachthemd.’

Lothiriëls gezicht betrok. ‘Is dat hoe jij me ziet,’ vroeg ze, ‘als een mooie vrouw?’

‘Voor mij zal je altijd mijn kleine zus zijn, maar als ik op het oordeel van mijn vrienden mag afgaan, ben je best aantrekkelijk.’

Lothiriël bekeek hem vol afschuw. ‘Hebben jullie over mij geroddeld?’ Erchirion kuchte. Onbewust dwaalde Lothiriëls blik naar Éomer die zich net omdraaide om te antwoorden op een vraag van Merijn, die bij hem achterop zat. Hun blikken haakten eventjes in elkaar, toen sloeg ze haar ogen neer en slikte.

‘Alles lijkt in dezelfde richting te wijzen’, zei ze na een hele tijd. ‘Ik lijk de rol die ik te vervullen heb, maar niet te kunnen ontlopen.’

‘We hebben als kinderen van de prins nu eenmaal verantwoordelijkheden’, zei Erchirion. ‘En ik twijfel er niet aan dat, als je uiteindelijk met Tihomir was getrouwd, vader ook hem een taak zou hebben gegeven.’

‘Wat is jouw taak eigenlijk?’, zei ze.

‘Dezelfde als die van jou’, zei hij. ‘Al heb ik door de afwezigheid van geschikte, hooggeboren vrouwen meer speelruimte wat mijn huwelijk betreft.’ Zijn ogen blonken ondeugend. ‘Veel meer speelruimte.’

Lothiriel lachte. ‘Misschien moet je overwegen om een geschikte, hooggeboren man te nemen.’

‘Haha, goed geprobeerd’, zei hij.

Aan de drukte op de paardenweide merkte Lothiriel dat de sfeer in het kamp tijdens hun korte afwezigheid was veranderd. Terwijl ze hielp bij het afzadelen van de paarden zag ze de smeden aan de rand van de weide hun gerief op hun kar laden. De ruiters zouden de volgende dag al terug keren naar Minas Tirith en alle paarden moesten mee.

‘Maar de zwarte merrie is nog niet helemaal hersteld’, zei ze tegen Erchirion.

‘Tenzij je haar met het schip wilt vervoeren, zal ze met ons mee moeten’, zei hij. Hij nam zijn zadel en liep weg.

‘Met een lichte berijder en zonder bepakking moet het lukken’, zei Éomer die naast haar stond. Lothiriel fronste. ‘En wie zal Lysippe berijden nu ik met de boot mee moet en Amrothos in de stad is?’

‘Er zijn genoeg ruiters wiens paard gesneuveld is. We vinden wel iemand voor haar. We zullen goed voor haar zorgen.’ Zijn mondhoeken krulden toen hij zich naar haar toe boog. ‘Ik zal de deur van haar stal op een kier zetten.’

Lothiriel klakte met haar tong, maar moest desondanks lachen. ‘Ik weet dat je goed voor haar zal zorgen’, zei ze terwijl ze haar zadel in zijn handen duwde. ‘Als blijk van vertrouwen mag je me zelfs helpen met het opruimen van haar spullen.’ Ze liep de weide uit en liet het aan Éomer om haar te volgen. Deze keer waren het haar mondhoeken die krulden.

Éomer twijfelde. Hij twijfelde al de hele dag en nu hij erover nadacht, moest hij toegeven dat hij al dagenlang twijfelde. De knoop moest worden doorgemaakt, liever vandaag dan morgen. Morgen liet hij het kamp achter zich en in Minas Tirith zou alles anders zijn. Daar was Éowyn, met wie hij een lang en ernstig gesprek wilde voeren. Daar was werk te doen, voorbereidingswerk voor het overbrengen van koning Théodens lichaam en daar was afleiding onder de vorm van een kroning en een feest. Nee, als hij zijn zaak wilde bepleiten, moest het vandaag. Hij sprong van zijn bed en zette enkele vastberaden stappen. Maar was hij wel zeker van zijn zaak? Dit was niet iets waar lichtvaardig over beslist moest worden. Hij keerde terug op zijn stappen en ging weer op zijn bed zitten. Zeker was dat hij constant aan haar dacht, dat ze hem soms boos maakte en frustreerde, dat ze hem amuseerde, intrigeerde en volledig overweldigde. Zeker was dat ze mooi was, lief, welbespraakt, pittig en soms ronduit indrukwekkend. Hoe zeker moest je zijn, vroeg hij zich kreunend af, om te weten dat zij de ware was? Een van de wachters stak zijn hoofd door de tentflap. ‘Is alles in orde koning Éomer?’

Éomer keek hem dwaas aan. ‘Ja ... nee’, hij schudde zijn hoofd en stond kordaat recht. ‘Ik heb nog dringend iets te doen’, zei hij waarna hij de man omverliep op zijn weg naar buiten.

Na vier weken rust pakten de soldaten hun discipline slechts met veel weerstand terug op waardoor het vertrek langer duurde dan voorzien. De oorlog had veel slachtoffers gemaakt, en het herverdelen van de overgebleven paarden verliep chaotisch.

‘Dit zijn mijn achterneef Éolif en zijn vriend Folca’, zei Éomer tegen Lothiriel toen ze uiteindelijk klaar stonden om te vertrekken. Éolif was niet ouder dan Lothiriel, maar was net als Éomer groot en breed gebouwd. Ze herkende hem als een van Éomers wachters. Folca leek jonger, al kwam dat misschien doordat hij klein en tener was. ‘Éolif zal met Lysippe rijden en Folca krijgt de merrie die je van haar blein verlost. Hij behoort tot het herdersvolk van Oost-Emnet en is opgegroeid tussen de paarden.’

Lothiriel knuffelde haar paard een laatste keer. ‘Lysippe is snel, maar niet altijd even volgzaam’, zei ze tegen Éolif. ‘Ze zal je in het begin uittesten.’ Naast haar schraapte Éomer zijn keel en ze keek hem verwonderd aan.

‘In tegenstelling tot haar baasje’, zei hij terwijl hij zijn gezicht in de plooi probeerde te trekken. ‘Ik kan best volgzaam zijn’, zei ze verongelijkt. ‘Als de persoon die ik behoort te volgen betrouwbaar en verstandig is.’

‘En de zaken aanpakt zoals jij het wenst’, lachte Erchirion die net kwam aangereden.

Lothiriel kneep haar ogen tot spleetjes. ‘Ik wou dat ik kon zeggen dat ik ernaar uitkeek jullie terug te zien in Minas Tirith’, zei ze. ‘Maar zoals de zaken er nu voorstaan, geef ik de voorkeur aan het gezelschap van neef Faramir.’ Ze richtte zich tot de twee jongere mannen. ‘In jullie heb ik daarentegen het volste vertrouwen. Ik wens jullie een aangename reis en tot weldra.’ Ze draaide zich om en wandelde met opgeheven hoofd naar haar ouders die een eind verderop afscheid namen.

Niet veel later kwam de rij ruiters in beweging met prins Imrahil en Erchirion op kop. Ondanks het geplaag van haar broer gooide Lothiriel hem een kushandje toe. Ze zwaaide naar de stadswachters die hen volgden en boog toen Aragorn en Éomer voorbijreden. Ze zou de ruiters pas terugzien op de dag van de kroning. Net als bij de uittocht uit Dol Amroth twee maand geleden stemde hun vertrek haar verdrietig.

De achtergebleven soldaten keken daarentegen verwachtingsvol uit naar de kroning van koning Elessar en ruimden opgewekt het kamp op. Alles werd in boten geladen die drie dagen lang materialen en soldaten naar Minas Tirith voerden, tot alleen nog het platgelopen gras verraadde dat hier een maand lang duizenden soldaten hadden gekampeerd. Lothiriel hielp waar ze kon en langzaam groeide ook bij haar een gevoel van verwachting. Drie dagen na het vertrek van de ruiters wierp ze een laatste blik op de schaduwbergen, toen stapte ze de loopplank op. Ze was op weg naar Minas Tirith, naar de kroning van de eerste koning sinds duizenden jaren.

VI. Een langverwachte kroning

De op handen zijnde kroning deed de stad volstromen met mensen uit het hele land. Hoewel haar ouders een gastenkamer kregen in de privévertrekken van de citadel, deelde Lothiriel haar kamer met Azra, Damirah en Mirna. Sinds hun gesprek in de tent aan Hanneth Annûn

had Lothiriel het gevoel dat Mirna haar argwanend bekeek. Ze gingen nog steeds vriendschappelijk met elkaar om, maar zochten minder vaak elkaars gezelschap op. Bij hun aankomst in Minas Tirith, ging Mirna al snel op zoek naar Dragomir, die een dag eerder was aangekomen. Lothiriel zocht haar neef Faramir en vond hem in de Huizen van Genezing, in het gezelschap van Vrouwe Éowyn.

‘Het is een eer onze kennismaking te vernieuwen’, zei ze terwijl ze boog. ‘Bij onze vorige ontmoeting had ik geen weet van de grote daden die u heeft verricht.’

Éowyn glimlachte. ‘De grootte van mijn daden is afhankelijk van degene die ze vertelt’, zei ze. ‘Van wie heeft u erover gehoord?’

‘Van Merijn en uw broer Éomer’, zei Lothiriel. ‘Al uitte de laatste vooral zijn bezorgdheid over uw verwondingen en uw afwezigheid in het kamp.’

‘Éomer is altijd bezorgd’, zei Éowyn. ‘Ik hoop dat hij, nu de oorlog gewonnen is, minstens één dag mag beleven in vreugde en zonder zorgen.’

‘Dan denk ik dat uw wens mogelijk al is verhoord. Want bij ons bezoek aan Henneth Annûn heb ik hem verschillende keren luidop zien lachen en ook ’s avonds bij het kampvuur was hij erg ontspannen’, zei Lothiriel.

Éowyn keek haar blij verrast aan. ‘Dan heeft uw gezelschap hem meer vreugde gebracht dan het mijne sinds lange tijd’, zei ze.

Lothiriels wangen kleuren plots rood. ‘Dat betwijfel ik,’ zei ze, ‘want uw broer houdt van u. Wij waren daar trouwens niet alleen, maar genoten het gezelschap van vele vrienden. En de schoonheid van het landschap heeft ongetwijfeld ook bijgedragen aan de positieve sfeer.’ Ze keek naar haar neef. ‘De watervallen zijn werkelijk prachtig en het meer is heel verfrissend.’ Faramir en Éowyn wisselden een blik uit. ‘Het ik gelijk wanneer ik denk dat jij degene bent die mijn broer zover kreeg mij een brief te schrijven?’, zei Éowyn.

‘Ik ... We hebben het er wel over gehad’, knikte Lothiriel met wangen die nog steeds gloeiden. Éowyn greep haar hand en kneep erin. ‘Dank je’, zei ze lacherig. ‘Het was de eerste keer dat ik een bericht van hem kreeg dat uit meer dan twee zinnen bestond.’

‘Kom’, zei Faramir terwijl hij recht stond. ‘Ik heb nog veel werk te doen. En er is een taak waarbij jullie me kunnen helpen.’ Even later liepen Lothiriel en Éowyn door de drukke straten, op zoek naar de muzikanten die uit het hele land naar Minas Tirith waren gekomen. Naast de harpspelers uit Dol Amroth waren er muzikanten met trommels, vedels, fluiten en zilveren hoorns. Ze vonden de meesten van hen, verzameld op een van de pleinen van de stad waar ze gezamenlijk muziek maakten. Ze gaven hen Faramirs instructies en bleven nog even genieten van de sfeer en de muziek.

Ook de volgende dag hielp Lothiriel bij de praktische organisatie van de festiviteiten rond de kroning. De vrouwen uit Dol Amroth hielpen een groep vrouwen uit Minas Tirith met het schoonmaken en versieren van Merethrond, de grote feestzaal van de citadel. Er werd een verhoging gebouwd voor de muzikanten, gekleurde banieren werden opgehangen. De tafels werden bekleed met witlinnen lakens waarop beschilderde aardewerken borden en uit glas geblazen wijnkelken werden geplaatst. Talrijke kandelaars en vazen met vers geplukte bloemen zorgden voor licht en kleur.

Toen kort na de middag het bericht kwam dat ook de ruiters waren aangekomen en net buiten de stad hun tenten opbouwden, vulden de straten en stadsmuren zich met mensen die

allemaal een glimp wilden opvangen van hun toekomstige koning. Maar Aragorn liet zich voorlopig nog niet zien. Naarmate de dag vorderde, groeiden de rijen met tenten aan tot een kamp met in het midden de koninklijke paviljoenen van Aragorn, Éomer en prins Imrahil. Hun vlaggen en banieren wapperden zachtjes in de wind. Van achter de stadsmuur keek Lothiriel naar de bedrijvigheid aan de voet van de stad en wenste dat ze er net als in Italië deel van uitmaakte. Het begon al te schemeren toen ze eindelijk op zoek ging naar de andere vrouwen uit haar gezelschap en zo in haar kamer belandde waar ze Amrothos aantrof.

‘Dag broer’, zei Lothiriel. Ze keek hem verrast aan.

‘Dag zus’, zei hij alsof hij de gespannen sfeer van hun laatste gesprek volledig was vergeten. ‘Ik kom met instructies van vader. Hij vraagt me aan te sluiten bij het leger.’ Hij keek op het stuk papier dat hij vast had. ‘En jij moet hier blijven, al vraagt hij je om morgen je uniform te dragen.’

Verbaasd griste Lothiriel het papier uit zijn handen. Met groeiende teleurstelling las ze haar vaders woorden. Wat voor nut had het om haar uniform aan te trekken wanneer hij haar duidelijk nog steeds niet als een waardig onderdeel van het leger zag? Hoe ernstig nam hij de opleiding van vrouwelijke soldaten eigenlijk?

‘Er is geen reden om zo sip te kijken’, zei Amrothos. ‘Waarschijnlijk zal jij meer van het spektakel te zien krijgen dan ik.’ Op weg naar de deur draaide hij zich om. ‘Gefeliciteerd trouwens.’

‘Hoe weet jij daarvan?’, zei ze. ‘Vader wilde het nog een tijdje geheimhouden.’

Amrothos gooide haar een mysterieuze blik toe en trok vervolgens de deur achter zich dicht. Lothiriel liet zich op haar bed zakken en opende met een zucht haar koffer. Ze had morgen een rol te spelen. Ze tilde haar borstharnas uit de koffer en begon het op te blinken.

Later die avond genoten de vrouwen van de verwachtingsvolle sfeer die overal in de stad te voelen was. Ondanks de beschadigingen en de brokstukken hadden de bewoners hun huizen versierd met bloemen en talrijke lichtjes waardoor de stad iets feeërieks kreeg. Op de pleinen werd muziek gemaakt, er werden liederen gezongen en kunstjes getoond. Salvi's zonen hadden zich bij enkele muzikanten uit Lebennin gevoegd en samen speelden ze vrolijke, dansbare deuntjes op een plein met een fontein. Net als tientallen stadsbewoners lieten Lothiriel en Mirna zich vlot overhalen om te dansen. Ze klaptten, draaiden, zwaaiden, zwierden en bogen tot hun gezichten bloosden. Biljana en Azra volgden en zelfs de teruggetrokken Damirah waagde enkele danspasjes. ‘Jullie komen morgenavond toch terug’, vroeg Salvi's oudste zoon toen de dames uiteindelijk aanstalten maakten om te vertrekken. ‘Morgen is het pas echt feest.’

Met tegenzin begaven ze zich naar hun verblijf. Onderweg haakte Mirna haar arm door die van Lothiriel. ‘Morgen wordt de mooiste dag ooit’, zei ze met een dromerige blik. Lothiriel glimlachte en met een laatste verlangende blik op het al even verlichte tentenkamp aan de voet van de stad, sloot ze de deur en kroop ze in bed.

Éomer graaide paniekerig in zijn koffer. De klokken van de stad luidden al, hij moest zich haasten. ‘Éolif’, riep hij, ‘waar is mijn mantel?’

Éolif kwam aangelopen. 'Ik heb hem nog eens extra afgeborsteld', zei hij terwijl hij Éomer in zijn mantel hielp. 'De mannen staan al klaar.'

Gehaast liep de jonge koning naar de voorste rij waar Aragorn en Imrahil op hem wachtten. 'Zullen we vertrekken?', zei Imrahil. De twee anderen knikten. Imrahil klopte Aragorn kameraadschappelijk op de schouder. 'Geniet van je laatste stappen als vrij man', zei hij. Aragorn grijnsde, maar zijn ogen verrieden zijn zenuwachtigheid. Éomer voelde met hem mee. Koning zijn viel mee zolang je een ervaren rot in de buurt had als Imrahil, of een tovenaars Gandalf. Maar binnenkort zouden ze allen hun eigen weg gaan en vanaf dan zouden ze ieder hun eigen beslissingen moeten nemen. Hij slikte bij het vooruitzicht.

Met hun legers in lange rijen achter zich wandelden ze zij aan zij naar de gehavende stadspoort waar hun aankomst gepaard ging met het schallen van trompetten. Faramir, de stadhouder, wachtte hen op. De hele stad had zich rond hem verzameld, maar Éomer had vooral oog voor de jonge, blonde vrouw naast Faramir. Hij keek naar zijn zuster en glimlachte. Hij begreep haar beter en zijn liefde voor haar was groter, dan toen ze meer dan een maand geleden afscheid namen. Ze beantwoordde zijn glimlach op een manier alsof zij hetzelfde voelde. Hij voelde zich opgelucht en blij tegelijk. Vervolgens gleed zijn blik naar de persoon naast haar. Het was een elfen krijger; lang en slank, fier en krachtig, gekleed in maliën en een goudkleurig borstharnas. Het weerkaatste zonlicht omringde zowel de krijger, als zijn zuster met een gouden gloed. Pas toen de krijger zich naar hem toe draaide, zag hij dat het geen elf was, maar Lothiriel die zich toonde in al haar kracht als kapitein der kapiteins. Haar ongedwongenheid van het kamp had plaats gemaakt voor een beheerste, trotse houding die een kalme autoriteit uitstraalde. Hij begreep nu dat de soldaten van Dol Amroth niet alleen van haar hielden omdat ze mooi was en een vrouw, maar omdat ze, net als haar vader, de uitstraling had van een geboren leider. Hij zou haar volgen, dacht hij. Als hij een soldaat van Dol Amroth was, zou hij haar volgen tot in de donkerste krochten van Sauron.

Hij wendde net op tijd zijn blik af om te zien hoe Gandalf de kroon aangereikt kreeg door Frodo om hem vervolgens plechtig op Aragorns hoofd te zetten. De regeerperiode van koning Elessar kon beginnen. Vreugdekreten en applaus stegen op uit de menigte. Éomers hart barstte van spanning en vreugde.

Biljana hielp Lothiriel uit haar borstharnas. 'Nu je hebt gedaan wat je vader je heeft opgedragen,' zei ze, 'moet je voor mij nog een taak uitvoeren.' Lothiriel keek haar moeder achterdochtig aan. 'Ik draag je op om je nieuwe jurk aan te trekken en plezier te maken', zei Biljana.

Lothiriel lachte. 'Jouw orders zijn altijd leuker dan die van vader', zei ze. 'Ik zal ze met plezier uitvoeren.' Opgewonden als een kind trok ze haar blauw-zilveren jurk aan die op de patronen van het borduurwerk na een exacte kopie was van die van haar moeder.

Biljana besprenkelde haar met lavendelwater en vlocht haar eigen zilveren boemenkroon door Lothiriels haren. 'Veel beter', zei ze terwijl ze haar dochter goedkeurend bekeek. Ze haakte haar arm door die van Lothiriel. 'Kom,' zei ze, 'we zijn al laat voor onze afspraak.'

Lothiriel giechelde toen ze op hun weg naar de feestzaal merkte dat zowel mannen als vrouwen hun hoofd draaiden om hen bewonderend na te kijken. Lachend verschenen ze met z'n tweeën aan de poort van Merethrond waar de meeste genodigden al een plaats hadden gekregen.

Koning Elessar had zich aan de hoofdtafel omringd met de aanvoerders van het leger en de leden van zijn reisgenootschap. Prins Imrahil wenkte hen en de twee dames doorkruisten de grote zaal. Lothiriel had het gevoel dat iedereen naar hen keek en zocht met haar ogen naar bekende gezichten. Aan een van de voorste zijtafels zag ze Erchirion zitten en enkele stoelen verder zat Vrouwe Éowyn naast een oudere man. Ze liepen langs de verhoging met de muzikanten waar Salvi's oudste zoon haar bewonderend toeknikte. Ze glimlachte zenuwachtig terug. Voor de eretafel bogen ze voor hun nieuwe koning. Koning Elessar grijnsde hen goedkeurend toe. Pas toen merkte Lothiriel dat naast hem koning Éomer zat. Zijn blik maakte dat ze verlegen haar ogen neersloeg. Ze had hem gezocht, vanochtend tijdens de ceremonie. Maar het had even geduurd voor ze hem had herkend in zijn koningsmantel en daarna was hij niet van koning Elessars zijde geweken.

Terwijl Biljana een plaats kreeg naast haar echtgenoot, werd Lothiriel naar de zijtafel geleid waar ze plaats nam naast haar broer. Vanop haar plaats sloeg ze Éomer gade. Hij was de koning van Rohan, herinnerde ze zichzelf. Net als zij had ook hij een rol te spelen.

Het banket liep langzaamaan ten einde. Lothiriel had een onderhoudend gesprek gehad met Elfhelm, de oudere man die naast haar zat. Hij bleek een van Éomers maarschalken te zijn en samen met Vrouwe Éowyn had hij Erchirion en Lothiriel vermaakt met verhalen uit Rohan. Op hun beurt hadden zij een beeld proberen te schetsen van Dol Amroth. Maar ze waren het alle vier eens met elkaar dat een land het best geproefd werd door een bezoek. Ondertussen was het gesprek stilgevallen, de muzikanten pakten hun instrumenten in en de eerste genodigden vertrokken.

'Er is een volksfeest op het plein met de fontein', zei Lothiriel tegen Erchirion. 'Er is muziek en er wordt gedanst. Mirna en Dragomir zouden ernaar toe gaan.'

'Ik hoor je al komen', zei Erchirion. 'Jij wilt daar ook naartoe en ik mag je escorteren.'

'Natuurlijk mag je me escorteren. Maar ik denk dat het veilig genoeg is om alleen te gaan', zei ze.

Erchirion tuitte zijn lippen. 'Voor een volksfeest offer ik me graag op', zei hij. 'Zeker wanneer er gedanst wordt.'

Elfhelm en Vrouwe Éowyn gaven te kennen dat zij zich wensten aan te sluiten bij koning Éomers gezelschap. En zo vertrokken Erchirion en Lothiriel, met de zegen van hun ouders, met z'n tweeën naar het feest. Het banket had lang geduurd en het schemerde al toen ze op het plein aankwamen. Net als de avond voordien was het verlicht met talrijke lichtjes en speelde de band volkse muziek. Het was er druk, maar erg gezellig. Terwijl Erchirion een beker bier voor hen beiden haalde, zocht Lothiriel Mirna en Dragomir. Ze bleken niet alleen te zijn. Verschillende stadswachters hadden zich bij hen gevoegd en Lothiriel werd al snel ten dans gevraagd. Het gedraai en gezwaai maakte haar uitgelaten en vrolijk zong ze mee telkens ze een liedje herkende.

Tot haar verbazing zag ze Damirah dansen met kapitein Goran. Lothiriel klapte in haar handen van enthousiasme. Erchirion vroeg haar ten dans voor een nummer waarbij veel van partner werd gewisseld, met de voeten werd gestampt en waarvan de tekst gemakkelijk meezingbaar was. Na hun dans trok hij haar mee naar de verhoging van de muzikanten. 'Het wordt tijd voor

een lied uit Dol Amroth', zei hij tegen Salvi's zoon. Even later zetten de muzikanten het lied in over Amroth en Nimrodel. Hun verhaal was tragisch en de originele versie van het lied droevig. Maar de zonen van Silva hadden er jaren geleden een parodie op gemaakt die sindsdien op elk feest in Dol Amroth werd gespeeld en meegezongen. Erchirion sprong op de verhoging, trok Lothiriel mee en maande haar aan net als hem met de muzikanten mee te zingen. Opgewonden door de feestvreugde liet Lothiriel zich overhalen. Samen met de aanwezige stadsgenoten zong ze net hoe Amroth zich, moe getergd door het gezeur van zijn geliefde, te pletter gooide van de kliffen, toen ze bekende gezichten zag verschijnen aan de rand van het plein. Niet alleen haar ouders, maar het hele gezelschap van koning Elessar stond te luisteren naar de volkse interpretatie van de legende over het ontstaan van Dol Amroth, gezongen door de zoon en de dochter van de prins. Als waarschuwing trapte Lothiriel op Erchirions voet. Die begon prompt te improviseren waardoor er als vanzelf een gezongen dialoog ontstond tussen het publiek dat zich aan de parodie hield en Erchirion die uit naam van de prins commentaar gaf en het volk terecht wees. Deze nieuwste versie viel erg in de smaak bij het publiek en op het einde van het lied klonk er gelach en een enthousiast applaus. Vanop de verhoging keek Lothiriel naar haar vader die al even enthousiast mee applaudisseerde. Ze wisselde een blik van opluchting met haar broer en duwde hem vervolgens voor zich uit het podium af.

'Dat was een versie die ik nog niet eerder hoorde', zei prins Imrahil toen ze zich bij hem voegden. Lothiriel beet op haar lip.

'Het is de allernieuwste, een primeur speciaal voor de kroning', zei Erchirion.

'Wel, laten we er voor de gelegenheid dan nog een primeur aan toevoegen', zei Imrahil glimlachend. Hij draaide zich naar zijn dochter. 'Vrouw Lothiriel, wilt u me de eer doen met me te dansen?' Lothiriel keek haar vader verbluft aan. 'Kom, niet treuzelen,' zei hij terwijl hij haar hand greep, 'dit is toevallig de enige dans die ik ken.' Even later draaide ze elegant rondjes met haar vader en voelde ze zich weer even het kleine meisje van weleer.

Terwijl Lothiriel met haar vader danste, verspreidde het gezelschap van koning Elessar zich over het plein. De stadsbewoners waren verrukt door zijn aanwezigheid. Sommigen bewonderden hem vanop een afstand, maar enkelen klampten hem aan waardoor hij al snel afgezonderd geraakte van de rest. Wie zich ook afzonderde, zag Lothiriel, was koning Éomer. Nadat Famamir en Éowyn afscheid van hem hadden genomen, trok hij zich terug aan de rand van het plein. Leunend tegen de stadsmuur observeerde hij vanuit het schemerdonker de dansende menigte.

De dans eindigde, prins Imrahil kuste zijn dochter op haar voorhoofd en voegde zich bij zijn echtgenote. Lothiriel wandelde naar de jonge koning en ging zwijgend naast hem staan. Ze had het warm en strekte haar nek om de frisse bries op te vangen die zachtjes over de stadsmuur blies.

'Dat was een interessant optreden', zei hij geamuseerd.

'Je bedoelt het stuk waarbij Erchirion en ik ons perfect kweten van onze taak als gangmakers van het feest?' Ze glimlachte. 'Waarom ben jij telkens in de buurt wanneer we uit onze rol vallen en ons eindeloos belachelijk maken?', zei ze.

'Ik vind je helemaal niet belachelijk', zei hij terwijl hij haar van opzij aankeek. 'Ik vind je eerder indrukwekkend.'

Lothiriël trok grote ogen. Hij leek te menen wat hij zei. ‘Dan denk je te goed over mij, koning Éomer.’ In stilte keken ze naar het feest op het plein. ‘Dans jij niet’, vroeg ze na een tijdje. ‘Of wordt er niet gedanst in Rohan?’

‘Jawel, er wordt gedanst’, zei hij. ‘Maar dansen is niet bepaald mijn talent.’

Lothiriël keek hem schuin aan. ‘Heb je het ooit geprobeerd?’

‘Vroeger, met mijn moeder.’

‘Lang geleden, dus.’

Hij haalde zijn schouders op. ‘Ik heb het nooit als een gemis gevoeld’, zei hij. ‘Tot nu. Als ik kon, zou ik graag met je dansen.’

Lothiriël glimlachte. ‘In dat geval zou ik je graag ten dienste zijn.’

Ze keken elkaar in stilte aan, toen keerde hij zich met zijn rug naar het plein. ‘Ik herkende je daarstraks nauwelijks in je harnas.’

Lothiriël draaide zich ook om. ‘Vreemd’, zei ze. ‘Ik had dezelfde ervaring.’ Ze staaide naar de sterren boven de Nevelbergen. ‘Ik zocht een paardenmeester, maar hij had zich verborgen onder een koningsmantel.’

Éomer keek haar gekweld aan. ‘Ik bèn een koning, Lothiriël. Dat is de taak die me is opgelegd en die ik binnenkort ook officieel zal opnemen.’

Lothiriël zag de rimpel op zijn voorhoofd verschijnen en pakte zijn hand. ‘En je zal een goede koning zijn, Éomer. Je bent dapper, rechtschapen,’ ze draaide de palm van haar hand naar de zijne, ‘en niet te beroerd om je eigen mening in vraag te stellen.’ Ze nam nu ook zijn andere hand en wiegend op de maat van de muziek duwde ze hun beider armen omhoog tot ze met gestrekte armen tegenover elkaar stonden. Éomer keek haar verwachtingsvol aan. ‘En mits wat oefening,’ zei ze met een ondeugende glimlach, ‘word je ook een prima danser.’ Ze draaide zichzelf onder hun armen door en eindigde met haar rug tegen zijn borst en hun armen gekruist over haar buik. ‘Wat je niet noodzakelijk een betere koning maakt,’ zei ze terwijl ze hem over haar schouder aankeek, ‘maar wat wel prettig is bij ...’ De intensiteit van Éomers blik verlamde haar. Ze slikte. Even leek het of hij haar zou kussen, toen verbrak hij met een zucht het oogcontact, trok haar nog dichter tegen zich aan en begroef zijn gezicht in haar haren.

Lothiriël voelde zijn hart kloppen tegen haar rug. Nog steeds verlamd bleef ze staan, toen vleide ze voorzichtig haar hoofd tegen zijn borst en sloot zuchtend haar ogen.

Ondertussen ging het feest op het plein gewoon door. Mensen dansten, zongen, musicerden en dronken. En de waard van de herberg stuurde zijn knechten naar buiten voor een nieuw biervat dat op een kar lag, aan de rand van het plein. De knechten sjorden de touwen los en lieten het vat van de kar zakken, waarna het door de helling van het plein vanzelf wegrolde ... in de richting van de stadsmuur. Lothiriël en Éomer schrokken van het geroep van enkele omstaanders, sprongen ieder een andere kant uit en wisten het vat, alvorens het aan diggelen sloeg, op een haar na te ontwijken.

Er ontstond een toeloop en ze geraakten gescheiden. Toen ze elkaar uiteindelijk terugvonden, in het gezelschap van hun vrienden en familieleden, verraadde alleen hun occasioneel oogcontact wat er zich aan de stadsmuur tussen hen had afgespeeld.

Lothiriël lag al een tijdje te luisteren naar de slaapgeluiden van de andere vrouwen toen ze besloot om op te staan. Stilletjes nam ze haar mantel en sloop naar buiten. Ze liep naar het einde van de straat, waar ze vanop een stenen bank glimlachend naar de zon keek die in het oosten rood opkwam. Nog steeds glimlachend liep ze na een tijdje verder tot bij de stallen waar ze niet alleen haar paard maar ook Amrothos aantrof. Hij was in het gezelschap van een jonge vrouw. Er stak stro in hun haren en hun kledij en het was duidelijk dat ze hen betrappt had bij een privéfeestje. Ze probeerde hen te negeren en liep door naar Lysippe die haar hinnikend begroette.

‘Ik mag erop vertrouwen dat je hiervan niets tegen onze ouders zegt?’, zei Amrothos die plots achter haar stond.

Lothiriël keek haar broer bedachtzaam aan. ‘Natuurlijk’, zei ze. ‘Heb ik je ooit verraden?’ Amrothos grijnsde. ‘Misschien wil je een goede beurt maken bij vader nu je binnenkort koningin wordt.’

‘Wat? Waar heb je het over?’

‘Éomers huwelijksaanzoek’, zei hij. ‘Je hoeft het niet langer geheim te houden. Vader en hij hadden het erover en je hebt het eergisteren zelf verklapt.’ Hij keek haar waardierend aan. ‘Ik moet toegeven, zus, dat hij een veel betere vangst is dan Derufin.’

Met afschuw keek Lothiriël naar haar broer. ‘Ik weet niet wat jij gehoord hebt ... en wat je er nog meer bij verzonnen hebt’, zei ze. ‘Maar ik heb geen enkele ambitie om koningin te worden.’ Ze draaide zich om en liep de stal uit.

‘Dat is dan buiten vader en koning Éomer gerekend’, riep hij haar na. ‘Bereid je maar voor.’ Lothiriël liep door de steile straten naar haar kamer. Het lachen was haar ondertussen vergaan.

Lothiriël probeerde Mirna’s boze blik te negeren. Zwijgend trok ze haar jurk over haar hoofd en draaide haar de rug toe. Mirna snokte aan de veters en snoerde Lothiriël zo hard in dat ze naar adem hapte. ‘Zeg wat je te zeggen hebt,’ zei Lothiriël boos, ‘maar stop met me te mishandelen.’

‘Hoe durf je’, barste Mirna los. ‘Hoe durf je zo openlijk met koning Éomer flirten, alsof ... alsof Tihomir niets voor je betekende.’ Ze snoof. ‘Ik zag je wel, gisteren op het plein. En volgens mij was ik niet de enige die zag hoe je jezelf aan hem opdrong.’

Over haar schouder keek Lothiriël haar verbaast aan. ‘Wat bedoel je, dat ik me aan hem opdrong?’

‘De manier waarop je naar hem toe liep, met hem danste en jezelf in zijn armen wierp’, zei Mirna. Haar gezicht was verwrongen van misprijzen. ‘Je leek wel je verstand te zijn verloren.’

‘Ik wierp me niet in zijn armen’, zei Lothiriël.

‘Dat is wat ik zag’, zei Mirna koppig.

Lothiriël liet zich op haar bed zakken en trok haar kousen aan. ‘Ik ben Tihomir niet vergeten’, zei ze. ‘En ik drong me niet op aan koning Éomer. Maar je hebt gelijk wanneer je zegt dat ik me niet verstandig gedroeg.’

Mirna opende Lothiriëls hutkoffer en graaide er een rol perkament uit met een rood lint eromheen. ‘Hier,’ zei ze, ‘misschien brengt dit je verstand terug.’ Boos gooide ze de rol op Lothiriëls schoot. Lothiriël herkende hem onmiddellijk. ‘En misschien kan dit je tot zinnen brengen.’ Met een plof zette Mirna het juwelenkistje met Tihomirs assen op het bed. Zijn

portret wierp ze er bovenop. "ik heb je lief, meer dan mezelf", zei ze. 'Wat een leugen!' Ze vertrok en sloeg de deur achter zich dicht.

Lothiriël keek naar Tihomir's portret. Het was beduimeld en gescheurd, maar zijn gezicht was nog herkenbaar. Ze liet haar vingers over zijn gezicht glijden. Tranen drupten op zijn wangen, alsof hij huilde. Ze schoof het lint van haar brief en herlas de woorden die ze in Italië geschreven had.

'Ik mis je stilte, je hartslag, je lach. Ik mis zelfs je boosheid, je teleurstelling.'

Haar natte vingers volgden de woorden en veegden ze uit.

'Telkens de wereld me overweldigt, mijn taak te zwaar weegt, zoek ik je naast me. Telkens ik iets verpruts of koppig mijn zin doordrijf, zoek ik je naast me.'

Jij toonde me wie ik ben, als een spiegel; mijn kracht en mijn tekortkomingen. Je nam het voor lief, steeds stond je naast me.'

Lothiriël liet zich achterovervallen op haar bed en rolde zich op. Ze had het verprutst, vreselijk verprutst. Ze was blind geweest en doof ... en vooral heel dom. Wat had ze hem teleurgesteld. Wat had ze zichzelf teleurgesteld. En waar hij ook was, hij stond zeker niet meer naast haar. Ze was alleen.

Éomer sloeg de flap van zijn tent open. De lucht was blauw, de zon scheen, de wereld lachte hem toe. Zowel Imrahil als Aragorn hadden sinds de kroning hun intrek genomen in de vertrekken van de citadel, terwijl hij had gekozen voor het comfort van zijn tent en het gezelschap van zijn mannen. Maar nu hij glimlachend de stad inwandelde, wenste hij dat hij dichterbij in Lothiriëls buurt logeerde. Hij liep de trappen op naar het huis waar ze verbleef. De deur stond op een kier en hij klopte op de deur om zijn komst aan te kondigen. Mirna kwam hem tegemoet in de gang. Ze zag er bedrukt uit. 'Is Lothiriël hier', vroeg hij.

Mirna schudde haar hoofd. 'Ze was overstuur vanochtend', zei ze terwijl ze de kamerdeur voor hem opende. 'Ik weet niet waar ze is, maar ze heeft behoorlijk wat rommel gemaakt.' Éomer keek rond en zag wat ze bedoelde. Drie van de vier bedden waren netjes opgedekt. Het vierde was een chaos van perkament, papier en kleren. Een klein, met leer bewerkt kistje stond open op het bed.

'Wat is dit', vroeg hij toen hij de inhoud bekeek.

Mirna keek hem stuurs aan. 'Assen', zei ze. 'Van Tihomir.'

Éomer stapte achteruit. 'Zoals ik al zei, ze was overstuur', zei Mirna terwijl ze de kraag van haar jurk herschikte. 'Ze heeft zijn portret en de brief die ze aan hem schreef ook bovengehaald.'

Éomer keek naar het portret dat naast het kistje lag. Het was een tekening van een jonge kerel, jonger dan hijzelf. Zijn trekken waren regelmatig en zijn lach straalde vertrouwen uit. Het portret zelf was beduimeld, gescheurd, hier en daar vervaagd en nat. Nat van Lothiriëls tranen, vermoedde hij. 'Is dit je broer?', vroeg hij.

Mirna ontweek zijn blik. 'Ze hielden veel van elkaar. Ze mist hem.' Mirna nam de rol perkament. 'Het staat allemaal hierin, in de brief die ze hem schreef na zijn overlijden.'

Éomer herkende het rode lint dat rond de rol zat en trok zijn wenkbrauw op. 'Als zij de brief schreef voor je broer, is het een vertrouwelijk document', zei hij. 'Stop het in haar kist, samen

met de rest. Ik ga haar zoeken.’ Even later stond hij weer buiten. De lucht was blauw en de zon scheen nog steeds, maar zijn glimlach had plaats gemaakt voor zorgrimpels.

Lothiriël was inderdaad overstuur geweest, vermoedde hij. Maar niet alleen vanwege het verlies van Tihomir. Ze was overstuur geweest vanwege hem. Had Imrahil hem niet gewaarschuwd de zaken niet te overhaasten? Er bestaat geen grotere rivaal in de liefde dan een dode held, had hij gezegd. En toch had Éomer gisteren overhaast gehandeld. Lukraak liep hij door de straten, zich steeds wanhopiger afvragend hoe hij Lothiriël kon vinden in deze grote stad, toen Folca, Éolifs vriend, hem tegemoet kwam gelopen.

‘Koning Éomer’, zei hij waarna hij even bleef staan om op adem te komen, ‘Vrouw Lothiriël heeft Lysippe meegenomen. Ze was erg overstuur.’

‘Waar is ze naartoe gereden?’, zei Éomer terwijl hij Folca volgde naar de stallen.

Folca haalde zijn schouders op. ‘Ze is de stad uitgereden in de richting van de rivier.’

Éomer verstijfde. ‘Zadel een paard’, zei hij. ‘Eender welk. Ik ga haar achterna.’

Lothiriël prutste de veters van haar laarzen los. Ze trok net haar kousen uit toen ze achter zich het ritmische geluid van een paard in galop hoorde. Ze keek over haar schouder. Éomer! Ze kreunde. Ze kon hem niet onder ogen komen. Nog niet. Ze liep naar het water en tastte voorzichtig met haar voeten de rivierstenen af. Vanuit haar ooghoek zag ze Éomer van zijn paard springen. Opgejaagd door zijn nabijheid waadde ze verder het koude water in.

‘Doe het niet Lothiriël! De rivier is te wild en te koud’, riep Éomer vanaf de oever.

‘Ze is nauwelijks koud genoeg om mijn wanhoop te verdrijven’, riep ze zonder zich om te draaien. Ze stond op een grote, platte steen. Het water schuimde en kolkte wild rond haar benen. Ze voelde hoe het aan haar trok en duwde. Ze aarzelde.

‘Lothiriël, stadswachter van Dol Amroth, zelfs de dochter van prins Imrahil heeft niet het eeuwige leven. Kom de rivier uit voor je verdrinkt.’

Ze draaide zich om en keek Éomer verbaasd aan. Hij stond met laarzen aan te balanceren in het water, klaar om haar vast te grijpen. ‘Dat zijn Mirna’s woorden’, zei ze. ‘Hoe weet jij ...’

Éomer zuchtte. ‘Ik zag je op een vroege ochtend baden in het kamp. Ik hoorde gespetter,’ zijn blik had iets wanhopigs, ‘en een lach die me aan mijn moeder herinnerde. Toen ik de rivier naderde zag ik het liefelijkste wezen dat ik ooit had gezien.’ Lothiriël greep zijn uitgestoken hand en liet zich op de oever trekken. ‘Sindsdien ben je nauwelijks uit mijn gedachten geweest’, zei hij toen ze voor hem stond. ‘Ik hou van je.’ Met grote ogen keek ze hem aan. ‘Ik weet dat je nog van Tihomir houdt,’ zei hij, ‘en dat ik nooit zijn plaats kan innemen, maar is het fout van me om te hopen dat er een dag zal komen dat je ook van mij houdt?’

Lothiriëls lip trilde. ‘Die dag is al gekomen, Éomer, want ik hou al van je. Maar het is slechts een betovering, door mezelf opgeroepen om de terreur en het leed van de oorlog te vergeten.’

Haar ogen vulden zich met tranen. ‘Want wat een waardeloze vriendin zou ik anders zijn, wanneer ik zo snel na Tihomirs overlijden al van een andere man zou houden?’ Ze veegde haar tranen weg. ‘Maar het verraad van mijn hart gaat verder dan dat. In mijn onbezonnenheid bracht ik niet alleen mezelf, maar ook jou in de waan dat er een toekomst voor ons was. Terwijl ik mijn vader en koning Elessar al een tijd geleden beloofde de vrouwen van Zuid-Gondor op te leiden zodat zij, in afwezigheid van hun mannen, zichzelf kunnen verdedigen.’

‘Is dat de reden waarom jij in vol harnas op de kroning verscheen?’, zei Éomer verbaasd. Hij greep haar hand. ‘Toch zal noch je vader, noch Aragorn van je verlangen dat je je woord houdt

wanneer ze weten dat wij van elkaar houden. Geen van hen beiden heeft de wens ons van elkaar te scheiden.'

'Dus het is waar?', Lothiriel trok haar hand los en zette een stap achteruit. 'Het is waar dat er een huwelijksovereenkomst is tussen jou en mijn vader.'

Verontrust schudde Éomer zijn hoofd. 'Er is geen overeenkomst. Het enige waarin je vader wilde toestemmen is dat ik je het hof mocht maken.'

'En waarom werd ik daar niet van op de hoogte gebracht?'

'Omdat je hart nog overliep van verdriet om Tihomir.'

Lothiriel keek hem boos aan. 'Is het teveel gevraagd om gehoord te worden of zelfs op de hoogte gebracht te worden van plannen over mijn toekomst?' Ze duwde haar kin omhoog. 'Net als jij hou ik me aan mijn gegeven woord. En net als jij voel ik me verantwoordelijk voor de mensen die me zijn toevertrouwd. Ik zie het als mijn plicht vrouwen te leren hoe ze zich kunnen beschermen tegen de monsters van Umbar', zei ze. Er was een koppig trekje om haar mond verschenen.

Éomer trok zijn wenkbrauw omhoog. 'Ik heb geen nood aan een kapitein, Lothiriel. Ik heb nood aan een koningin.' Zijn stem klonk scherp.

'Dat weet ik', zei ze. 'En ik wens je met heel mijn hart toe dat je iemand vindt die van je houdt en die naast je staat bij je taak als koning.'

'Is dat het laatste woord dat je hierover te zeggen hebt?', zei hij.

Lothiriel drong haar tranen terug en knikte.

Hoe ze uiteindelijk terug naar de stad was geraakt, kon ze zich achteraf niet meer herinneren. Ze herinnerde zich nog wel Folca; hoe hij haar, toen ze de stal kwam ingereiden, geholpen had bij het afstijgen en haar had weggestuurd met de belofte dat hij voor Lysippe zou zorgen. Toen ze terugkwam in haar kamer, legde ze zich op haar bed, trok een deken over zich heen en viel in slaap.

Het schip sloeg stuurloos van golf naar golf. De hemel was zwart, met dreigende wolken vol regen. Geen ster was er te zien. Hoewel Lothiriel en Mirna zich vasthielden aan een van de masten, werden ze door de schok van een volgende golf weggeslingerd. Door de striemende regen heen zag Lothiriel hoe Mirna over de rand van het schip verdween en ze gilte. Wanhopig probeerde ze zich te bevrijden uit het kluwen van touwen waarin ze was terecht gekomen, in een poging naar Tihomir te kruipen die een eindje verderop lag. Maar het leek of de touwen haar tegenhielden. Toen ze hem eindelijk bereikte, voelde hij koud en stijf aan. Huilend liet ze zich naast hem zakken, trok hem in haar armen en wiegde hem als een kind. Aan de andere kant van het schip zag ze Éomer met een bezeten blik aan het roer draaien. Een plotse lichtflits verblindde haar. Even was het volkomen stil, toen viel met een krakend geluid de mast naar beneden. Ze riep om Éomer te waarschuwen. Een doffe klap en nog meer gekraak volgden. Terwijl ze het levenloze lichaam van Tihomir met zich meetrok, kroop ze op handen en voeten over het gladde dek naar Éomer toe. Maar hij was verdwenen. Verbijsterd keek ze naar de restanten van de versplinterde mast, de berg van zeildoek en de gigantische golf die op haar afkwam.

Lothiriel sputterde onder het natte doek dat haar moeder over haar gezicht wreef. 'Je moet nu echt je bed uitkomen', zei Biljana. 'Je kan je niet eeuwig blijven verstoppen.' Ze trok de dekens weg. 'Je vader laat het schip klaar maken. Over twee dagen kunnen we al vertrekken.' Lothiriel keek haar moeder verward aan. Biljana zuchtte. 'Maar voor je vertrekt, moet je van iedereen afscheid nemen.'

Lothiriel trok grote ogen. 'Hoe kan ik ooit ...'

'Van iedereen, Lothiriel,' zei haar moeder streng voor ze de kamer verliet, 'dus ook van koning Éomer.'

De twee volgende dagen vulde Lothiriel met het inpakken van haar spullen en, zoals opgedragen, het afscheid nemen van haar nieuwe vrienden. De meesten onder hen zou ze waarschijnlijk nooit meer weerzien, besepte ze. En vooral bij Merijn en Pepijn viel dat besef haar zwaar.

'Ik wens jullie het allerbeste voor alle dagen van jullie verdere leven,' zei ze, 'en ik hoop dat die dagen talrijk mogen zijn.' Ze gaf hun ieder een zakje met de laatste restjes gedroogd zeewier. 'Dit is voor in jullie bad, niet voor in jullie pijp.' De herinnering aan hun zeewierbad toverde bij alle drie een glimlach op het gezicht.

'Ik wou dat ik u iets kon teruggeven, Vrouwe Lothiriel,' zei Merijn. 'Maar wij zijn al zo lang onderweg dat al onze bronnen zijn opgedroogd.'

'Jullie gaven me al enkele fijne herinneringen', zei Lothiriel terwijl ze hen omhelsde. 'Ik zal jullie nooit vergeten.'

Vervolgens bezocht ze Vrouwe Éowyn, maar de aanblik van Éomers zuster leek haar tong te verlammen. 'Het spijt me verschrikkelijk', wist ze uiteindelijk uit te brengen. Ze duwde haar een flacon lavendelolie in de handen.

Éowyns blik verzachtte. 'Ik bewonder je keuze,' zei ze, 'maar mij spijt het ook'. Toen nam ze Lothiriels hand. 'Toch wil ik je bedanken, want mijn broer en ik praten nu openlijker met elkaar dan ooit voordien.' Lothiriel glimlachte, maar in haar ogen prikten tranen.

Het weerzien met Éomer zelf werd extra bemoeilijkt door de aanwezigheid van anderen die opvallend hun best deden hen te negeren. Ze ontmoetten elkaar in de stallen, waar Lothiriel naartoe was gewandeld om afscheid te nemen van Folca en van Lysippe.

'Ik hoor dat je morgen al vertrekt', zei Éomer toen ze eindelijk ongemakkelijk tegenover elkaar stonden. 'Dan wil ik je bij deze een behouden reis toewensen, en je nogmaals uitnodigen om Rohan te bezoeken.'

Verrast sloeg Lothiriel haar ogen op. 'Dank u', stamelde ze. 'Ik wens u ook een goede reis. Vaarwel, koning Éomer.'

'Tot ziens, Lothiriel', zei hij.

DEEL 3

VII. De vrouwencompagnie

‘Nog eentje,’ zei Biljana terwijl ze de trappen opliepen, ‘eentje waar ik tegenop zie.’ Lothiriel keek haar moeder vragend aan. ‘Danica,’ zei Biljana, ‘de dochter van de kaartenmaker.’

‘Dat is verschrikkelijk,’ zei Lothiriel, halfweg de trap bleef ze staan. ‘Ze was nog geen week voor de aanval gehuwd.’

Biljana knikte. ‘Oorlog maakt helaas geen onderscheid.’ Bovenaan de trap liepen ze de straat in waar de kaartenmaker zijn atelier had. Net als na de aanval van de piraten bezochten de twee vrouwen de families van gesneuvelde soldaten. Vaders, zonen, broers, elk slachtoffer veroorzaakte leed en ze hadden die dag al veel getroost, gesust en geknuffeld. De kleurrijke vlaggetjes die waren opgehangen ter gelegenheid van Danica’s bruiloft, nu twee maand geleden, hingen nog steeds boven de straat. Moeder en dochter liepen er onderdoor en klopten op de deur. Het was Danica zelf die de deur openmaakte. Ze slikte toen ze de twee vrouwen herkende.

‘Zullen we even naar binnen gaan’, stelde Biljana voor. Danica liep hen voor, door een donkere gang naar een atelier dat door de grote ramen aan de achterkant van het huis opvallend licht

was. In het atelier stonden twee grote tafels. Op de ene lagen grote vellen papier en allerlei vreemde meetinstrumenten, op de andere lagen kaarten in diverse stadia van afwerking.

‘Ik verwachtte jullie al’, zei de jonge weduwe terwijl ze enkele stoelen bij elkaar schoof. ‘Valentir viel bij de slag van de Morannon, vertelde kapitein Erchirion.’

Biljana zette zich op de stoel die werd aangeboden en knikte. ‘Het waren de dappersten die meegingen naar de zwarte poort van Mordor.’

Danica keek bedenkelijk. ‘Ik wenste nu dat hij minder dapper was geweest, dan had ik hem misschien terug gezien.’ Ze sloeg haar ogen neer. ‘En tegelijk zou het me beschaamd hebben.’ ‘Het is niet abnormaal dat je zulke tegenstrijdige gevoelens hebt’, zei Lothiriel die ondertussen ook was gaan zitten. ‘Mijn vriend viel in dezelfde slag en ik wenste dat ik hem had tegengehouden.’

‘Was dat de jongen zonder stem’, vroeg Danica.

Lothiriel knikte. ‘Wij waren dan wel niet gehuwd, maar ik weet hoe het voelt om iemand te verliezen van wie je houdt,’ zei ze, ‘en om te wensen dat je zijn dood had kunnen voorkomen.’

Danica keek de twee vrouwen aan. ‘Ik hoorde dat er vrouwen hebben meegevochten bij de inval van de piraten.’ Ze aarzelde even en keek vervolgens naar Lothiriel. ‘Zou je het mij ook willen leren? Het beschaamt me dat ik me hierbinnen verstopte en het aan anderen overliet me te beschermen’, zei ze. ‘Valentir heeft tenminste zijn dapperheid kunnen bewijzen voor hij viel.’

Lothiriel en Biljana keken elkaar even aan. ‘Ik begin binnenkort met de opleiding van een groep vrouwen’, zei Lothiriel. ‘Er is nog plaats voor jou, als je dat wenst.’

Lothiriel en haar vader keken de vrouwen aan. ‘Wil iedereen die zich akkoord verklaart met de afspraken zijn ... haar hand opsteken’, zei prins Imrahil. Hoewel er meer dan honderd vrouwen aanwezig waren telde Lothiriel slechts twintig handen.

‘Hoewel twintig niet echt voldoende is voor een volledige compagnie,’ zei ze, enkele vrouwen lachten, ‘heet ik jullie welkom bij de eerste vrouwencompagnie van de stadswacht van Dol Amroth. Zoals afgesproken zal de eerste oefensessie plaats vinden morgen na het middaguur.’ Even later werd de vergadering gesloten en de vrouwen verdwenen keuvelend door de grote poort.

Lothiriel zuchtte. ‘Het zal niet gemakkelijk worden’, zei ze. ‘Ik had er niet bij stil gestaan dat de meeste vrouwen ook voor hun kinderen zorgen en huishoudelijke verplichtingen hebben. Met vier halve dagen per week zal de opleiding lang duren.’

Het voordeel is,’ zei Imrahil, ‘dat van de twintig rekruten, er achttien zijn die al behoorlijk wat ervaring hebben met pijl en boog.’ Lothiriel knikte. De meeste leden van haar nieuwe compagnie kwamen uit de boogschuttersclub. Er waren slechts twee vrouwen zonder ervaring: Danica, de jonge weduwe, en Talar, de oudste van de twee zusjes die Lothiriel na de slag om Dol Amroth op een van de piratenschepen had aangetroffen. De meisjes verbleven nog steeds op de citroenplantage buiten de stad. Ze hadden zich de afgelopen twee maanden niet alleen nuttig gemaakt, maar ze hadden ook een plaats verworven in het boerengezin dat de plantage beheerde. Hoewel Lothiriel haar aanbod om ze naar huis te begeleiden had herhaald, bleven de meisjes hun terugkeer uitstellen.

‘Heb je al besloten of je meegaat naar Rohan’, vroeg haar vader. Lothiriel schrok op uit haar mijmeringen. Ze keek haar vader aan, maar kon geen zinnig woord uitbrengen. Haar vader

glimlachte haar begripvol toe en klopte haar op de hand. 'Ik hoor het wel wanneer we vertrekken', zei hij. Hij stond op en verliet de zaal. Lothiriel bleef alleen achter, gevangen door een innerlijke strijd. Met een kreun liep ze de zaal uit en rende door de stad naar de stallen waar ze Lysippe zadelde. Even later galoppeerde ze over het strand, op zoek naar antwoorden die ze zelf niet kon geven.

Hoewel ze had verwacht dat er veel verschil was in hun ervaring en fysieke vaardigheden, verliepen de oefensessies van de vrouwen niet altijd zoals Lothiriel hoopte. Na de eerste week was ze opgelucht dat ze hen maar vier halve dagen moest begeleiden. Toch bleef ze "haar vrouwen" aanmoedigen om door te zetten, ook wanneer het moeilijk was.

'Gebruik de stootplaat van je zwaard', zei Lothiriel tegen Talar. Het was de derde keer dat ze oefenden met eenhandige oefenzwaarden. Talars handen waren beurs van de stoten die ze te verduren kreeg. Lothiriel toonde wat ze bedoelde, maar na twee vinnige stoten van Danica liet Talar haar zwaard weer uit haar handen vallen. Danica leek een aangeboren talent te hebben voor zwaardvechten en ze spaarde haar tegenstander niet.

'We proberen het nog één keer', zei Lothiriel. 'Beeld je in dat Danica een piraat is.' Meer motivatie had Talar niet nodig. Niet alleen wist ze Danica's aanvallen nu beter te pareren, met een luide schreeuw sloeg ze haar zwaard met zoveel kracht naar beneden dat Danica op haar knieën viel. Lothiriel kon Talar nog net tegenhouden het gevecht af te maken met een genadeslag.

Talar gooide haar zwaard tegen de grond. 'Het spijt me', zei ze. De vrouwen keken elkaar geschrokken aan. 'Het spijt me', herhaalde Talar terwijl ze zich naast haar tegenstander liet vallen. Toen trok Danica haar naar zich toe en wiegde haar als een kind. Talar hilde met grote schokken.

Lothiriel stond zich na de training in haar kamer om te kleden, toen Erchirion bij haar binnenliep.

'Kan jij niet kloppen', vroeg ze hem terwijl ze snel haar schoon hemd over haar schouders trok. 'Ik ben geen klein meisje meer.'

Zwijgend liet Erchirion zich op haar bed vallen. 'Soms,' zei hij, 'wenste ik dat jij nog steeds dat kleine meisje was, dat aanhankelijke maar vermoeiende dropje dat me overal achternaliep en duizend vragen stelde.' Hij volgde met zijn vinger de contouren van Tihomirs portret dat met een spijker naast haar bed in de muur was bevestigd. 'Dan zou ik je een tik op je billen geven en je vertellen dat je koppigheid nu wel lang genoeg heeft geduurd.'

Lothiriel stak haar hoofd door de halsopening van haar jurk en keek hem verbaasd aan. 'Waar heb je het over', vroeg ze.

'Over je ruzie met Éomer', zei hij terwijl hij toekeek hoe ze de veters aan de zijanten van haar jurk aantrok.

Lothiriels handen vielen stil en als bevroren keek ze haar broer aan. 'Mijn "ruzie met Éomer", zoals jij het noemt, heeft niets met koppigheid te maken', zei ze uiteindelijk. Met een zucht zette ze zich naast Erchirion terwijl ze met haar hand het trillen van haar lip probeerde tegen

te houden. 'Het is meer een kwestie van onverenigbare taken. Hij is koning van Rohan en ik ben kapitein van de vrouwencompagnie van Dol Amroth.'

'Ik zou durven stellen dat de ene taak toch wat zwaarder doorweegt dan de andere', zei Erchirion.

'Jij bekijkt het op een typische mannen manier', zei Lothiriel terwijl ze haar veters verder strikte. 'Deze vrouwen hebben allemaal iets verloren tijdens de oorlog. Hun broer,' vanonder haar wenkbrauwen keek ze Erchirion aan, 'hun vader of hun man, en enkelen zelfs veel meer dan dat.' Haar blik werd intens. 'Ze hebben mij nodig, Erchirion. Door zichzelf te leren verdedigen ervaren ze dat ze de zaken zelf in de hand kunnen nemen.' Ze stond op. 'Ik wens Éomer al het goede van Midden-aarde toe, elke dag opnieuw, maar dit is iets wat ik moet doen.' Ze liep naar haar schoenen en boog zich voorover om ze aan te trekken.

'Je gaat zijn kroning missen', zei hij. 'Hij gaat teleurgesteld zijn.' Een luide snik ontsnapte aan Lothiriels keel en in een wip stond Erchirion bij haar. Hij tilde haar kin op en schudde zijn hoofd toen hij de tranen over haar gezicht zag stromen. 'Zusje toch', zei hij en hij sloeg zijn armen stevig rond haar schouders. 'Geef hem op z'n minst een geschenk, een aandenken, iets waaraan hij zich kan vasthouden.'

Het duurde even voor Lothiriel wist welk geschenk ze Éomer zou geven, maar eens ze haar besluit genomen had werkte ze er elk vrij moment aan.

'Wat doe jij toch al die uren alleen op je kamer', vroeg Biljana toen Lothiriel na het avondmaal alweer verdween.

'Borduren', zei Lothiriel.

Biljana keek haar achterdochtig aan. 'Ik geloof er niets van. Je hebt een hekel aan borduren.' Toch vulde Lothiriel wekenlang haar avonden met borduurwerk, al prikte ze zo vaak in haar vingers dat heer Silva, haar harpleraar erover klaagde.

'Hoe kan je met dergelijke vingers harp spelen', jammerde hij toen hij tijdens een les haar hand greep en de korstjes op haar vingertoppen voelde. 'Niet moeilijk dat je steeds naast de maat speelt.'

Desondanks borduurde Lothiriel ijverig verder want over enkele weken zouden haar vader en Erchirion al vertrekken. Haar moeder had besloten mee te reizen tot in Minas Tirith waar ze het huwelijk van koning Elessar zouden bijwonen. Zij zou in de stad blijven terwijl haar vader en Erchirion met de rest van de karavaan verder reisden tot in Rohan.

Lothiriel zou niet meegaan. Ondanks de uitnodiging van koning Éomer zou ze de mooie grotten van de Diepte niet bezoeken.

'Je mist een unieke kans', zei haar vader, toen ze haar besluit meedeelde. Lothiriel knikte. Prins Imrahil keek zijn dochter fronsend aan. 'Je mist een bruiloft, een begrafenis én een kroning.' Weer knikte Lothiriel. 'Ik kan je niet ompraten?' Lothiriel klemde haar kaken op elkaar en schudde haar hoofd. 'Ik zou je kunnen verplichten', zei hij zachtjes. Biljana, die aan het raam een boek zat te lezen, keek met een schok in hun richting. Imrahil tuitte zijn lippen. Hij keek van de strenge blik van zijn echtgenote naar de doodsangst in de ogen van zijn dochter. 'Maar dat is misschien niet zo'n goed idee', zei hij. En daarmee was het onderwerp afgesloten.

Naast het huwelijk van Koning Elessar, stond er dichterbij huis ook een huwelijksfeest te gebeuren. Damirah en kapitein Goran waren sinds het kampement in Itilien onafscheidbaar en wilden, gezien hun leeftijd, niet wachten om hun relatie te bekrachtigen. De ceremonie werd geleid door prins Imrahil die de gelegenheid te baat nam om de talrijke aanwezigen toe te spreken. 'Het is zowel de taak als het genoegen van echtgenoten om elkaar bij te staan en dit zowel in goede als in kwade dagen', zei hij. 'Geliefden denken niet in "ik" en "jij", maar in "wij"'. Lothiriel klemde haar kaken op elkaar en verdrong haar tranen.

Op het feest gedroeg ze zich net als de anderen. Ze at, dronk, lachte, zong en danste. Maar zodra ze kon, klom ze langs de daken en balkons naar het dak van de bakkerij vanwaar ze uitzicht had op het strand en de zee. Het was de enige schuilplaats die Lothiriel niet gedeeld had, zelfs niet tijdens de aanval van de piraten. Het was de enige plaats waar ze haar tranen durfde toe te laten.

Die avond zocht Biljana haar op. 'Gaat het wel goed met je?', vroeg ze.

Het was een simpele vraag, toch duurde het even voor Lothiriel antwoordde. 'Ken je het gevoel wanneer je met de ogen van een volwassene naar het paard kijkt dat er als kind reusachtig uitzag, en je plots beseft dat het eigenlijk maar een pony was?', zei ze. Biljana knikte. 'Hetzelfde heb ik met Dol Amroth', zei Lothiriel. 'Ik herken het en het zou vertrouwd moeten aanvoelen, maar toch voelt het vreemd. Alsof er dingen zijn verplaatst, weg gehaald of zijn bijgezet waardoor het plaatje er plots helemaal anders uit ziet.'

'Zou het kunnen dat het, net als met de pony, niet de stad is die veranderd is, maar de persoon die ernaar kijkt?', zei Biljana.

Bedroefd keek Lothiriel haar aan. 'Ik weet het niet', zei ze. 'Maar het voelt verschrikkelijk.'

Op vraag van het nieuwe echtpaar waren de taken van Damirah doorgeschoven naar Mirna, waardoor Lothiriel haar kamermeisje nu deelde met haar moeder. En gezien haar moeder naar Minas Tirith vertrok, ging Mirna met haar mee. Twee weken voor het midzomerfeest vertrokken ze met een groep van zes: de prins, zijn twee jongste zonen en zijn echtgenote met haar kamermeisje. Lothiriel gaf haar geschenk mee met Erchirion. Ze hield het afscheid kort en bracht de rest van de dag door op het strand. Daar zat ze het grootste deel van de tijd te kijken naar haar stadsgenoten die zwommen, pootje baadden of gewoon genoten van de zon. In de weken die volgden zocht ze steeds vaker haar schuilplaats op het dak van de bakkerij op. Zelfs tijdens midzomernacht glipte ze weg uit de drukte op het plein waar ze met de ondergaande zon in haar rug naar het water staarde. Ze merkte niet dat het feestrumoer op het plein achter zich stilviel, dat het donker werd en de hemel boven haar zich vulde met sterren. Ze ontwaakte pas uit haar verdoving toen ze achter zich stemmen hoorde, zacht en fluisterend. Toen ze zich omdraaide zag ze de witte ogen van heer Salvi. Zonder iets te zien tuurde hij door het luik in zijn dak. Ze verdwenen om plaats te maken voor het hoofd van Elphirs vrouw. Verbaasd keek Lothiriel hoe Mirjana via het luik het dak kwam opgekropen. Ze liet zich naast Lothiriel zakken. 'We zijn al een tijdje naar je op zoek', zei Mirjana. 'Gelukkig wist Salvi waar we je konden vinden.' Voorzichtig boog ze zich voorover om over de rand naar beneden te kijken. 'Hoe hoog zitten we hier?'

'Ik schat zo'n zestig meter', zei Lothiriel. Ze trok Mirjana terug naar achter. 'Het uitzicht is mooier in die richting.'

Mirjana keek in de richting die Lothiriel aanwees. 'Dit is prachtig', zei ze. 'Je weet je schuilplaats wel te kiezen.'

'Het was "onze" plek', zei Lothiriel. 'Van Tihomir en mij. Urenlang hebben we hier denkbeeldige avonturen beleefd en gefantaseerd dat we koning en koningin waren van een ver land.'

Ze keek Mirjana aan. 'De ironie is, dat toen de mogelijkheid om koningin te worden binnen mijn handbereik lag, ik het niet langer wenste.' Ze zuchtte. 'Het maakte niet eens uit of het Tihomir of Éomer was die het me vroeg. Ik vond de militaire verantwoordelijkheid die vader me gaf al vreselijk om te dragen.'

Mirjana klopte Lothiriel op de hand. 'Je was ook vreselijk jong om al dergelijke verantwoordelijkheid te dragen.' Lothiriel keek haar verbaasd aan. 'Ik vroeg Elphir om je vader om te praten toen hij je die opdracht gaf, maar net als de rest van jullie familie houdt Elphir zich aan de tradities', zei Mirjana met een zucht. 'Jullie zijn zo goed in vasthouden; jullie afkomst, jullie voorouders en helden, jullie dienstbaarheid ten opzichte van Dol Amroth, elkaar ... Begrijp me niet verkeerd, jullie zijn een geweldige familie en jullie doen geweldige dingen, maar soms voelt het allemaal erg verstikkend.'

'Ik weet niet of ik helemaal begrijp wat je bedoelt', zei Lothiriel.

'Waar zou jij nu zijn, als je vader je niet had gevraagd een vrouwencompagnie op te richten?' Lothiriel verborg haar gezicht achter haar handen. 'Inderdaad', zei Mirjana.

'Dat betekent niet dat ik mijn werk niet belangrijk vind', zei Lothiriel.

'Je werk is ook niet onbelangrijk. Maar iemand anders zou het net zo goed kunnen doen als jij', zei Mirjana. 'Jij draagt de last van zoveel doden met je mee. Tihomir, je oma en je oom en alle andere oorlogsslachtoffers.'

'Vraag je me nu om mijn vader ongehoorzaam te zijn', vroeg Lothiriel.

'Helemaal niet', zei Mirjana. 'Ik vraag je alleen om jezelf toe te laten de doden te lossen en te kiezen voor het leven.' Ze stond recht en stak haar hand uit. Lothiriel aarzelde. Toen greep ze Mirjana's hand en liet ze zich recht trekken.

'Éolif,' riep Éomer, 'Waar is mijn mantel?' Éolif kwam aangelopen en overhandigde de mantel aan zijn koning. 'Stuur Léofrith,' zei Éomer terwijl hij zijn tuniek over zijn hoofd trok, 'en vraag Éowyn of de grote zaal ...'

'Rustig aan', onderbrak Éowyn haar broer terwijl ze zijn kamer binnenkwam. 'Alles is klaar. Je maakt je zorgen om niets.'

Éomer keek haar aan met een koortsige blik. 'Misschien moeten we de kamerschikking aanpassen', zei hij, 'Koningin Arwen ...'

'... heeft andere zorgen dan het gesnurk van een dwerg', maakte ze zijn zin af. Éowyn nam zijn beide handen vast. 'Probeer te genieten', zei ze, 'of je op z'n minst te ontspannen, je wordt niet elke dag gekroond. En onze gasten, hoe hooggeboren ze ook zijn, worden goed verzorgd.' Ze keek naar de rimpel op zijn voorhoofd en wreef hem glad. 'En kijk niet zo nors, voor het eerst in lange tijd heerst er vrede in Rohan.'

'Er zijn maar twee vrouwen die vinden dat ik nors kijk', zei hij terwijl hij haar hand weg duwde. 'De ene vrouw staat hier bij mij en de andere ...' Hij klemde zijn kaken op elkaar en zweeg.

‘Ze had vast een goede reden om niet te komen’, zei Éowyn. Ze hielp hem bij het aantrekken van zijn mantel.

‘Mag ik je alvast feliciteren’, klonk een stem achter hen. Éomer en Éowyn draaiden zich om. In de deuropening stond een elegante vrouw met lange, blonde haren en felblauwe ogen.

‘Alfreda’, zei Éomer terwijl hij naar haar toe liep. ‘Hoe ongemakkelijk moet dit voor je zijn.’ Alfreda zwaaide met haar hand alsof ze een vlieg wegsloeg. ‘Ik kan niet eeuwig blijven rouwen. Weinig in het leven verloopt zoals gepland. Wie had verwacht dat Théodred zo jong zou sterven ... en dat jij zijn vader zou opvolgen.’ Ze veegde een denkbeeldig stofje van Éomers mantel. ‘Mocht je raad of troost zoeken, koning Éomer, dan sta ik tot je beschikking.’ Ze draaide zich om en verdween even stil als ze gekomen was. Éowyn keek haar broer met grote ogen aan.

Pas twee dagen later, na het vertrek van de meeste gasten, kon Éomer zich terug ontspannen. Moe na de drukte van de afgelopen dagen liet hij zich op zijn bed vallen. Hij moest eigenlijk Éolif roepen om hem te helpen bij het uittrekken van zijn laarzen, maar besloot alvast even een dutje te doen. Hij legde zijn hoofd op zijn kussen en sloot zijn ogen, om ze al snel weer te openen. In het licht van zijn kaars bekeek hij het kussen en zag dat het een linnen zak was waarop in kleurrijke letters zijn naam was geborduurd. Ondanks het beperkte licht onderscheidde hij rond zijn naam verschillende kleine tenten en paarden. In een van de hoeken waren mannetjes geborduurd die rond een vuurtje zaten en in een andere hoek mannetjes die in een rivier zwommen. Hij hield de zak nog dichterbij het licht en ontdekte ook een fles die de naam “pergria” had gekregen en een zak die volgens het label “bhangakruid” bevatte. Nu hij beter keek, zag hij dat een van de paarden in het water stond en werd vastgehouden door een vrouwelijk figuurtje met lang, zwart haar. Naast haar stond alweer een mannetje, blond en groot. Ontroerd trok hij de zak tegen zijn borst. Er viel een lap stof uit. Ook die werd tegen het kaarslicht gehouden. Het was een hemd, waarvan de randen al even rijkelijk geborduurd waren als de zak waarin het verpakt zat. Ongeduldig trok hij zijn kleren uit om vervolgens het hemd aan te trekken. Glimlachend, met de zak tegen zich aangeklemd, viel hij in slaap.

De zomer liep naar zijn einde, de dagen werden korter en de lucht vochtiger. In een werkplaats achter de haven werden nieuwe schepen gebouwd want de vloot van de stad werd uitgebreid. De vrouwen van Lothiriels compagnie hadden de basisvaardigheden van het zwaardvechten onder de knie en legden zich nu toe op boogschieten en paardrijden. Op de plantage waar Talar en haar zusje Fiera verbleven waren de laatste citroenen geoogst en de twee meisjes hadden te kennen gegeven dat ze klaar waren om naar hun eigen dorp terug te keren. Hoewel het Lothiriel niet helemaal duidelijk was uit welk dorp ze juist afkomstig waren, bleek uit hun uitleg dat het aan de Gaeruilfalas, de zeewierstranden lag. Volgens Elphir kon het niet meer dan drie dagreizen ten oosten van Dol Amroth liggen.

Met zijn toestemming nam Lothiriel enkele dagen vrij om haar belofte aan de meisjes na te komen en hen naar huis te begeleiden. Ook Danica zou hen vergezellen. Zij was in de voorbije

maanden uitgegroeid tot Lothiriels rechterhand en stak wat zwaardvechten betrof met kop en schouder boven de anderen uit.

‘Wees voorzichtig’, zei Mirjana, toen ze uiteindelijk klaar stonden om te vertrekken. Ze stopte Lothiriel nog een extra zak mondvoorraad toe. ‘En zorg goed voor elkaar.’

Met Lothiriel vooraan en Danica als laatste, reden ze in een rijtje langs het kustpad dat zich gedurende de eerste mijlen akelig dicht tegen de metershoge kliffen bevond om vervolgens af te buigen en zich meer landinwaarts te slingeren. Op het einde van hun eerste dag maakten ze een kamp aan de voet van een kleine heuvel die begroeid was met oude dennen. Door de droogte en de felle wind was het te gevaarlijk om een vuur te maken, dus rolden de vrouwen zich na het eten in hun deken en sliepen dicht bij elkaar om zich te beschermen tegen de dalende nachttemperaturen. Ze hielden om beurten de wacht, maar zagen, behalve een nieuwsgierige vos, de hele nacht geen levend dier of mens. Ook de volgende dag volgden ze het kustpad. De hoge kliffen maakten nu plaats voor duinen en het pad slingerde zich tussen de zandheuvels en het stekelige struikgewas. Tegen de avond leek het pad op te houden en reden ze over het strand de zonsondergang tegemoet. Zodra de zon helemaal onder was, stopten ze en aan de rand van de duinen groeven ze een kuil die ze vulden met droog hout uit het dennenbos dat zich achter de duinen bevond. Die nacht maakten ze een vuur waarboven ze hun, ondertussen hard geworden, brood roosterden terwijl ze liedjes zongen en verhalen vertelden.

Hoewel de zeelucht en het ritmische geluid van de golfslag Lothiriel al snel in slaap wiegden, was haar slaap niet rustig. Ze droomde dat iemand haar riep, dat ze in het duister naar de stem toe liep, maar nauwelijks vooruitkwam door de hindernissen die steeds op haar weg werden gelegd. Plots viel er een schaduw over haar en instinctief greep ze haar mes. In het zwakke schijnsel van de maan zag ze een man die zich over haar boog. Ze duwde haar mes tegen zijn buik en hij deinsde achteruit. Terwijl ze overeind kwam, trok ze haar zwaard, klaar voor de aanval. Aan de overkant van het vuur duwde Talar een andere man tegen de grond, haar mes rustte tegen zijn keel. ‘Wie zijn jullie en wat moeten jullie van ons’, riep Lothiriel hun aanvallers toe.

‘Wij zijn hier in opdracht van Heer Dimitar’, zei de man die het dichtst bij haar stond. ‘Hij stuurt ons uit om de wegen vrij te houden van rondzwervende schurken.’

‘Zien wij eruit als rondzwervende schurken?’, zei Danica die nu net als Lothiriel haar zwaard had getrokken.

‘Nee, al vroegen we ons af wat jullie te verbergen hadden. Het is niet gebruikelijk voor meisjes om alleen rond te zwerven’, zei hij. ‘Het is ook niet gebruikelijk voor meisjes om met zwaarden te zwaaien.’ Hij keek hen aan alsof hij twijfelde aan hun slagkracht.

‘Welk gezag heeft deze Heer Dimitar, dat hij onschuldige burgers van Dor-en-ernil controleert?’ zei Lothiriel terwijl ze de punt van haar zwaard gevaarlijk dicht tegen zijn buik duwde.

De man stapte achteruit. ‘Heer Dimitar is hoofdman van de dorpen langs Hallfalas. En hij handelt slechts volgens het gezag dat zijn dorpsgenoten hem geven.’

‘Hallfalas?’, riep Fiera die ongewapend aan de kant stond. ‘Zijn we in de buurt van het schaduwstrand?’ Ook Talar keek nu met grote ogen naar de man. ‘Dan zijn we niet ver meer van de Gaeruilfalas.’

‘Is dat waar jullie naartoe gaan’, vroeg de man. De vrouwen knikten. ‘Behalve zeewier zullen jullie daar niet veel aantreffen’, zei hij. ‘De dorpen aan het zeewierstrand zijn leeggeroofd en platgebrand. Het eerstvolgende bewoonde dorp is Halldoron.’

Lothiriel liet haar zwaard zakken. ‘Breng ons naar Heer Dimitar’, zei ze.

Nu het duidelijk was dat de mannen geen slechte intenties hadden en dat het dorp van de meisjes van de kaart was geveegd, namen ze hun tijd om hun gerief te verzamelen. De mannen reden hen voor tot in Halldoron, een vissersdorp dat rond een oude eik was gebouwd. Blauw met witte vissersbootjes dobberden in een natuurlijke haven. Tussen de haven en het dorp werd gewerkt aan een verdedigingsmuur. Hoewel de zon al hoog stond toen ze het dorp inreden, lagen zowel het dorp als de haven in de schaduw van Tolfalas, het barre eiland dat het estuarium van de Anduin aan het zicht onttrok. Lothiriel besepte plots dat ze hier de afgelopen maanden twee keer was voorbij gevaren en dat ze het dorp geen van beide keren had opgemerkt.

Heer Dimitar bleek een oude man te zijn die bij zijn dochter en haar kroostrijke gezin inwoonde. ‘We hebben al wel eerder rondzwervende vrouwen opgevangen’, zei hij. ‘Maar nog nooit zag ik een groep die zo goed bewapend was als jullie.’

‘Wij zwerven niet rond’, zei Lothiriel. ‘Wij komen uit Dol Amroth en zijn op zoek naar het dorp van deze meisjes. Wij vonden hen op de schepen van de piraten, maar ze zijn afkomstig uit een dorp aan de zeewierstranden.’

‘De piraten hebben de dorpen langs de Gaeruifalas volledig leeggeroofd’, zei Heer Dimitar. ‘Alleen de oudsten en de jongsten bleven achter. We hebben zoveel mogelijk vluchtelingen opgevangen. Sommigen kwamen al snel, anderen pas afgelopen maanden, na het beëindigen van de oorlog. En sommigen zwerven nog rond, te bang om terug te keren.’

Hij riep één van de kinderen bij zich. ‘Stuur een bericht door het dorp dat we twee nieuwelingen hebben.’

Niet veel later stroomde het huis vol met dorpelingen die hoopten in de nieuwelingen vermiste familieleden te herkennen. En zo werden Talar en Fiera eindelijk herenigd met hun grootmoeder en hun broer.

Heer Dimitar keek Lothiriel aan met fonkelende ogen. ‘Vertel je vader dat we het onder controle hebben, al mag hij altijd hulp sturen bij de heropbouw van de verdedigingsmuur.’

Lothiriel keek hem argwanend aan. ‘Hoe weet jij wie mijn vader is?’

Dimitar lachte. ‘Je deed wel erg je best om niet te vertellen wie je was’, zei hij. ‘En er zijn slechts weinig vrouwen die zowel het lef hebben als het verlof van hun heer om zonder mannelijke escorte door het land te trekken. Volgens mij is Vrouwe Lothiriel, redster van Dol Amroth, één van hen.’

Lothiriel schudde lachend haar hoofd. ‘Ik zal de boodschap aan mijn vader doorgeven’, zei ze. ‘Je zal altijd welkom zijn in Dol Amroth’, zei ze de volgende ochtend tegen Talar. ‘En vergeet niet te oefenen. Misschien komt er een dag dat je jezelf en anderen uit de handen van de vijand kan redden.’

‘Ik zal oefenen’, zei Talar. ‘En ik zal iedereen die het wil, leren omgaan met een zwaard.’ Ze omhelsde haar twee vriendinnen en verdween achter de muur.

Zowel Danica als Lothiriel reden in gedachten verzonken terug naar huis. Weer sliepen ze in de duinen, al besloten ze dat het veiliger was geen vuur te maken. De nacht was helder met een sikkelvormige maan en talrijke sterren en Lothiriel starde naar hun weerkaatsing op de rimpelende zee.

‘Waar denk je aan’, vroeg Danica terwijl ze zich naast Lothiriel zette.

‘Ik probeer nergens aan te denken’, zei Lothiriel. ‘De nacht is te mooi voor droevige gedachten.’

‘Treur je nog steeds om je vriend?’, zei Danica.

Lothiriel trok haar schouders op, ‘Ik kende Tihomir al zo lang dat hij een deel van mij is geworden. Een deel dat altijd bij me blijft.’ Ze glimlachte. ‘Hij maakte mij tot een beter mens’, zei ze. ‘Zonder hem zat ik me nu waarschijnlijk druk te maken over mogelijke gevaren op de weg. Maar Tihomir was de rust zelve, hij leerde me mijn angsten los te laten en te genieten van een nacht als deze. Het maakt met triestig en ook dankbaar.’ Ze keek Danica aan. ‘En jij, treur jij nog om je man?’

Danica knikte. ‘Hij was in de leer bij mijn vader. Dat is hoe we elkaar leerden kennen.’ Ze plukte aan haar lip. ‘Hij zou mijn vader opvolgen, we zouden kinderen krijgen en lang en gelukkig leven.’ Ze veegde de tranen uit haar ogen. ‘Zijn dood betekende niet alleen het einde van zijn leven, het betekende ook het einde mijn droom. En nu moet ik een heel nieuw leven bedenken, zonder hem.’

Lothiriel sloeg haar arm om Danica’s schouder. ‘Het moeilijkste is, vind ik, om je niet schuldig te voelen wanneer je besluit om verder te gaan’, zei ze.

Lothiriels thuiskomst viel samen met die van haar ouders en haar broers. Wekenlang vertelden ze na het avondmaal verhalen over het huwelijk van hun koning met koningin Arwen, een elf uit Rivendel. Erchirion had de mond vol van Rohan, en van een Vrouwe Vera die hij had ontmoet op het kroningsfeest van Éomer. En hoewel Lothiriel blij was voor hem en gretig naar hun belevenissen, had ze nu spijt van haar besluit om niet met hen mee te gaan. Na een tijd vond ze de moed niet meer om naar hun verhalen te luisteren en ze trok zich steeds vaker terug op haar kamer waar ze haar avonden vulde met het bespelen van haar harp en het neerschrijven van de verhalen die ze had gehoord in Itilien.

Op haar twintigste verjaardag riep haar vader haar bij zich. ‘Je hebt tijdens mijn afwezigheid veel vooruitgang geboekt’, zei hij. ‘Het is misschien een kleine groep, maar je vrouwen zijn even dodelijk met hun zwaard als eender welke andere stadswachter.’

‘Het is inderdaad spijtig dat ze met zo weinig zijn’, zei Lothiriel. ‘Ik besef nu dat mijn verwachtingen te hoog lagen. Er is, vrees ik, meer nodig dan een zwaard om vrouwen bewust te maken van hun eigen weerbaarheid.’

Imrahil keek haar bedachtzaam aan. Toen glimlachte hij. ‘Maar er is goed nieuws’, zei hij terwijl hij een brief tevoorschijn haalde. ‘Koning Elessar heeft ook een groep vrouwen bijeengebracht die wilt leren zwaardvechten. En koningin Arwen vraagt of je haar de komende maanden gezelschap wilt houden.’

De uitnodiging van koning Elessar en koningin Arwen om de winter door te brengen in Minas Tirith kwam als een frisse bries op een hete zomerdag. Nog voor ze vertrok stuurde haar vader

twintig mannen naar Halldoron om Heer Dimitar te helpen bij de heropbouw van de verdedigingsmuur. Danica beloofde tijdens haar afwezigheid wekelijks oefensessies te houden met de andere vrouwen van hun compagnie. Heer Salvi gaf haar een oefenharp die ze kon meenemen en haar moeder verwende haar met een nieuwe winterjurk en een extra warme mantel. Zes maanden na haar overhaaste aftocht zette Lothiriel weer voet aan wal in de haven van Minas Tirith.

Koning Elessar en koningin Arwen gaven haar een warm welkom en Lothiriel voelde zich al snel op haar gemak. Ze kreeg een ruime slaapkamer in de privévertrekken van de citadel, waar naast een bed ook een tafel stond en een comfortabele zitbank. Ze kreeg vrije toegang tot de bibliotheek, die een schat aan informatie bezat. Twee keer per week gaf ze les in zwaardvechten aan een tiental vrouwen. Het was een gemotiveerde groep die ondanks de smalende commentaren van sommige mannen snel vooruitgang boekte. Koning Elessar reageerde tevreden toen hij na enkele weken een oefensessie bijwoonde.

Maar haar meest gekoesterde uren bracht Lothiriel door in het gezelschap van koningin Arwen die niet alleen mooi, maar ook het allerliefste schepsel was dat ze ooit had ontmoet. Die uren vulden ze met wandelen, lezen, het bespelen van de harp en met borduren, want sinds haar geschenk voor Éomer had Lothiriel een voorliefde opgevat voor de taak die haar vroeger zo saai en banaal had geleken.

‘Het spijt me’, zei Lothiriel toen ze op een middag bij het harp spelen weer eens naast de maat zat. ‘Ik ben, vrees ik, niet zo getalenteerd als jij.’

Koningin Arwen lachte. ‘Is het talent of ervaring dat je mist? Je mag niet vergeten dat ik al meer dan tweeduizend jaar oefen.’

Lothiriel trok grote ogen en lachte mee. ‘Daar kan ik echt niet tegenop’, zei ze.

‘Ik ben blij dat we samen muziek kunnen maken’, zei de koningin. ‘Er zijn slechts weinig muzikanten in de stad.’

Lothiriel keek haar ongemakkelijk aan. ‘Ik durf het bijna niet te vragen,’ zei ze, ‘maar je zal Rivendel en je familie wel erg missen.’

Koningin Arwen keek haar nadenkend aan. In haar ogen zag Lothiriel verdriet, maar rond haar mond speelde een glimlach. ‘Het is voor geen enkele vrouw gemakkelijk haar familie en veilige haven achter te laten’, zei ze. ‘Maar de liefde van je echtgenoot maakt veel goed.’

Lothiriel zuchtte. ‘Helaas voor jou trof je in zijn gezelschap slechts één muzikant, en nog wel een met weinig talent en nog minder ervaring. Mijn leraar heeft gelijk, vrees ik. Ik zal nooit een goede muzikant worden, net zoals ik nooit een goede stuurman zal zijn.’

‘Een stuurman’, zei de koningin verrast. Ze lachtte. ‘De vrouwen van Dol Amroth krijgen wel een heel aparte opleiding.’

Lothiriel haalde haar schouders op. ‘Gezien we aan zee wonen vindt mijn vader het belangrijk dat al zijn kinderen kunnen varen’, zei ze. ‘Al raad ik je aan mij nooit achter het stuur te zetten, want ik zwalp maar wat rond.’ Ze keek bedenkelijk. ‘Net zoals in het leven, eigenlijk.’

Koningin Arwen nam Lothiriel bij de hand. ‘Ik denk dat jij heel goed weet waar je naar toe wilt, maar misschien weet je niet hoe je er moet geraken.’

Na enkele weken werd ze ook ‘s avonds uitgenodigd in de koninklijke privévertrekken, waar ze op vraag van de koning verslagen maakte van zijn reizen. De avonden die ze alleen

doorbracht werkte ze de teksten verder uit en haar ontzag voor koning Elessar groeide met de dag, want hij had vele en verre reizen gemaakt en was vaak aanwezig geweest op momenten dat de geschiedenis van Midden-aarde een wending had genomen. Af en toe vroeg koning Elessar naar de reisverslagen die afgewerkt waren. Hij las ze door, maakte hier en daar een wijziging of een aanvulling en borg ze op in een leren map.

‘Hoe kan het,’ vroeg Lotiriel op een avond, ‘dat u meer dan veertig jaar geleden al een aanval leidde op Umbar en er toch jonger uitziet dan mijn vader?’

De koning glimlachte. ‘Ik ben door mijn afkomst gezegend met een extra lang leven’, zei hij. Toen keek hij naar zijn koningin die bij het haardvuur een boek las en zijn blik kreeg iets droevigs. ‘Maar soms biedt zelfs een extra lang leven onvoldoende tijd om door te brengen met je geliefde.’

Het was rond midwinter, toen de dagen op hun kortste en de nachten op hun langste waren, dat hij haar vertelde over zijn eerste bezoek aan Rohan. Tientallen jaren voor de geboorte van Lothiriel had hij al aan de zijde van koning Thingel, Éomers grootvader, gevochten. Koning Elessar vertelde met veel genegenheid over de gebruiken, de liederen en de taal van de Rohirrim. En Lothiriel luisterde gretig. In de avonden dat ze zijn verhalen neerschreef, hunkerde ze ernaar te galopperen over de groene steppen, mee te trekken met het nomadische herdersvolk en de gouden burcht van Edoras te bezoeken. En elke nacht wenste ze Éomer al het geluk toe dat hij kon vinden en voelde ze zich tegelijk onredelijk jaloers op de vrouw die hij tot de zijne zou maken.

Lothiriel dook dieper in haar mantel en stopte haar handen onder haar oksels. Met gesloten ogen en haar rug tegen de stadsmuur genoot ze van de laatste stralen van de zon die rood achter de Witte Bergen verdween. De koude had de mensen naar binnen gedreven en de straten van de stad waren rustig. Achter zich hoorde ze een ritmisch geluid dat langzaamaan luider klonk. Nieuwsgierig draaide ze zich om en zag een kudde paarden over de velden van de Pelennor galopperen. Snel liep ze naar de lagere delen van de stad, tot aan de stadspoort, om daar Erchirion aan te treffen. Verrast keek ze hem aan, lachte en gooide zich in zijn armen. ‘Wat een verrassing je hier te zien’, zei ze.

Erchirion zette haar op de grond en hield haar op een armlengte van zich af. ‘Je ziet er niet slecht uit’, zei hij. ‘Minas Tirith doet je duidelijk goed.’

Lothiriel stak haar tong naar hem uit, maar de blijdschap van het weerzien maakte dat ze al snel weer lachte. ‘Je ziet er zelf ook niet slecht uit,’ zei ze, ‘al ruik je als een paard.’

Erchirion grinnikte. ‘Ik leef dan ook al een week samen met deze prachtige dames.’ Lothiriel keek hem vragend aan. ‘Deze merries zijn op weg naar Rohan’, zei hij. ‘Als onderdeel van een overeenkomst tussen vader, koning Elessar en Éomer. Ik heb trouwens Lysippe meegebracht.’ ‘Waarom’, vroeg Lothiriel gealarmeerd.

‘Maak je geen zorgen’, zei Erchirion. ‘Ze is onderdeel van een plannetje van mij.’ Lothiriel keek nog bezorgder.

Drie dagen na de aankomst van Erchirion, kwam ook Faramir naar de stad. Hij had de hele winter toezicht gehouden op de werkzaamheden in Itilien, waarvan hij na de kroning door koning Elessar prins was gemaakt. Nu zijn huwelijk met Vrouwe Éowyn naderde, werd er in

hoog tempo aan een nederzetting gewerkt waar het jonge koppel met hun hofhouding kon wonen.

Die avond zaten ze allen bij elkaar en koning Elessar vroeg Faramir naar zijn verdere plannen. 'De bouwwerkzaamheden vragen mijn aandacht,' zei Faramir met een zucht, 'en tegelijk is het ook mijn wens enkele dringende zaken met Éowyn te bespreken.' Hij richtte zich tot Erchirion. 'Zou ik met jou kunnen meerijden naar Rohan?'

'Mijn weg leidt niet naar Edoras, maar naar het herdersvolk in Oost-Emnet', zei Erchirion. 'Maar ik nodig je uit om mij en mijn dames te vergezellen voor zover het past in jouw plannen.' 'Over dames gesproken', zei Faramir, 'ik hoorde dat ik niet het enige familielid ben dat voor de charme valt van een vrouw uit Rohan.'

Erchirion kleurde rood. 'In mijn geval zijn er helaas enkele obstakels', zei hij. 'De vader van de dame in kwestie heeft zijn bedenkingen.'

'Op grond waarvan', vroeg koning Elessar.

'Op grond van het feit dat mijn wieg niet in Rohan stond', zei Erchirion. 'Wat dat betreft had ik graag gezien dat mijn zuster met me meereisde, zodat de man begrijpt dat ik te vertrouwen ben.'

Koning Elessar glimlachte. 'Ik vroeg me al af,' hij keek naar Lothiriel, 'of jij er misschien iets voor voelt om de groene vlakten van Rohan met je eigen ogen te aanschouwen.'

Lothiriel trok grote ogen, stond recht en ging weer zitten. 'Ik zou heel graag de groene vlakten van Rohan aanschouwen', zei ze uiteindelijk. 'Tenminste, als u mij daar verlof voor geeft.'

Koning Elessar wisselde een blik met zijn koningin, die afzijdig zat en niet deelnam aan het gesprek, hoewel Lothiriel wist dat ze heel aandachtig luisterde.

'Ik geef je graag verlof', zei hij. 'Je hebt me ontzettend goed geholpen, maar ik besef nu dat er genoeg werk is om nog jaren door te gaan. Ik durf niet langer gebruik te maken van je tijd en je talent, want volgens mij zijn het niet alleen Faramir en Erchirion die zaken te bespreken hebben in Rohan.' Als bevroren keek Lothiriel hem aan. 'Wat dat betreft wil ik jullie graag aanraden door te reizen naar Edoras', zei hij tegen Erchirion. 'Een goed woordje van koning Éomer zal je toekomstige schoonvader wel overtuigen en volgens mij heeft Lothiriel nog iets uit te praten met mijn vriend.' Lothiriel kleurde rood en wende snel haar blik naar de grond.

VIII. De lange weg naar Edoras

Lothiriel keek naar de met sneeuw bedekte toppen van de bergen. Het was pas de vierde dag van hun reis en haar billen waren ruw en brandden van de vele uren die ze doorbracht op haar paard. Niet alleen haar billen deden pijn, ook haar rug was stijf van het slapen op een bevroren ondergrond. Ze begreep nu ook waarom Erchirion bij zijn aankomst in Minas Tirith zo sterk naar paarden had geroken. Honderdtwintig merries dreven ze naar Oost-Emnet, over een afstand van enkele honderden mijlen. Honderdtwintig merries die ze dag en nacht moesten opdrijven, bewaken en van voedsel en water moesten voorzien. Vooral dat laatste bleek een

uitdaging nu de temperaturen op hun laagst waren en zelfs snelstromende riviertjes dicht vrozen. 'Wie heeft eigenlijk dit onmogelijke plan bedacht', vroeg ze toen ze eindelijk stopten voor de nacht.

'Éomer', antwoordden Erchirion en Faramir tegelijk.

Lothiriel kreunde. 'Ik doe hem wat, mocht ik hem terugzien', zei ze. 'Ik dacht dat alleen Erchirion iets kon bedenken dat zo onzinnig was.'

'Eerlijk gezegd heb ik hem misschien op het idee gebracht', zei Erchirion terwijl hij een bijl uit zijn zadeltas haalde om het ijs te breken van het meertje waarnaast ze hun kamp opsloegen.

'En misschien heb ik hem aangemoedigd om de merries zo vroeg op het jaar over te brengen', zei Faramir. 'Zo hebben hun veulens volgend jaar een langere graastijd.'

'Dat was een dom idee voor een wijs man als jij', zei ze nors. Faramir keek haar aan met een mengeling van trots en spijt. Lothiriel draaide met haar ogen. 'Was het niet gemakkelijker geweest om enkele hengsten naar Gondor te halen?'

'Mannen vinden het ook wel eens fijn wanneer de vrouwen naar hen komen in plaats van andersom', zei Erchirion. Lothiriels ogen bliksemde. 'Dat is echt zo', zei hij, ernstiger dan ze van hem gewend was.

Toen ook Faramir knikte, klemde ze haar kiezen op elkaar, draaide zich naar Lysippe en sjoorde haar dekens los.

Een week en vele mijlen later kruiste de Grote Westelijk Weg de rivier Mering. Ze namen hun tijd om de paarden over de brug te drijven en sloegen hun kamp op aan de westelijke oever van de rivier. Ze reden al enkele dagen in de beschutting van het Ferien bos en ze aarzelden om het te verlaten. Nog één dagreis verder, achter het bos, lagen de vlakten van Rohan waar de wind en de koude weer vrij spel kregen. Die avond bespraken ze de route die ieder van hen zou volgen. Faramir had door met hen mee te reizen al behoorlijk wat vertraging opgelopen. Hij zou de Grote Weg volgen tot de Fold en daar afbuigen naar Edoras. Zijn twee lijfwachten hadden de hele weg al goed drijfwerk verricht, en zouden gemist worden. Erchirion, Lothiriel en de overige drijvers zouden over de vlakten naar het noorden reizen, de rivier Entwas kruisen en in Oost-Emnet op zoek gaan naar een zekere Holdwine aan wiens zorgen ze hun merries zouden toevertrouwen.

Die avond dacht Lothiriel onder haar dekens na over de weg die voor haar lag en ze besefte plots dat ze met het oversteken van de rivier Mering eindelijk in Rohan was aangekomen.

Twee dagen later lieten ze het bos achter zich en galoppeerde Lothiriel over de Grote Westelijk Weg langs de groene vlakten van Rohan. Hoewel het nog steeds vroom, scheen de zon. En de sneeuw op de Witte Bergen weerkaatste het licht zo, dat het leek of de zon langs deze kant van de bergen meer fonkelde en schitterde dan langs de kant van Gondor. Verwonderd keek Lothiriel naar het frisse groen dat zich uitstreckte zo ver het oog kon zien en naar de grasaren die rimpelden als waren het de kabbelende golven van de zee. Ze dacht aan de woorden waarmee koning Elessar de steppe van Rohan had beschreven en vond dat, hoe goed hij het ook had geformuleerd, ze de waarheid tekort hadden gedaan. Met haar armen in de lucht gaf ze Lysippe de vrijheid om te lopen zoals ze wenste. Faramir en de drijvers lachten, maar Erchirion huilde, want hij had zijn zuster al lang niet meer zo vrij en vrolijk gezien.

Op de daken in Edoras lag de sneeuw zo dik dat ze het maanlicht reflecteerden. Uit de schoorstenen kringelde rook en de paarden in de stallen ademden wolkjes.

In Meduseld, de grote gouden zaal, zaten twee figuren bij het vuur. 'Een vrouw kan niet eeuwig blijven wachten op een man', zei Alfreda terwijl ze Éomers hand nam. 'Binnenkort vertrekt Éowyn en je weet net zo goed als ik dat je een sterke vrouw nodig hebt die achter je staat.' Ze kuste de palm van zijn hand. 'Ik ben beschikbaar en meer dan bereid die taak op mij te nemen.'

Éomer keek haar bedachtzaam aan. Het was niet de eerste keer dat Alfreda hem rechtstreeks op de hoogte stelde van haar ambities. Ze was een mooie vrouw, van goede afkomst, elegant en verstandig. Hij zuchtte. 'Het verlies van mijn neef doet mij evenveel verdriet als jou', zei hij. 'Hoe verleidelijk het ook klinkt, het zou onbetamelijk zijn om zo snel na zijn overlijden al over dergelijke zaken te beslissen. Het aangaan van een huwelijk is niet iets waar men overhaast over beslist.'

Alfreda kneep haar ogen tot spleetjes en trok haar hand weg. 'Vroeg of laat zal je een beslissing moeten nemen, Éomer.' Ze stond op en beende de zaal uit.

'En wie had ooit gedacht dat jij je zou verloven met een prins', zei ze bij het naar buiten gaan tegen Éowyn. 'Al had je, naar ik hoorde, je zinnen gezet op de koning van Gondor.'

Éowyn die net binnenkwam keek haar broer verbaasd aan. 'Welk gif heeft zij gedronken?'

Éomer haalde zijn schouders op. 'Ze voelt zich afgewezen, een gevoel waarmee ik zelf ook niet onbekend ben', zei hij.

'Ze maakt er geen geheim van dat ze haar zinnen op jou heeft gezet', zei Éowyn.

'Iets waar menig man mij om benijdt', zei haar broer. 'Ze is beslist geen slechte partij.'

Verbaasd keek Éowyn naar haar broer. 'Je overweegt toch niet ernstig haar tot je vrouw te nemen? Er zwemmen wel meer vissen in de zee. En de meeste zijn aardiger dan zij.'

'Ze heeft wel gelijk, Éowyn', zei hij. 'Ook na jouw vertrek heeft dit huis nood aan een vrouwenhand.' Hij legde zijn handen over zijn gezicht. 'En ik verlang naar een vrouw.'

Er klonk zoveel wanhoop in zijn stem dat Éowyn zich naast hem zette en haar hand op de zijne legde.

'Je weet net zo goed als ik dat Alfreda niet oprecht van je houdt', zei ze. 'Haar enige wens is koningin te worden.' Ze kneep in zijn hand. 'Zij is niet de vrouw naar wie je verlangt.'

'De vrouw waarover jij spreekt is niet hier', zei hij terwijl hij gefrustreerd recht sprong. 'En het is haar wens om géén koningin te zijn.'

'Lothiriel is nog jong', zei Éowyn. 'Zij is nog op zoek naar de rol die ze te spelen heeft. Je moet haar tijd geven, Éomer. Ongeduld is een slechte raadgever.' Ze kneep haar ogen tot spleetjes. 'Vergeet niet dat het voor Alfreda slechts een kleine stap is van de ene neef naar de andere. Hoeveel stappen moet Lothiriel zetten, denk je? En hoeveel hartzeer moet zij overwinnen bij elke stap dat ze zich verder van haar familie verwijdert?' Éowyn stond nu ook op. 'Ik nodig haar uit voor het huwelijk', zei ze. 'Ze is tenslotte een nicht van Faramir. Wacht met een beslissing te nemen tot je haar gesproken hebt.'

'Doe vooral wat je niet laten kan', zei Éomer. 'Ik vertrek morgen naar de kloof en verwacht pas binnen een maand terug te keren.'

Het was nu al vijf dagen geleden dat ze Faramir en zijn mannen hadden achtergelaten, en twee dagen geleden dat ze de rivier Entwas waren overgestoken. Sindsdien reden ze noordoostelijk, in de richting van de Emyrn Muil op zoek naar Holdwine, de hoofdman van de herdersfamilie die de komende twee seizoenen voor de merries zou zorgen. Lothiriel zat te suffen op haar paard toen een van de drijvers plots riep. In de verte reden kleine figuren hun richting uit. Ze waren nog ver weg, maar naderden met grote snelheid. Honderdtwintig paarden voor hen uit drijvend reden ze hun tegemoet. Even later werden ze hartelijk begroet door Holdwine en zijn paardenherders. Een van hen kwam Lothiriel erg bekend voor.

‘Vrouwe Lothiriel,’ zei Folca lachend, ‘wat een verrassing.’

‘Een fijne verrassing,’ zei Lothiriel. ‘Nu weet ik zeker dat onze dames in goede handen zijn.’

Het tentenkamp van de herders bestond uit een tiental achthoekige tenten die in een kring bij elkaar stonden. In het centrum van de kring bevond zich een vuurput waar enkele vrouwen eten bereidden, omringd door hun kinderen en geiten. Erchirion en de drijvers kregen een eigen tent toegewezen, maar de aanwezigheid van Lothiriel leek Holdwine te vullen met verbazing en ontzag. ‘Ik had niet gerekend op de aanwezigheid van een Vrouwe,’ zei hij. ‘Ik hoop dat u genoeg neemt met een slaapplek bij een van onze gezinnen.’ Hij kamde met zijn handen door zijn stroblonde haren.

‘Ik ben blij met eender welke slaapplek u voor mij heeft,’ zei Lothiriel. ‘Alles is beter dan de bevroren grond waarop ik de afgelopen drie weken sliep.’

‘Dat is dan geregeld,’ zei Folca. ‘Vrouwe Lothiriel slaapt bij ons.’ Hij opende het zeil van een gele tent die met een patroon van groene vervlochten lijnen was versierd. In het midden van de tent brandde een vuurtje en op het bed zat een jonge vrouw die net een baby de borst gaf. Lothiriel wilde zich omdraaien om de vrouw wat privacy te gunnen, maar de jonge moeder wenkte haar en nodigde haar uit naast haar plaats te nemen. ‘Dit is Widwine, mijn vrouw,’ zei Folca terwijl Lothiriel zich neerzette, ‘en onze jongste dochter Wendela. Velta, de oudste, is buiten bij haar grootmoeder.’

Verbaasd keek Lothiriel hen aan. ‘Vergeef me,’ zei ze, ‘maar jullie lijken me nog zo jong om al een gezin met twee kinderen te hebben.’

Folca lachte en vertaalde haar opmerking voor zijn vrouw die vervolgens ook lachte. ‘Widwine en ik trouwden jong,’ zei hij en hij haalde zijn schouders op. ‘Het klopte gewoon.’ Widwine gaf haar baby aan Lothiriel die hem onhandig aannam. En terwijl Widwine haar kleren herschikte en Folca nog een blok hout op het vuur gooide, plaste Wendela Lothiriel nat.

Lothiriel waste zichzelf en haar jurk in het gezelschap van een onbekende vrouw, een baby en een driejarig meisje dat haar de hele tijd nieuwsgierig aanstaarde. Toen ze zich bij het houtvuur zette om haar haren te laten drogen kroop Velta op haar schoot waar ze na een tijdje in slaap viel. De warmte van het vuur en het kinderlijfje maakten ook Lothiriel slaperig en ze werd pas uren later wakker gemaakt door Widwine die haar uitnodigde voor een maaltijd.

Na de maaltijd inspecteerde ze samen met Erchirion, Holdwine en Folca de kudde. De herders hadden een kleinere eigen kudde waarin al verschillende veulens rondliepen. Het waren goed gebouwde paarden, sterk en groot. Vanop een afstandje stonden ze de nieuwelingen te keuren. ‘Het zal een tijdje duren voor ze aan elkaar gewend zijn,’ zei Holdwine.

Plots merkte Lothiriël een zwarte merrie op met drie witte sokjes en een smalle bles. ‘Die merrie komt me verdacht bekend voor’, zei Lothiriël. Ze keek Folca vragend aan.

‘Dat is Svarti,’ zei hij, ‘de merrie die jij verzorgde. Ze is niet alleen volledig hersteld, maar ze heeft ook nog een aandenken meegebracht uit Itilien.’ Hij glimlachte. ‘Ze is hoogdrachtig.’

Die nacht werd Lothiriël wakker van een zacht geluid naast haar geïmproviseerde bed. In het licht van het uitdovende vuur zag ze Velta gehurkt naast zich zitten. Het meisje keek haar met grote ogen aan en ontroerd sloeg Lothiriël haar dekens terug. Velta nestelde zich tegen haar aan en duwde haar neus in Lothiriëls haren. Ook in de dagen en nachten die volgden week het meisje niet van Lothiriëls zijde. Net als bij Tihomir ontwikkelden ze spontaan een gemeenschappelijke gebarentaal. Zelfs toen Folca haar hulp inriep bij de bevalling van Svarti dreutelde Velta haar achterna. Svarti beviel van een stevig hengstenveulen.

‘Welke naam zullen we het geven’, vroeg Holdwine nadat hij merrie en veulen had onderzocht. ‘Laten we het “Estel” noemen,’ zei Lothiriël, ‘want hoop is wat ik voel in mijn hart.’

Na drie weken rondzwerven deed het Lothiriël goed zich even deel te voelen van deze kleine familiegemeenschap. Ze hielp de vrouwen bij het sprokkelen van hout, het koken en het zorgen voor de kinderen. Tijdens het werk leerden de vrouwen haar hun eigen taal van Rohan. Het afscheid, een week later, was moeilijk. Lothiriël gaf Velta een popje in de vorm van een paard. Ze had de stof uit een hoek van haar deken geknipt en opgevuld met stro. ‘Tot ziens’, zei ze in de taal van Rohan. ‘Ik zal je niet snel vergeten.’

Ze draaide zich nog één keer om, toen vervolgde ze haar weg in de richting van de Entwas.

‘Broer, het wordt tijd dat we ons bezig houden met jouw liefdesleven’, zei Lothiriël toen ze die avond kampeerden in de beschutting van een heuvel. ‘Vertel me eens hoe je Vera leerde kennen, want dat stuk van jullie reisverhaal lijkt ik gemist te hebben.’

‘Vera is een nichtje van Heer Elfhelm’, zei Erchirion. ‘Je weet wel, Éomers maarschalk van de Oost-Mark.’ Lothiriël knikte. ‘Ze was aanwezig bij de begrafenis van koning Théoden en de kroning van Éomer’, zei Erchirion. ‘Zowel haar man als haar broer kwamen om bij de veldslag op de velden van de Pelennor.’

‘Haar man?’, zei Lothiriël, ‘Dus ze is al getrouwd geweest?’

‘Minder dan een jaar,’ zei hij met zijn hoofd knikkend, ‘en na zijn dood is ze terug bij haar vader ingetrokken.’

‘En na de kroning heb je met haar een praatje gemaakt?’, zei Lothiriël.

Erchirion tuitte zijn lippen. ‘Laten we zeggen dat ik op het feest na de kroning samen met Merijn en Pepijn betrokken was bij een ongelukje waardoor zij plots ... nat was.’

Lothiriël lachte. ‘Waarom verbaast me dat niet? Hoe is het afgelopen?’

‘Onder haar toezicht hebben we met z’n drieën de afwas gedaan.’ Hij krabte in zijn haren. ‘En de zaal schoongemaakt.’

Lothiriël lachte nog harder. ‘Duidelijk een vrouw die weet hoe ze je in de hand moet houden’, zei ze.

Hij knikte waarderdend. ‘Het was het begin van een opmerkelijke vriendschap’, zei hij.

‘Maar haar vader was niet zo blij met de situatie’, zei ze toen ze was uitgelachen.

Erchirion schudde zijn hoofd. Nee,' zei hij, 'hij is niet blij. Sinds de dood van zijn zoon, waakt hij over zijn kinderen als een wolf over zijn roedel. Naar zijn gevoel ligt Dol Amroth aan de andere kant van Midden-aarde.'

'Het ligt misschien niet aan de andere kant van Midden-aarde, maar wel aan de andere kant van de Witte Bergen', zuchtte Lothiriel terwijl ze haar rug strekte. 'En geef toe. Dichtbij is het ook niet want we zijn al een hele tijd onderweg.' Ze gaapte, draaide zich om en probeerde ondanks de koude ondergrond de slaap te vatten.

Drie dagen na hun afscheid van de paardenherders staken ze de rivier Entwas weer over. Van daaruit reden de drijvers in de oostelijke richting terug naar Minas Tirith terwijl Lothiriel en Erchirion westelijk reden. Naarmate ze de Grote Westelijke Weg naderden maakten de wuivende groene vlakten steeds meer plaats voor kleine bosjes met taxusbomen en eiken, terwijl talrijke riviertjes zich een weg baanden naar de Entwas. Hoewel ze nauwelijks mensen aantroffen, bewezen de bruggen, paden en met stenen gestapelde muurtjes dat het gebied wel degelijk bewoond was. Hier en daar verraadden rookpluimen de aanwezigheid van huizen, al lagen die verborgen tussen de bomen of waren ze gebouwd in de beschutting van de heuvels. De tweede nacht na de oversteek van de Entwas brachten ze door bij een jong boerengezin. De boerderij lag in de schaduw van enkele wilgen, naast een traag stromend riviertje.

Het huis bestond uit een grote ruimte waar rond een centraal vuur gekookt, gegeten en geslapen werd. Het had geen ramen, slechts een opening in het dak waardoor de rook van het vuur kon ontsnappen. Achter een houten scherm stonden een handvol koeien en geiten. Bij het ontbijt bleek dat de boer en de boerin hen hielden voor een jong koppel dat was afgedwaald en nadat ze hen voorzagen van vers brood en kaas, wezen ze Lothiriel en Erchirion de kortste route naar de grote weg die dwars door Rohan liep.

Nauwelijks een dag later bereikten ze de Grote Westelijke Weg. En hoewel ze slechts een dagreis van Vera verwijderd waren, verlangden ze beiden naar een voedzame maaltijd en een warm, comfortabel bed. Zowel zichzelf als hun kleren konden een wasbeurt gebruiken en de hoeven van hun paarden moesten dringend worden verzorgd. Ze besloten zichzelf een dag rust te gunnen en te overnachten in een herberg langs de weg.

Éomer staaarde in het vuur. Het overleg met zijn twee maarschalken had hem gerustgesteld en hij zat nu in de woonruimte van de Hoornburg te genieten van hun gezelschap en een beker bier. Hij dacht aan de slag op de velden van de Pelennor, bijna een jaar geleden, en aan de zaken die daarop waren gevolgd.

'Hoe staat het met je vriend Erchirion', vroeg Elfhelm na een tijdje. 'Gaat hij door met jullie plan om de merries van Gondor naar Rohan te drijven?'

Éomer lachte. 'Ik denk het wel, ja. Al is het een krankzinnig plan. Het zou veel gemakkelijker zijn om enkele van onze hengsten naar Gondor te brengen.' Hij schudde zijn hoofd. 'Ik vrees dat het plan het gevolg was van een overdaad aan bier en onbeantwoorde liefde. Heb je trouwens nog nieuws over je nichtje Vera?'

Elfhelm schudde zijn hoofd. ‘Voor zover ik weet heeft je vriend niets meer van zich laten horen. Mijn broer is er niet berouwd om. Hoewel wij beiden weten dat Erchirion een goede partij is, heeft Ulfur wel gelijk. Tussen Dol Amroth en de Fold ligt een gigantische bergketen en een wereld van verschil.’

Éomer fronste. ‘Ondanks de afstand zijn bij mijn weten de mensen van Gondor niet zo anders dan die van Rohan’, zei hij. ‘Aangezien mijn zuster van plan is Imrahil en zijn gezin uit te nodigen voor het huwelijk, zullen Vera en Erchirion elkaar komende zomer weerzien.’ Hij wreef over zijn kin. ‘Het zou mooi zijn mocht er meer dan één huwelijk tussen Rohan en Gondor tot stand komen. En zoals je zelf zegt is Erchirion een goede partij, een beetje onstuimig misschien, maar een prima kerel.’ Hij nam een slok bier. ‘Misschien kan ik je broer overhalen om toe te stemmen in hun huwelijk?’

Elfhelm haalde zijn schouders op. ‘Je kan het proberen’, zei hij. ‘Ulfur zal zich uiteindelijk bij de wens van zijn koning neerleggen.’

‘Het gaat niet om mijn wens, maar om die van twee geliefden’, zei Éomer. Hij beet op zijn lip en keek zijn twee maarschalken vragend aan. ‘Ik zou trouwens, met jullie toestemming, graag een ring laten maken met een steen uit de Diepte’, zei hij. Bij het zien van hun vragende blikken aarzelde hij. ‘Een huwelijksring’, zei hij uiteindelijk.

‘Het wordt tijd’, zei Erkenbrand en hij klopte zijn koning lachend op de schouder. ‘Een goede vrouw brengt rust en vrede in je huis.’ Hij maakte een toestend gebaar en de drie mannen dronken op Éomers gezondheid. ‘Dus Alfreda had gelijk,’ zei Erkenbrand, ‘toen ze zei dat het slechts een kwestie van tijd was voor je overstag zou gaan.’

‘Alfreda?’, zei Elfhelm. ‘Ik zette mijn geld op Holdwena.’ Éomer verslikte zich en proestte zijn bier uit in het vuur.

“The Old Bridge Inn” was een drukbezochte herberg. Ze had een centrale gelagzaal die langs beide kanten U-vormig was uitgebreid met een rij gastenkamers die door een overdekte galerij werden verbonden. Lothiriel en Erchirion hadden het geluk een kamer te vinden met twee bedden en een haard. Op hun vraag werd er een wastobbe gebracht en zowel broer als zus genoten van het comfort van een warm bad. Erchirion liet zich scheren en zijn krullen werden geknipt. Lothiriel liet haar jurken wassen en genoot voor het eerst in lange tijd van de luxe van haar nachthemd. Terwijl ze haar haren liet drogen bij de haard streek ze in gedachten verzonken over de borduursels op haar mouw. Nu ze was teruggekeerd naar de bewoonde wereld werd het tijd dat ze haar grootste angst onder ogen zag. Ze herinnerde zich nog heel goed de laatste woorden die ze tijdens hun ruzie tegen Éomer gesproken had en vreesde nu meer dan ooit dat hij zich ondertussen verloofd had of misschien zelfs al getrouwd was. En hoewel ze hoopte dat hij in dat geval een vrouw getroffen had die van hem hield, wist ze dat haar hart zou breken wanneer ze hen samen zou zien.

Ondertussen had Erchirion de paarden naar de smid naast de herberg gebracht. De hoeven van de paarden werden schoongemaakt en de ijzers nagekeken. De paarden werden teruggebracht naar de stal en Erchirion zette zich met een groot glas bier naast de haard in de gelagzaal van de herberg. Hij dacht terug aan de slag van de velden van de Pelennor, nu een jaar en een dag geleden. Hij dronk op zijn gevallen vrienden en bedankte in gedachten zijn koning die ervoor gezorgd had dat de dreiging van Sauron voor eeuwig was verdwenen. De

warmte van het vuur en het genoeg van het bier maakten hem slaperig en langzaam dommelde hij in.

Erchirion opende zijn ogen en merkte dat hij zich nog steeds in de gelagzaal van de herberg bevond. In tegenstelling tot daarstraks zat die nu afgeladen vol. Niet alleen mannen, maar hele gezinnen zaten te drinken en te eten in het schemerige licht van de kaarsen die tijdens zijn dutje waren aangestoken. Hij wilde net opstaan en terugkeren naar zijn kamer toen hij flarden opving van het gesprek aan de tafel vlak bij hem en beseftte dat ze het over zijn vriend Éomer hadden.

‘... benieuwd of hij er ook dit jaar zal zijn. Voor hij koning werd kwam hij elk jaar naar de markt, maar hij zal het nu wel te druk hebben’, zei een vrouw. ‘Het zou nochtans een mooi gebaar zijn naar de bevolking.’

‘Hij is niet slecht van hart’, zei een andere vrouw. ‘Maar ik hoop dat hij ook een wijs hart heeft, want de geruchten gaan dat hij een huwelijk overweegt met de verloofde van zijn overleden neef.’ Erchirion werd bleek en spitste zijn oren. ‘En we weten allemaal dat het dan niet de koning is die zal regeren, maar zijn echtgenote’, vervolgde de vrouw haar verhaal.

‘Jaja,’ lachte de andere vrouw, ‘net als haar moeder weet Vrouwe Alfreda haar charmes te gebruiken om haar wil door te drijven.’ De vrouwen lachten en Erchirion bleef als verlamd zitten. Het waren maar roddels, dacht hij, maar waar rook was, was meestal ook vuur. Met benen van lood stapte hij even later naar de kamer die hij deelde met zijn zuster.

Lothriel keek naar Erchirion die een heel eind voor haar uit reed en maande Lysippe aan te versnellen. Ze wilde genieten van het landschap in plaats van erdoor te vliegen alsof ze achternagezeten werden door een leger orks. Het terrein waar ze door reden was soms open en soms begroeid met een dik bos om vervolgens weer over te gaan in velden en weiden. Deze streek was dichter bevolkt dan eender welk stuk van Rohan dat ze hadden doorkruist. Sinds hun vertrek deze ochtend waren ze al meerdere dorpen gepasseerd en in de heuvels aan de voet van de Witte Bergen zag ze nog meer dorpen. De Witte Bergen zelf verdwenen in een sluier van wolken, alsof ze iets te verbergen hadden. Pas tegen de avond stemde Erchirion erin toe om te vertragen en gingen ze op zoek naar een overnachtingsplaats.

‘Waarom ben je plots zo gehaast’, vroeg ze haar broer toen ze ’s avonds van een maaltijd genoten in een klein, privaat salon van een herberg.

Erchirion keek haar gekweld aan. ‘Ik vrees hoe langer, hoe meer dat we te laat zijn’, zei hij. ‘Wat als Vera ondertussen iemand anders leerde kennen, iemand die volgens haar vader meer geschikt is?’

‘Dan zal de liefde die ze voor je voelde niet erg diep geweest zijn’, zei Lothriel. ‘In dat geval doet ze je misschien een gunst door je te verlossen van de kwelling der liefde.’ Ze lachte om haar eigen dramatische woorden, maar Erchirion lachte niet mee. Ze greep de hand van haar broer. ‘Heeft het zin je zorgen te maken over iets waarop je voorlopig geen vat hebt?’, zei ze. ‘Het ergste dat kan gebeuren is dat ze je hart breekt. En in dat geval zit er niets anders op dan de scherven bij elkaar te rapen en de rest van je dagen te vullen op de meest nuttige manier.’

'Is dat wat jij zou doen, mocht blijken dat Éomer ondertussen iemand anders heeft?', zei Erchirion met een intensiteit die haar verraste.

'Dat is wat ik mezelf voorhou dat ik zou doen', zei ze. Ze slikte en knipperde de tranen weg die plots opkwamen.

'Ik denk dat we elkaar begrijpen', zei Erchirion.

'Éolif,' riep Éomer, 'waar is mijn ...'

'Hier,' zei Éolif die kwam aangelopen met de mantel van de koning, 'ik wilde hem net te drogen hangen.'

Koning Éomer keek zijn achterneef fronsend aan. Na uren door de sneeuw te hebben gereden had hij zijn natte kleren uitgetrokken en nu graaide hij bij het licht van een kaars tussen de dekens op zijn bed. 'Ik zoek mijn hemd, dat met al die borduursels.'

Éolif werd bleek. 'Ik was zo vrij om Léofrith te vragen het te wassen, mijn heer.'

'Stuur Léofrith', zei Éomer. 'En vraag of ze vuur wil maken. Het is ijskoud in mijn kamer.' Zuchtend liet hij zich zakken op zijn bed. Hij voelde zich opgejaagd. Maar het kwam niet door Elfhelm en Erkenbrand of door de boeren van de Kloof, want die hadden hem gerustgesteld dat er voldoende zaai- en plantgoed was. Het was ook niet dat Éowyn hem zorgen baarde. In tegendeel, zij hield niet alleen toezicht op de dagelijkse gang van zaken in Edoras, maar ook op de voorbereidingen van haar huwelijk met Faramir. Hij wreef over zijn gezicht. Waar bleef Léofrith?

Even later kwam Éolif de kamer in. Hij droeg een kom soep. 'Léofrith is niet hier', zei hij. 'Ze is vanmiddag naar Aldburg vertrokken, om haar zuster te helpen bij haar bevalling.' Hij zette de kom soep op de tafel. 'Het hemd kan ik helaas niet vinden.'

Éomer sloot zuchtend zijn ogen. 'Steek het vuur maar aan', zei hij.

Lothriel en Erchirion gingen de volgende ochtend al vroeg op pad. Volgens de aanwijzingen van de herbergier volgden ze de Grote Weg nog tien mijl westwaarts en sloegen ze vervolgens een pad in dat slingerend door de heuvels liep. Naast het pad stroomde een riviertje dat na enkele mijlen uitliep in een meer. In gedachten verzonken volgden ze het pad dat langs de oostelijke oever liep, onder de schaduw van oude eiken en kastanjabomen. Plots zag Lothriel tussen het riet aan de overkant van het meer een grote, witte vogel en ze stopte. Ook Erchirion stopte. Geen van beiden had ooit zo'n vogel gezien, behalve in een van de boeken uit hun vaders bibliotheek.

'Een witte reiger', fluisterde Erchirion.

Lothriel knikte. 'Heb geduld en volg je hart', zei ze. 'Dat is wat Nestriel erover schreef, vijfhonderd jaar geleden.' De reiger stond stil naar het water te staren. Plots schoot zijn lange snavel het water in, om vervolgens boven te komen met een vis die in een vlotte beweging door zijn keel verdween. Broer en zus keken elkaar glimlachend aan.

'Laten we hopen dat Nestriel gelijk heeft', zei Erchirion. 'Dat het enige dat we nodig hebben, geduld is, en een sterk en stout hart.' Op dat ogenblik steeg de vogel op en vloog scheerlings over de bomen waaronder Lothriel en Erchirion schuilgingen.

Ze lieten het meer achter zich en volgden het pad steeds verder omhoog tussen de heuvels. Hier, in de uitlopers van de bergen, bleef de mist langer hangen en was het kouder dan op de Grote weg.

Ze reden voorbij enkele boerderijen en volgden het pad tot waar het stopte, aan een hoog hek met een brede houten poort. In een grote horizontale balk die de twee steunbalken langs weerszijde van de poort verbond, waren twee grote wolvenhoofden gegraveerd. Hun hoofden waren naar elkaar toe gedraaid en hun tongen slingerden zich naar elkaar waardoor het leek of ze samen slechts één lange tong deelden. Achter de poort lag Ulvâker, het dorp waar Vera woonde.

Erchirion ving Lothiriels blik. Ze keek hem verontrust aan, maar knikte. Samen reden ze door de open poort. Het dorp bestond uit een groep symmetrisch opgestelde woningen. Net als de boerderij waar ze enkele nachten voordien hadden overnacht, hadden de huizen slechts één verdieping zonder ramen. Het pad leidde naar het erf van een woning die zowel op een burcht leek als op een boerderij. Een centrale stenen toren scheidde twee lage houten gebouwen. Ze waren sinds ze het dorp inreden nog geen mens tegengekomen en ook het erf was verlaten, maar uit verschillende schoorstenen kringelde rook.

Nog voor Erchirion afsteeg, kwam een grote hond vanachter het huis aangelopen. Met ontblote tanden bleef hij staan. Twijfelend keken Lothiriel en Erchirion elkaar aan, maar al snel werd de deur van het grote huis ontgrendeld en een vrouw van middelbare leeftijd opende de deur.

‘Wij zijn Heer Erchirion en Vrouwe Lothiriel’, zei Erchirion, ‘wij komen uit Dol Amroth om Heer Ulfur en Vrouwe Vera te bezoeken.’ De vrouw keek hen twijfelend aan, maar heette hen welkom. Ze stuurde de hond naar binnen, riep vervolgens iets tegen iemand die achter haar stond en even later kwam een jonge knaap naar buiten die, zodra ze waren afgestegen, de paarden van hen over nam. Eens binnen, werden Lothiriel en Erchirion naar een grote woonruimte geleid waar een haardvuur brandde en waar ze werden uitgenodigd om plaats te nemen op een houten bank die bedekt was met huiden en kussens. Een oudere man bracht brandhout. Terwijl hij het naast de haard opstapelde, keek hij hen over zijn schouder onderzoekend aan. ‘Jullie zijn op zoek naar de Heer en Vrouwe Vera’, zei hij in gemeenschappelijke taal. ‘Ze zijn naar de lentemarkt in Aldburg. Alleen Heer Ulfurs jongste dochter is aanwezig, maar zij voelt zich niet zo lekker.’

Erchirions gezicht betrok. ‘Ik ken Aldburg’, zei hij. ‘We zijn daar afgelopen zomer ook geweest. Het is het geboortedorp van Éomer en Éowyn’, zei hij tegen Lothiriel.

De man keek hen verbaasd aan. ‘Jullie kennen de koning en zijn zuster?’, zei hij terwijl hij rechtstond.

Erchirion en Lothiriel knikten. ‘Wij zijn vrienden uit Zuid-Gondor’, zei Erchirion.

‘Jullie zijn een eind van huis’, zei de man. ‘Ik verwacht de Heer en Vrouwe Vera pas overmorgen terug. Het beste is hen achterna te reizen naar Aldburg.’

‘Hoe ver is Aldburg hier vandaan?’, zei Erchirion.

‘Vier of vijf uur, het hangt ervan af hoe vermoeid jullie paarden zijn’, zei de man.

‘Er zit niets anders op’, zei Lothiriel. ‘Nu we zo ver gekomen zijn, geven we niet op.’

Erchirion glimlachte en knikte. Ulfurs huishoudster stond erop dat ze voor hun vertrek nog een kom warme soep met brood aten en ondertussen legde haar man hen uit hoe ze moesten rijden.

Toen Éomer de dag na zijn terugkeer van de Hoornbrug de grote zaal inliep, zag die er opvallend verlaten uit. 'Waar is iedereen?', riep hij.

Guthbrand, zijn secretaris kwam de zaal ingelopen. 'Je zuster heeft me gevraagd een boodschap door te geven', zei hij. 'Ze is gisteren met prins Faramir afgereisd naar Aldburg waar ze de lentemarkt zullen bijwonen. Het is haar wens dat u zich bij hen voegt.'

'Was prins Faramir hier?', zei Éomer terwijl hij zich aan de tafel het dichtst bij het vuur zette.

Guthbrand knikte. 'Hij is hier onverwacht aangekomen. Ongeveer twee weken geleden.'

'Waarom heeft niemand mij verwittigd?', zei Éomer. 'Voor dergelijk bezoek had ik graag mijn reis ingekort.'

'Uw zuster en haar verloofde vroegen uitdrukkelijk u niet te storen, heer, want ze hadden veel te bespreken', zei Guthbrand. 'Over het huwelijk en de bouwwerken in Itilien.'

Éomer fronste. 'Is het dan mijn lot om van een natte reis thuis te komen in een koud, leeg huis', gromde hij.

'Uw huis is niet leeg, heer', zei Guthbrand. 'Ik ben hier en er is werk te doen.'

En zo togen koning Éomer en zijn secretaris aan het werk. Ze maakten verslagen van Éomers overleg met zijn maarschalken, ze beantwoordden brieven en bezochten de bouwwerken die hij liet uitvoeren in Edoras. Na de middag kwam er bericht van Vrouwe Alfreda dat ze hem graag vergezelde naar de lentemarkt in Aldburg. Éomer dacht een tijdje na, liep de zaal uit en zocht haar op.

Na Ulvâker was Aldburg een ware verrassing. De weg ernaar toe had deels over kleine paden en deels over de Grote Weg gelopen en Lothiriel en Erchirion volgden nu al enkele mijlen een smalle, maar verharde weg met aan weerszijden boerderijen en huizen. Het schemerde al toen ze het dorp eindelijk inreden, maar in tegenstelling tot Ulvâker liep het hier vol mensen. Achter de poort lag een verhard plein met huizen die, net als in Dol Amroth, tegen elkaar aan waren gebouwd en verlicht waren met fakkels. De huizen hadden meer dan één verdieping waarbij de bovenste verdieping, onder het puntdak, deels over het plein uitstak. Ze waren versierd met banieren en hadden ramen, waarachter vuren branden van haarden en kaarsen. Aan hoge masten op het plein hingen groene vlaggen met het witte paard die Lothiriel herkende als de vlag van Rohan.

Ze stopten bij een herberg. 'Laten we hier informatie vragen', zei Erchirion. 'En een slaapplek regelen. Ik vrees dat onze zoektocht naar Vera tot morgen zal moeten wachten.'

En terwijl Lothiriel bij de paarden wachtte, stapte Erchirion naar binnen. Lothiriel gaf ondertussen haar ogen de kost. Vanwaar ze stond keek ze recht op een straat die van het plein omhoogliep, nog verder de heuvels in. Op de hoek van het plein en de straat stond een groot, statig huis met twee verdiepingen. Het was een van de enige huizen dat volledig was opgetrokken uit steen en het had verschillende ramen waarachter licht scheen. Gezien de versiering en de drukte op het plein was het duidelijk dat de lentemarkt waarover Ulfurs bediende had gesproken een waar festival was.

Een groepje mensen passeerde haar en Lothiriel beseftte dat ze iemand van hen herkende. 'Faramir?', riep ze.

Prins Faramir draaide zich om en keek nu net zo verbaasd als zijn nicht. Faramir was niet de enige bekende. Nu ze dichterbij kwamen herkende ze ook Vrouwe Éowyn en Heer Elfhelm.

Het weerzien was hartelijk. Elfhelm wilde haar net voorstellen aan de andere leden van hun gezelschap toen Erchirion de herberg uit stapte en vanonder het licht van de fakkels naar het groepje keek. Lothiriel zag hoe hij verstarde bij het zien van de jonge vrouw van wie ze nu vermoedde dat het Vera was. Vera sloeg haar handen voor haar mond en keek Erchirion met grote ogen aan. Hij glimlachte, voorzichtig. Ze liet haar handen zakken en glimlachte terug. In enkele stappen was hij bij haar en hun omhelzing was zo innig dat Lothiriel spontaan tranen in haar ogen kreeg. De anderen van het gezelschap glunderden en enkele voorbijgangers reageerden vrolijk bij de aanblik van zoveel liefde. Alleen de man achter Elfhelm glunderde niet. In zijn ogen schitterde een koppigheid zoals Lothiriel zelden had gezien.

Erchirion schrok van het geklingel van de bel en keek over zijn schouder naar de bar. Hij zag hoe de waard de bel losliet, geld aannam van een oudere man en het vervolgens in een pot stak.

‘De weddenschappen lopen goed’, zei Faramir die tegenover hem zat.

Erchirion verborg zijn gezicht achter zijn handen. ‘Wat heb ik gedaan?’, kreunde hij. ‘Ik bracht Lothiriel naar hier om mijn eigen geluk te verzekeren, terwijl er voor haar geen hoop meer is.’ Radeloos keek hij boven zijn handen naar Faramir. ‘Terwijl er voor geen van ons beiden nog hoop is.’

‘Éomer kan hoop brengen’, zei Faramir.

‘Éomer kan ook wanhoop brengen’, antwoordde Erchirion nors. Hij bekeek de mensen in de herberg. ‘Deze mensen kennen hem. Hij groeide hier op en tot een jaar geleden woonde hij hier. Als zij weddenschappen afsluiten over zijn aanstaande verloving is de situatie ernstig.’ Hij nam een slok van zijn beker. ‘Als hij al komt. Éowyn vreest dat hij ...’

‘Hij komt’, onderbrak Faramir hem. ‘En wanneer hij komt zal hij een oplossing vinden voor Vera en jou. En hij zal met Lothiriel praten en ...’ Weer klingelde de bel. Faramir fronste. ‘In het ergste geval neem ik haar terug mee naar Minas Tirith’, zei hij.

De twee mannen keken elkaar bezorgd aan.

‘Hoe lang is het rijden naar Edoras?’, zei Erchirion na een tijdje.

‘In galop vijf of zes uur.’

‘En hoe laat heeft Elfhelm zijn boodschapper op pad gestuurd?’

‘Vannacht. Éomer heeft het bericht ten laatste vanochtend gekregen’, zei Faramir. ‘Hij komt.’ Het klonk alsof hij zichzelf wilde overtuigen.

Even later schoven Éowyn en Vera zwijgend bij hen aan. ‘Waar is Lothiriel’, vroeg Erchirion nadat ze hun bestelling hadden doorgegeven.

‘Ze is nog op de markt’, zei Éowyn met een zucht. ‘Ze wilde graag een sjaal en enkele aandenkens kopen. Ik heb haar beloofd dat we elkaar binnen een uur terugzien aan de brug.’ Ze nam Faramirs hand. ‘Ik hoop dat mijn broer komt’, zei ze. Aan de bar klingelde weer de bel. Ze sloot even haar ogen. ‘En dat hij alleen komt.’

Erchirion had zijn arm rond Vera’s schouder geslagen en keek haar liefdevol aan. ‘Ik hou van je, Vera’, zei hij. ‘Met of zonder je vaders toestemming, ik hou van je.’

Vera kuste hem op de wang. ‘En met of zonder vaders toestemming trouw ik met je’, zei ze.

Erchirion kneep haar in de schouder. 'Al willen we natuurlijk geen politiek incident veroorzaken.'

Vera schudde haar hoofd. 'Ik hoop dat koning Éomer komt en dat vader naar hem luistert.'

'Ik vermoed dat jullie mij niet willen vertellen wie van de twee dames uiteindelijk de gelukkige wordt?', zei de waard toen hij hun bestelling bracht. 'Voorlopig staat Vrouwe Alfreda uit de West-Mark aan kop, maar persoonlijk zou ik mijn geld inzetten op Vrouwe Holdwena van de Oost-Mark.'

Vier gezichten keken hem wanhopig aan. 'Goed, goed', zei de man. 'Ik zie dat hij jullie ook in spanning houdt.' Hij draaide zich om en even later ging alweer de bel.

Ze zaten een tijdje in stilte te drinken. 'Heeft iemand Lothiriel eigenlijk verteld dat hij misschien komt?', zei Vera. Geschrokken keken ze elkaar aan, waarna ze weer in een somber stilzwijgen vervielen.

Lothiriel was al twee keer de markt afgelopen. De koopwaren hier waren heel verschillend van wat ze in Gondor op de markt aantrof. In plaats van fijngeweven linnen verkocht men hier vooral wollen stoffen. Het leer was anders bewerkt en het aardewerk was donkerder van kleur. Bij de smid kocht ze uiteindelijk een schaartje ter grootte van haar pink en enkele amuletten. Van een jong meisje kocht ze een blauw-grijze wollen sjaal en daarna keerde ze terug naar het kraam van de leerbewerkers. Ze voelde en rook aan de leren koopwaren, twijfelde tussen een leren riem met een paardenhoofd als gesp en een al even mooi heuptasje. Ze kocht beide en ook nog een prachtig in leer gebonden schetsboek. Ze gespte de riem met het heuptasje rond haar jurk, stopte haar aankopen erin en sloeg de sjaal rond haar schouders. Toen ging ze op zoek naar haar gezelschap.

Met het dalen van de zon waren op het plein vuurkorven aangestoken en de mensen verplaatsten zich als motten naar het licht. Zware wolken dreven uit de bergen het dal in en de temperatuur leek nog verder te dalen. Lothiriel trok de kap van haar mantel over haar hoofd, wreef in haar handen en stampte met haar voeten, maar de koude liet zich niet gemakkelijk verdrijven. Met haar ogen zocht ze de menigte af. De ramen van het grote huis op de hoek van het plein, Elfhelms huis, waren duister. Het was nochtans vol geweest, want Elfhelm had erop gestaan dat Erchirion en zij bij hem logeerden, naast alle andere gasten die hij onderdak bood. Nu was Vera's vader de enige bekende die ze zag. Hij stond vlak bij een vuurkorf aan de brug waar ze afgesproken had met Éowyn en Vera. Bij hem stond een groep mannen. Ondanks haar weerstand liep Lothiriel ernaartoe.

'Mag ik, nu ik u hier aantref, uw advies vragen', hoorde ze Ulfur zeggen. 'Het betreft mijn dochter Vera.' Lothiriel schrok, kroop nog dieper in haar kap en ging met haar rug naar het groepje staan. Ze stak haar handen uit naar het vuur en spitste nieuwsgierig haar oren.

'De zaak van uw dochter moeten we niet hier op het plein bespreken', zei de man aan wie de vraag was gesteld. Ondanks het vuur bevroor Lothiriel ter plaatste. Éomer! Ze verplaatste zich naar de andere kant van de korf en gluurde vanonder haar kap naar de mannen. Ze herkende nu Éolif, Éomers neef, met naast hem het grote en brede silhouet van de koning. Éomer blies in zijn handen. Als verlamd staarde Lothiriel hem aan.

'Koning Éomer, ik kan mijn dochter toch niet aan een man van Gondor afstaan.' Ulfurs stem klonk onvast en hij legde zijn hand op Éomers arm.

‘Ik zou niet weten waarom niet,’ zei Éomer rustig, ‘de mannen van Gondor zijn nobel en betrouwbaar. En de man in kwestie is een van de meest nobele en betrouwbaarste van allemaal.’ Lothiriels hart klopte in haar keel. Ze was niet in staat haar blik van hem af te wenden en keek gefascineerd toe hoe zijn adem, tijdens het spreken wolkjes blies. ‘Is het haar eigen keuze om deze man te huwen?’, zei Éomer.

‘Helaas wel’, zei Vera’s vader.

‘Laat dan de keuze aan uw dochter, zelfs als ze kiest voor een man uit Gondor. Maar ik stel voor dat we dit vanavond verder bespreken.’ Éomer wreef in zijn handen en draaide zich naar de korf, maar Ulfur hield hem tegen.

‘Dat betekent dat ze alles moet achterlaten, ook haar familie en zelfs haar land.’ Zijn stem sloeg om.

‘Dat is helaas het lot van dochters’, zei Éomer. Op zijn voorhoofd verscheen een frons. ‘Juist daarom is het belangrijk dat de keuze aan hen is. En zolang hij van haar houdt en haar respect toont, maakt het niet uit of ze een man huwt uit Gondor of uit Rohan.’ Hij legde zijn hand op de schouder van Vera’s vader. ‘Ze zal meer van je houden wanneer je de staldeur op een kier laat, zodat ze de stal naar eigen wens kan verlaten.’ Ulfurs blik had iets wanhopigs. ‘Denk erover na. We bespreken het vanavond’, zei Éomer op een besliste toon. Weer draaide hij zich naar de vuurkorf. Hij strekte zijn handen uit.

Lothiriël aarzelde, slikte en rechtte haar schouders. ‘Maar is er nog steeds plaats in de stal wanneer ze later besluit terug te keren?’, zei ze.

Éomer keek verwonderd naar de persoon met de kap aan de andere kant van het vuur. ‘Lothiriël?’

Ze liet de kap van haar hoofd glijden en Éomers ogen werden groot van verbazing. Toen lachte hij. ‘Altijd’, zei hij. ‘Voor jou is er altijd plaats.’

Lothiriël lachte door haar tranen heen.

‘Waarom heeft niemand me verteld dat je hier bent?’, zei hij terwijl hij een stap dichterbij zette en haar handen greep. ‘Je hebt het koud.’ Hij wreef haar handen tussen de zijne, en al die tijd stond Lothiriël hem lachend en tegelijk huilend aan te kijken.

‘Ik ben hier met Erchirion’, zei ze uiteindelijk. ‘En volgens mij heb je hem zonet behoorlijk geholpen. Je gaf Heer Ulfur uitstekend advies.’

Hij glimlachte. ‘Ik gaf hem slechts het advies dat iemand in mijn hemd heeft geborduurd.’ Zowel zijn blik als zijn stem werden nu ernstiger. ‘Al dat borduurwerk moet je uren gekost hebben.’ Hij trok haar handen onder zijn mantel en drukte ze tegen zijn borst. Zelfs door alle lagen kledij kon Lothiriël zijn hart voelen kloppen. ‘Het spijt me dat ik zo ongeduldig was en zo trots’, zei hij.

‘Het spijt mij ook’, zei ze. ‘Ik had niet zo koppig moeten reageren. En ik had vertrouwen moeten hebben in mijn hart, want soms ... soms klopt het gewoon.’ Ze keken elkaar aan en lazen in elkaars ogen de vreugde van het weerzien. Rond hen ging de drukte van de markt gewoon door, mensen liepen voorbij, velen bleven staan, maar ze merkten er niets van. Dikke sneeuwvlokken dwarrelden naar beneden, nestelden zich in hun haren en kleefden aan hun mantels. In de verte riep iemand hun naam. Éomer boog zich naar haar toe en kustte haar.

Erchirion zat alweer tegenover Faramir in de herberg. Met enige moeite had hij met de hulp van Éolif koning Éomer en Lothiriel door de menigte kunnen loodsen die zich op het plein rond hen had verzameld. Ze waren tot in de herberg geraakt, waar ze nu in een privaat salon zaten op de bovenverdieping. De gelagzaal onder hen was gevuld met nieuwsgierige burgers waarvan velen nu beseften dat ze verlies hadden geleden. Voor alle veiligheid stond Éolif op uitkijk bij de deur.

‘Toen ik van Elfhelm vernam dat er weddenschappen werden afgesloten over mijn vermeende verloving, was ik van plan niet naar de lentemarkt te komen’, zei Éomer. ‘Ik hoopte dat de interesse in mijn liefdesleven wel zou overwaaien.’ Hij kneep in Lothiriels hand. ‘Sinds ik jou leerde kennen heeft geen enkele andere vrouw mijn hart beroerd. En de roddels en de daarop gebaseerde weddenschappen zijn volledig uit de lucht gegrepen.’

‘Vrouwe Alfreda was de verloofde van onze neef Théodred’, zei Éowyn. ‘Ze logeert al twee jaar bij haar nicht in Edoras. Na het overlijden van Théodred is ze gewoon gebleven.’

‘Tot gisteren’, zei Éomer. ‘Ik heb haar gevraagd terug te keren naar haar ouderlijk dorp.’ Éowyn trok grote ogen. ‘En Vrouwe Holdwena is een oude kennis die ik eigenlijk vergeten was, tot Elfhelm mij op de hoogte bracht van de weddenschappen’, zei Éomer.

Lothiriel zat stil te luisteren en ze zag dat hij niet alleen de waarheid sprak, maar ook dat hij het belangrijk vond dat ze hem geloofde. Ze keek naar hun handen die elkaar sinds hun weerzien aan de vuurkorf nog niet hadden losgelaten en vlocht haar vingers door die van hem. ‘Ik geloof je’, zei ze. ‘En nu ik zie hoe je onderdanen je het vuur aan de schenen leggen, spijt het me nog meer dat ik je zo lang liet wachten.’ Ze keek hem aan met een onzekere glimlach. ‘Maar ik moet toegeven dat ik, met alle verhalen die ik afgelopen dagen hoorde, ervan overtuigd was dat ik te laat kwam.’

‘Dus je wist van de roddels?’, zei Erchirion. ‘Na alle moeite die ik deed om je ervan weg te houden.’

‘Het was moeilijk om ze niet te horen’, zei ze. ‘En je gaf me duidelijk te kennen dat ik me moest voorbereiden op het ergste.’

‘Ik ben blij dat je hebt doorgezet’, zei Éomer. ‘Ik kan nog steeds niet geloven dat je hier bent.’ ‘Alleen zij die volhouden komen aan de eindmeet’, zei Lothiriel. ‘Al vreesde ik dat de wedstrijd al gelopen was voor ik vertrok.’ Ze keek naar Éomer. ‘Wat nu met Erchirion en Vera? Denk je dat je iets kan betekenen voor hen?’

‘Dat is wel mijn bedoeling’, zei hij. ‘Maar het zal niet gemakkelijk zijn. Ulfur is niet voor niets vernoemd naar de wolven die de heuvels hier soms onveilig maken.’

Éomer liet de waard roepen. ‘Klopt het,’ zei hij, ‘dat er geen winnaars zijn van de weddenschap?’

De waard staaarde beteuterd naar zijn schoenen. ‘Er zijn inderdaad geen winnaars, koning Éomer. U bent ons allemaal te slim af geweest.’

‘In dat geval stel ik voor dat het geld in de pot gebruikt wordt om allen hier beneden iets te drinken te geven’, zei Éomer. ‘Ik vermoed dat je nog steeds een achteruitgang hebt?’ De waard knikte. ‘Goed. Dan is dat onze weg naar buiten.’

Bij het naar buiten gaan, hield de waard Éomer staande. ‘We zouden graag weten, heer,’ zei hij aarzelend, ‘wat de naam is van uw verloofde.’

Éomer lachte. ‘Geef ons tijd, man. Ze heeft een lange reis achter de rug. Ik vertel u haar naam zodra ze mij haar ja-woord heeft gegeven.’

Lothiriel keek door het raam zonder iets te zien. Af en toe gooide ze een blik over haar schouder naar de gesloten deur van Elfhelms kamer, of ving ze een al even rusteloze blik op van Éowyn of Faramir. Elfhelms echtgenote, zijn kinderen en kleinkinderen hadden veiligheidshalve het huis verlaten en genoten, ondanks de sneeuw, samen met hun dorpsgenoten van muziek en dans op het plein. Voor degenen die achterbleven hing de feestvreugde af van de resultaten van de bespreking. Die had aanvankelijk plaats gevonden tussen Éomer, Elfhelm en Ulfur. Uiteindelijk werden ook Erchirion en Vera naar de kamer geroepen. Lothiriel zuchtte.

Toen de deur eindelijk openging waren Erchirion en Vera de eersten die naar buiten kwamen. Hun blik was gereserveerd en zowel Lothiriel, Éowyn als Faramir keken hen bezorgd aan. Maar zodra de deur achter hen dicht viel vlogen de twee geliefden elkaar lachend om de hals. Lothiriel begon spontaan mee te lachen en ook Éowyn en Faramir keken elkaar opgelucht aan. 'We trouwen', zei Erchirion lachend terwijl hij Vera stevig vasthield. 'We trouwen!', zei hij weer. Hij leek te barsten van geluk. Lothiriel vloog naar hen toe en omhelsde hen zo onstuimig dat ze als dronkenmannen tegen elkaar aan vielen.

Op dat ogenblik kwam Elfhelms gezin terug thuis en leek niet alleen Erchirion, maar het hele huis te barsten. Lothiriel stond er lachend naar te kijken toen ze plots Éomers hand rond de hare voelde. Glimlachend keek ze naar hem op. 'Dankjewel', fluisterde ze.

Éomer glimlachte terug. 'Wat denk je, zullen we de feestvreugde even achter ons laten en de rust opzoeken?' Lothiriel knikte.

Het pad achter Elfhelms huis was onverhard en liep langzaam omhoog rond een kleine heuvel. De andere kant van het pad was omzoomd door wilgen die de aanwezigheid van een beek suggereerden. Hand in hand wandelden Lothiriel en Éomer weg van het feestgedruis, tot het helemaal stil was, en donker. 'Hoe staat het trouwens met de vrouwencompagnie in Dol Amroth', vroeg hij na een tijdje.

'Goed', zei ze. 'Ze doen het goed. Het belangrijkste is nu dat ze hun vaardigheden blijven oefenen, al hoop ik dat ze nooit genoodzaakt zullen zijn ze te gebruiken.' Ze stopte. 'Éomer, ik vind het nog steeds belangrijk dat vrouwen zichzelf leren verdedigen.' Ze nam ook zijn andere hand en keek hem aan. 'Maar deze vrouwen zijn erg gemotiveerd. Ik denk dat ze ook zonder mij verder kunnen.'

Éomer kneep ik haar handen. 'Kom mee', zei hij. 'Ik wil je iets laten zien.' Hij leidde haar over een smalle brug naar een veld dat steeds breder uitliep, tot aan de rand van een meertje. Hoewel de maan maar af en toe door de wolken piepte, onderscheidde Lothiriel de contouren van een huis dat eenzaam en donker aan rand van het meer stond.

'Dit is het oudste deel van Aldburg,' zei Éomer, 'en van Rohan. Dit is waar Eorl en zijn gezin zich vestigden nadat ze uit het Noorden kwamen. Hier zijn Éowyn en ik geboren.'

Lothiriel keek hem verrast aan. 'Koning Elessar heeft me over jullie geschiedenis verteld', zei ze. 'Zijn verhalen deden me dromen over Rohan en over ...' Op dat ogenblik scheen de maan in volle glorie op het donkere huis dat, zo bleek nu, niet eenzaam was, maar deel uitmaakte van een groepje huizen. Maar haar blik werd vooral getrokken door de steiger die tot in het

meertje liep, het strandje met rivierstenen en de waterval die aan de overkant tussen de rotsblokken door het meer in stroomde. Onbewust hield Lothiriël haar adem in. Naast zich hoorde ze Éomer lachen. ‘Hier kan een kind alleen maar gelukkig zijn’, zei ze zacht en in gedachten zag ze een kleine, blonde jongen van de steiger het water in springen.

‘Ik wàs hier gelukkig’, zei Éomer. Hij trok Lothiriël naar zich toe tot ze met haar rug tegen zijn borst aan leunde. ‘Ik ben hier het afgelopen jaar nauwelijks geweest. Ik vond het niet gepast omdat Elfhelm zich hier vestigde nadat ik hem maarschalk van de Oost-Mark had gemaakt en ik wilde hem niet in de weg lopen.’ Hij zuchtte. ‘Maar nu ik hier ben, overweeg ik om hier mijn zomers door te brengen.’

‘Zolang je dorpsgenoten je maar met rust laten’, grinnikte Lothiriël. Éomer lachte. Hij begroef zijn gezicht in haar haren en snoof. Glimlachend dacht Lothiriël aan kleine Velta en ze kroop dicht tegen hem aan.

‘Waarom ben je hier, Lothiriël’, vroeg Éomer na een tijdje. Hij draaide haar om, zodat hij haar gezicht kon zien.

‘Ik had geen enkele reden meer om weg te blijven’, zei ze. ‘Integendeel, mijn lijf was in Gondor, maar mijn hart en mijn ziel waren hier.’ Ze legde haar hand op zijn kaak. ‘En na al mijn getreuzel was ik bijna te laat.’

Hij schudde zijn hoofd. ‘Nee,’ zei hij en toen begon hij te lachen, ‘je bent eerder te vroeg want het badhuis is nog niet klaar.’

‘Wat?’, zei ze.

‘Lieve Lothiriël, toen ik hoorde dat mijn zuster vastbesloten was je uit te nodigen voor haar huwelijk, ben ik in Edoras, in een laatste poging om je hart te winnen, begonnen aan de bouw van een nieuw badhuis. Als onderdeel van een veel uitgebreider charmeoffensief.’

Lothiriël begon nu ook te lachen. ‘Ik zal met liefde een bad nemen in je badhuis, en met evenveel liefde duik ik in eender welk meer of welke rivier.’

‘Met liefde?’, zei hij. ‘Hou je van me, Lothiriël?’

‘Ik hou van je Éomer Beschermmer van vrouw en paard, Éomer de Bezorgde, Éomer de Brenger van hoop en vr ...’ Hij snoerde haar de mond met een kus.

‘Trouw met me’, zei hij. ‘Alsjeblieft, Lothiriël, trouw met me. Word mijn vrouw, de moeder van mijn kinderen, mijn koningin.’

‘Ik zal met je trouwen’, zei ze. ‘Ik zal met liefde met je trouwen, jouw kinderen baren en zorgen voor ieder die aan mij wordt toevertrouwd.’ Even keek Éomer haar sprakeloos aan, toen tilde hij haar op en draaide haar lachend in het rond.

De eerste sneeuwbal vloog met een perfecte boog door de nacht en spatte uit elkaar in Éomers nek. De tweede raakte Lothiriëls linkeroor en de derde miste hen op een haar na. Met een geluid dat het midden hield tussen een grom en een lach maakte Éomer zich los uit hun omhelzing. Even later vloog een sneeuwbal in de omgekeerde richting en raakte Erchirion midden op de borst. ‘Mag een man zijn meisje nog kussen?’, riep Éomer.

‘Dat meisje is toevallig wel mijn zusje’, riep Erchirion terug. De achterdeur van Elhelms huis ging open en Vera, die op zoek was naar haar verloofde, kreeg een sneeuwbal recht in haar gezicht. Een kwartier en vele sneeuwballen later stonden ze met z’n vieren lachend de sneeuw uit hun haren te schudden.

‘Kunnen jullie een beetje vrede nemen met Ulfurs voorwaarde’, vroeg Éomer na een tijdje.

Vera keek Erchirion ondeugend aan, sloeg haar armen rond zijn borst en glimlachte. 'Aangezien mijn vader me elk jaar minstens een maand wil zien, tenzij ik hoogzwanger ben, zijn we van plan veel kinderen te krijgen', zei ze.

'Een huis vol kleine Erchirions', lachte Lothiriel, 'dat wordt pas een uitdaging.'

Éomer trok zijn wenkbrauwen op. 'Voor Lothiriel zou het anders wel leuk zijn om regelmatig haar broer te zien', zei hij.

Erchirion keek hen waardierend aan. 'Dus, de vraag is gesteld,' zei hij, 'en het antwoord is gegeven.' Toen vloog hij hen lachend rond de hals.

Even later glipten ze terug naar binnen en voegden ze zich bij de drukte in Elfhelms woonkamer. 'Mijn huis is koud en leeg', zei Éomer tegen Elfhelm. 'Mag ik beroep doen op je gastvrijheid en hier overnachten?'

'Dat mag zeker', zei Elfhelm. 'Maar mijn huis is nog nooit zo vol geweest. Je zal een kamer moeten delen met Faramir en Erchirion.'

Éomer lachte. 'Ik deel graag een kamer met mijn toekomstige schoonbroers', zei hij. Alle gesprekken vielen stil en iedereen keek van Éomer naar Lothiriel die zenuwachtig op haar lip beet. Éomer nam haar hand. 'We hebben niet één, maar twee verlovingsfeesten te vieren', zei hij. Voor de tweede keer die avond brak er een lawine aan felicitaties los.

'Onze dorpsgenoten hadden over één ding toch gelijk', zei Elfhelm. 'Onze koning heeft zich vandaag verloofd.'

Éomer keek door het raam naar het plein waar het nog steeds feest was. 'Wat denk je,' zei hij tegen zijn verloofde, 'zullen we hen geven waar ze om vroegen?'

Lothiriel werd bleek. 'Wat zal je volk zeggen, Éomer, nu je noch voor een vrouw uit de Oost-Mark, noch voor een vrouw uit de West-Mark koos?'

'De meest wijze onder hen zullen zeggen dat ik een goede koning ben omdat ik hun ambities en onderlinge jaloezie weet te beteugelen. De oudsten zullen zeggen dat er eindelijk rust zal komen in mijn huis. En zij die van me houden zullen zwijgen, omdat ze zien dat ik gelukkig ben', zei hij. 'De anderen zullen een tijdje knarsetanden, maar ook zij zullen weldra houden van hun koningin omdat ze mooi, zorgzaam en spontaan is.' Hij trok haar in zijn armen en kustte haar op het voorhoofd. 'Wees niet bang,' zei hij, 'wees gewoon de Lothiriel waar ik halsoverkop verliefd op werd.'

'Ik wou nu dat ik een meer feestelijke jurk had meegebracht', zei ze fronsend.

'Wie kijkt er nu nors?', zei Éomer terwijl hij lachend zijn hoofd schudde. 'De mensen zullen meer van je houden in een eenvoudige jurk.'

Lothiriel beantwoordde zijn lach. 'Je hebt gelijk', zei ze. 'Na alle angst en zorgen zal ik me niet druk maken over een jurk, maar genieten van dit onverwachte geluk.'

'Mag ik jullie alvast een eerste verlovingsgeschenk aanbieden', zei Faramir even later. Hij gaf Éomer een rol. 'Het wordt jullie geschonken door koning Elessar en koningin Arwen. Zij hadden blijkbaar meer vertrouwen in jullie hart dan jullie zelf.'

Nog voor Éomer het perkament ontrolde wist Lothiriel al wat het was. Ze sloeg haar handen voor haar mond. 'Thorongil in dienst van Koning Thengel van Rohan', las Éomer. 'Verteld door koning Elessar en neergeschreven door Vrouwe Lothiriel, dochter van prins Imrahil van Dol Amroth, in het jaar 3020.' Éomer keek Lothiriel met grote ogen aan.

‘Ik heb afgelopen winter reisverslagen geschreven voor koning Elessar’, zei ze. ‘Je grootvader, vader en koning Théoden worden erin vernoemd.’

‘Ik ben blij dat ik het niet voor niets de hele weg door Rohan bij me droeg’, zei Faramir terwijl hij Éomer op de schouder klopte. ‘Het is een eerste stuk voor je bibliotheek.’

Éomer lachte. ‘En het tweede stuk zal het verhaal zijn van Eorl’, zei hij. ‘Ik zal het vertellen en koningin Lothiriel van Rohan zal het neerschrijven.’ Toen nam hij zijn verloofde bij de hand. ‘Kom,’ zei hij, ‘het is tijd om je aan ons volk voor te stellen.’

Éolif kwam de kamer van zijn koning uitgelopen. Hij had zoveel haast dat hij bijna tegen Lothiriel op botste. ‘De bruiloft maakt hem nerveus’, zei hij zuchtend.

‘Hij houdt van zijn zus’, zei Lothiriel. ‘Hij heeft het moeilijk om haar te laten gaan.’ Ze gaf hem een schouderklopje. ‘Ik ga wel even naar hem toe.’

Éomer zat op zijn bed, zijn hoofd rustte op zijn handen. Ze liep naar hem toe en kustte hem op het hoofd. ‘Laat me je helpen’, zei ze. ‘Vertrouw me.’ Fronsand keek hij toe hoe ze aan zijn voeten knielde en tergend traag zijn laarzen en kousen uittrok. ‘Ik ben toevallig goed met voeten’, zei ze terwijl ze ondeugend haar wenkbrauwen op en neer wipte.

Éomers ogen werden groot. ‘Oh, nee’, kreunde hij.

‘Sluit je ogen’, zei ze. Met een wanhopige blik stak hij zijn vuist in zijn mond en sloot vervolgens zijn ogen. Even later galmde zijn lach door Edoras.
